

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΧΟΛΗ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Αριθμ. Πρωτ.:.....1560.....
Ημερομηνία:.....19./03./20.....

ΣΧΟΛΗ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1958-1991

Μαργαρίτα Θεοφιλοπούλου

Επιβλέπουσα: Ειρήνη Παπαδάκη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Αθήνα, Μάρτιος 2020

RADIOSTATIONOFAMALIADA

ANALYSIS OF THE CONTENT BASED ON RADIO SNAPSHOTS

FROM 1958 TO 1991

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Τόπος, Ημερομηνία

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής

Όνομα Επίθετο,

2. Μέλος επιτροπής

Όνομα Επίθετο,

3. Μέλος επιτροπής

Όνομα Επίθετο,

© Θεοφιλοπούλου, Μαργαρίτα, 2020.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Θεοφιλοπούλου, Μαργαρίτα

Υπογραφή

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί τον τελευταίο συνδυετικό κρίκο ανάμεσα σε εμένα και το Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής που εκπόνησα τις σπουδές μου. Σπουδές που κράτησαν αρκετά χρόνια, ικανά όμως, να μου αποδείξουν αν η επιλογή εισαγωγής μου στο συγκεκριμένο τμήμα ήταν η σωστή. Η συγγραφή της εργασίας έστω και μετά από αρκετά χρόνια περάτωσης των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, είναι μια συνειδητή επιλογή. Αποτέλεσε μια διαδρομή δύσκολη, λόγω της απόστασης που είχα κρατήσει τα τελευταία χρόνια, ταυτόχρονα όμως ήταν η πιο όμορφη μετά από αυτή της προετοιμασίας για τις εξετάσεις της μουσικής δεξιότητας στο τμήμα τον Ιανουάριο του 2013. Μετά το τέλος της συγγραφής της παρούσας εργασίας, μπορώ να δηλώσω με βεβαιότητα τη σπουδαιότητα που έχει μια πτυχιακή εργασία για την ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών και την απόκτηση του πτυχίου, σχετικά με τις γνώσεις που λαμβάνει κανείς τόσο μέσα από την έρευνα όσο και μέσα από τη μελέτη των βιβλίων που απαιτούνται για την ολοκλήρωσή της. Ένας ακόμη λόγος σπουδαιότητας αυτής, είναι το γεγονός ότι η επιλογή του θέματος βρίσκεται στην προσωπική κρίση και επιθυμία του εκάστοτε φοιτητή, πράγμα που δεν συναντάται εύκολα σε αντίστοιχα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Σχετικά με την επιλογή του θέματος της συγκεκριμένης εργασίας τα κριτήρια ήταν μάλλον συναισθηματικά. Τόπος καταγωγής μου είναι η Αμαλιάδα. Εκεί μεγάλωσα κι έζησα μέχρι τα 18 μου. Αν για κάτι είναι γνωστή αυτή η πόλη, είναι για τον ραδιοφωνικό της σταθμό, που μετρά 68 χρόνια ζωής.

Η ιδέα γεννήθηκε κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στο τμήμα και πιο συγκεκριμένα στο μάθημα της «Ελληνικής Δισκογραφίας» με διδάσκοντα τον κύριο Μπελώνη, όταν ο ίδιος σε ένα από τα μαθήματά του μας έδειξε ένα βίντεο-αφιέρωμα στην Ελληνική Ραδιοφωνία και κύριος ομιλητής αυτού ήταν ο Σπύρος Μπεράτης, ιδρυτής του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αμαλιάδος και υπάλληλος της κρατικής ραδιοφωνίας πριν πολλά χρόνια. Αυτή ήταν η αφορμή ώστε σε όλη τη διάρκεια των σπουδών να σκέφτομαι για το αν είναι καλή ιδέα να ασχοληθώ, όταν θα ερχόταν η ώρα, με το ραδιοφωνικό σταθμό της γενέθλιας πόλης μου.

Η εκπόνηση και ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας δεν θα ήταν εφικτή χωρίς της βοήθεια κάποιων ανθρώπων, τους οποίους αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω ολόψυχα. Αρχικά θέλω να ευχαριστήσω τον φίλο μου Νικόλαο Διαμαντόπουλο, Επικοινωνιολόγο από την Αμαλιάδα, ο οποίος ήταν ο πρώτος άνθρωπος που πίστεψε στην ιδέα όταν του εκμυστηρεύτηκα το θέμα με το οποίο ήθελα να ασχοληθώ. Ήταν ο άνθρωπος που με έφερε σε επαφή με τον κύριο Μπεράτη και παραχώρησε σε μένα, από το προσωπικό του αρχείο, τη συνέντευξη που ο ίδιος είχε πάρει στον κύριο Μπεράτη, όντας δημοσιογράφος και παρουσιαστής εκπομπής σε τοπικό κανάλι. Η συνέντευξη παρατίθεται σε παράρτημα στο τέλος της εργασίας. Δεν μπορώ να μη συνεχίσω με τον κύριο Σπύρο Μπεράτη, τον άνθρωπο που κρύβεται πίσω από το «Εδώ Αμαλιάς», τον άνθρωπο που το 1952 έκανε το νεανικό του όραμα πραγματικότητα και άφησε στις επόμενες γενιές μια ιστορική παρακαταθήκη για την πόλη, που φέρει το όνομα «Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος». Ο κύριος Σπύρος Μπεράτης όχι μόνο με καλοδέχτηκε από την πρώτη φορά που τον επισκέφθηκα στο σπίτι του, αλλά διέθεσε σε μένα χωρίς δεύτερη σκέψη σπάνιο και μαζί σπουδαίο ηχητικό υλικό από εκπομπές του σταθμού που είχε στο προσωπικό του αρχείο. Τον ευχαριστώ από καρδιάς, η προσφορά του ήταν πολύτιμη και ταυτόχρονα καθοριστική. Να ευχαριστήσω επίσης τους, Θεόδωρο Τσαπάρα και Βασίλη Κότσιφα, συνεργάτες του σταθμού, οι οποίοι κατά την επίσκεψή μου στο κτήριο του σταθμού την άνοιξη του 2019, έκαναν τα πάντα για να βρεθεί υλικό το οποίο θα μπορούσε να φανεί χρήσιμο στην έρευνά μου. Διέθεσαν το πρόγραμμα του 1991 καθώς και στοιχεία σχετικά με τη δισκοθήκη του σταθμού, πράγμα που αποτέλεσε για μένα μια σημαντική προσφορά. Ευχαριστώ έναν ακόμη άνθρωπο, με τον οποίο δεν γνωριζόμαστε προσωπικά, τον κύριο Λεωνίδα Καρνάρο, για το σημαντικό έργο που έχει προσφέρει με τη συγγραφή του βιβλίου του για τον ραδιοφωνικό σταθμό της πόλης. Ένα βιβλίο που διαθέτει σπουδαίο υλικό για κάθε ερευνητή αλλά και οποιονδήποτε ενδιαφέρεται να γνωρίσει την ιστορία του σταθμού. Ακόμη, ευχαριστώ θερμά την επόπτριά μου Ειρήνη Παπαδάκη, η οποία από την πρώτη στιγμή στάθηκε δίπλα μου και η συμβολή της ήταν πολύτιμη σε όλη τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας. Ευχαριστώ πολύ την αδερφή μου Ειρήνη, για την πολύτιμη βοήθειά της σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία του προγράμματος Excel και τη λήψη αποτελεσμάτων. Ένα μεγάλο ευχαριστώ επίσης στη φίλη μου Αγγελική Βγενοπούλου, για τη βοήθειά της στη μετάφραση της περίληψης στην αγγλική γλώσσα. Τέλος, ευχαριστώ θερμά τον συμφοιτητή μου και απόφοιτο του τμήματος Κωνσταντινίδη Συμεών, η βοήθεια και η καθοδήγηση του οποίου,

στις πιο κρίσιμες στιγμές της συγγραφής της εργασίας ήταν για μένα πολύ σημαντική καθώς και για την ηθική στήριξη και συμπαράσταση που μου προσέφερε όλο αυτό το διάστημα. Αισθάνομαι την ανάγκη σε αυτό το σημείο να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στο δάσκαλό μου Παντελή Στόικο, ο οποίος δεν έχει άμεση σχέση με την παρούσα εργασία, έχει όμως σχέση με την προσωπική μου πορεία στο τμήμα. Υπήρξε ο δικός μου σταθμός στην πορεία αυτή, αφού η γνωριμία μαζί του ήταν άκρως καθοριστική τόσο στην προσωπική μου εξέλιξη ως άνθρωπο και ως φοιτήτρια όσο και στη σχέση μου με τη μουσική. Τα εφόδια και οι γνώσεις που πήρα από τη μαθητεία δίπλα του είναι το σπουδαιότερο πράγμα που έλαβα κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στο τμήμα και αποτελούν την κινητήριου δύναμη για να ολοκληρώσω με την παρούσα πτυχιακή εργασία τις σπουδές μου σε αυτό. Τον ευχαριστώ από καρδιάς.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία ασχολείται με το ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδας. Έναν σταθμό που μετρά 68 χρόνια λειτουργίας. Η έρευνα επικεντρώθηκε στο περιεχόμενο του σταθμού από το 1958 μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι η ανάλυση περιεχομένου εκπομπών του σταθμού καθώς και η στατιστική ανάλυση προγραμμάτων. Ακόμη έγινε καταγραφή συνέντευξης του ιδρυτή του σταθμού, η οποία είχε δοθεί σε τοπικό κανάλι με θέμα το ραδιοφωνικό σταθμό. Πρώτα απ' όλα υπήρξε μια θεωρητική προσέγγιση των μέσων μαζικής επικοινωνίας, του ραδιοφώνου και τέλος του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αμαλιάδος. Τα συμπεράσματα αφορούν τις παρακάτω έννοιες: ελαφρό, ρεμπέτικο, ποιοτικό περιεχόμενο. Σχολιάζεται επίσης η χρήση συγκεκριμένων λέξεων και τίτλων στην επίσημη εκδοχή του ραδιοφώνου ενώ βάρος δίνεται στο ρόλο της επικοινωνίας και των διαφημίσεων στη λειτουργία του συγκεκριμένου μέσου. Απ' όλα τα παραπάνω δημιουργείται το προφίλ της ταυτότητας του σταθμού, ο οποίος ήταν και ο πρωταρχικός στόχος της έρευνας.

Λέξεις-κλειδιά: ραδιόφωνο, ραδιοερασιτέχνης, ανάλυση περιεχομένου, «ελαφρό τραγούδι», Αμαλιάδα

ABSTRACT

This present graduation thesis is concerned with the Radio Station of Amaliada, Greece , which counts 68 years of operation. The survey is based on the content of this station from 1958 until the beginning of the 90's. The methodology that was followed was not only the analysis of the content of the radio shows of this station, but also the statistical analysis of the programmes. Moreover, an interview of the founder of the station which was given on a local channel, with reference to the radio station, was recorded. Additionally, both a theoretical approach of the media of the radio and the Radio Station of Amaliada were conducted. The results refer to the following meanings (Greek terminology): elafro, rebetico and quality content. Furthermore, the use of specific words and headings in the formal version of the radio is commented while a great emphasis is placed on the effect communication and advertising have in the function of this specific tool. Finally, taking into consideration all the above, the profile identity of the station is created. After all that was the primary objective of the survey.

Keywords: radio, radio amateur, analysis content, «elafro tragoudi», Amaliada

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	6
1. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	8
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	8
1.2 ΜΜΕ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	10
1.3 ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	15
1.4 ΜΜΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	16
1.5 ΜΜΕ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ	19
2. ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ	27
2.1 ΕΦΕΥΡΕΣΗ	27
2.2 ΡΑΔΙΟΕΡΑΣΙΤΕΧΝΕΣ	28
2.3 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ	31
2.4 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ	36
3. ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ	40
3.1 ΞΕΚΙΝΗΜΑ	40
3.2 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ	43
3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΣΤΑΘΜΟΥ	46
3.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	48
3.5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ	51
4. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΗΧΗΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ – ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΥΡΟΥ ΜΠΕΡΑΤΗ	57
4.1 ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 1958	57
4.2 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 1985	63

4.3 ΑΝΑΠΟΛΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ - Ρ.Σ.Α.....	69
4.4 ΠΑΣΧΑ 1982.....	74
4.5 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ 7 ^η & 8 ^η ΕΚΠΟΜΠΗ	81
4.6 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ 11 ^η & 12 ^η ΕΚΠΟΜΠΗ	85
4.7 ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΗΜΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ.....	88
4.8 ΕΔΩ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ	89
4.9 ΕΚΠΟΜΠΗ ΠΡΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΑΔΑ 1-1-1986.....	92
4.10 1985 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ – Ρ.Σ.Α.....	97
5.ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ	
1958-1963-1991	105
5.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ-1958 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ Ε.Ι.Ρ	106
5.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ-1963	109
5.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ-1991	116
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	123
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	127
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	131
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ 1958-1963-1991	131
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΑΘΜΟΥ	155
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	187

1. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Μέσα μαζικής επικοινωνίας ονομάζουμε τον ημερήσιο τύπο, το ραδιόφωνο, την τηλεόραση, δηλαδή είναι τα μέσα που έχουν απήχηση σε ευρύ κοινό, πλήθος. Η έννοια των μέσων μαζικής επικοινωνίας προϋποθέτει μια ιδιαίτερη επικοινωνιακή κατάσταση. «Ο όρος «μαζική» σηματοδοτεί ένα μεγάλο εύρος, πεδίο ή έκταση», ενώ «ο όρος «επικοινωνία» αναφέρεται στην αποδοχή ή τη λήψη ενός νοήματος στη διαδικασία της αποστολής και πρόσληψης των μηνυμάτων».¹ Ταυτόχρονα, βασική δραστηριότητα των μέσων μαζικής επικοινωνίας, είναι η «δημοσιοποίηση και διάδοση της ενημέρωσης και των μορφών του πολιτισμού μιας κοινωνίας».²

Η ανάγκη επικοινωνίας υπήρχε από την αρχαιότητα. Αυτό αφορά όχι μόνο τον άνθρωπο αλλά κάθε ζωντανό οργανισμό που επικοινωνεί με το περιβάλλον στο οποίο ανήκει. Επομένως παντού γύρω μας υπάρχουν πομποί και δέκτες. Ένας πομπός στέλνει ένα μήνυμα ή μια πληροφορία και ο δέκτης το δέχεται, το λαμβάνει. Δημιουργείται με αυτό τον τρόπο μια σχέση. Για την ύπαρξη αυτής της σχέσης, απαραίτητη προϋπόθεση είναι το «μέσον»,- ο διαμεσολαβητής του πομπού και του δέκτη και ταυτόχρονα το «μήνυμα»,- χωρίς την ύπαρξη του οποίου δεν θα είχε νόημα η σχέση αυτή. «Το περιεχόμενο ενός μέσου, προσδιορίζει κι ελέγχει την κλίμακα και τη μορφή των ανθρωπίνων σχέσεων και δραστηριοτήτων» κατά επέκταση προκύπτει ότι «το μέσον είναι το μήνυμα».³

Ακόμη και πριν την εμφάνιση του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, υπήρχε η ανάγκη για επικοινωνία, έχοντας βέβαια άλλη μορφή. Κυρίως περιοριζόταν στην επικοινωνία μέσω του τύπου. Με την εμφάνιση του ραδιοφώνου και φυσικά λίγο αργότερα

¹McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 33

²McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 34

³McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας (σ.σ. 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991., σελ. 235

της τηλεόρασης, ο τρόπος επικοινωνίας άλλαξε και οι διαστάσεις που έλαβε ήταν τεράστιες. Αν θεωρήσουμε για παράδειγμα ότι μια εφημερίδα μπορεί να αγοραστεί και να διαβαστεί από ένα κοινό συγκεκριμένο, καθώς υπάρχουν ηλικιακές αποκλίσεις όπως μικρά παιδιά αλλά και κάποιο ποσοστό αναλφάβητων, η «γκάμα» του κοινού είναι περιορισμένη. Αντίθετα, με το ραδιόφωνο και την τηλεόραση η επικοινωνία και φυσικά η πληροφορία που μεταδίδεται έχει μεγαλύτερη απήχηση. Τα τελευταία χρόνια με την εμφάνιση του διαδικτύου και την επιρροή του σε όλες τις ηλικίες, με ένα «κλίκ» δίνεται η δυνατότητα για επικοινωνία, μετάδοση πληροφοριών, μηνυμάτων, διαφημίσεων και ειδήσεων σε όλο τον κόσμο μόλις σε λίγα δευτερόλεπτα.

Με τις διαστάσεις αυτών των μέσων επικοινωνίας και από την εφεύρεση του ραδιοφώνου και μετά, η μετάδοση της πληροφορίας γίνεται με παραστατικότερο τρόπο. Στη μετά-ραδιοφώνου εποχή, πληροφορίες που συνοδεύουν το μήνυμα, όπως ο τόνος της φωνής ακόμη και χωρίς εικόνα είναι ικανός να δώσει ζωντάνια και φλόγα στην επικοινωνία. Στο ραδιόφωνο για παράδειγμα οι λέξεις έχουν το δικό τους νόημα, έχουν τη δική τους «φωνή» και με αυτόν τον τρόπο εξάπτουν τη φαντασία κάθε ακροατή.

Καθημερινά ο άνθρωπος κατακλύζεται από χιλιάδες μηνύματα. Σκοπός και στόχος αυτής της υπερπληροφόρησης είναι η υποκίνηση συναισθημάτων και συμπεριφορών. Τίποτε δεν γίνεται τυχαία. Οι επιδράσεις καθοριστικές για τις σύγχρονες κοινωνίες. Τα ΜΜΕ αποκτούν με αυτόν τον τρόπο καθοριστική σημασία για τον σύγχρονο κόσμο. Η εμφάνιση κάθε νέου μέσου επικοινωνίας φαντάζει μαγική και άκρως χρήσιμη στα χέρια του κόσμου. Όταν η διαχείρισή τους γίνεται χωρίς κριτήρια και με απουσία ελέγχου, καταλήγει να είναι μια μάστιγα της εποχής. Στην εποχή μας, οι άνθρωποι έχουν μάθει στο εύκολο, το γρήγορο. Ανυπομονούν να μαθαίνουν συνεχώς δίχως κόπο και προσπάθεια. Όταν εμφανίζεται λοιπόν, μια νέα μορφή επικοινωνίας όχι απλώς δεν αντιστέκονται στο ελάχιστο, ανυπομονούν να είναι οι πρώτοι που θα κατακτήσουν το καινούργιο. Με μια πρώτη σκέψη νομίζουμε ότι είμαστε πιο κοντά στην πληροφορία και πιο κοντά στη γνώση, που για τους περισσότερους είναι το ζητούμενο. Θέλουμε να ξέρουμε τα πάντα και πρώτοι από όλους τους άλλους. Πάνω σε αυτό το σκεπτικό λοιπόν, είναι στημένες ολόκληρες βιομηχανίες, που εκμεταλλεύονται αυτήν ακριβώς την έλλειψη κριτηρίων.

1.2 ΜΜΕ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Με την ανάπτυξη των μέσων επικοινωνίας, ο άνθρωπος σταδιακά απέκτησε τη δυνατότητα να έχει «εμπειρία για γεγονότα» και να μαθαίνει για «άλλους κόσμους» καθώς τα μέσα όχι μόνον επέτρεψαν, αλλά ταυτόχρονα συνέβαλαν στην παρατήρηση διαφορετικών κόσμων είτε είναι πραγματικοί είτε φανταστικοί, με αποτέλεσμα να ανοίγει τους ορίζοντές του.⁴ Όπως λέει ο McQuail, «η κοινωνία αντιμετωπίζεται ως λειτουργικό σύστημα που αποτελείται από τμήματα ή υποσυστήματα- ένα από τα οποία είναι και τα ΜΜΕ», συνεισφέροντας στη «συννοχή της κοινωνίας και την τάξη».⁵ Η συγκεκριμένη θεωρία απεικονίζει τα ΜΜΕ ως «αυτοπροσδιοριζόμενα και αυτορρυθμιζόμενα» ενώ η «λειτουργιστική προσέγγιση» αυτής «υποθέτει πως οτιδήποτε υπάρχει πρέπει απαραίτητως με κάποιο τρόπο να λειτουργήσει υπέρ του κοινωνικού συστήματος».⁶ Μιλώντας για τις βασικές λειτουργίες των ΜΜΕ, μπορούμε να πούμε ότι έχουν θετική επίδραση στην κοινωνία και βασικός τους σκοπός είναι η «ενημέρωση», η «συσχέτιση», η «συνέχεια», η «ψυχαγωγία» και η «κινητοποίηση» του κοινωνικού συνόλου.⁷

Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι τα μέσα επικοινωνίας ξεκίνησαν να λειτουργούν υπέρ του κοινωνικού συνόλου. Από την αρχή της εμφάνισής τους και πριν ακόμη την ανάπτυξή τους, κύριο χαρακτηριστικό τους ήταν η «εξασφάλιση πληροφοριών» γύρω από γεγονότα της καθημερινότητας καθώς και η «προώθηση της καινοτομίας» και της «προόδου».⁸ Σε αυτό το σημείο μπορούμε να πούμε ότι δίνουν τη δυνατότητα να «φανταστεί κανείς έναν εναλλακτικό τρόπο ζωής»⁹ γεγονός που από μόνο του

⁴Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 298

⁵McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 105

⁶McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 105

⁷McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 106

⁸McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 106

⁹McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 111

επιβεβαιώνει την πρόοδο και την εξέλιξη της μιας κοινωνίας στο σύνολό της. Ένας ακόμη βασικός τους στόχος είναι η «εξήγηση», η «ερμηνεία» και ο «σχολιασμός της σημασίας των γεγονότων και των πληροφοριών» που αυτά παρέχουν.¹⁰ Ταυτόχρονα, βοηθούν στη συνέχεια του πολιτισμού και των αξιών καθώς και τη «σφυρηλάτηση και συντήρηση κοινών αξιών»¹¹ ανοίγοντας την ίδια στιγμή τους ορίζοντες και τις προσλαμβάνουσες των αποδεκτών τους. Παράλληλα, μία από τις λειτουργίες των μέσων όπως άλλωστε αναφέρθηκε και παραπάνω, είναι η ψυχαγωγία. Τα μέσα επικοινωνίας προσφέρουν διασκέδαση στο κοινό ενώ ταυτόχρονα λειτουργούν ως ένας τρόπος χαλάρωσης αυτού αφού ταυτόχρονα προσφέρουν «μείωση της κοινωνικής έντασης».¹² Τέλος σχετικά με την κινητοποίηση που τα μέσα προσφέρουν, πρέπει να πούμε ότι είναι αρμόδια όργανα «εκστρατείας» κυρίως για «κοινωνικούς σκοπούς» στη «σφαίρα του πολιτισμού, του πολέμου, της οικονομικής ανάπτυξης, της εργασίας και, μερικές φορές και της θρησκείας».¹³ Ένας ακόμη βασικός στόχος των μέσων επικοινωνίας και ταυτόχρονα μια θετική επιρροή που έχουν αυτά στην κοινωνία, είναι η ανάπτυξη που προσφέρουν σε γενικότερο επίπεδο. Λειτουργούν ως φορείς ανάπτυξης κυρίως μέσα από την παροχή «τεχνογνωσίας», «ενθαρρύνοντας την ατομική αλλαγή», «προάγοντας τη δημοκρατία», «βοηθώντας την ανάγνωση και τη γραφή, την παιδεία, την υγεία» που αποτελούν ταυτόχρονα βασική ανάγκη ύπαρξης για την καλύτερη εκδοχή κάθε κοινωνίας.¹⁴

Ακόμη, τα μέσα επικοινωνίας έχουν κι άλλες πτυχές που βοηθούν εξίσου θετικά το κοινωνικό σύνολο. Πιο συγκεκριμένα μέσα από εκπομπές που αυτά παρέχουν, συμβάλλουν στην «απόδραση από τους περιορισμούς της ρουτίνας» και το «φόρτο των προβλημάτων».¹⁵ Ταυτόχρονα έχουν θετική επιρροή στην καθημερινότητα των ανθρώπων

¹⁰McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη, 2003., σελ. 106

¹¹McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη, 2003., σελ. 106

¹²McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη, 2003., σελ. 106

¹³McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη, 2003., σελ. 106

¹⁴McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη, 2003., σελ. 112

¹⁵Fiske, J. (1992). *Εισαγωγή στην επικοινωνία*. Μτφρ. Β. Μεσσήνη & Ε. Λούτζη. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 151

και στις προσωπικές σχέσεις αυτών με τη συντροφιά που κρατούν, αναπληρώνοντας τα συναισθηματικά κενά που πολλές φορές αυτοί νιώθουν και δεν μπορούν να ικανοποιήσουν στην προσωπική τους ζωή.¹⁶

Βέβαια, αν έπρεπε να δοθεί μια λέξη που χαρακτηρίζει την εποχή στην οποία ζούμε θα ήταν η ταχύτητα. Ταχύτητα σε όλα. Θέλουμε να έχουμε πρώτοι πρόσβαση στις πληροφορίες οπότε υποκύπτουμε σε νέα δίκτυα που μας δίνουν αυτή τη δυνατότητα. Θέλουμε να έχουμε ταχύτερη επικοινωνία με τους φίλους μας και αναζητούμε συνεχώς νέες εφαρμογές που θα μας προσφέρουν κάτι τέτοιο. Οι προεκτάσεις αυτής της λαιμαργίας, φτάνουν ακόμη και στην απόκτηση ενός πιο γρήγορου μέσου μετακίνησης και όχι μόνον επικοινωνίας. Σε μια τέτοια περίπτωση το εύλογο θα ήταν να σκεφτεί κάποιος την απόκτηση ενός νέου μέσου μετακίνησης για τη διασφάλιση αυτής της μετακίνησης και όχι για το «καινούργιο και ταχύτερο». Την απόκτηση ενός ταχύτερου πλυντηρίου κλπ. Πριν την εξάπλωση της τεχνολογίας, πώς ζούσαν οι άνθρωποι; Μήπως δεν έπλεναν τα ρούχα τους; Μήπως δεν μετακινούνταν; Σαφώς και είχαν πρόσβαση και ήταν λειτουργική η ζωή τους αλλά με διαφορετικούς ρυθμούς. Από όλα τα πράγματα στη ζωή κάτι χάνεις και κάτι κερδίζεις. Όπως λέει και ο McLuhan «σήμερα όταν θέλουμε να προσανατολιστούμε μέσα στη δική μας κουλτούρα» αυτό που πρέπει να σκεφτόμαστε είναι «μια κοινωνία όπου αυτή η συγκεκριμένη μορφή δεν έχει γίνει αισθητή ή μια ιστορική περίοδος κατά την οποία ήταν άγνωστη».¹⁷

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, μετατοπίζουν το βάρος έξω από την ουσία των πραγμάτων, κάνοντας τον άνθρωπο να δέχεται συνεχώς οτιδήποτε του προσφέρουν, χωρίς κριτική σκέψη για το αν κάτι έχει σημασία στη ζωή του, με μοναδικό σκοπό και πάλι το δικό τους κέρδος. Οι άνθρωποι χάνουν την ουσία στην απόκτηση των πραγμάτων και ζητούν συνεχώς νέα πράγματα. «Ο άνθρωπος σε μια εγγράμματη και ομογενοποιημένη κοινωνία παύει να είναι ευαίσθητος στην πολυποίκιλη και συνεχή ζωή των μορφών».¹⁸ Συνεχίζοντας τη σκέψη μου, η λέξη ισορροπία είναι ίσως το αντιστάθμισμα στη λέξη

¹⁶Fiske, J. (1992). *Εισαγωγή στην επικοινωνία*. Μτφρ. Β. Μεσσήνη & Ε. Λούτζη. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ 151

¹⁷McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας (σ.σ. 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991., σελ. 249

¹⁸McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας (σ.σ. 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991., σελ. 249

ταχύτητα που κατακλύζει τις ζωές μας. Παραθέτω τα λόγια του McLuhan για περαιτέρω προβληματισμό:

Δεν είναι υπερβολή να πω ότι το μέλλον της σύγχρονης κοινωνίας και η σταθερότητα της εσωτερικής ζωής της, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη διατήρηση μιας ισορροπίας ανάμεσα στη δύναμη των τεχνικών επικοινωνίας και την ικανότητα αντίδρασης του ίδιου του ατόμου.¹⁹

Κατά το μεγαλύτερο μέρος την ανθρώπινης ιστορίας, η «κοινωνική αλληλόδραση» γινόταν «πρόσωπο με πρόσωπο».²⁰ Έτσι μιλάμε για προφορικές παραδόσεις οι οποίες διαιωνίζονταν από στόμα σε στόμα μέσα από την αφήγηση επίσης στο πλαίσιο της προσωπικής επαφής. Η διαδικασία της αφήγησης ήταν και ταυτόχρονα μια διαδικασία δημιουργική, προσπαθώντας ο καθένας να αποδώσει καλύτερα όσα ξέρει ανακαλώντας στη μνήμη του όσα είχαν αποτυπωθεί. Από την άλλη πλευρά, κάτι τέτοιο περιορίζει την εξάπλωση των αφηγήσεων γεωγραφικά αν σκεφτεί κανείς ότι η μετάδοση μιας πληροφορίας εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τη μετακίνηση των ατόμων από το ένα μέρος στο άλλο. Δεν είναι λίγες οι φορές που ακούμε τους γονείς και γενικότερα ανθρώπους της οικογένειάς μας να διηγούνται τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούσαν με συγγενείς που βρίσκονταν στο εξωτερικό, όταν ακόμα τα μέσα επικοινωνίας δεν ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένα. Μιλούν και μας δείχνουν cartpostal, γράμματα και δώρα που τους έστελναν, δείχνοντάς τους μέρη άγνωστα σε αυτούς, ιστορικά για τη χώρα μνημεία, λέγοντάς τους πώς περνούν και μιλώντας για τον τρόπο ζωής στα «ξένα». Δεν πρόκειται για τίποτε άλλο πέρα από ανάγκη για επικοινωνία. Ταυτόχρονα γεφύρωναν την απόσταση και τα χιλιόμετρα και τους έφερναν πιο κοντά σε έναν άλλο πολιτισμό. Κάτι τέτοιο επαληθεύεται με τα μέσα επικοινωνίας, που είναι οι κύριοι διαμεσολαβητές της. Όπως αναφέρει η Παπαδάκη:

Το διάνοιγμα των ορίων του πολιτισμού, ώστε να συμπεριληφθεί ο πολιτισμός του «άλλου», αυτός που έχει παραμείνει έξω, ως υποδεέστερος ή μη σχετικός, θα μπορούσε να σημαίνει παράλληλα διάνοιγμα οριζόντων τόσο του πολιτισμού, όσο και των αποδεκτών του.²¹

¹⁹McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας (σ.σ. 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991., σελ. 251

²⁰Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 143

²¹Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 340

Η ανάπτυξη των μέσων επικοινωνίας έφερε «νέες μορφές δράσης και αλληλόδρασης» και κατά επέκταση «νέα είδη κοινωνικών σχέσεων-μορφές» μεταξύ των ανθρώπων «τελείως διαφορετικές από την πρόσωπο-με-πρόσωπο αλληλόδραση».²² Η ανάπτυξη αυτή σε πρώτο επίπεδο προσπαθεί να γεφυρώσει την απόσταση που υπάρχει από τόπο σε τόπο, κάνοντας την εύρεση νέων τρόπων επικοινωνίας συνδυαστικό κρίκο χιλιομετρικών αποστάσεων. «Η παράδοση δεν καταστράφηκε από τα μέσα επικοινωνίας αλλά μεταμορφώθηκε».²³ Με τις νέες μορφές επικοινωνίας τα άτομα «μπορούν να αλληλεπιδρούν ακόμα και αν δεν μοιράζονται ένα κοινό χωροχρονικό πλαίσιο».²⁴ Ο Thompson εντοπίζει τρεις μορφές αλληλόδρασης, την «πρόσωπο -με- πρόσωπο αλληλόδραση» όπως προαναφέρθηκε, την «διαμεσολαβημένη αλληλόδραση» και την «διαμεσολαβημένη οιονεί αλληλόδραση».²⁵ Η πρώτη απαιτεί κοινό χώρο, χρόνο, «ένα πλαίσιο συμπαρουσίας».²⁶ Η δεύτερη απαιτεί τη χρήση τεχνικών μέσων για την αποστολή μιας πληροφορίας σε διαφορετικό χώρο και χρόνο, όπως είναι η αποστολή ενός γράμματος και η τρίτη «οιονεί» έχει να κάνει με την ευρεία διαθεσιμότητα πληροφοριών σε πιθανόν άγνωστο και ίσως μελλοντικό κοινό. Οι σχέσεις έτσι των ανθρώπων αρχίζουν και παίρνουν αποστάσεις, κάνοντας μη απαραίτητες τις διαπροσωπικές σχέσεις. Αυτές οι αποστάσεις ολοένα και αυξάνονται.

Σήμερα στον 21^ο αιώνα, μπορούμε να μιλήσουμε για σύναψη σχέσεων με αγνώστους σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και οποιαδήποτε στιγμή θέλει κανείς. Αξίζει να γίνει μια αναφορά στα μέσα επικοινωνίας που όχι απλώς έχουν κατακλύσει τη ζωή χιλιάδων ανθρώπων την τελευταία δεκαετία αλλά τείνουν να γίνουν η προέκταση του ίδιου μας του εαυτού. Ο άνθρωπος έμαθε να μεταφράζει το «ζωντανό» σε πιο «κοντινό και άμεσο», να συνδέει τη ζωντανία του «φαίνεσθαι» με το «είναι» και ασυνείδητα να αναγάγει το «φαίνεσθαι» στην πραγματικότητα. Πάνω σε αυτή την ιδέα στήθηκαν κι

²²Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 144

²³Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 299

²⁴Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 144

²⁵Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 145

²⁶Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 145

έριξαν το βάρος οι πολιτιστικές βιομηχανίες κι έθεσαν ως κύριο σκοπό της ανάπτυξής τους τη σταδιακή κατάργηση της ανθρώπινης κρίσης.

1.3 ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Από την εμφάνιση των υπολογιστών και μετά, του διαδικτύου και κυρίως από τα «έξυπνα» κινητά τηλέφωνα, γνωστά ως smartphone, η επικοινωνία έχει λάβει άλλες διαστάσεις, ο αντίκτυπος των οποίων μένει αδιευκρίνιστος. «Είμαστε εξίσου αναίσθητοι στον καινούργιο ηλεκτρονικό μας κόσμο με τον ιθαγενή που έχει εμπλακεί στην εγγράμματη και μηχανική κουλτούρα μας», γράφει χαρακτηριστικά ο McLuhan.²⁷ Τα τελευταία δέκα χρόνια με τις εφαρμογές όπως είναι το facebook, το instagram, το twitter, μπορεί καθένας από εμάς να έχει πρόσβαση στην ιδιωτική ζωή του άλλου όποτε το επιθυμεί. Αυτά είναι τα λεγόμενα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στα οποία έχει πρόσβαση οποιοσδήποτε μέσω υπολογιστή ή κινητού τηλεφώνου. Γίνεται λόγος για εφαρμογές που χωρούν από μονοψήφιο αριθμό διαδικτυακών φίλων μέχρι μερικές χιλιάδες άτομα ή ακόμη και για σελίδες που χωρούν ανεξέλεγκτο αριθμό ατόμων. Αυτές οι εφαρμογές δίνουν την δυνατότητα σε όποιον διαθέτει λογαριασμό ή διαχειρίζεται μια σελίδα και είναι ενεργός, να γνωστοποιεί στους φίλους του, γνωστούς και αγνώστους που βρίσκονται στην «προσωπική» ή και όχι σελίδα, όποια πληροφορία ο ίδιος επιθυμεί. Στις εφαρμογές αυτές έχει πρόσβαση κάθε άνθρωπος κάθε ηλικίας. Υπάρχει ένα περιορισμός ηλικιακός ο οποίος δεν ελέγχεται με ακρίβεια αν σκεφτούμε ότι ένα παιδί μπορεί να χρησιμοποιήσει το κινητό τηλέφωνο ή τον υπολογιστή του μπαμπά και της μαμάς και να έχει άμεση πρόσβαση και περιήγηση στο διαδίκτυο. Σε καθημερινή βάση και για πολλές ώρες μέσα στην ημέρα είναι ενεργοί οι περισσότεροι λογαριασμοί που υπάρχουν στο διαδίκτυο. Στις μέρες μας, από τη στιγμή που μπαίνουν στο γυμνάσιο τα παιδιά, έχουν δική τους συσκευή τηλεφώνου στην οποία κατεβάζουν οτιδήποτε επιθυμούν. Μέσω αυτών των εφαρμογών, αυξάνεται ολοένα και περισσότερο η ανάγκη να επικοινωνήσει κανείς με τους φίλους του λογαριασμού του, να προβεί στην απόκτηση ενός νέου αγαθού ή ακόμη και να γράψει πώς νιώθει μια συγκεκριμένη μέρα και ώρα της ζωής του, θέλοντας να μην είναι μόνος στη ζωή ή κάτι

²⁷McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας (σ.σ. 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991., σελ. 245

που του συμβαίνει. Έτσι αναπτύσσεται μια σχέση εξάρτησης. «Η οικειοποίηση των μηνυμάτων των ΜΜΕ έχει γίνει μέσω της ενεργητικής αυτό-διαμόρφωσης στον σύγχρονο κόσμο».²⁸ Η τάση της εποχής, έχει να κάνει με την ψευδαίσθηση ότι πρόκειται για επικοινωνία, το οποίο παίρνει πολύ εύκολα τις διαστάσεις του όρου «υπάρχω» και ταυτόχρονα «ανήκω» κάπου και δεν είμαι μόνος. Μπορεί λοιπόν, η αλόγιστη χρήση των μέσων δικτύωσης φέρει αρνητικά αποτελέσματα στη ζωή του ανθρώπου.

1.4 ΜΜΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κάθε κοινωνία, διαμορφώνεται με βάση τους ανθρώπους και τον τρόπο ζωής τους. Κάθε άνθρωπος είναι ελεύθερος κι έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να κατευθύνει τη ζωή του όπως εκείνος επιθυμεί. Εξίσου σημαντικό όμως είναι να είναι κανείς ιδιαίτερα προσεκτικός όταν οι πράξεις έχουν αντίκτυπο σε άλλους ανθρώπους και συνεπώς στην κοινωνία. Μια τέτοια σκέψη βέβαια περιέχει μέσα της θέματα ηθικής. Τα μέσα επικοινωνίας δεν έχουν ηθικούς φραγμούς διότι κάτι τέτοιο θα έβαζε όρια στην ανάπτυξή τους μεν και στην απήχησή τους δε. Διαμορφώνοντας ανθρώπους, διαμορφώνονται ολόκληρες κοινωνίες και ταυτόχρονα ο πολιτισμός καθεμιάς από αυτές. Χωρίς την κοινωνία δεν υφίσταται πολιτισμός, λέει ο McQuail.²⁹ Συνεχίζει λέγοντας πως σαν άνθρωποι «μπορούμε να στοχαστούμε στην κοινωνία μόνο διαμέσου ιδεών οι οποίες εντάσσονται στη σφαίρα του πολιτισμού».³⁰ Σε αυτό το σημείο θα ήταν ωφέλιμο να παρατεθεί μια εξήγηση του τί είναι πολιτισμός όπως τον βλέπουν οι επιστήμονες. Όπως αναφέρει η Παπαδάκη σε κείμενό της, όταν μιλάμε για πολιτισμό αναφερόμαστε «σε ένα σύνολο παραδόσεων, νοημάτων, αξιών και πεποιθήσεων σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό σχηματισμό».³¹ Συνεχίζει «αυτό που σκιαγραφεί τα θεμέλια μια κοινωνίας σχηματίζει τον

²⁸Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 82

²⁹McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 85

³⁰McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 86

³¹ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 321

πολιτισμό της», «καθετί που αναπτύσσεται από το πνεύμα ή από τα χέρια του ανθρώπου».³²

Αυθόρμητα έρχεται στο μυαλό η σύνδεση σώματος και πνεύματος για την ύπαρξη κάθε ανθρώπου. Ξεκινώντας από τη λέξη πνεύμα, θα έλεγε κανείς ότι πρόκειται για μια άυλη ύπαρξη σε κάθε ζωντανό οργανισμό, άκρως καθοριστική για την πορεία του οργανισμού. Το πνεύμα, ο νους με απλά λόγια, κάθε ανθρώπου οδηγεί αυτόν σε πράξεις που προέρχονται από περιέργεια, επιθυμίες και συναισθήματα. Αυτές οι πράξεις όταν γίνουν συνήθεια γίνονται τρόπος ζωής και στην περίπτωση που αυτός ο τρόπος ζωής υιοθετηθεί, συνειδητά ή ασυνειδητα, φτάνει να γίνει στάση ζωής. Η λέξη χέρια αποτυπώνει με διαφορετικό τρόπο, καθώς μιλάμε για μέλη του σώματος άρα όχι κάτι άυλο, το ίδιο ακριβώς πράγμα, τις επιθυμίες σε πράξεις. Σαν αποτέλεσμα του παραπάνω συλλογισμού, μια κοινωνία χρειάζεται σώμα και πνεύμα για να υφίσταται. Εδώ έρχεται και ενσωματώνεται η λέξη πολιτισμός, ο οποίος κατά την Παπαδάκη «είναι η κληρονομιά του πνεύματος».³³ Η ανάπτυξη των μέσων μαζικής επικοινωνίας συμβάλλει ολοένα και περισσότερο στην χειραγώγηση του πνεύματος και του σώματος προσπαθώντας να στρέψει τόσο τους ανθρώπους όσο και ολόκληρες κοινωνίες προς την κατάργηση της κριτικής σκέψης και του πνεύματος. Όπως λέει και ο Houghberg (1972: 64) «η εικόνα» όπως την αντιλαμβανόμαστε «βρίσκεται στο μάτι του πνεύματος».³⁴ Σύμφωνα με τα λεγόμενα των επιστημόνων της σχολής της Φρανκφούρτης «ο πολιτισμός χρησιμοποιείται από το καπιταλιστικό σύστημα με στόχο να χειραγωγήσει ένα ευρύ κοινό, να ασκήσει δηλαδή κοινωνικό έλεγχο».³⁵ Ο όρος της «πολιτιστικής βιομηχανίας» υποδηλώνει εκτός του κοινωνικού ελέγχου και «την υιοθέτηση βιομηχανικών τρόπων παραγωγής και διακίνησης του πολιτισμού, την τυποποίηση ή την εμπορευματοποίηση των πολιτισμικών

³² Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 321

³³ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 321

³⁴ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 339

³⁵ Παπαδάκη, Ε. (2007). Τα Μουσεία ως Διαχειριστής Πολιτισμού: Το παράδειγμα των Μουσείων Σύγχρονης Τέχνης. Στο «Πολιτισμός»: *Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2*, (σ.σ.11-24).Αρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου., σελ. 12

αγαθών».³⁶ Πετυχαίνοντας κάτι τέτοιο φτάνει πιο γρήγορα στο στόχο που εξαρχής έχει τεθεί, να κάνει τον άνθρωπο να δέχεται τα πάντα «ως μια απλή οθόνη, ένα κέντρο σύνδεσης όλων των δικτύων επιρροής».³⁷

Η δύναμη των μέσων είναι τόσο μεγάλη που το εύλογο θα ήταν να στοχεύουν στη διεύρυνση του ορίζοντα μιας κοινωνίας, στην εκπαίδευσή της, στην πρόοδο αυτής και των μελών της. Υπάρχει άραγε άνθρωπος που δεν έχει φανταστεί την κοινωνία στην οποία ζει στην καλύτερή της εκδοχή; Η καλύτερη εκδοχή μιας κοινωνίας χρειάζεται αρχικά θέληση για βελτίωση αλλά πρωτίστως κρίση και αξιολόγηση τόσο της δεδομένης κατάστασης στην οποία βρίσκεται όσο και των πράξεων των μελών της. Όπως λέει η Παπαδάκη «στο νέο ευρωπαϊκό τοπίο, πρέπει να κάνουμε κάτι παραπάνω από το αναζητάμε κοινές ανθρώπινες αξίες» πρέπει «να μάθουμε να αφήνουμε χώρο για τη διαφορετικότητα».³⁸ Για την πρόοδο μιας κοινωνίας χρειάζεται να είναι ικανός κανείς να βλέπει πέρα από τον εαυτό του. Κανείς δεν γεννιέται ίδιος με τον διπλανό του. Είναι πολύ σημαντικό για την αρμονική συμβίωση των μελών μιας κοινωνίας η αποδοχή του διαφορετικού.

Η στάση όμως των ανθρώπων δείχνουν ακριβώς αυτό το πράγμα, τη δυσκολία στην αποδοχή του «μη όμοιου με εμάς» είτε σε χρώμα είτε σε όψη. Αυτό εύκολα προεκτείνεται στα πλαίσια της διαφορετικής νοοτροπίας άλλων κοινωνιών άρα της αποδοχής του τρόπου ζωής τους και ταυτόχρονα της αποδοχής του πολιτισμού τους. Ακριβώς λοιπόν, λόγω της διαφορετικότητας των κοινωνιών το μέσο αποκτά δύναμη. Τα μέσα επικοινωνίας ως μέρος της πολιτιστικής βιομηχανίας «λειτουργούν ως διαμεσολαβητές, με την έννοια ότι μπαίνουν ανάμεσα στον πολιτισμό και το κοινό» με σκοπό να εξηγήσουν, να φέρουν ένα κοινό σύστημα από κανόνες και νόρμες, μέσω των οποίων θα λάβει χώρα η επικοινωνία».³⁹ Με αυτόν τον τρόπο διευρύνονται τα όρια ενός

³⁶ Παπαδάκη, Ε. (2007). Τα Μουσεία ως Διαχειριστής Πολιτισμού: Το παράδειγμα των Μουσείων Σύγχρονης Τέχνης. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ.11-24). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου., σελ. 13

³⁷ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 325

³⁸ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 340

³⁹ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 340

πολιτισμού και γίνονται αποδεκτά από έναν άλλο πολιτισμό, μιαν άλλη κοινωνία. «Ο τρόπος με τον οποίο ένα μέσο διαμεσολαβεί τον πολιτισμό μπορεί να μεταμορφώσει, να ανακατασκευάσει ή να ενδυναμώσει το νόημα και την αξία του».⁴⁰

1.5 ΜΜΕ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Ας ξεκινήσουμε λέγοντας πως βασική θέση των μέσων είναι η ενημέρωση ή αλλιώς πληροφόρηση για οτιδήποτε συμβαίνει στο χώρο που μας περιβάλλει. Τουλάχιστον με αυτή τη φιλοσοφία ξεκίνησαν να υπάρχουν μέσα, αφού πρώτα γεννήθηκε η ανάγκη για ενημέρωση, για γεγονότα που συμβαίνουν στη χώρα μας αλλά και στον κόσμο γενικότερα. Οι νόμοι της αγοράς σταδιακά ενέταξαν τη διαφήμιση στο περιεχόμενο των μηνυμάτων. Τα μέσα προκειμένου να έχουν οικονομικό όφελος, χρησιμοποιούν τη διαφήμιση με διάφορους τρόπους, τις περισσότερες φορές σε βάρος των αποδεκτών. Έτσι συνήθως την αίσθηση της ανάγκης στο κοινό τη δημιουργούν τα ίδια τα μέσα. Όσο περνούν τα χρόνια αλλάζουν οι ισορροπίες ανάμεσα στους τρόπους παροχής της ενημέρωσης προς το ευρύ κοινό οπότε αλλάζει και η σχέση αυτή.

Στόχος των μέσων γίνεται η ενημέρωση για όλους, με κάθε δυνατό τρόπο. Ταυτόχρονα, βασικός στόχος των μέσων επικοινωνίας που λειτουργούν με καπιταλιστικό τρόπο, είναι η δημιουργία μιας κοινωνίας η οποία θα εξαρτάται όλο και πιο πολύ από την κατανάλωση. «Οι σύγχρονες κοινωνικές δομές, η τεχνολογική και βιομηχανική ανάπτυξη και μαζί τους τα massmedia, σημάδεψαν τον καιρό μας με τη μεταβολή του ανθρώπου από σκοπό σε μέσο».⁴¹

«Η αναρχία της παραγωγής που σημειώθηκε κυρίως από τη βιομηχανική επανάσταση» επέβαλε σημαντικές ανακατατάξεις στην κοινωνία και κυρίως «αναστάτωσε την παγκόσμια οικονομία».⁴² Τα μέσα επικοινωνίας ως επί το πλείστον

⁴⁰ Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress., σελ. 340

⁴¹ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 35

⁴² Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 35

εξαρτώνται από τις οικονομικές χορηγίες μεγάλων και μικρών εταιρειών προς ανάδειξη των εμπορευμάτων τους στο ευρύ κοινό. Με άλλα λόγια διαφημίζουν ένα προϊόν και πληρώνονται γι' αυτό. Μετά τον παγκόσμιο «κλονισμό» της οικονομίας, το «κεφάλαιο» ζήτησε «συμπαράσταση» από τα μέσα και «στήριξε πολλές ελπίδες στη διαφήμιση και την προπαγάνδα».⁴³

Τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο, εφημερίδες, περιοδικά περιλαμβάνουν πολλές διαφημίσεις, ανάμεσα στις τηλεοπτικές ή ραδιοφωνικές εκπομπές, αλλά και στις σελίδες περιήγησης είτε ηλεκτρονικά είτε στα χαρτιά. Ο ορισμός της λέξης εμπόρευμα αρκεί από μόνος του για να πείσει κάποιον για τη σημασία που έχει όταν χρησιμοποιείται από τα μέσα. Εμπορεύματα χαρακτηρίζονται τα πάσης φύσεως αντικείμενα του εμπορίου, τα οποία πουλάει ο παραγωγός, με ή χωρίς ενδιάμεσους πωλητές, στον τελικό καταναλωτή με σκοπό το κέρδος. Όπως λέει και ο Κάρτερ, ο άνθρωπος αποκτώντας αγαθά ανέκαθεν «πίστευε κι εξακολουθεί να πιστεύει ότι θα έχει μια καλύτερη κι ευτυχισμένη ζωή».⁴⁴ Ακριβώς αυτή την πεποίθηση του κοινού αντιλήφθηκαν από την αρχή τα ΜΜΕ.

Από την εμφάνιση του διαδικτύου και μετά, τα μέσα όπως ο τύπος και τα περιοδικά έχουν χάσει τη «δύναμή» τους. Μια κίνηση για να κερδίσουν το χαμένο έδαφος ήταν να βρουν τρόπους διαφορετικούς απ' ό,τι στο παρελθόν προκειμένου να κερδίσουν το κοινό. Δεν αρκεί στις ημέρες μας μια εικόνα ενός όμορφου μέρους σε μια σελίδα εφημερίδας ή περιοδικού για να πείσει τον αγοραστή, ούτε μια σελίδα με ένα σταυρόλεξο έχει τη δύναμη να κρατήσει το ενδιαφέρον του καταναλωτή. Εξακολουθούν να υφίστανται, έχοντας όμως περιορισμένο κοινό. Στο παρελθόν μια καλή είδηση αρκούσε να δείξει ισχύ και αξιοπιστία στον αναγνώστη. Στις ημέρες μας τα δεδομένα έχουν αλλάξει κι έτσι τα μαζικά μέσα έχουν βρει τρόπους-λύσεις να κρατήσουν το κοινό κοντά τους, απευθυνόμενοι σε ένα ευρύ φάσμα. Μια εφημερίδα για να πουλήσει, προσπαθεί το περιεχόμενό της να έχει αντίκτυπο σε πολλές ηλικίες ταυτόχρονα, δηλαδή σε ευρύ κοινό, όπως προαναφέρθηκε. Για παράδειγμα, σε καθημερινή βάση, αν μιλάμε για καθημερινή έκδοση μιας εφημερίδας, μαζί με τα φύλλα της ενημέρωσης, πέρα από ειδήσεις, περιλαμβάνει, ένα τεύχος με συνταγές μαγειρικής ενός καταξιωμένου μάγειρα, το οποίο απευθύνεται στις νοικοκυρές, ένα παιδικό cd για τις μικρές ηλικίες, ένα cd με αγαπημένα

⁴³ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 35

⁴⁴ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 35

για τον κόσμο τραγούδια απευθυνόμενο στους μεσήλικες και ταυτόχρονα ένα περιοδικό με θρησκευτικό περιεχόμενο απευθυνόμενο στο δικό του κοινό. Δεν πρόκειται για τίποτα λιγότερο από την προσπάθεια να ικανοποιηθούν οι ανάγκες μιας ολόκληρης οικογένειας με την αγορά μιας και μόνον εφημερίδας ή περιοδικού. Όταν κάτι τέτοιο γίνεται σε καθημερινή ή έστω σε εβδομαδιαία βάση, μαθαίνει ο καταναλωτής να αποκτά πολλά πράγματα ταυτόχρονα χάνοντας την ουσία της απόκτησης της εφημερίδας που έχει σαν πρώτο σκοπό την ενημέρωση. Στην πορεία αναζητά ολοένα και περισσότερο τέτοιου είδους εκδόσεις που ικανοποιούν τις ανάγκες όλων των μελών της οικογένειας. Γράφει χαρακτηριστικά ο Κάρτερ ότι «η απόκτηση των αγαθών όταν ξεπερνάει το μέτρο της αναγκαιότητας, παραμορφώνει την αλήθεια του ανθρώπου, την ψυχή του και τη ζωή του».⁴⁵ Το σπουδαιότερο είναι ότι αυτό που θέλουν να πετύχουν τα μέσα με αυτόν τον τρόπο το κάνουν. Αποπροσανατολίζουν δηλαδή τον καταναλωτή από το περιεχόμενο και τις πραγματικές του ανάγκες.

Πέρα από τον τύπο και τα άλλα μέσα, τηλεόραση και ραδιόφωνο ανέκαθεν χρησιμοποιούσαν τρόπους υπερίσχυσης του ενός από το άλλο, πόσο μάλλον από την εμφάνιση του διαδικτύου και μετά. Όλο το στήσιμο σε αυτά τα δυο μέσα έχει τις ρίζες του στις λέξεις. Οι λέξεις κρύβουν μέσα τους νόημα. Όπως λέει και ο Fiske «το νόημα είναι αποτέλεσμα μιας δυναμικής αλληλόδρασης μεταξύ του αναγνώστη και του μηνύματος»⁴⁶ και μέσω της κοινωνικής και πολιτισμικής του εμπειρίας γίνεται «το κανάλι διαμέσου του οποίου αλληλοδρούν το μήνυμα και η κουλτούρα».⁴⁷ Από τη μία η τηλεόραση δίνει βάση στην εικόνα ταυτόχρονα όμως οι λέξεις οι οποίες χρησιμοποιούνται για να προσελκύσουν τον εκάστοτε τηλεθεατή δεν είναι καθόλου τυχαίες, αντιθέτως θα έλεγα με πολύ συγκεκριμένο τρόπο τοποθετημένες στη ροή του λόγου. Ακόμη και ο τόνος που χρησιμοποιούμε σε συγκεκριμένες λέξεις ή φράσεις ανάλογα με αυτό που θέλουμε «περάσουμε» σε κάποιον, δεν είναι καθόλου τυχαίος, αφού όπως αναφέρει ο McLuhan «ο ηχητικά πλούσιος τονισμός της φωνής έχει αρκετό νόημα από μόνος του».⁴⁸ Πρόκειται

⁴⁵ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 35

⁴⁶Fiske, J. (1992). *Εισαγωγή στην επικοινωνία*. Μτφρ. Β. Μεσσήνη & Ε. Λούτζη. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 140

⁴⁷Fiske, J. (1992). *Εισαγωγή στην επικοινωνία*. Μτφρ. Β. Μεσσήνη & Ε. Λούτζη. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 141

⁴⁸McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας (σ.σ. 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991., σελ. 250

δηλαδή για μια ολόκληρη φιλοσοφία και μια συγκεκριμένη λογική πίσω από κάθε εγχείρημα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας του κοινού με μοναδικό σκοπό πάλι τα έσοδα και το κέρδος.

Αυτό που θέλει να περάσει η τηλεόραση, το «μήνυμά» της δηλαδή, όπως λέει και ο Μπωντριγιάρ, δεν είναι «οι εικόνες που μεταδίδει» αλλά «οι νέοι τύποι σχέσης και αντίληψης που επιβάλλει».⁴⁹ Μιλώντας όμως και για τα δυο μέσα ταυτόχρονα, θα σταθώ στη δύναμη των λέξεων είτε αυτών που γράφονται ως τίτλοι στο εκάστοτε πρόγραμμα είτε αυτών που χρησιμοποιούνται στο λόγο. Μιας και έγινε αναφορά σε τίτλους, δεν είναι τυχαίος ο τίτλος που επιλέγεται κάθε φορά για να «φέρει» το όνομα μιας εκπομπής, είτε τηλεοπτικής είτε ραδιοφωνικής. Κάθε λέξη κρύβει ένα δικό της μήνυμα. Στο σύνολό τους οι λέξεις που χρησιμοποιούνται είτε γραπτά είτε προφορικά είναι μια επίκληση στο συναίσθημα εκείνου που παρακολουθεί το πρόγραμμα και αυτό έχει αντίκτυπο στην επικοινωνία. «Η επικοινωνία αντιμετωπίζεται ως διαδικασία μέσω της οποίας ένας άνθρωπος επηρεάζει τη συμπεριφορά και ή τη νοητική κατάσταση του άλλου».⁵⁰ Οι λέξεις δημιουργούν την προσμονή για κάτι αλλά και οι φράσεις είναι συχνά γεμάτες κολακειές. «Οι παρουσιαστές που απευθύνονται σε ένα ακροατήριο που αποτελείται κυρίως από μεμονωμένες νοικοκυρές, μιλούν με έναν άμεσο και γεμάτο γαλιφιές τρόπο σαν να απευθύνονται σε κάθε ακροάτρια ξεχωριστά, λες κι αυτή είναι ορατή και μπορεί να τους απαντήσει», λέει χαρακτηριστικά ο Κρίσελ.⁵¹

Παράλληλα, πέρα από τη επιβολή τους, ως μέσα επικοινωνίας με λέξεις και φράσεις, οι λέξεις χρησιμοποιούνται με αντίστοιχα στρατηγικό τρόπο και ως προς τη διαφήμιση των προϊόντων, είναι τόσο «σωστά» επιλεγμένες που δεν αφήνουν περιθώριο αποσύνδεσης από αυτό που θέλουν να προάγουν. Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω διαφημίσεις οι οποίες αποτελούν αντιπροσωπευτικό παράδειγμα. «Έχετε τώρα όση μύρα θέλετε. Εταιρία ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ», «Το καλοκαίρι πλησιάζει με τα κυνικά του καύματα...Μην απελπίζεσθε. Θα υπάρξει εφέτος αφθονία πάγου. Τα εργοστάσια

⁴⁹Baudrillard, J. (1994). Η κουλτούρα των μαζικών μέσων: Mediumismessage. Στο Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «Η κουλτούρα των μέσων»: Μαζική κοινωνία και πολιτιστική βιομηχανία. (σ.σ. 284-289). Αθήνα: Αλεξάνδρεια., σελ. 286

⁵⁰Fiske, J. (1992). Εισαγωγή στην επικοινωνία. Μτφρ. Β. Μεσσήνη & Ε. Λούτζη. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 8

⁵¹Crissel, A. (1991). Η γλώσσα του ραδιοφώνου. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 128

ΚΑΡΟΛΟΥ ΦΙΞ εδιπλασίασαν την παραγωγή».⁵² Ο Α. Νάσιουτζικ σημειώνει ότι η τηλεόραση και το ραδιόφωνο μέσω «της διαφήμισης και της προπαγάνδας» έκαναν «ένα είδος πλήσης εγκεφάλου αποτεινόμενη στα ένστικτα».⁵³

Κάθε διαφήμιση προσπαθεί να κάνει το περιεχόμενο που θέλει να προωθήσει ως κάτι το μοναδικό, που δεν έχει υπάρξει ξανά ίδιο και να πείσει τον καταναλωτή για τη σπουδαιότητα που έχει το ίδιο για τη ζωή του. Υποσυνείδητα δημιουργείται στον καταναλωτή η εντύπωση ότι κάτι του είναι χρήσιμο ή όχι. Ο ίδιος κρίνει με βάση αυτό που διαβάζει επάνω στο προϊόν ή ακούσει κατά στη διαφήμισή του και ασυνείδητα δημιουργούνται ανάγκες και η επιθυμία να τις ικανοποιήσει. «Τα μέσα επικοινωνίας είναι «η φωνή της εξουσίας, οι διαμορφωτές γνώμης και προσανατολισμού, καθώς και φορείς ψυχικής ικανοποίησης».⁵⁴ Διαφημίσεις με στόχο να κεντρίσουν το ενδιαφέρον των μεγάλων και των μικρών καταναλωτών χρησιμοποιούν τρόπους που κάνουν το κοινό να πιστεύει πως η καθημερινότητα τους θα γίνει πιο εύκολη με την απόκτησή του εκάστοτε προϊόντος. Ο Ζάκ Λεγκρό υποστηρίζει ότι «στο υποσυνείδητο του απλού πολίτη-δέκτη των διαφημιστικών μηνυμάτων, δημιουργείται η εντύπωση ότι δεν είναι πλέον ένας λογικός άνθρωπος με κριτήριο και δυνατότητα απόφασης και εκλογής αλλά ανίδεος και αναποφάσιστος».⁵⁵

Δημιουργείται έτσι ένας φαύλος κύκλος. Όσο οι ανάγκες ικανοποιούνται τόσο αυξάνεται η επιθυμία να εκπληρωθούν ακόμη περισσότερες. Αυτό δεν σταματάει παρά δημιουργεί την ψευδαίσθηση στον άνθρωπο ότι έχει συνεχώς την ανάγκη για απόκτηση υλικών αγαθών για να ζήσει, με αποτέλεσμα να χάνεται η ουσία της ενημέρωσης άρα και η ουσία των επιθυμιών του ανθρώπου. Όπως παραθέτει ο Κάρτερ τα λόγια του Πιέρ Γκυρώ: «οι περισσότερες από τις επιλογές μας - φαινομενικά οι πιο ελεύθερες ή οι πιο λογικές, προσδιορίζονται από ασυνείδητες μυθικής προέλευσης παραστάσεις».⁵⁶

⁵² Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ 261

⁵³ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 35

⁵⁴ McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 100

⁵⁵ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 37

⁵⁶ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 37

Από την άλλη, σχετικά με τις θεωρητικές αναζητήσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ και τη σημειολογία που αυτά χρησιμοποιούν, ο Carrier επισημαίνει ότι η «σημαντικότερη κριτική που δέχτηκε η σημειολογία είναι ότι απομόνωσε το κείμενο ως μονάδα που δεν επηρεάζεται από άλλους παράγοντες».⁵⁷ Έτσι, η σημειολογία άρχισε να λαμβάνει υπ' όψιν της κι άλλες επιστήμες με τους σημειολόγους να κάνουν μια «διεπιστημονική προσέγγιση».⁵⁸

Στις πρώτες κιάλας συζητήσεις που έκαναν οι κοινωνιολόγοι, κυριάρχησε «η έννοια της κοινής γνώμης» με κύριο ζήτημα «τις προτιμήσεις» αυτής.⁵⁹ Ένας σημαντικός ερευνητής ο Elihu Katz πολύ γρήγορα «απομακρύνθηκε από τη θεωρία των άμεσων επιδράσεων των ΜΜΕ και πέρασε στην αντίληψη ότι οι επιδράσεις των ΜΜΕ στο άτομο είναι έμμεσες και περιορισμένες» ενώ η ίδια θεωρία «καταγράφεται στη μεθοδολογία της έρευνας των ΜΜΕ ως η τάση της Χρήσης και της Ικανοποίησης (Uses and Gratifications)».⁶⁰ Αυτή η τάση εστιάζει στη συμπεριφορά του κοινού, βασιζόμενη στο ότι «η χρήση των ΜΜΕ συνδέεται με την κοινωνική θέση του ατόμου» και ταυτόχρονα το ίδιο το άτομο «κάνει μια συνειδητή και αιτιολογημένη επιλογή από τις προσφορές που του παρέχουν τα μέσα».⁶¹ Ο Carrier προσθέτει ότι σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, τα ΜΜΕ «δεν χειραγωγούν τη σκέψη μας, αλλά παίζουν το ρόλο ενός πίνακα ανακοινώσεων στον οποίο καταγράφονται τα προβλήματα, που αποτελούν αντικείμενο συζήτησης και προβληματισμού μιας κοινωνίας».⁶² Έτσι το κοινό έχει έναν ρόλο «πιο ενεργητικό», αξιολογεί τις πληροφορίες που δέχεται από τα μέσα και αποφασίζει το ίδιο ποιά μηνύματα θα δεχτεί και σε ποιά θα αντισταθεί, διακρίνοντας το «περιεχόμενο των

⁵⁷Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 48

⁵⁸Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 49

⁵⁹Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 51

⁶⁰Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 55

⁶¹Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 55

⁶²Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 56

MME με κριτήρια αισθητικής».⁶³ Τέλος προσθέτει ότι «οι διαφορετικές κουλτούρες είναι αυτό που διαφοροποιεί το κοινό και καθορίζει το ρόλο του δέκτη», περνώντας από «την αντίληψη που αναγνωρίζει τη δύναμη του κειμένου» στην αντίληψη «που αναγνωρίζει τη δύναμη του κοινού».⁶⁴

Αν η συγκεκριμένη θεωρία θέτει τις βάσεις για «ανάδειξη του δέκτη του μηνύματος των MME», «οι θεωρίες της πρόσληψης σηματοδοτούν την αποθέωση του κοινού» αναδεικνύοντας τον «δέκτη- αναγνώστη ως πηγή νοηματοδότησης ενός κειμένου».⁶⁵ Πάνω σε αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο στηρίχθηκαν οι θεωρίες που αναπτύχθηκαν τη δεκαετία του '80 και μετά, με τη σχολή του Μπέρμινγκχαμ να ασχολείται με τη «διείσδυση της κουλτούρας των MME στα λαϊκά στρώματα».⁶⁶ Οι ερευνητές δίνουν βάση στην έννοια της κουλτούρας στηρίζοντας την άποψη ότι «δεν υπάρχει μια κουλτούρα, αλλά κουλτούρες στον πληθυντικό αριθμό και οι διάφορες διαμάχες που υπάρχουν στην κοινωνία οφείλονται στις ποικίλες κουλτούρες και στις διαφορετικές ταξικές διαπαιδαγωγήσεις».⁶⁷ Συνεπώς, δίνεται μια περίοπτη θέση στην έννοια εκείνου που δέχεται το μήνυμα και συμπερασματικά προκύπτει ότι «το κοινό πλέον μπορεί να είναι αυτόνομο και μπορεί να δώσει τη δική του ερμηνεία σ' αυτό που βλέπει, ακούει ή διαβάζει», μετατρέποντας την «ιδέα ενός κοινού «θύματος» των MME» στην ιδέα «ενός δημιουργικού και ενεργητικού θεατή που νοηματοδοτεί τα κείμενα των MME».⁶⁸ Το βάρος έτσι μετατοπίζεται «από το κείμενο στον παραλήπτη του κειμένου».⁶⁹

⁶³Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 56

⁶⁴Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 57

⁶⁵Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 64

⁶⁶Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 65

⁶⁷Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 65

⁶⁸Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 69

⁶⁹Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των MME*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, σελ. 69

Ανακεφαλαιώνοντας, κάθε κοινωνία για να υπάρξει χρειάζεται αγαθά, υλικά και πνευματικά. Για να ζήσει ο άνθρωπος χρειάζεται τροφή, για να μορφωθεί χρειάζεται γνώση. Οι ανθρώπινες ανάγκες λοιπόν χαρακτηρίζονται από δυο ιδιότητες που είναι η «εξέλιξη» και ο «πολλαπλασιασμός» τους.⁷⁰ Η εξέλιξη των αναγκών έχει να κάνει με την ικανοποίηση των αναγκών και ο πολλαπλασιασμός με την έννοια της συνεχούς θέλησης και απόκτησης νέων «αναγκών» τις οποίες ανάγκες τις δημιουργούμε εμείς οι ίδιοι άνθρωποι.

Συμπερασματικά, ενώ φαινομενικά τα μέσα στοχεύουν στην ενημέρωση του κοινού, επί της ουσίας εντάσσουν σ' αυτήν το μήνυμα της διαφήμισης. Από αυτήν βγάζουν χρήματα και μπορούν και παραμένουν ζωντανά. Τα μέσα είναι κατασκευασμένα με τέτοιο τρόπο, η ενημέρωση δηλαδή γίνεται έτσι, ώστε να πείθεται ο καταναλωτής για το πόσο απαραίτητο για τη ζωή του είναι το περιεχόμενο των μηνυμάτων των διαφημίσεων. Ο Gouldner (1976) θεωρεί ότι τα «μετά ραδιοφώνου εποχής μέσα», «έχουν οδηγήσει στην παρακμή της ιδεολογίας, εξαιτίας της αλλαγής από τον αντιληπτικό στον εικονικό συμβολισμό», δημιουργώντας ένα «σχίσμα» ανάμεσα στον «πολιτικό μηχανισμό» και στη «βιομηχανία της συνείδησης» η οποία έχει τον κύριο έλεγχο του μαζικού κοινού με συνέπεια την «παρακμή στην ιδεολογία» «αποτέλεσμα των νέων δικτύων πληροφόρησης».⁷¹ Αν δούμε το κέρδος του κοινού που ενδίδει στις παροχές, είναι σίγουρα πολύ λιγότερο έως και μηδαμινό μπροστά σε αυτό που καταφέρνουν να κερδίσουν τα μέσα. Ο Κάρτερ σημειώνει ότι «θα πρέπει να ξαναποκτήσουμε τη συνείδηση του εαυτού μας», αφού μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να καταλάβουμε ότι «η μαζικοποίησή μας, που μας αποστέρησε την πνευματική μας ελευθερία, αυτή η ένωσή μας κάτω από μια κοινή μοίρα» ταυτόχρονα «μας έδωσε τη δύναμη με την οποία όχι μόνο θα μπορέσουμε να αποφύγουμε ως το τέλος την αλλοτρίωσή μας» αλλά «θα μας βοηθήσει να επιβάλλουμε τις δικές μας αξίες, τη δική μας βούληση, τη δική μας ηθική, που οπωσδήποτε είναι ηθικότερη από εκείνη που συμπεροντολογεί εις βάρος μας».⁷²

⁷⁰ Γεωργίου, Χ. & Γιανναράς, Γ. & Κούτσικος, Η. & Τσίμας, Σ. (2005). *Βιομηχανική Παραγωγή και Ενέργεια: 'Γ Τάξη Ενιαίου Λυκείου: Τεχνολογική Κατεύθυνση*. Αθήνα: ΟΕΔΒ., σελ. 23

⁷¹ McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003., σελ. 114

⁷² Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 25

2.ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

2.1 ΕΦΕΥΡΕΣΗ

Αν σκεφτεί κανείς ότι ο άνθρωπος είναι ένα κοινωνικό όν αντιλαμβάνεται πόσο σημαντική είναι για τον ίδιο η επικοινωνία. Η επικοινωνία έχει αφετηρία από την αρχή των ανθρώπινων κοινωνιών. Με το πέρασμα των χρόνων και την εξέλιξη των κοινωνιών, γίνεται όλο και πιο έντονη αλλά ταυτόχρονα αυξάνονται οι απαιτήσεις της όπως για παράδειγμα οι αποστάσεις που θέλει να καλύψει.⁷³ Τα χρόνια της ραδιοφωνίας μετρώνται περίπου από το 1922 που εμφανίζονται στην αγορά της Αμερικής τα πρώτα μουσικά κουτιά όπως λέγονταν, με βάση τα «εμπορικοτεχνικά σχέδια» που έθεσε ο Δαυΐδ Σαρνώφ «ο προφήτης της ραδιοφωνίας» στην εταιρεία Μαρκόνι.⁷⁴ Μέχρι το 1924, μόλις δηλαδή δυο χρόνια μετά, οι πωλήσεις των ραδιοφώνων ήταν τεράστιες και απέδωσαν «ογδόντα τρία εκατομμύρια, πεντακόσιες χιλιάδες δολάρια». ⁷⁵ Η Ελλάδα είναι πολύ κοντά στην πρωτοπορία της εποχής αφού το ίδιο έτος κάνει την πρώτη του εμφάνιση το ραδιόφωνο «στη σκηνή του θεάτρου» και στο θέατρο «Αλάμπρα» για το έργο «Δια του ασυρμάτου». ⁷⁶ Έτσι δεν άργησαν να εισάγονται ραδιόφωνα από το εξωτερικό, γεγονός το οποίο επιτρέπει στην Ελλάδα να κάνει γνωστό αυτό το καινοτόμο μέσο στους πολίτες της. Εκείνα τα χρόνια «ήταν ελάχιστοι οι Έλληνες που ήξεραν τί είναι και τί παναπεί ραδιόφωνο». ⁷⁷ Λίγο αργότερα μόλις το 1928 χρονολογείται η πρώτη ραδιοφωνική εκπομπή στη χώρα από τον ιδιωτικό σταθμό του Χρ.Τσιγγιρίδη στη Θεσσαλονίκη. ⁷⁸

Οι ασύρματες επικοινωνίες και ραδιοερασιτεχνισμός δεν θα υπήρχαν χωρίς την ανακάλυψη των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων. Τα ραδιοκύματα ή ερτζιανά κύματα δεν

⁷³ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές., σελ. 10

⁷⁴ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 14

⁷⁵ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 14

⁷⁶ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 15

⁷⁷ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 15

⁷⁸ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 23

διαφέρουν βασικά από τα φθηνά και τα υπόλοιπα ηλεκτρομαγνητικά κύματα, παρά μόνο στη συχνότητα.⁷⁹ Παράλληλα η μετάδοση της φωνής μέσω ασυρμάτου επιτυγχάνεται το 1906 από τον Καναδό ReginaldFessenden, ενώ λίγο αργότερα ο Αμερικανός LeedeForest εφαρμόζει την «τρίοδο ραδιοφωνική λυχνία και δίνει νέα λύση στη λήψη των ηχητικών σημάτων».⁸⁰ «Ήδη από τα πρώτα χρόνια της ασύρματης επικοινωνίας εκατοντάδες απλοί άνθρωποι σε διάφορες χώρες πυροδοτήθηκαν από τη μαγεία των ερτζιανών και από τη γοητεία της χωρίς σύρματα επικοινωνίας, που αποτελούσε γι αυτούς ισχυρό πόλο έλξης και άρχισαν να πειραματίζονται με τον ασύρματο».⁸¹ Οι Ραδιοηλεκτρολόγοι αρχίζουν σταδιακά «να σχεδιάζουν τους χάρτες των ερτζιανών επικοινωνιών, μεταξύ χωρών που συγγενεύουν στον τομέα της πνευματικής καλλιέργειας».⁸² Τα ραδιοκύματα με βάση το μήκος τους κατατάσσονται σε βραχέα, μεσαία και μακρά. Τα κύματα του ραδιοφάσματος με μήκος κύματος μεγαλύτερο από αυτό που ονομάστηκε ζώνη μετάδοσης του μέσου κύματος ονομάζονται μακρά. Με τη λογική αυτή προκύπτουν και οι υπόλοιπες ονομασίες.

2.2 ΡΑΔΙΟΕΡΑΣΙΤΕΧΝΕΣ

«Χρειάστηκαν χιλιετίες μέχρι να φτάσουμε από τις πρωτόγονες μεθόδους τηλεπικοινωνίας στον ασύρματο και τις άλλες ραδιοεπικοινωνίες, που το μυστήριο και η γοητεία τους δημιούργησε τον ραδιοερασιτεχνισμό».⁸³ Ασύρματο ονομάζουμε τη συσκευή που επιτρέπει τη μεταφορά της ανθρώπινης φωνής μέσω ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων σε αποστάσεις μεγαλύτερες της εμβέλειας του ήχου. Ας ξεκινήσουμε από τη λέξη

⁷⁹ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 22

⁸⁰ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 20

⁸¹ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 83

⁸²Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 26

⁸³ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 10

ερασιτέχνης, που αποτελεί το δεύτερο συνθετικό της λέξης ραδιοερασιτέχνης. Πρόκειται για κάποιον που «καλλιεργεί με ζωηρό ενδιαφέρον κάποια ασχολία όχι επειδή επιδιώκει απ' αυτήν επαγγελματικά, οικονομικά ή άλλα οφέλη αλλά αποκλειστικά και μόνο επειδή είναι γι' αυτόν κάτι πολύ ευχάριστο και συναρπαστικό».⁸⁴ Με απλά λόγια είναι εραστής της τέχνης όπως αποκαλύπτει η λέξη αν μοιραστεί στα δύο. Επομένως η λέξη ραδιοερασιτέχνης φανερώνει οποιονδήποτε «έχει σαν χόμπι το ράδιο» και χρησιμοποιεί και καλλιεργεί την ασύρματη επικοινωνία και την τεχνική της, ενώ πειραματίζεται με αυτή αποκλειστικά και μόνο από «προσωπική αγάπη, κλίση, ζήλο και ζωηρό ενδιαφέρον και για εξυπηρέτηση προσωπικών σκοπών, χωρίς να υπεισέρχεται κάποιο οικονομικό, επαγγελματικό ή άλλο συμφέρον».⁸⁵ Ο ενθουσιασμός και η ανάγκη να επικοινωνήσει κανείς με μακρινά σημεία της γης αυξάνουν ολοένα. Ο ραδιοερασιτέχνης κάνει τα πάντα για να το καταφέρει αυτό με κάθε κόστος. Σαν ραδιοερασιτέχνης, «κάθεσαι σε ένα δωμάτιο, εις το οποίον είσαι μόνος σου και δεν είσαι μόνος σου, είσαι παρέα με όλο τον κόσμο!», ταυτόχρονα «έχεις όλο τον κόσμο δίπλα σου και μιλάς με ανθρώπους αγνώστους και γίνονται γνωστοί. Όχι μόνο απευθείας αλλά και από τον αέρα...».⁸⁶

Ο ραδιοερασιτεχνισμός έχει προεκτάσεις κοινωνικές και ανθρωπιστικές. Η επικοινωνία μεταξύ ραδιοερασιτεχνών παρακάμπτει «έχθρες, μίσση και πολιτικές και ιδεολογικές διαφορές που χωρίζουν τους λαούς τους».⁸⁷ Δεν είναι λίγες οι φορές που ραδιοερασιτέχνες βοήθησαν με δική τους πρωτοβουλία σε έκτακτες ανάγκες επικοινωνίας όπως για παράδειγμα σε σεισμούς και μεγάλες καταστροφές, «προσφέροντας δωρεάν στην

⁸⁴ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές., σελ. 64

⁸⁵ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές., σελ. 64

⁸⁶ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές., σελ. 68

⁸⁷ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές., σελ. 71

περιοχή τους, στη χώρα τους αλλά και στους συνανθρώπους άλλων χωρών πολύτιμες εθελοντικές υπηρεσίες». ⁸⁸

Ακόμη δεν απευθύνεται μόνο στους κατασκευαστές ραδιοφώνων και εκπομπής σήματος αλλά περιλαμβάνει και αυτούς που ασχολούνται με την «μεταβίβαση εικόνων». ⁸⁹ Εδώ αξίζει να αναφερθεί ότι ο Σπύρος Μπεράτης με δική του πρωτοβουλία το 1960 έστησε «σταθμό εκπομπής και λήψης τηλεοπτικού σήματος» στην Αμαλιάδα. ⁹⁰ Ακόμη και στις μέρες μας, το μεράκι και η αγάπη για επικοινωνία είναι αυτά που κρατούν κάθε ραδιοερασιτέχνη ζωντανό ώστε να υπηρετεί το ραδιοερασιτεχνισμό αδιάκοπα και για πολλά χρόνια. Οι ραδιοεπικοινωνίες συνεχίζουν να «ασκούν και σήμερα μια παράξενη γοητεία που προσελκύει μια μεγάλη ποικιλία ανθρώπων στον ραδιοερασιτεχνισμό και μπορεί να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον τους για πολλά χρόνια, συνήθως για μια ολόκληρη ζωή» ⁹¹

⁸⁸ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 72

⁸⁹ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ 99

⁹⁰ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 87

⁹¹ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 83

2.3 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

Ο πρώτος ελληνικός ραδιοφωνικός σταθμός ήταν του Χρίστου Τσιγγιρίδη στη Θεσσαλονίκη. «Κάτοικος Θεσσαλονίκης από το 1923 ο Τσιγγιρίδης, αρχίζει να πραγματοποιεί το όνειρό του με πομπό τον οποίο έφτιαξε μόνος του από το παλιό πολεμικό ασύρματο της Γαλλικής Στρατείας Ανατολής».⁹² Αποτελεί τον πρώτο ιδιωτικό σταθμό των Βαλκανίων από το 1928 μέχρι το 1936 που έκλεισε, με το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου.⁹³ Στην πορεία ξαναλειτούργησε από το 1944 ως το 1946 που με επέμβαση του Ε.Ι.Ρ διέκοψε τη λειτουργία του.⁹⁴

Το ραδιόφωνο δεν αποτελεί επίτευγμα ενός ανθρώπου αλλά «μια συλλογική εφεύρεση, αποτέλεσμα της επιστημονικής προόδου ερευνών σε διάφορες χώρες και της συνέργειας διαφορετικών τεχνολογιών: της ασύρματης τηλεγραφίας και της ασύρματης τηλεφωνίας».⁹⁵ Η Ελλάδα γνωρίζει σχετικά νωρίς τα πλεονεκτήματα της ασύρματης επικοινωνίας, αντίθετα η κρατική δραστηριοποίηση έρχεται πολύ αργότερα.⁹⁶ Μετά τον Α Παγκόσμιο πόλεμο, οι πληροφορίες και η τεχνογνωσία για ευρύτερη χρήση των ασυρμάτων επικοινωνιών έρχονται και στην Ελλάδα και αυτή εξασφαλίζει την «αποκλειστική χρήση τους» το 1920.⁹⁷ Τότε το τμήμα φυσικής του πανεπιστημίου Αθηνών «προβαίνει σε επιδείξεις ασύρματης επικοινωνίας το 1922 και δημοσιεύει άρθρα από το 1924 ως το 1927 «για την εξέλιξη της ασύρματης τεχνολογίας και την ιδέα της

⁹² Πλέχοβα, Ο.Β. (2002). *Το πρώτο ελληνικό ραδιόφωνο: ...και το πρώτο των Βαλκανίων*. Θεσσαλονίκη: Μπαρμπουνάκης, σελ. 22

⁹³ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές, σελ. 54

⁹⁴ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές, σελ. 55

⁹⁵ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 20

⁹⁶ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 21

⁹⁷ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 21

μαζικής χρήσης του ραδιοφώνου, που είναι σε πλήρη εξέλιξη σε Αμερική κι Ευρώπη».⁹⁸ Λίγο αργότερα ιδρύονται στην Ελλάδα σύλλογοι ερασιτεχνών για τον ασύρματο και μέσα από «καθημερινές συναντήσεις» καταφέρνουν και «διαδίδουν τον ενθουσιασμό της ασύρματης επικοινωνίας στο ευρύ κοινό».⁹⁹ Στη Θεσσαλονίκη αρχίζει τις πρώτες εκπομπές το 1925 ο εκπρόσωπος ηλεκτρικών συσκευών Χ.Τσιγγιρίδης και μαζί με φίλους ιδρύουν τον «Ραδιοφωνικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης» το 1928.¹⁰⁰ Το Ραδιόφωνο από τη φύση του «καταρρίπτει τα όρια του χώρου και εν δυνάμει τα σύνορα των κρατών, ενώνοντας τους λαούς», όμως ενώ από τη μια μοιάζει για ένα ανερχόμενο μέσο για την «επίτευξη της παγκόσμιας ειρήνης» αφού μπορεί να «διαχειρίζεται άμεσα κρίσιμα κοινωνικά, πολιτικά και γεωπολιτικά προβλήματα» από την άλλη «αρκετά γρήγορα γίνεται όργανο ιδεολογικών αντιπαλοτήτων, όργανο άσκησης πολιτικής επιβολής και κοινωνικού ελέγχου».¹⁰¹ Από την αρχή της δεκαετίας του '30 καθιερώνεται η χρήση και η λήψη ραδιοφωνικών σταθμών του εξωτερικού κι αυτό έχει ως συνέπεια τη μεγάλη ζήτηση ραδιοφωνικών συσκευών, φτάνοντας στα μέσα της δεκαετίας με 5.000 επίσημους δέκτες.¹⁰² Χρειάστηκε μια δεκαετία για τη δημιουργία κρατικού ραδιοσταθμού από τότε που ο Τσιγγιρίδης έκανε τα πρώτα του βήματα.

Ο πρώτος κρατικός ραδιοσταθμός εγκαινιάζεται το 1938 και είναι ο Ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών. Η οργάνωση της παραγωγής του σταθμού περιλαμβάνει τμήμα μουσικών προγραμμάτων, τμήμα ομιλιών και τμήμα θεατρικών εκπομπών. Σχετικά με το τμήμα του μουσικού προγράμματος «η μουσική αποτελεί την πρώτη παροχή περιεχομένου» που εμπνεύστηκαν οι επενδυτές του ραδιοφώνου και στην πορεία «συστήνεται η ορχήστρα του Ραδιοφωνικού Σταθμού» και «κατασκευάζεται ειδικό στούντιο για τις αναμεταδόσεις «σοβαρής» όπως συνηθιζόταν να αποκαλείται η κλασική,

⁹⁸ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 22

⁹⁹ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 22

¹⁰⁰ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 22

¹⁰¹ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 27

¹⁰² Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 27

μουσικής».¹⁰³ Το δεύτερο τμήμα, το τμήμα ομιλιών είχε την αρμοδιότητα «εκπομπών λόγου και ειδήσεων» με την αξιοποίηση «έμφυχου δυναμικού της έντυπης δημοσιογραφίας».¹⁰⁴ Η τέχνη του θεάτρου δεν θα μπορούσε να μείνει έξω από το ραδιόφωνο και σαν «μοντέλο ψυχαγωγικού προγράμματος» που έρχεται από την Αγγλία, το Ελληνικό ραδιόφωνο το «αγκαλιάζει αμέσως».¹⁰⁵

Η μελωδία του «τσοπανάκου» είναι αυτή που θα αποτελέσει το σήμα της ελληνικής κρατικής Ραδιοφωνίας ως «ηχητική εκπροσώπηση που αποδίδει πληρέστερα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Έθνους» και θα προκαλέσει βέβαια πλήθος αντιδράσεων και συζητήσεων.¹⁰⁶ Την περίοδο της Γερμανικής κατοχής από το 1940 ως το 1944 ο Ιταλικός σταθμός του Μπάρι, φρόντισε να «εξασφαλίσει ευχάριστες εκπομπές στην ελληνική γλώσσα» ενώ με την κήρυξη του πολέμου «εντείνει τις εκπομπές μεταδίδοντας απαισιόδοξες πληροφορίες για τα ελληνικά στρατεύματα».¹⁰⁷ Όμως τα ελληνικά ραδιόφωνα αλλά και ο τύπος, συστρατεύονται «για εμψύχωση του εθνικού φρονήματος» και η «χρονική αμεσότητα και η μεταδοτικότητα του ραδιοφώνου παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ψυχολογική ανάταση των Ελλήνων».¹⁰⁸ Από πλευράς ακροατών, ο αριθμός είναι περιορισμένος και το ραδιόφωνο θεωρείται «είδος πολυτελείας» αφού λίγοι ήταν αυτοί που είχαν τη δυνατότητα να έχουν στο σαλόνι του σπιτιού τους «το ογκώδες έπιπλο του ραδιοφώνου» το οποίο κατείχε περίοπτη θέση και γύρω από αυτό συναθροίζοταν όλη η οικογένεια για να απολαύσει την ακρόαση.¹⁰⁹

¹⁰³ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 26

¹⁰⁴ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 26

¹⁰⁵ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 26

¹⁰⁶ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 26

¹⁰⁷ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 28

¹⁰⁸ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 28

¹⁰⁹ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 27

Μέσα σε λίγο διάστημα από τις αρχές του '40 κι ενώ ο Σταθμός Αθηνών έχει καταληφθεί η κυβέρνηση «καταργεί τη Διεύθυνση Ραδιοφωνίας» και «ιδρύει την Ανώνυμη εταιρεία Ραδιοφωνικών Εκπομπών. Η εταιρεία αυτή έχει «στοιχεία ημικρατικού οργανισμού» και επηρεασμένη από το τότε μοντέλο δομής του BBC, επιδιώκει να «αποδεσμεύσει ως ένα σημείο το ραδιόφωνο από τον άμεσο και ασφυκτικό κρατικό έλεγχο» και να επεκτείνει τις ιδέες του επιχειρηματικά.¹¹⁰ Το ραδιόφωνο λειτουργεί αντιφατικά. Από τη μια ως μέσο εξουσίας κι από την άλλη ως αντιεξουσιαστικό μέσο. Από τις πρώτες κινήσεις της Α.Ε.Ρ.Ε είναι να περιορίσει τις εκπομπές της γερμανικής προπαγάνδας και να προωθήσει προγράμματα για το λαό αρεστά όπως «δημοτικά τραγούδια και ελαφριά μουσική, ψυχαγωγικές εκπομπές αδιάφορης ή υπόγειας προπαγανδιστικής σημασίας».¹¹¹ Στην πορεία και μετά την αποχώρηση των Γερμανών από την Ελλάδα γίνεται προσπάθεια ανασυγκρότησης του κεντρικού σταθμού Αθηνών ενώ ταυτόχρονα «ανθεί η δράση των ερασιτεχνών».¹¹² Λίγο αργότερα το 1945, ιδρύεται το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας ως μια μικρή αλλαγή ονόματος της «κρατικής υπηρεσίας ραδιοφώνου» και ο απόλυτος έλεγχος από το κράτος δείχνει να είναι υποχρεωτικός για ακόμη μια φορά λόγω της μεγάλης επιρροής που το ραδιόφωνο έδειξε ότι είχε κατά τον πόλεμο.¹¹³

Το πρόγραμμα σύμφωνα με το Ε.Ι.Ρ διαμορφώνεται ανάλογα. Με «βασικό τρίπτυχο» την «ενημέρωση σε συνδυασμό με την ψυχαγωγία και την επιμόρφωση» οι αναλογίες του οποίου διαμορφώνονταν με βάση την αλλαγή των πολιτικών εξελίξεων.¹¹⁴ Απαγορευμένα ήταν τα ρεμπέτικα τραγούδια σαν «μορφές κοινωνικής διαμαρτυρίας σε μουσική φόρμα» ενώ ταυτόχρονα η απαγόρευσή τους ήταν μια προσπάθεια να στραφεί η ελληνική κοινωνία σε πρότυπα δυτικά προγράμματα ραδιοφώνου με άμεση επιρροή στο

¹¹⁰ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 28

¹¹¹ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 29

¹¹² Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 29

¹¹³ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 29

¹¹⁴ Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ. 25

ακροατήριο.¹¹⁵ Σχετικά με την ενημέρωση, οι ειδήσεις «ως προς την ιεράρχησή τους» ελέγχονταν από τους αρμόδιους ώστε να έχουν κοινή πορεία πλευσης με τις σύγχρονες πολιτικές εξελίξεις.

Η ραδιοφωνία θεωρείται καίριο μέσο ενημέρωσης, γεγονός που βοηθά στη ραδιοφωνική αναγέννηση, με το Ε.Ι.Ρ να οργανώνει το εσωτερικό της χώρας ως προς τη ραδιοφωνία και να θέτει σαν αποστολή του «την δημιουργία δικτύου κρατικών ραδιοσταθμών σε όλη την Ελλάδα», γεγονός που βρήκε αντίκρισμα στα τέλη της δεκαετίας του '40.¹¹⁶ Σε όλη την επικράτεια καθοριστικό ρόλο για την εξάπλωση και διάδοση του μέσου είχαν οι ερασιτέχνες, οι οποίοι υπήρξαν «πόλοι πολιτιστικής ανάπτυξης».¹¹⁷ Βέβαια με τον καιρό υποχρεώθηκαν να μεταδίδουν το πρόγραμμα του Ε.Ι.Ρ με ελάχιστες ώρες για δική τους παραγωγή εκπομπών με εξίσου «πολιτιστικό ρόλο στις τοπικές κοινωνίες».¹¹⁸

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε ότι «ο Ά Πόλεμος ανέκοψε την τεχνική πρόοδο της Ραδιοφωνίας. Ο Πόλεμος του '40 νάρκωσε κάθε καλλιτεχνική της δραστηριότητα» ενώ «μεταπολεμικά, οι ακροαταί βρέθηκαν, στις περισσότερες χώρες, μπροστά σ' ένα Ραδιόφωνο νέο, ελεγχόμενο κυριαρχικά απ' το Κράτος».¹¹⁹ Εισχωρεί έτσι το ραδιόφωνο στα ελληνικά νοικοκυριά «διαμορφώνοντας ένα νέο δίκτυο διανομής περιεχομένου», προσφέροντας «νέες αντιλήψεις, αντιστάσεις, νέες χωρικές και άλλες διευθετήσεις, μεταβολές στην καθημερινή ρουτίνα του νοικοκυριού αλλά και τη δημιουργία νέων οντοτήτων, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να υπάρξουν πριν από την έλευση του ραδιοφώνου» με κορυφαίο επίτευγμα τη δημιουργία «ραδιοφωνικού ακροατηρίου» και ταυτόχρονα την «κατασκευή του ακροατή του ραδιοφωνικού περιεχομένου».¹²⁰

¹¹⁵ Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ 25

¹¹⁶ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 30

¹¹⁷ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 31

¹¹⁸ Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων., σελ. 31

¹¹⁹ Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 24

¹²⁰ Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ. 27

Τέλος, το ραδιόφωνο υπήρξε σπουδαίος «προπομπός» και ο «πρώτος εκπρόσωπος» του ηλεκτρονικού λόγου.¹²¹ Βασικά χαρακτηριστικά αυτού είναι η ταχύτατη γεωγραφική εξάπλωση. Στα πλαίσια της μεταπολεμικής ραδιοφωνίας πολλά πράγματα αλλάζουν. Το ακροατήριο παραμένει ως έχει, όμως «ο ακροατής» αλλάζει και γίνεται πιο «απαιτητικός».¹²² Αλλάζουν επίσης και τα μέσα ηχοληψίας, τα οποία πολλαπλασιάζονται και το «montage των μαγνητοφωνικών ταινιών» δίνει στο ραδιόφωνο την ευκαιρία να ακολουθήσει τις μεθόδους που χρησιμοποιεί ο κινηματογράφος.¹²³ Ταυτόχρονα οι εκπομπές «τείνουν προς την “αποπροσωποποίηση”» δίνοντας τη θέση τους σε «ολόκληρες παραγωγές» ενώ ταυτόχρονα οι «καλλιεργημένοι ακροαταί» αρχίζουν να δείχνουν περισσότερο ενδιαφέρον για το ραδιόφωνο όχι όμως το ίδιο ενδιαφέρον για «τα έργα που εκπέμπει».¹²⁴

2.4 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Το ραδιόφωνο αποτελεί πολύ διαφορετικό μέσο επικοινωνίας σε σχέση με τα υπόλοιπα. Οι εκφωνητές όσο και οι ακροατές του ραδιοφώνου θεωρούν ότι πρόκειται για ένα «τυφλό μέσο επικοινωνίας».¹²⁵ Αν πρόχειρα διερωτηθεί κανείς για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα, γρήγορα θα απαντήσει πως πρόκειται για ένα μέσο με περισσότερα μειονεκτήματα από πλεονεκτήματα. Με μια δεύτερη σκέψη όμως, φαίνεται να υπερτερεί καθώς, μπορεί να λείπει η εικόνα και το κείμενο, έχει όμως δικούς του κώδικες εξίσου σπουδαίους και σημαντικούς. Οι δέκτες του, που είναι ακροατές και που συνολικά αποτελούν το κοινό, δεν μπορούν να δουν αυτόν που μιλάει δηλαδή τον εκφωνητή, μπορούν όμως να τον φανταστούν. «Ο ηθοποιός του ραδιοφώνου μόνο με τη φωνή του μπορεί να δώσει την αυταπάτη της αλήθειας» και «να κεντρίσει τη φαντασία του ακροατή για να πλάσει εκείνος την εικόνα, που στον κινηματογράφο ή το θέατρο θα την έβλεπε

¹²¹ Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ. 33

¹²² Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 24

¹²³ Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 24

¹²⁴ Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 25

¹²⁵ Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 19

τελειωμένη».¹²⁶ Κύριο γνώρισμα δηλαδή του ραδιοφώνου όπως επισημαίνει ο Κάρτερ είναι ότι:

Το ραδιόφωνο έρχεται και βρίσκει τον ακροατή μόνο του. Δεν πηγαίνει αυτός προς εκείνο. Πρέπει να μάθει να έρχεται στο ραδιόφωνο, όπως πηγαίνει στο θέατρο ή τον κινηματογράφο. Όπως ξέρει ότι την τάδε ώρα αρχίζει μια θεατρική παράσταση έτσι πρέπει να ξέρει ότι την τάδε ώρα μεταδίδεται εκείνη η εκπομπή, που θα ήταν ευχάριστο να την ακούσει... Και υπάρχουν τόσες εκπομπές με σκοπό να ευχαριστήσουν αισθητικά. Τότε μόνο θα δώσει και στο ραδιόφωνο την πραγματική του αξία.¹²⁷

Οι λέξεις, οι ήχοι και η μουσική είναι οι παράγοντες που συνθέτουν μια εκπομπή, σε συνδυασμό ή μεμονωμένοι. Και τα τρία αυτά στοιχεία χρειάζονται τη φαντασία για να εντυπωθούν στο μυαλό του ακροατή, αφού απουσιάζει η «οπτική» η πρώτη και κύρια λειτουργία της φαντασίας «όπως μαρτυρά η προέλευσή της από τη λέξη φαίνεσθαι».¹²⁸ Παράλληλα, η «χροιά της φωνής χαρακτηρίζει τόσο έντονα μια προσωπικότητα, που συμβαίνει ένας παρουσιαστής με «κέριας» συνδέσεις να επιβάλει μια ενιαία και ομοιογενή μορφή σε μιαν εκπομπή με τους πιο διαφορετικούς συνομιλητές ή σε ένα μουσικό πρόγραμμα με τους πιο αταίριαστους δίσκους».¹²⁹ Οι ήχοι στο ραδιόφωνο, αντίθετα με τις λέξεις «που είναι ανθρώπινη επινόηση» είναι «φυσικοί» και «πάντα υποσημαίνουν μια άλλη παρουσία».¹³⁰ Χρησιμοποιούνται πολλές φορές σαν ηχητική υπόκρουση της ομιλίας ή άλλες φορές είναι αναπόφευκτοι λόγω συνθηκών. Επομένως, το ραδιόφωνο μπορεί μέχρι ένα βαθμό να «ανέχεται» τους ήχους, αλλά εξίσου απαραίτητο είναι να τους ελέγχει και να τους «ιεραρχεί» με βάση το «λεκτικό νοηματικό πλαίσιο».¹³¹

Η μουσική ως «αντικείμενο απόλαυσης από μόνη της» αποτελεί το «κύριο στήριγμα όλης σχεδόν της ραδιοφωνικής παραγωγής».¹³² Το ραδιόφωνο με μεγάλη ευστοχία «επέτρεψε στον ακροατή να ακούει μουσική δίχως να αποσπάται η προσοχή του

¹²⁶ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 30

¹²⁷ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 39

¹²⁸Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 25

¹²⁹Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 39

¹³⁰Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 39

¹³¹Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 41

¹³²Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009., σελ. 44

από εικόνες», γεγονός βέβαια στο οποίο είχε την πρωτοκαθεδρία το γραμμόφωνο.¹³³ Ακόμη η μουσική στο ραδιόφωνο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως σήμα ενός σταθμού, ενώ ολόκληρα μουσικά θέματα ως «υπογραφή» μιας εκπομπής σημαίνοντας «την αρχή και το τέλος».¹³⁴

Θα ήταν παράλειψη αν δεν γινόταν αναφορά στη «σιωπή» η οποία στο ραδιόφωνο έχει μεγάλη σημασία καθώς είναι ένα από τα «βασικά στοιχεία του ραδιοφωνικού ύφους» και «όταν μεσολαβεί μεταξύ δύο ήχων» λαμβάνει «αισθητική αξία»¹³⁵ αποτελώντας μια «μορφή σημασιοδότησης».¹³⁶ Η ύπαρξή της για να υφίσταται, προϋποθέτει την απαραίτητη ύπαρξη των λέξεων, των ήχων και της μουσικής καθώς «και η απουσία ήχων μπορεί επίσης να γίνει ακουστή».¹³⁷ «Όταν βρισκόμαστε μπροστά στο ραδιόφωνο, δεχόμαστε ηχητικές εντυπώσεις με κάποιο ρυθμό» κι με αυτό τον τρόπο «τις καταγράφουμε, τις κατεργαζόμαστε, τις ερμηνεύουμε και εμείς φτιάχνουμε στο τέλος, ένα σύνολο καταληπτό με μια αισθητική ενότητα, ενώ από καιρό έχουν εξαφανισθεί οι αφορμές, οι αιτίες αυτές των εντυπώσεων».¹³⁸ Τέλος μια από τις ιδιότητές του είναι ότι αποτελεί «προσωπική συντροφιά» και αυτή εξαρτάται από την «ικανότητα της φαντασίας του ακροατή».¹³⁹ Οι σχέσεις των ανθρώπων μορφοποιούνται μέσω «των λέξεων και των ήχων»,¹⁴⁰ ενώ ταυτόχρονα «η χρησιμοποίηση ενός διακόπτη δίνει την ευκολία στον ακροατή να ταυτίσει τη διάθεση της πνευματικότητάς του, με κάποιο ραδιοφωνικό ακρόαμα».¹⁴¹

Από την αρχή της εμφάνισης του ραδιοφώνου, φάνηκε η μοναδικότητα αυτού του μέσου. Γρήγορα εδραιώθηκε ως απαραίτητο μέσο και ταυτόχρονα το ίδιο γρήγορα

¹³³Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 46

¹³⁴Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 46

¹³⁵Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 24

¹³⁶Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 49

¹³⁷Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 49

¹³⁸ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 23

¹³⁹Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 29

¹⁴⁰Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερως, 2009., σελ. 29

¹⁴¹ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης., σελ. 39

διαμόρφωσε τον πολιτισμό του αστικού περιβάλλοντος, χάριν του μεγάλου μειονεκτήματος, που εδώ λειτουργεί ως προτέρημα, κι αυτό είναι η έλλειψη της εικόνας. Η αισθητική αυτού του μέσου καθορίζεται από την ύπαρξη ή την απουσία του ήχου και τη διαχείριση αυτών. Ο ήχος, η μουσική, οι λέξεις και η σιωπή, αποκτούν προσωπικό νόημα στο μυαλό και τη φαντασία κάθε ακροατή.

3.ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ

3.1 ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Ο ραδιοφωνικός σταθμός αυτής της μικρής πόλης ξεκίνησε τη λειτουργία του μόλις το 1952 και λειτουργεί μέχρι σήμερα. Η αλήθεια είναι ότι μέσα σε 68 ολόκληρα χρόνια πέρασε από χιλιάδες «κύματα». Σε μια πορεία τόσων χρόνων, κατάφερε να ξεπεράσει όποια εμπόδια στάθηκαν στο δρόμο του και η φωνή του παρέμεινε ζωντανή. Καταλαβαίνει κανείς ότι πρόκειται για έναν σταθμό που έχει αφήσει το στίγμα του στην ελληνική ραδιοφωνία κι έχει κάνει γνωστή την μικρή πόλη της Αμαλιάδας σε ολόκληρη τη χώρα αλλά κι εκτός συνόρων, αφού η εμβέλειά του έφτανε σε όλη τη γη. «Από την αρχή της λειτουργίας του κάλυπτε όλη σχεδόν τη νοτιοδυτική Ελλάδα»¹⁴² και με το πέρασμα των χρόνων άκουγαν το σταθμό σε όλο τον κόσμο.

Αξίζει να αναφερθεί κανείς στην εποχή που στήθηκε ο σταθμός καθώς πρόκειται για μια σημαντική περίοδο για την Ελλάδα. Βρισκόμαστε λίγα χρόνια μετά το τέλος του Δεύτερου παγκοσμίου πολέμου. Όπως λέει και ο Αντώνης Σιμιτζής στο βιβλίο του Καρνάρου για το σταθμό, «ήταν ήδη η νέα μεταπολεμική εποχή που βρισκόμαστε μέσα της χωρίς καν να το ξέρουμε» μια εποχή που «άρχισαν να έρχονται περισσότερα ποδήλατα για τα παιδιά, περισσότερα αυτοκίνητα για τους μεγάλους, περισσότερα –και μικρότερα πλέον- ραδιόφωνα για όλους...».¹⁴³ Σύμφωνα με τον Αποστολόπουλο σε πρόλογό του στο βιβλίο του Κάρτερ, η ανάγκη να βελτιωθεί η ζωή των ανθρώπων ήταν μεγάλη, ακόμη μεγαλύτερη ήταν η ανάγκη να ξεφύγουν από τη θλίψη που άφησε ο πόλεμος, ο «μεγαλύτερος εχθρός του πολιτισμού».¹⁴⁴ Αξίζει να σημειωθεί και ως απόδειξη του παραπάνω συλλογισμού ότι το πρώτο σήμα του σταθμού ήταν το τραγούδι «Κάνε κουράγιο Ελλάδα μου της Σοφίας Βέμπο».¹⁴⁵ «Η μεταπολεμική εποχή, κορεσμένη από το

¹⁴² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 36

¹⁴³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 5

¹⁴⁴ Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήναι: Μαυρίδης, σελ. 16

¹⁴⁵ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 30

άγχος των γεγονότων και των φοβερών ειδήσεων, είναι που αναζήτησε το ύφος μιας ραδιοφωνικής έκφρασης».¹⁴⁶

Ο κύριος Αναστάσιος Καλύβας, σε πρόλογό του για το βιβλίο του Καρνάρου, μεταξύ άλλων αναφέρει: «τα μικρά ιστορικά επιτεύγματα είναι εκείνα που επηρεάζουν συχνά το κοινωνικό σύνολο κυρίως όταν προέρχονται από κάποια δυναμική της ιδιωτικής πρωτοβουλίας».¹⁴⁷ Για την εκάστοτε πρωτοβουλία χρειάζεται ένα έδαφος ικανό για να βλαστήσουν οι σπόροι της. Σπόροι ιδεών και πράξεων, ικανοί να φέρουν καρπούς, αρχικά στη γη που τους φιλοξενεί και στη συνέχεια μέσω του ανθρώπου και τους κατάλληλους χειρισμούς, εκτός συνόρων. Οι χειρισμοί είναι λεπτοί σε κάθε περίπτωση. Ο τρόπος με τον οποίο θα εισέλθει μια νέα ιδέα σε μια κοινωνία είναι αυτός που θα καθορίσει τη διάρκεια ζωής της αλλά και την πορεία της. Ο ραδιοφωνικός σταθμός φαίνεται να ήρθε την κατάλληλη στιγμή στην πραγματικότητα της πόλης. Μια στιγμή που οι κάτοικοι ήταν έτοιμοι να αγκαλιάσουν το νέο εγχείρημα και να το στηρίξουν με κάθε δυνατό τρόπο. Οι κάτοικοι άνοιγαν τα σπίτια τους και δίχως να πουν κουβέντα φιλοξενούσαν το σταθμό για να γίνουν οι εκπομπές. «Το καλοκαίρι του '52 πέρασε όλο με εκπομπές τραγουδιών και αφιερώσεων στους ακροατές και με στούντιο τα υπόγεια και τις αποθήκες φιλικών και συγγενικών σπιτιών».¹⁴⁸

Ο ραδιοφωνικός σταθμός, λέει ο Καλύβας στο βιβλίο του Καρνάρου, «ήταν η αφορμή για να ξεκινήσει και να συνεπάρεται την πόλη άμεσα στην πολιτιστική της πορεία από δημιουργικά πρόσωπα που διαμόρφωσαν μετά ταύτα την ψυχολογία της και ανύψωσαν το ηθικό της».¹⁴⁹ Ο σταθμός ήταν ερασιτεχνικός κι εκείνη την εποχή οι ραδιοερασιτέχνες βρίσκονταν στο στόχαστρο των αρχών που διαφυλάττουν τους νόμους, «ο Έλληνας ραδιοερασιτέχνης εξακολουθούσε, πολύ μετά τη λήξη της εμπόλεμης κατάστασης όχι μόνο να θεωρείται παράνομος, αλλά και να θεωρείται εθνικώς

¹⁴⁶ Κάρτερ, Γ.Ν. (1966). *Ραδιόφωνο και τηλεόραση: (Δοκίμια)*. Αθήνα: Γκόνη., σελ. 15

¹⁴⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 6

¹⁴⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 28

¹⁴⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 6

ύποπτος».¹⁵⁰ Παρά την απαγόρευση όλοι οι κάτοικοι στάθηκαν πλάι στον πρωτεργάτη Σπύρο Μπεράτη, ακόμη και η χωροφυλακή η οποία είχε εντολή για κατάσχεση εξαρτημάτων ραδιοηλεκτρολογίας και σύλληψη οποιουδήποτε ασχολούνταν με αυτά. «Η τοπική αστυνομία έκανε τα στραβά μάτια», «ο κόσμος το είχε τούμπανο κι αυτός κρυφό καμάρι».¹⁵¹

Όλα ξεκινούν από τον άνθρωπο που έκανε το όραμά του πράξη. Πρόκειται για έναν άνθρωπο με σπουδές, σπάνιο για την εποχή, ένα ανήσυχο πνεύμα που οι πράξεις του έκρυβαν συγκεκριμένη φιλοσοφία, οι ρίζες της οποίας είχαν ως κύρια συστατικά αγάπη, μεράκι και όραμα να αναδείξουν την πόλη και να ανεβάσουν το επίπεδο της ψηλά. Ο ίδιος αναφέρει: «ήταν ένα κομμάτι του εαυτού μου» και «έβλεπα ότι ήταν το μοναδικό μέσο που θα έκανε γνωστή και θα έδινε ανάπτυξη στη γενέθλια πόλη».¹⁵² Διάθεση και προσφορά, αγάπη για επικοινωνία και σύσφιξη σχέσεων με μοναδικό συμφέρον τη συντροφικότητα, εντός κι εκτός ορίων της πόλης, «ανάγκη» να ακουστεί η «φωνή» της πόλης έξω από τα σύνορά της.

Έτσι κι έγινε. Ήταν καλοκαίρι του 1952 όταν «ήχησε ξαφνικά στα ραδιόφωνα μας ένα σήμα που δεν είχε ξανακουστεί ποτέ και μετά ακολούθησε μια νεανική φωνή: εδώ ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος», λέει ο Αντώνης Σιμιτζής στον πρόλογό του στο βιβλίο του Καρνάρου.¹⁵³ Η αρχή έγινε, η νεανική τρέλα έστησε τα θεμέλιά της βαθιά στην πόλη της Αμαλιάδας και ξεκίνησε μια νέα εποχή για την πόλη και τους κατοίκους της. Πολύ σύντομα ο σταθμός έφτιαξε το πρόγραμμά του και κρατούσε συντροφιά σε όλη τη χώρα. Με προσωπικούς δίσκους του Σπύρου Μπεράτη ξεκίνησαν οι πρώτες μουσικές εκπομπές. Το σημαντικότερο όλων ήταν ότι ο χαρακτήρας των μουσικών εκπομπών του σταθμού «χτίστηκε» ταυτόχρονα με την ενεργή συμμετοχή των πολιτών. Δωρεές δίσκων

¹⁵⁰ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοηλεκτρονικές, σελ. 170

¹⁵¹ Καρνάρου, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 28

¹⁵² Καρνάρου, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 7

¹⁵³ Καρνάρου, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 5

78 στροφών από κατοίκους ήταν μια από τις πρώτες ενδείξεις ότι ο σταθμός φτιάχτηκε για τον κόσμο με ανιδιοτέλεια και αγάπη. Από τον άνθρωπο για τον άνθρωπο.

Ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος ήταν έμπνευση και δημιουργήμα ενός ιδιαίτερα ιδιοφυή νέου, ανήκε όμως σε κάθε Αμαλιαδίτη αλλά και σε όποιον πολίτη έκανε δωρεές δίσκων. Το γεγονός μαρτυρά ότι ο Σπύρος Μπεράτης ήταν ένας ιδιαίτερα ανοιχτόμυαλος άνθρωπος, που διέθεσε το δημιούργημά του σε ολόκληρη την πόλη και σε όλους τους ακροατές. Όπως ο Παναγόπουλος επισημαίνει, «ο ραδιοερασιτέχνης εργάζεται μόνο για την αγάπη του έργου. Ό,τι κάνει το κάνει από την αγάπη του προς το χόμπυ και για τη συγκίνηση και χαρά του επιτεύγματος». ¹⁵⁴ Πρωτοπόρος ο Σπύρος Μπεράτης αφού το 1952 βγήκε στον αέρα ενώ για άλλους αυτό ήταν ακόμη «μακρινό όνειρο» και «η “Ελ.Ραδιοφωνία” έγραφε για αυτή τη γοητεία: Αλλά και μόνη η ικανοποίηση να συνεννοείται κανείς και να ομιλεί με ανθρώπους αγνώστους, οι οποίοι ευρίσκονται τόσο μακράν, παρουσιάζει μίαν αφάνταστον γοητεία, την οποία μόνο όποιος την εδοκίμασε δύναται να εκτιμήσει». ¹⁵⁵

3.2 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ

Ήταν καθοριστική η προσφορά κάθε πολίτη τόσο για την διεξαγωγή των εκπομπών σαν διαδικασία, όσο και για τη δημιουργία ενός σταθμού με «χαρακτήρα» από τα πρώτα χρόνια κίολας λειτουργίας του. «Ξέρεις λείπω χρόνια από την Αμαλιάδα και ήρθα να δωρίσω έναν δίσκο». ¹⁵⁶ Πέρα από τις δωρεές δίσκων ο σταθμός έδινε τη δυνατότητα στους ακροατές να κάνουν αφιερώσεις σε αγαπημένα τους πρόσωπα. Επιστολή γράφει: «Σας ζητώ ή μάλλον σας παρακαλώ όπως μεταδώσετε δυο δίσκους τους οποίους

¹⁵⁴ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 64

¹⁵⁵ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 83

¹⁵⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 31

αφιερώνω στην αγάπη μου». ¹⁵⁷ Ακόμη ένα στοιχείο που φανερώνει πόσο ανοιχτός ήταν στο κοινό ο σταθμός χωρίς περιορισμούς στις μουσικές επιλογές και χωρίς διάθεση επιβολής συγκεκριμένου είδους μουσικής. Αμέτρητες επιστολές επίσης εκτός από αφιερώσεις, περιλαμβάνουν μηνύματα έκφρασης θαυμασμού προς το σταθμό από ολόκληρη τη χώρα. Επιστολή από την Αθήνα το 1955 αναφέρει: «Αγαπητέ μας σταθμέ, με μεγάλη μας χαρά μάθαμε και ακούμε τις ευχάριστες εκπομπές σας που ευχαριστείτε κάθε μας επιθυμία. Σας παρακαλώ θερμώς όπως και εμένα με εξυπηρετήσετε στην επιθυμία μου. Επιθυμώ να ακούσω το λαϊκό τραγουδάκι “Απόψε φίλα με να με χορτάσεις”». ¹⁵⁸

Είναι ξεκάθαρο ότι η δημιουργία του σταθμού άλλαξε τον πολιτισμό του τόπου, διότι άλλαξε πρώτα τον τρόπο σκέψης του και τα κριτήρια πρόσληψης του κοινού. Ο πολιτισμός κάθε τόπου διαμορφώνεται στο παρόν από τους πολίτες και παράλληλα διαμορφώνει το μέλλον, «συσσωρεύεται σε μια παράδοση που αποτελεί κοινωνικό κεφάλαιο για χρήση από όλες τις επερχόμενες γενιές». ¹⁵⁹

Κάνοντας μια μικρή αναδρομή στα πρώτα χρόνια λειτουργίας και στις πρώτες εκπομπές, το περιεχόμενο των εκπομπών περιλάμβανε, όπως ο ίδιος ο Μπεράτης λέει σε τοπική εφημερίδα, κυρίως «τραγούδια και καμιά ομιλία θρησκευτικού κι επιστημονικού περιεχομένου». ¹⁶⁰ Θα χαρακτήριζε κανείς όχι απλώς πρωτοποριακό το σταθμό για την εποχή αλλά με διαφορά καινοτόμο. Μια πόλη η οικονομία της οποίας εκείνη την εποχή στηριζόταν κυρίως στη γεωργία, είχε ραδιοφωνικό σταθμό που έκανε ομιλίες με περιεχόμενο σχετικό με τις καλλιέργειες. Η προσφορά ήταν μεγάλη προς όφελος των καλλιεργητών, καθώς είχαν την ευκαιρία να ενημερώνονται από επιστήμονες για το αντικείμενό τους. Ακόμη, ο Μπεράτης αναφέρει στο ίδιο τοπικό φύλλο: «η πρώτη ομιλία έγινε από τον χημικό Νικόλαο Μπομπή, μια προσωπικότητα της Αμαλιάδας, με θέμα: «Υδροπέπονες», τα κοινά μας καρπούζια και ένα ανθρακούχο ποτό που παρασκευαζόταν

¹⁵⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 33

¹⁵⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 33

¹⁵⁹ Παπαδάκη, Ε. (2007). Τα Μουσεία ως Διαχειριστής Πολιτισμού: Το παράδειγμα των Μουσείων Σύγχρονης Τέχνης. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ.11-24). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου., σελ. 12

¹⁶⁰ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 30

με πρώτη ύλη τη σταφίδα».¹⁶¹ Η Αμαλιάδα σαν βασικό προϊόν εξαγωγής είχε τη σταφίδα και σε αυτήν στηριζόταν η οικονομία της. Μεγάλες εκτάσεις γης καλλιεργούσαν τη σταφίδα και την εξήγαγαν μέσω караβιών που έδεναν στην Κουρούτα και μετέβαιναν από εκεί στην Ιταλία. Εξίσου ωφέλιμο ήταν και για τους υπόλοιπους ακροατές αλλά και την ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής καθώς οι ομιλίες αυτές λειτουργούσαν σαν διαφήμιση για την γη της Ηλείας και των προϊόντων που αυτή εξάγει. Όμως εκτός από διαφήμιση, το περιεχόμενο αυτό διαδραμάτιζε έναν ρόλο διατήρησης ισορροπίας όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Κουρή, λέγοντας ότι: «η συνύφανση Πολιτισμού και Επιστημονικής Διοίκησης προϋποθέτει τη διατήρηση λεπτών ισορροπιών ανάμεσα στην επιχειρηματική σκέψη, στο σεβασμό στην ιδιαίτερη φύση και τον χαρακτήρα του πολιτιστικού αγαθού και στις ανάγκες του κοινωνικού συνόλου».¹⁶²

Με την πάροδο του χρόνου οι εκπομπές του σταθμού αυξάνονται και το περιεχόμενό τους φυσικά αλλάζει, εμπλουτίζεται και παίρνει άλλες διαστάσεις. Φωτογραφίες αλλά και ηχογραφήσεις από το 1953 ακόμη, δηλαδή τη δεύτερη χρονιά εκπομπής του σταθμού, μαρτυρούν γι ακόμη μια φορά την ανάγκη των κατοίκων της πόλης να εκφραστούν μέσω του σταθμού.¹⁶³ Ο κύριος Μπεράτης μόλις άκουγε τους κανταδόρους της εποχής να περνούν από τα στενά της πόλης, τους «έπιανε» και τους έβαζε μέσα στο στούντιο για ηχογράφιση, όπως ο ίδιος έχει διηγηθεί σε μια από τις συναντήσεις μας. Όπως γράφει ο Παπασπήλιος για τις καντάδες, αυτόν τον τύπο τραγουδιού: «οι απλοί άνθρωποι το έκαναν και δικό τους κτήμα, αφού από το νέο, το γνήσιο λαϊκό τραγούδι χωρίς βαρύγδουπες κατασκευές και ωραιοποιήσεις εξέφραζε απόλυτα την ιδιότυπη κοινωνία τους».¹⁶⁴ Ένα τέτοιο σχήμα ερασιτεχνών, όπως βλέπουμε σε φωτογραφία στο βιβλίο για το σταθμό ήταν το τρίο «Ντο-Ρε-Μι»,¹⁶⁵ που αποτελούνταν από μια παρέα νέων της πόλης, οι οποίοι με μια κιθάρα έκαναν καντάδες στις γειτονιές και

¹⁶¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 30

¹⁶² Κουρή, Μ. (2007). Επιχειρώντας στον πολιτισμό: η επιστημονική διοίκηση και διαχείριση του πολιτισμού. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ. 41-52). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής., σελ. 49

¹⁶³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 35

¹⁶⁴ Παπασπήλιος, Κ. (2005). Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 80

¹⁶⁵ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 33

πολλές φορές ο κύριος Μπεράτης τους «τσάκωνε» και τους ηχογραφούσε στο στούντιο με σκοπό να μεταδώσει τα τραγούδια τους. «Απ' αυτή τη συνήθεια δημιουργήθηκε η ανεπανάληπτη εποχή της μεγάλης σερενάτας με τους νυχτερινούς σερεναδόρους».¹⁶⁶

Μια σημαντική συνεισφορά του σταθμού το δεύτερο κίλας χρόνο της λειτουργίας του, ήταν η χρησιμότητά του στο σεισμό που «έπληξε και ισοπέδωσε» τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά το καλοκαίρι του 1953, μεταδίδοντας ειδήσεις και σημαντικές πληροφορίες από και προς τους κατοίκους της Ζακύνθου σε ολόκληρη τη χώρα κι έκανε «αγώνα να ενισχυθούν οι σεισμοπαθείς»¹⁶⁷ ενώ ταυτόχρονα, πέρα από το ειδησεογραφικό περιεχόμενο, εκπλήρωνε μουσικές επιθυμίες των πληγέντων από γράμματα που έστελναν προς το σταθμό, «είχαμε ένα μεγάλο ποσοστό το ενενήντα με ογδόντα τις εκατό των γραμμάτων από τη Ζάκυνθο που είχε πληγεί τότε προσφάτως από τους σεισμούς».¹⁶⁸ Δεν είναι λίγες οι φορές που ραδιοερασιτέχνες με δική τους πρωτοβουλία βοήθησαν «προσφέροντας δωρεάν στην περιοχή τους, στη χώρα τους αλλά και στους συνανθρώπους άλλων χωρών πολύτιμες εθελοντικές υπηρεσίες».¹⁶⁹

3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΣΤΑΘΜΟΥ

Κάθε σταθμός που ξεκινά ερασιτεχνικά θέτει βάσεις για το μέλλον του σταθμού, την έννοια της προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο. Με το πέρασμα των χρόνων δύσκολα χάνει τις βάσεις που θέτει ένα ραδιοερασιτέχνης στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του σταθμού, έτσι όταν χρειαστεί είναι εκεί για το συνάνθρωπο, «σε μεγάλες καταστροφές και άλλες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης οι επικοινωνίες αποκτούν κρίσιμη σημασία και οι

¹⁶⁶ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 75

¹⁶⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 32

¹⁶⁸ Παράρτημα 3: Συνέντευξη

¹⁶⁹ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 72

ραδιοερασιτέχνες είναι πάρα πολλές φορές το μόνο αρχικά διαθέσιμο μέσον γι' αυτές» και η προσφορά τους είναι «ιδιαίτερα αποτελεσματική και πολύτιμη».¹⁷⁰

Οι επιστολές στο σταθμό ως έκφραση θαυμασμού στο έργο του ήταν αμέτρητες. Αμέτρητες ήταν και οι επιστολές με τραγούδια, οι οποίες ήταν ένα από τα μέσα συνδιαμόρφωσης του περιεχομένου των εκπομπών από το κοινό. Τόσο οι επιστολές επικοινωνίας όσο και οι επιστολές επιλογής τραγουδιών ήταν μηχανισμοί ανατροφοδότησης της επικοινωνίας μεταξύ του μέσου με το κοινό. Πέρα από τους ανώνυμους πολίτες που έστελναν με επιστολές τις επιθυμίες τους για τραγούδια και πέρα από την παραγωγή που ο κύριος Μπεράτης και οι πρωτεργάτες αναλάμβαναν, δεν ήταν λίγες οι φορές που στο σταθμό έρχονταν γνωστοί στο πανελλήνιο μουσικοσυνθέτες κι έκαναν εκπομπή. «Εκεί ερχόταν κι έκανε εκπομπές ο Γιάννης ο Βέλλας (ο μεγάλος έλληνας μουσικοσυνθέτης)»¹⁷¹ λέει ο Μπεράτης σε συνέντευξή του. Ο Γιάννης Βέλλας πέρα από τις εκπομπές που έκανε για χάρη του σταθμού, όταν χρειάστηκε υπεράσπιση ο σταθμός και «η σύλληψη του Μπεράτη από την Ασφάλεια ήταν σίγουρη»¹⁷² όχι απλώς συμπαραστάθηκε αλλά είπε στον Μπεράτη «άνοιξε το σταθμό, καθαρίζω εγώ»¹⁷³ αναφέρει σε συνέντευξή του ο ίδιος ο Σπύρος Μπεράτης.

Δυο χρόνια αργότερα το 1955 ο σταθμός δημιούργησε συνεργείο εξωτερικών μεταδόσεων, ένα ακόμη σημαντικό επίτευγμα αλλά ταυτόχρονα δύσκολο αφού «και το συνεργείο εξωτερικής μεταδόσεως είναι ένα κινητό Στούντιο που διαθέτει τα ίδια όργανα με το μόνιμο».¹⁷⁴ Έφερε έτσι κοντά την κοινωνία της Αμαλιάδας με κατοίκους άλλων πόλεων της χώρας και μετέδιδε στιγμές σημαντικές για την πόλη και γενικότερα τη χώρα. Έγινε σύνδεση με τον «Μητροπολιτικό ναό» της Αμαλιάδας «στην παρέλαση της

¹⁷⁰ Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες., σελ. 72

¹⁷¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 35

¹⁷² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 35

¹⁷³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 35

¹⁷⁴ Pradalié, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 31

28^{ης} Οκτωβρίου» και ακόμη έγινε «μετάδοση τοπικών ποδοσφαιρικών αγώνων»¹⁷⁵ την ίδια χρονιά. Ξεκίνησε ένα ακόμη ιδιαίτερο και σπουδαίο καθεστώς για την πόλη, η μετάδοση σημαντικών γεγονότων τόσο εντός όσο κι εκτός συνόρων της πόλεως, αφού η εμβέλεια όπως έχει ήδη αναφερθεί ήταν πανελλήνια και μετέπειτα παγκόσμια. Ο Μπεράτης αναφέρει: «ο σταθμός τότε ακουγόταν κι αλλού, μάλιστα εγώ τον είχα ακούσει στην Αθήνα, στην οδό Βασιλέως Γεωργίου Β΄ 54 στο Παγκράτι».¹⁷⁶ Από πολύ νωρίς, «επετειακές εκπομπές από τα Χριστούγεννα του 1955 και για πολλά χρόνια» έκαναν οι μαθητές των ιδιωτικών «εκπαιδευτηρίων Παπαγεωργίου» της πόλης.¹⁷⁷ Ο σταθμός έδινε βήμα σε κάθε πολίτη ο λόγος του οποίου είχε μόνο να προσφέρει στην κοινωνία. Από τότε ξεκίνησε να φιλοξενεί και ανθρώπους καταξιωμένους όπως ήταν δάσκαλοι, επιστήμονες, δικηγόροι και ιερείς της Μητρόπολης Ηλείας.¹⁷⁸

3.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Εύλογα κανείς θα έλεγε ότι ένας ραδιοφωνικός σταθμός με καθημερινές εκπομπές και για πολλές ώρες μέσα στην ημέρα, χωρίς μόνιμη «έδρα» θα έφτανε κάποια στιγμή σε αδιέξοδο. «Σημαντικό ήταν το κόστος του ρεύματος, τα έξοδα του οποίου έβαζαν «ρεφενέ» οι λίγοι φίλοι και συνεργάτες από το φτωχό τους βαλάντιο».¹⁷⁹ Η αγάπη του κόσμου αλλά και των πρωτεργατών δεν αρκούσαν εκείνα τα χρόνια για να στηρίξουν το σταθμό μεγάλο διάστημα. Βλέποντας τη σπουδαιότητα του σταθμού για την πόλη αλλά και την αδιάκοπη προσπάθεια των πρωτεργατών να κρατήσουν αυτόν ζωντανό, ο διευθυντής της ηλεκτρικής Εταιρείας της Αμαλιάδας ενήργησε ώστε να δίνεται δωρεάν το ρεύμα για τη συνέχισή του. Ο ίδιος ο Μπεράτης λέει σε συνέντευξή του: «και θα αναφέρω

¹⁷⁵ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 56

¹⁷⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 32

¹⁷⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 56

¹⁷⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 56

¹⁷⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 34

μόνο το όνομα του αείμνηστου του Κοσμόπλου ο οποίος δεν επλήρωνα το ρεύμα στην ηλεκτρική εταιρεία Αμαλιάδος. Μου εχάριζε το ρεύμα. Αυτό ήταν μια μεγάλη για μένα προσφορά».¹⁸⁰ Κι ενώ θεωρητικά ξεπερνούσε κάθε δυσκολία ο σταθμός, καθώς είχε στο πλευρό του όλους τους κατοίκους, δεν ήταν λίγες οι φορές που η χωροφυλακή όσο και να προσπαθούσε να κάνει «τα στραβά μάτια»¹⁸¹, πιεζόταν «από τις διατάξεις του νόμου που ρητά απαγόρευε κάθε εκπομπή σήματος χωρίς προηγούμενη άδεια» και «αναγκαζόταν να συλλαμβάνει τον Σπύρο Μπεράτη και συχνά να τον οδηγεί στο αυτόφωρο».¹⁸² Η έμπρακτη συμπαράσταση του κόσμου ήταν ξεκάθαρη αφού, «οι συμπολίτες μόλις μάθαιναν ότι ο Μπεράτης οδηγείται στα δικαστήρια, μαζεύονταν έξω από τις αίθουσες του Δικαστικού Μεγάρου και διαδήλωναν υπέρ του».¹⁸³ «Οι «πειρατές των ραδιοκυμάτων» εξέπεμπαν μόνο στα μεσαία και υπήρξαν στόχοι τόσο των αστυνομικών όσο και των δικαστικών αρχών», «συχνά κατέληγαν στα δικαστήρια όπου τους επιδικάζονταν μεγάλα χρηματικά ποσά».¹⁸⁴ Οποιαδήποτε άλλη στιγμή χρειάστηκε ο σταθμός υποστήριξη, βουλευτές του νομού, μπήκαν μπροστά και υπερασπίστηκαν αυτόν εξασφαλίζοντας την επαναλειτουργία του.

Το 1956 και μετά από μια δύσκολη περίοδο για το σταθμό, αποφασίστηκε η «μετάδοση των ζητούμενων υπό των ακροατών τραγουδιών έναντι 2 δραχμών καθέκαστον μεταδιδόμενο τραγούδι καταβαλλόμενο είς γραμματόσημα».¹⁸⁵ Θεσπίστηκε λοιπόν μια εκπομπή «Η ώρα των ακροατών» η οποία «συνέβαλε τα μέγιστα στη μεγάλη ακροαματικότητα του σταθμού», στη συνέχεια «τα οικονομικά του σταθμού μετά την επιτυχία είχαν βελτιωθεί αισθητά» και «το διδόμενο φιλοδώρημα στο προσωπικό» μετατράπηκε σε «μηνιαίο μισθό».¹⁸⁶ Ο κύριος Μπεράτης σε συνέντευξή του αναφέρει ότι

¹⁸⁰ Παράρτημα 3: Συνέντευξη

¹⁸¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 28

¹⁸² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 34

¹⁸³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 34

¹⁸⁴ Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμος Εταιρεία (Ε.Ρ.Τ Α.Ε.) (2008). *Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Ραδιοφωνία*. Αθήνα., σελ. 58

¹⁸⁵ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 60

¹⁸⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 60

κράτησε ο ίδιος με τη βοήθεια φίλων το σταθμό για 3 χρόνια κι αναφέρει ότι «δεν μπόρηγα εγώ ως Σπύρος Μπεράτης να κάνω αυτή τη δουλειά», «Γι' αυτόν το λόγο έφτιαξα τον “Όμιλο φίλων ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος” κι από κει και πέρα τα πράγματα άρχισαν να παίρνουνε μιαν τροπήν καλήν».¹⁸⁷ Σπουδαίο γεγονός για την εποχή είναι που κατάφεραν οι πρωτεργάτες του σταθμού, όπως λέει ο Κράγκαρης σε τοπικό περιοδικό, να έχουν έσοδα από τους ακροατές για τους ακροατές, με τις δωρεές των οποίων έφτιαξαν το κτήριο που στεγάζεται μέχρι και σήμερα ο σταθμός και ο, τι άλλο έγινε, έγινε «από τις αφιερώσεις και εν συνεχεία από τις διαφημίσεις».¹⁸⁸ Οι δωρεές δεν σταματούσαν και όπως είναι προφανές κάτι τέτοιο μόνο όφελος μπορεί να είχε για τον σταθμό είτε σε χρήματα είτε σε είδος. Απόσπασμα εφημερίδας στο βιβλίο του Καρνάρου αναφέρει: «Ο κύριος Κοντάκας προσέφερε εκ μέρους της πτέρυγας 15 δίσκους γραμμοφώνου προς πλουτισμό της δισκοθήκης».¹⁸⁹ Οι προσπάθειες ήταν πολλές και συνεχείς και ο κόσμος στάθηκε δίπλα στο σταθμό εμπράκτως. Ενδεικτικά αναφέρω ότι στο τέλος του ίδιου έτους 1956, ο Όμιλος Φίλων Ραδιοφωνικού Σταθμού Αμαλιάδος διοργάνωσε χοροεσπερίδα η οποία στέφθηκε με «μεγάλη επιτυχία» και τα «έσοδά της ανήλθαν στο ποσό των 6.472 δρχ.» με τα χρήματα αυτά ο σταθμός απέκτησε «ένα μαγνητόφωνο, δύο πικάπ, ένα μετασχηματιστή, δυο κρυσταλλικές κεφαλές και μια τηλεφωνική συσκευή για την επικοινωνία μεταξύ στούντιο και πομπού».¹⁹⁰ Όπως αναφέρει η Κουρή «μέσω της οικονομικότερης διαχείρισης των υπαρχόντων πόρων και της εξεύρεσης νέων, της διαχείρισης ευέλικτων και αρμονικά συνεργαζόμενων οργανωτικών δομών», «οι πολιτιστικοί οργανισμοί αποκτούν σταδιακά τη δυνατότητα να αξιοποιούν και να διαχειρίζονται τη νεοαποκτηθείσα αυτονομία τους αποτελεσματικά».¹⁹¹ Χάρη στους οικονομικούς πόρους και τις νεοαποκτηθείσες συσκευές, ο σταθμός κατάφερε να συνεχίσει το έργο του.

¹⁸⁷ Παράρτημα 3: Συνέντευξη

¹⁸⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 60

¹⁸⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 64

¹⁹⁰ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 64

¹⁹¹ Κουρή, Μ. (2007). *Επιχειρώντας στον πολιτισμό: η επιστημονική διοίκηση και διαχείριση του πολιτισμού. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ. 41-52). Αρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής., σελ. 49*

Τα λόγια απλών ανθρώπων πολλά τόσο σε γράμματα όσο και σε άρθρα εφημερίδων της τοπικής κοινωνίας. Αναφέρω τα παρακάτω λόγια γραμμένα στο περιοδικό «Ηλειακά», ως ένδειξη σεβασμού του απλού πολίτη προς το σταθμό, «ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος έγινε ένας πνευματικός φάρος μεγάλης ακτινοβολίας που διαλύει τα πνευματικά σκοτάδια και του τόπου μας και ολόκληρης της περιοχής της Δυτικής Ελλάδος. Χαρίζει ανακούφιση στον μοχθούντα αγροτόκοσμο με τη λαϊκή του συνήθως μουσική, διδάσκει κι εξυψώνει τη στάθμη του μορφωτικού επιπέδου με ομιλίες επιστημονικού, λογοτεχνικού και καλλιτεχνικού περιεχομένου». ¹⁹² Τέλος εντυπωσιακό είναι το επιχείρημα που επικαλούνται οι συντάκτες επιστολής προς το Ε.Ι.Ρ, με σκοπό την ένταξη του σταθμού σε αυτό, σύμφωνα με το οποίο η χρησιμότητα του σταθμού η λειτουργία του σταθμού είχε ως αποτέλεσμα «μέσα σε πέντε περίπου χρόνια λειτουργίας του να «διπλασιαστούν τουλάχιστον οι κάτοχοι των ραδιοφώνων εν τη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας». ¹⁹³

3.5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

Λίγα χρόνια αργότερα από την ίδρυση του σταθμού και το πέρασμά του στον «Όμιλο Φίλων Ραδιοφωνικού Σταθμού Αμαλιάδος» και την «ένταξη του ομίλου στο Ε.Ι.Ρ» ¹⁹⁴ μέσω του οποίου μπορούσε πια να διεκδικήσει καθετί που χρειαζόταν για την εξέλιξη και φυσικά διατήρηση του, ο Μπεράτης έκανε το επόμενο καινοτόμο βήμα «να στήσει σταθμό εκπομπής και λήψης τηλεοπτικού σήματος» στην Αμαλιάδα, σχεδόν ταυτόχρονα με τις πρώτες εκπομπές της Θεσσαλονίκης το 1960. ¹⁹⁵ «Ο Μπεράτης έβλεπε ότι η τηλεόραση είχε μέλλον, γι αυτό είχε προκηρύξει διαγωνισμό για την πρόσληψη

¹⁹² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 68

¹⁹³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 70

¹⁹⁴ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 74

¹⁹⁵ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 87

προσωπικού που θα στελέχωνε τον τηλεοπτικό σταθμό».¹⁹⁶ Για τα χρόνια της εποχής, ήταν πρωτοποριακή μια τέτοια ιδέα, όχι μόνον αυτή της στελέχωσης του σταθμού με προσωπικό αλλά κυρίως το ότι έκανε την ιδέα του πράξη κι έφτασε στο επιθυμητό αποτέλεσμα με τη λήψη σήματος. Δυστυχώς η προσπάθειά του αυτή δεν βρήκε την ίδια ανταπόκριση με αυτή του ραδιοφωνικού σταθμού και δεν έλαβε τις διαστάσεις που της αναλογούσαν, «μπορούμε να φανταστούμε ότι η Αμαλιάδα θα ήταν η πρώτη πόλη στην Ελλάδα που θα είχε τηλεοπτικό σταθμό;»¹⁹⁷. Ο ίδιος όμως δεν το έβαλε κάτω και έκανε μεταδόσεις από την οικία του έχοντάς την πάντα ανοιχτή σε φίλους και όποιον επιθυμούσε «να παρακολουθεί τα εκπεμπόμενα δίκτυα τόσο τα ελληνικά όσο και τα ξένα».¹⁹⁸

Μια ακόμη απόδειξη για την αγάπη του Μπεράτη στον απλό πολίτη ήταν οι συνεχείς προσπάθειες να τον ευχαριστεί και να μοιράζεται μαζί του τα επιτεύγματα της εποχής και του ίδιου. Στο μεγάλο τελικό των πρωταθλητριών Ευρώπης μεταξύ Παναθηναϊκού και Άγιαξ είχε τοποθετήσει κεραιές για λήψη σήματος σε σινεμά της περιοχής «δημιουργώντας το αδιαχώρητο» με κόσμο από «κάθε γωνιά της Πελοποννήσου».¹⁹⁹ Επομένως ο σταθμός, είχε σπουδαίο κοινωνικό ρόλο. Η σημαντικότητα αυτής της πτυχής ενός μέσου επικοινωνίας αποτυπώνεται στο παρακάτω παράθεμα: «από τη στιγμή που ο πολιτισμός δεν αποτελεί μόνο καταναλωτικό αλλά και κοινωνικό αγαθό, καθώς και προϊόν ανθρώπινης δημιουργικής έκφρασης οι έννοιες “της αποτελεσματικότητας” και της “μέγιστης απόδοσης”», τότε «πρέπει να εκφράζονται όχι μόνον με οικονομικά μεγέθη αλλά και με όρους καλλιτεχνικούς και κοινωνικούς».²⁰⁰

¹⁹⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 88

¹⁹⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 89

¹⁹⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 89

¹⁹⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 89

²⁰⁰ Κουρή, Μ. (2007). Επιχειρώντας στον πολιτισμό: η επιστημονική διοίκηση και διαχείριση του πολιτισμού. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ. 41-52). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής., σελ. 49

Σπουδαίες στιγμές που επιβεβαιώνουν όσα λέγονται παραπάνω είναι δυο ακόμη γεγονότα για τους ντόπιους όταν «είδαν απευθείας τον γάμο του βασιλιά Κωνσταντίνου» καθώς και «την αποστολή του ανθρώπου στο φεγγάρι».²⁰¹

Παρόλο που ήρθε «ο χρυσός αιώνας του θεάματος»²⁰² και ο Μπεράτης είχε οραματιστεί πολύ νωρίς μια δεύτερη καινοτομία για την πόλη, αυτή της λήψης τηλεοπτικού σήματος, η οποία δεν στέφθηκε με επιτυχία. Για τα σημερινά δεδομένα θα θεωρούνταν όχι απλώς καινοτομία αλλά πρωτοπορία για την πόλη. Επιστολές του ίδιου σε άτομα με «κύρος» στα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα της πόλης, γράφουν χαρακτηριστικά: «Ο σταθμός ούτος αποτελεί κέρδος και τίτλο τιμής για την Αμαλιάδα που πρώτη εξ' όλων των πόλεων της Ελλάδος επέτυχεν τοιούτον εκπολιτιστικόν έργον».²⁰³ Εφημερίδα της πόλης την ίδια χρονολογία, 1961, με το όνομα «Η Προοδευτική» τονίζει με μεγάλα γράμματα την ανάγκη για «συμπαράσταση των συμπολιτών» στο εγχείρημα αυτό αφιερώνοντας χώρο για την επιστολή του Μπεράτη, με τίτλο: «Η ΑΜΑΛΙΑΔΑ ΗΔΗ ΠΡΟΠΟΡΕΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΩΣ».²⁰⁴ Έστω και άθελά τους οι συμπατριώτες του έβαλαν «φρένο» στην επικοινωνία μέσω του θεάματος, αντίθετα υπερίσχυσε η ρομαντική πλευρά, αυτή που κρύβει το ραδιόφωνο με αποτέλεσμα να μην στεφθεί με επιτυχία η προσπάθεια να στήσει τηλεοπτικό σταθμό η πόλη, ο οποίος θα ήταν και ο πρώτος στην Ελλάδα. Δανείζομαι τον όρο «ρομαντικό» για το ραδιόφωνο από την Αιμιλία Μονάχου, εκφωνήτρια και παραγωγό του σταθμού Αμαλιάδος για 20 χρόνια η οποία σε συνέντευξή για το ραδιόφωνο του σήμερα είπε ότι «ο επαγγελματισμός και το κέρδος σκότωσε το ρομαντισμό».²⁰⁵ Φαίνεται να ήταν τόσο μαγεμένοι από το ραδιόφωνο

²⁰¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 89

²⁰² Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 48

²⁰³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 87

²⁰⁴ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 87

²⁰⁵ Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

που έδωσαν χώρο στον «πνευματικό πολιτισμό»²⁰⁶ και επέλεξαν για «τροφοδότρα της ψυχής» την «ακοή» όπως λέγεται ότι ήταν στην εποχή του Ομήρου.²⁰⁷

Οι ευεργεσίες συνεχίζονται για το ραδιόφωνο και ο κόσμος γνωστός ή μη, στέκεται δίπλα στον σταθμό με δωρεές παντός φύσεως. Τα χρόνια περνούν και ο σταθμός με αρκετά προβλήματα δεν το βάζει κάτω. Παραχωρούνταν δωρεάν μέχρι και αγροτεμάχια «εκτάσεως 10 στρεμμάτων» για την εγκατάσταση «μηχανημάτων πομπού και κεραίας».²⁰⁸ «Μοναδική στον κόσμο» όπως μαρτυρά η λεζάντα της φωτογραφίας στο βιβλίο του Καρνάρου, ήταν η «κεραία του Ρ.Σ.Α ντέξιον ύψους 80 μέτρων, η οποία «στήθηκε» τον Ιανουάριο του 1964».²⁰⁹ Μια ακόμη επιτυχία από τις συνδέσεις του σταθμού, μπορεί να θεωρηθεί κι αυτή με την Ελληνική Ραδιοφωνία Αμερικής που ξεκίνησε το 1986²¹⁰ και κράτησε για δυο χρόνια, με την εκπομπή «η πατρίδα μαζί σας» και αργότερα «η πατρίδα κοντά σας».²¹¹ Επρόκειτο για μια προσπάθεια «μετάδοσης του προγράμματος μέσω δορυφόρου» άκρως «πρωτοποριακή» όπως την χαρακτηρίζει ο Καρνάρος.²¹² Ένα εγχείρημα που έκανε την πόλη «ευρέως γνωστή και κατάφερε να προβάλλει εθνικά θέματα» όπως «τα μάρμαρα του Παρθενώνα, τους Ολυμπιακούς αγώνες», έφερε «πιο κοντά το ελληνικό στοιχείο με τη Μητέρα Ελλάδα» κι έδωσε «την ευκαιρία στους εδώ ακροατές να ακούσουν τα νέα της ομογένειας».²¹³

Άλλη μια σημαντική στιγμή είναι η προσφορά που έκανε ο Μπεράτης στο Λαογραφικό μουσείο της πόλης με «πολύτιμο υλικό αποτελούμενο από παλιά ραδιόφωνα

²⁰⁶ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 46

²⁰⁷ Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος., σελ. 47

²⁰⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 99

²⁰⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 98

²¹⁰ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 103

²¹¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 104

²¹² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 104

²¹³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 104

„πικ-απ, μαγνητόφωνα, κεφαλές, πυκνωτές, λυχνίες» τα οποία ο ίδιος «συνέλεγε στη διάρκεια της θητείας του στα ηλεκτρονικά» δημιουργώντας έτσι πτέρυγα «Ραδιοφωνικού μουσείου Αμαλιάδας».²¹⁴ Την ίδια χρονιά, το 1991 ο τότε δήμαρχος Δημήτρης Ράλλης αποφασίζει την ίδρυση «Μουσείου Ραδιοφωνίας» το οποίο υπάρχει και λειτουργεί μέχρι και σήμερα. Έχοντας περάσει από πολλά κύματα, πλέον έχει ανοιχτές τις πόρτες του στο κοινό, αποτελεί το μοναδικό στην Ελλάδα. Αρχικά φιλοξενούνταν στο χώρο του λαογραφικού μουσείου χωρίς να μπορεί να διαθέσει στο κοινό όλη τη συλλογή λόγω έλλειψης χώρου. Όπως αναφέρει ο Μπεράτης σε συνέντευξή του: «είναι μπλεγμένο με το λαογραφικό μουσείο, έχει στριμωχτεί σε μια αίθουσα».²¹⁵ Περιλαμβάνει προσωπικά αποκτήματα του Σπύρου Μπεράτη, όπως φαίνεται σε εφημερίδα τοπική, από «ραδιόφωνα, εξαρτήματα και αντικείμενα ραδιοφωνικού υλικού μεγάλου ενδιαφέροντος».²¹⁶ Αξίζει να σημειωθεί ότι στο ίδιο κείμενο της εφημερίδας, που παρατίθεται από τον Καρνάρο φαίνεται ότι το παλαιότερο ραδιόφωνο που υπήρχε στο μουσείο τότε ήταν του 1933.²¹⁷ Πέρα από τα αντικείμενα που έχει στην κατοχή του ο σταθμός από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι σώζονται δεκάδες χιλιάδες δίσκοι βινυλίου, άλλοι από το προσωπικό αρχείο του Σπύρου Μπεράτη, άλλοι από δωρεές του απλού πολίτη στο σταθμό κι άλλοι που είχαν αγοραστεί για τις εκπομπές του σταθμού. Υπάρχουν, επίσης ανοιχτοί για το κοινό, σε προστατευμένο χώρο βέβαια, δίσκοι 33, 45 και 78 στροφών. Συγκεκριμένα ο σταθμός έχει στη δισκοθήκη του 5.594 δίσκους 33 στροφών, 6.626 δίσκους 45 στροφών, 1825 δίσκους 78 στροφών και 75 δίσκους 78 στροφών μεγάλους, σύνολο 14.120 τεμάχια. Επίσης υπάρχουν 140 μπομπίνες και 812 cd's, σύνολο 15.072 τεμάχια ηχητικού υλικού.²¹⁸ Σήμερα, λειτουργεί σε δικό του χώρο στο ισόγειο του κτηρίου του Ραδιοφωνικού σταθμού με ελεύθερη πρόσβαση στο κοινό κι εκθέτει όλα του τα αποκτήματα από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του μέχρι και σήμερα. Πέρα από τους δίσκους, εκθέτει δεκάδες παλιά ραδιόφωνα, γραμμόφωνα κι εξαρτήματα

²¹⁴ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 116

²¹⁵ Παράρτημα 3: Συνέντευξη

²¹⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 116

²¹⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 116

²¹⁸ Στοιχεία που μου παραχώρησαν συνεργάτες του σταθμού την άνοιξη του 2019

ραδιοφώνων. Από τον τρόπο συγκρότησης του μουσείου φαίνεται ότι έχει στηθεί με το ίδια λογική που ξεκίνησε και ο ίδιος ο ραδιοφωνικός σταθμός. Δηλαδή, να είναι ανοιχτό κι εύκολα προσβάσιμο για το ευρύ κοινό. Με αυτόν τον τρόπο ικανοποιείται αυτό που γράφει η Παπαδάκη στο άρθρο της ότι δηλαδή: «θα πρέπει η διαχείριση να προσαρμοστεί στις ιδιαιτερότητες του πολιτισμού και όχι ο πολιτισμός να παρουσιάζεται- σε πολλές περιπτώσεις να παράγεται ακόμα- σε άμεση εξάρτηση με τους γενικούς κανόνες του βιομηχανικού μανάτζμεντ».²¹⁹

²¹⁹ Παπαδάκη, Ε. (2007). Τα Μουσεία ως Διαχειριστής Πολιτισμού: Το παράδειγμα των Μουσείων Σύγχρονης Τέχνης. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ.11-24).Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου., σελ. 23

4.ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΗΧΗΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ – ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΥΡΟΥ ΜΠΕΡΑΤΗ

Οι επικεφαλίδες που ακολουθούν αποτελούν τους τίτλους που ο κύριος Μπεράτης έχει δώσει στο αρχείο του. Κάποιες φορές αποτελούν απλά έναν ενδεικτικό τίτλο που αναφέρει το περιεχόμενο κι άλλες φορές οι τίτλοι αποτελούν όνομα εκπομπών. Καταγράφονται με επεξηγήσεις σε παρένθεση, όπου χρειάζεται. Το ηχητικό υλικό που καταγράφεται είναι από το προσωπικό αρχείο του κύριου Σπύρου Μπεράτη. Χωρίς δεύτερη σκέψη μου το εμπιστεύτηκε και τον ευχαριστώ θερμά. Τα στοιχεία των τραγουδιών που ακούγονται από την εκφωνήτρια κατά τη διάρκεια των εκπομπών είναι γραμμένα με κανονική γραμματοσειρά, δίπλα από τους τίτλους. Όσα στοιχεία είναι με πλάγια γραμματοσειρά, αποτελούν δικές μου προσθήκες, έπειτα από προσεκτική έρευνα στο διαδίκτυο, με ταυτόχρονη εξακρίβωση μελωδίας και στίχου. Τέλος συμβουλευτήκα το βιβλίο του Διονύση Μανιάτη «Η εκ περάτων δισκογραφία γραμμοφώνου», στο οποίο βρέθηκαν ελάχιστα τραγούδια από αυτά που είχα στο υλικό μου. Οτιδήποτε άντλησα από το βιβλίο του είναι γραμμένο μέσα σε αγκύλες, με την εξής σειρά: [ερμηνευτής-ές/συνθέτης/στιχουργός/έτος/είδος].

4.1ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 1958

(Τίτλος όπως αναγράφεται στο δίσκο)

Στο συγκεκριμένο δισκάκι, Αμαλιαδίτες γνωστοί του κύριου Σπύρου Μπεράτη, άνθρωποι που αγαπούσαν το σταθμό, κανταδόροι της πόλης την εποχή εκείνη, τραγουδούν στο στούντιο του σταθμού με μια κιθάρα και φωνή μετά από πρόσκληση του Σπύρου Μπεράτη. Η μικρή τους ορχήστρα αποτελούνταν από τους Σπυρέτο Βάσσο, Τάκη Λυκοτόμαρο, Γιάννη Κοντοπανάγο, Ανδρέα Τσουκαλά. Τα ονόματα ήταν σημειωμένα στο δίσκο.

Ο δίσκος περιέχει 21 tracks από τα οποία στα 10 πρώτα ακούγονται οι Αμαλιαδίτες ερασιτέχνες με μια κιθάρα και φωνή να τραγουδούν και στα υπόλοιπα tracks είναι

γραμμένα τραγούδια που έπαιζε ο σταθμός, κατά πάσα πιθανότητα την ίδια περίοδο. Για την εύρεση των τραγουδιών που ακούγονται ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία: στη μηχανή αναζήτησης του Google δόθηκαν στίχοι των τραγουδιών με σκοπό να βρεθεί το τραγούδι. Ταυτόχρονα χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή “Shazam” που κάνει το ίδιο πράγμα με τη μηχανή αναζήτησης του Google λαμβάνοντας την ηχητική πληροφορία και δίνοντας τον τίτλο τραγουδιού. Για κάποια από τα τραγούδια των Αμαλιαδιτών, δεν βρέθηκαν στοιχεία, οπότε όρισα έναν τίτλο για κάθε τραγούδι με βάση τον πρώτο στίχο του ρεφρέν. Σε κάποια tracks υπάρχουν κενά. Από το track 11 ως το 27 ακούγονται ηχογραφημένα τραγούδια που έπαιζε ο σταθμός.

Track 1, 2 : «Δεν υπάρχει τίποτα να σε συγκινήσει» Τίτλος που δόθηκε από το ρεφρέν.

Track 3: « Δεν θα χωρίσουμε ποτέ» Τίτλος που δόθηκε από το ρεφρέν.

Track4: [«Πλακιώτικη κιθάρα» Π.Βισβάρδης & ΜίρκαΣτρέη/ Θεοδ.Παπαδόπουλος/ Κ.Κιούσης/ 1938/ Ελαφρό]

Track 5: «Ψαροπούλα» 1939, στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος - Χρήστος Γιαννακόπουλος, μουσική Χ. Χαιρόπουλος, φωνή: Σοφία Βέμπο

Track 6: [«Αν γύριζες στο μικρό μας σπιτάκι» Τώνης Μαρούδας/ Γ.Μουζάκης/ Κ.Κοφινιώτης/1947/ Ελαφρό]

Track 7: [«Τι παθαίνω σαν σε βλέπω» Κορώνης Φίλανδρος/ Σπ.Κορώνης/ Κ.Μάνεσης/ Ελαφρολαϊκό]

Track 8: [«Για μια κιθαρίτσα» Τρίο Κιτάρα/Αλ.Σπάθης/Γιωργ.Οικονομίδης/ 1957/ Ελαφρό]

Track 9: [«Μας φτάνει μόνο» Τώνης Μαρούδας & Κούλα Ευστρατοπούλου/ Μ. Αρίας/ 1947 Καντάδα]

Track 10: «Θα φύγουμε με μια βαρκούλα» 1946, στίχοι: Κοφινιώτης, μουσική-ερμηνεία: Τώνη Μαρούδας

Track11: Ορχηστρικό

Track 12: TheSloth

Track13: [«Πού αλλού θα μπορούσα να βρω» Τώνης Μαρούδας & Γιοβάννα & Τρίο Μπελ-
καντο/ Τώνης Μαρούδας/ Θάνος Σοφός/1958/Ελαφρό]

Track 14: Ορχηστρικό τραγούδι

Track 15: Buonanotte *Ιταλικό τραγούδι*

Track 16: «Αυτή είναι η τσιγγάνα» 1958, *στίχοι: Μίμης Τραιϊφόρος , μουσική: Μάνος Χατζιδάκις , πρώτη εκτέλεση : Σοφία Βέμπο*

Track17: «Piccolissima serenata» 1957, *Renato Carosone, German Columbia*

Track 18: [«Χαμόγελό μου» Καίτη Μπελίντα/ Ζακ Ιακωβίδη/ Ομ. Αθηναίος & Γιώργος Οικονομίδης & Κ. Πρετεντέρης 1955/ Ελαφρό]

Track19: «Elprimero» *Ισπανικό τραγούδι*

Track 20: Ισπανικό τραγούδι

Track 21:Αγγλικό τραγούδι

Ανάλυση ηχητικού υλικού

Μια παρέα φίλων με μια κιθάρα και φωνή μπαίνουν στο στούντιο του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος και ηχογραφούν καντάδες κι τραγούδια που χαρακτηρίζονται ελαφρά. Ο Σπύρος Μπεράτης προσκαλούσε φίλους μουσικούς να ηχογραφήσουν στο στούντιο ενώ κάποιες φορές χωρίς πρόσκληση τους άκουγε να περνούν και να τραγουδούν στους δρόμους, τους έβαζε μέσα, όπως ο ίδιος μου έχει διηγηθεί κάτι που μαρτυρούν βέβαια και φωτογραφίες στο βιβλίο για το σταθμό, ηχογραφούσαν εκείνη τη στιγμή ή έπαιζαν ζωντανά αν ο σταθμός έκανε εκπομπή εκείνη την ώρα. « Ο σταθμός της Αμαλιάδος έδωσε ένα έναυσμα στο καλλιτεχνικό κοινόν της Αμαλιάδος...ε...και να ασχοληθεί με το ραδιόφωνο, δηλαδή να ῥθούνε συγκροτήματα να παίζουνε, Αμαλιαδαίοι ερασιτέχνες καλλιτέχνες πάρα πολύ ωραίοι».²²⁰ Όπως διαπιστώνουμε και στο βιβλίο του Ουμπέρτο Έκο, κάτι τέτοιο πρόκειται για μια μουσική παραγωγή, η οποία αποτελεί αρχικά μια ιδέα ενδυνάμωσης του «μουσικού

²²⁰ Παράρτημα 3: Συνέντευξη

ερασιτεχνισμού», σύμφωνα με τον οποίο «οι μικρές συντροφικές ερασιτεχνών», «συγκεντρώνονται για να εκτελέσουν τρίο ή κουαρτέτα».²²¹ Δημιουργείται έτσι μια συνθήκη, η οποία κρατάει ζωντανή τη σχέση μουσικού και μουσικής ή καλύτερα εκτελεστή και εκτέλεσης. Πρόκειται για μια σχέση «οργανική» η οποία «πραγματοποιείται μόνον όταν το όργανο διατηρεί έναν χειροκίνητο χαρακτήρα, έτσι που να έρχεται εύκολα σ' επαφή με το σώμα του εκτελεστή»,²²² ενώ η ίδια από τη διάδοση των δίσκων στο ραδιόφωνο και μετά αρχίζει και φθίνει. Τέλος δημιουργείται ένας χαρακτήρας και μια ταυτότητα του σταθμού από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, κάτι που επιβεβαιώνεται από τα λόγια του Ουμπέρτο Έκο, σύμφωνα με τα οποία: «ο μαγνητισμός του εκτελεστή και ο μαγνητισμός του κοινού αποτελούν ουσιαστικό τμήμα της παραδοσιακής μουσικής ακρόασης και εισάγουν μια δόση «θεατρικότητας» στην ακρόαση, που δεν αποτελεί άρνηση, αλλά πρόσδοση χαρακτήρα στη μουσική τελετουργία».²²³

Στη συγκεκριμένη ηχογράφιση λένε καντάδες, οι οποίες είναι «μουσικές συνθέσεις» με σκοπό να εκφράσουν συναισθήματα κυρίως από έναν άνδρα προς μία γυναίκα. Οι Καντάδες ήρθαν στα επτάνησα από την Ιταλία και πέρασαν στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο το 1863 με την ένωση των επτανήσων με την υπόλοιπη Ελλάδα. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι πέρασαν στην γρήγορα στην Αμαλιάδα αφού βρίσκεται γεωγραφικά απέναντι από τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά και αγαπήθηκαν πολύ. Πρόκειται για ένα κράμα θα έλεγε κανείς της ιταλικής μουσικότητας με το ελληνικό στοιχείο των επτανήσων. «Οι επιρροές των ξένων μελωδιών, ενορχηστρώσεων, εκτελέσεων και πολλών τεχνικών και καλλιτεχνικών πρακτικών ήταν κοσμογονικής σημασίας για το ελληνικό ελαφρό τραγούδι, τους συνθέτες και τους εκτελεστές του».²²⁴ Οι κανταδόροι της Αμαλιάδας αποτελούνται από τετράφωνη χορωδία και συνοδεία εγχόρδου οργάνου, στην προκειμένη περίπτωση μιας κιθάρας, βασικό χαρακτηριστικό της καντάδας για τη συνοδεία της πρώτης φωνής, συνήθως από μαντολίνο. Εδώ απουσιάζει το μαντολίνο και

²²¹Eco, U. (1987). *Κήνσορες και θεράποντες: Θεωρία και ιδεολογία των μέσων μαζικής ενημέρωσης*. Μτφρ. Ε. Καλλιφατίδη. Αθήνα: Εκδόσεις «Γνώση», σελ. 368

²²²Eco, U. (1987). *Κήνσορες και θεράποντες: Θεωρία και ιδεολογία των μέσων μαζικής ενημέρωσης*. Μτφρ. Ε. Καλλιφατίδη. Αθήνα: Εκδόσεις «Γνώση», σελ. 366

²²³Eco, U. (1987). *Κήνσορες και θεράποντες: Θεωρία και ιδεολογία των μέσων μαζικής ενημέρωσης*. Μτφρ. Ε. Καλλιφατίδη. Αθήνα: Εκδόσεις «Γνώση», σελ. 386

²²⁴ Χατζηδάκης, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Το Τραγούδι στο ραδιόφωνο: Το νέο μέσο συντέλεσε όχι μόνο στην εξέλιξη αλλά και στη χειραγώγησή του. *Η Καθημερινή*, σ. 12/13

πρώτη φωνή κάνει μόνο η φωνή. Η κιθάρα ακούγεται να παίζει ως επί το πλείστον συνοδευτικά, με «πρίμο-σεγόντο», υποστήριξη δηλαδή της πρώτης φωνής με μπάσα και πρίμα. Όσο αφορά το παίξιμο, φαίνεται να πληρούν τις προδιαγραφές μιας μουσικής ομάδας για καντάδες και με ηχητική ομοιογένεια και ακρίβεια τόσο στο σύνολο όσο και στη λεπτομέρεια, τραγουδούν με μια φυσικότητα σαν να βρίσκονται κάτω από το σπίτι της αγαπημένης ενός από τους κανταδόρους. «Έτσι εξελίχθηκε σε πολυφωνικό τραγούδι με βάση την τριφωνία ή την τετραφωνία στο μείζονα τρόπο», «το νέο εντυπωσιακό άκουσμα που ονομάστηκε καντάδα προκάλεσε τεράστια εντύπωση. Σε χρόνο μηδέν απλώθηκε στα Ιόνια Νησιά και την υπόλοιπη Ελλάδα».²²⁵ Από τους στίχους επίσης κανείς διακρίνει την έκφραση της αγάπης στο πρόσωπο κάποιας κοπέλας.

Στις συγκεκριμένες ηχογραφήσεις δεν βρέθηκαν στοιχεία που να μαρτυρούν αν τα τραγούδια ήταν κάποιου συνθέτη γνωστού ή αν ήταν δικά τους. Επίσης «ήταν χαρακτηριστική η ικανότητά τους να τραγουδούν πρίμα βίστα όλες τις φωνές μιας μελωδίας».²²⁶ Στα τρία κομμάτια των οποίων στοιχεία δεν βρέθηκαν μιας και «η δισκογραφική παρουσία της καντάδας παρέμεινε υποτυπώδης»²²⁷ πιθανολογώ ότι είναι σε δική τους σύνθεση, τόσο επειδή και τα τρία είναι γραμμένα στον ίδιο τόνο, ξεκινούν ακριβώς με την ίδια εισαγωγή της κιθάρας τόσο αρμονικά όσο και ρυθμικά. Κάτι τέτοιο επισημαίνεται και από τον Παπασπήλιο που λέει χαρακτηριστικά ότι: «έπρεπε να επιχειρείται ο αυτοσχεδιασμός στη μελωδία και το στίχο».²²⁸ Ομοιογένεια υπάρχει και στους στίχους οι οποίοι έχουν σα βασικό θέμα την αγάπη και η λέξη επαναλαμβάνεται συχνά. Οι συγκεκριμένες καντάδες επίσης είναι πολύ μικρές σε διάρκεια, σύντομες για να αποτελούν ολοκληρωμένη σύνθεση, έχουν διάρκεια μόλις ενός λεπτού και πενήντα δευτερολέπτων ή δυο λεπτών και σύντομα, πολύ περιεκτικά εκφράζουν τον διακαή πόθο των τραγουδιστών. Στίχοι όπως «ζητώ καρδιά να νιώθει πόνο και να αγαπά εμένα μόνο, να μου κρατάει συντροφιά στην καθεμιά μου ακεφιά» συνεχίζουν με την επόμενη καντάδα στίχοι της οποίας λένε «δεν υπάρχει τίποτα να σε συγκινήσει, δεν υπάρχει τίποτα από τα παλιά», «δεν υπάρχει τίποτα να σε συγκινήσει, ούτε των ανθρώπων οι καρδιές». Η καρδιά μια γυναίκας στο επίκεντρο του στίχου και στις δυο καντάδες. Στην Τρίτη καντάδα ακούμε

²²⁵ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 78

²²⁶ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 78

²²⁷ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 81

²²⁸ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 78

τους στίχους: «όπου κι αν βρεθείς όπου και αν βρεθώ, δε θα με αρνηθείς δεν θα σ' αρνηθώ», «δεν θα χωρίσουμε ποτέ, δεν θα χωρίσουμε, θα 'μαστε οι δυο μας αγαπημένοι, θα μ' αγαπάς θα σ' αγαπώ, μαζί θα ζήσουμε, σ' αυτό τον κόσμο ευτυχισμένοι, ο έρωτας μας θα δυναμώνει, θα' ναι τιμόνι μες τη ζωή, ζήλιες και πίκρες και καημούς δε θα γνωρίσουμε, δεν θα χωρίσουμε, ποτέ», «τι παθαίνω όταν σε βλέπω να γελάς, τι παθαίνω όταν βρίσκεσαι κοντά μου» «με μαγεύεις κι όταν κλαίς κι όταν γελάς, τι παθαίνω όταν είσαι μακριά μου». Βασικό περιεχόμενο των στίχων η αγάπη και ο έρωτας, όπως επίσης ο Παπασπήλιος τονίζει ότι «ο έρωτας φυσικά δε θα μπορούσε να λείπει από τα χείλη αυτού του ρομαντικού λαού. Κάποια στιγμή απέκτησε κυρίαρχο ρόλο. Τα τραγούδια συνήθως ήταν γλυκανάλατα, διακρίνονταν όμως για το ρομαντισμό και το χιούμορ τους».²²⁹

Στη συνέχεια τραγουδούν τραγούδια γνωστών συνθετών κι ερμηνευτών του ελαφρού τραγουδιού όπως το «Παίξε πλακιώτικη κιθάρα» το οποίο εκφράζει επίσης πόθο για «μάτια και για χείλια» όπως λένε οι στίχοι. Λένε ακόμη ένα τραγούδι από το «Τρίο κιθάρα» σύνολο ελαφράς μουσικής που «μεσουρανούσε» όπως λέγεται μετά τον πόλεμο με επίσης έκφραση συναισθημάτων και αγάπης προς το γυναικείο φύλλο, «για μια κιθαρίτσα ξαγρυπνάνε τα κορίτσα για να ακούσουν της αγάπης τη φωνή». Στο σύνολό τους δημιουργοί κι ερμηνευτές συνθέτουν μια εκπομπή με τραγούδια ελαφράς μουσικής με τους «πιο γνωστούς ερμηνευτές ελαφρού τραγουδιού» μεταξύ άλλων «το Τρίο Κιθάρα», «ο Μαρούδας».²³⁰

Τέλος τραγουδούν δυο τραγούδια που έχει πει σε πρώτη εκτέλεση ο Τώνης Μαρούδας επίσης εκφραστής του ελαφρού τραγουδιού με στίχους «μας φτάνει μόνο ένα κύμα στ' ακρογιάλι κι ένα σπιτάκι φτωχικό στην αμμουδιά» και «κάτω απ το φεγγάρι, να χαμε τη χάρη να βρεθούμε μόνοι μια βραδιά», ένας ακόμη στίχος που δημιουργεί ένα σκηνικό ιδανικό για να ευδοκιμήσει η «αγάπη» και ο «έρωτας», κύριο χαρακτηριστικό της θεματολογίας των καντάδων και των ελαφρών τραγουδιών. «Το «ελαφρό» τραγούδι θεωρείται το τραγούδι που», «τραγουδά σχεδόν αποκλειστικά τον έρωτα, μ' ένα συγκεκριμένο μάλιστα λεξιλόγιο και τρόπο».²³¹ Ένα είδος μουσικής που φαίνεται να

²²⁹ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 80

²³⁰ Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Άγκυρα., σελ. 132

²³¹ Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Άγκυρα., σελ. 223

ευνοείται από διάφορους παράγοντες, ένας από τους οποίους είναι η ίδρυση του Τρίτου προγράμματος της ελληνικής Ραδιοφωνίας. «Η ίδρυση του Τρίτου Προγράμματος το 1954 είχε ευνοϊκότερες επιπτώσεις και στο ελαφρό τραγούδι», «η αφαίρεση εκπομπών κλασικής μουσικής από τα δύο άλλα προγράμματα εξασφάλισε μεγαλύτερη άνεση στις ποικίλες άλλες εκπομπές μεταξύ των οποίων βέβαια και το ελαφρό τραγούδι».²³² Ο Τώνης ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στο ακροατήριο του σταθμού, πόσο μάλλον στους ίδιους τους Αμαλιαδίτες που άκουγαν σε καθημερινή βάση το σταθμό, ο οποίος ήταν και ιδιαίτερα αγαπητός στους ακροατές, όπως θα δούμε στην πορεία. Ακολουθούν τραγούδια με τη φωνή της Σοφίας Βέμπο και της Καίτης Μπελίντα, ενώ άλλα είναι οργανικά. Τέλος είναι γραμμένο ένα αγγλικό, ένα ισπανικό και δυο ιταλικά κομμάτια.

4.2 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 1985

Στο συγκεκριμένο δίσκο ο σταθμός εν όψει Πρωτοχρονιάς, επικοινωνεί με αγαπημένους καλλιτέχνες των ακροατών του σταθμού με σκοπό να στείλουν οι ίδιοι τις ευχές τους και να αφιερώσουν τα αγαπημένα τους κομμάτια στους ακροατές για την πρώτη ημέρα του νέου έτους.

Πρόκειται για μια εκπομπή αφιερωμένη στους ακροατές με την εκφωνήτρια να λέει «Ευχές και μηνύματα που επιμελήθηκε η εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου».

Track 1

-Κώστας Καράλης : στέλνει τις ευχές του και αφιερώνει το « Μαύρα μάτια» 1979, στιχουργός: Γιάννης Καλαμίτσης, σύνθεση-ερμηνεία:Κώστας Καράλης , «Και περιμένω», 1979, στιχουργός:ΜάνοςΚουφιανάκης

-Ελπίδα Καράλη: ευχές στους ακροατές του Ρ.Σ.Α και αφιερώνει τα τραγούδια «Χάσαμε»1983 στιχουργός: Φιλήρης Ξενοφώντας, σύνθεση: ΧατζήςΚώστας , και «Μη μιλάς» 1983, στιχουργός: Φιλήρης Ξενοφώντας, σύνθεση: Χατζής Κώστας, ερμηνεία: Ελπίδα

²³² Χατζηδάκης, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Το Τραγούδι στο ραδιόφωνο: Το νέο μέσο συντέλεσε όχι μόνο στην εξέλιξη αλλά και στη χειραγώγησή του. *Η Καθημερινή*, σ. 12/13

-Τάκης Μωράκης και Νάντια Κωνσταντοπούλου (σύζυγος και τραγουδίστρια του συνθέτη): στέλνουν τις ευχές τους για το νέο έτος και αφιερώνουν στους ακροατές τα εξής τραγούδια, «Το φανταράκι» 1983, στιχουργός: Νάντια Κωνσταντοπούλου, σύνθεση: Τάκης Μωράκης «Αλλάξανε τα πράγματα» 1983, στιχουργός: Νάντια Κωνσταντοπούλου, σύνθεση: Τάκης Μωράκης και το «Κάθε φορά που σε θυμάμαι» 1983, στιχουργός: Άλκηστις Γάσπαρη, σύνθεση: Πρίαμος Μωράκης, ερμηνεία: Νάντια Κωνσταντοπούλου

Ο Τάκης Μωράκης βρίσκει την ευκαιρία με το τηλεφώνημα που δέχεται από το σταθμό να ζητήσει να παίξουν τρία και όχι δυο τραγούδια όπως του ζητήθηκαν από την εκφωνήτρια της εκπομπής, με σκοπό να ακουστεί κι ένα κομμάτι που είναι γραμμένο από τον γιό τους και ο ποίος παίζει στο κομμάτι κιθάρα, «σολάρει στην κιθάρα» όπως αναφέρει. Μιλά συγκροτημένα για τον γιό του αλλά δεν παύει να τονίζει ότι ακριβώς επειδή είναι γραμμένο από μια άλλη γενιά είναι και διαφορετικό τελείως τραγούδι, σα να παραδέχεται και ταυτόχρονα να καμαρώνει για την εξέλιξη της μουσικής από το νέους δημιουργούς, «είναι σε μοντέρνα γραμμή επειδή είναι γραμμένο από τον γιό μου που είναι 20 ετών». Τονίζει επίσης ότι είναι στον ίδιο δίσκο με τα δυο προηγούμενα τραγούδια και εξηγεί ότι είναι «το τελευταίο τραγούδι από την πρώτη όψη» καθώς εκείνη την εποχή έβγαιναν δίσκοι βινυλίου. Στις ευχές της εκφωνήτριας να ξεπεράσει ο γιός τους γονείς, βρίσκει την ευκαιρία αφού ευχαριστεί την εκφωνήτρια να την επιβεβαιώσει λέγοντας: «έτσι λένε ότι έχει ταλέντο, παίζει κιθάρα, πιάνο, τρομπέτα και συνθέτει προπαντός». Η απήχηση του ραδιοφώνου ήταν πολύ μεγάλη τα χρόνια αυτά και βρίσκει ακόμη μια ευκαιρία να βγάλει προς τα έξω τις δεξιότητες ενός νέου δημιουργού, μικρού σε ηλικία για να ενημερώσει τόσο τον απλό κόσμο όσο και τον καλλιτεχνικό. «Η ενημέρωση αποτελεί το πρώτο «λειτουργήμα» του ραδιοφώνου».²³³ Κάτι τέτοιο επιβεβαιώνεται και από τον Ουμπέρτο Έκο ο οποίος χαρακτηρίζει το ραδιόφωνο ως «όργανο μουσικής πληροφόρησης».²³⁴ Πράγματι με μια ακρόαση των κομματιών καταλαβαίνει κανείς ότι πρόκειται για ένα διαφορετικό κομμάτι σε σχέση με τα δυο προηγούμενα του δίσκου. «Το φανταράκι» πρόκειται για ένα λαϊκό κομμάτι με ρυθμό 9/8 με πρώτη και δεύτερη φωνή, το μπουζούκι σε πρώτο ρόλο, το μπάσο παίζοντας τις βασικές συγχορδίες 1, 4, 7 και τα τύμπανα κάνουν τη «συντηρητική» χρήση μπότας και ταμπούρου. Βασικές συγχορδίες στη

²³³Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 96

²³⁴Eco, U. (1987). *Κήνσορες και θεράποντες: Θεωρία και ιδεολογία των μέσων μαζικής ενημέρωσης*. Μτφρ. Ε. Καλλιφατίδη. Αθήνα: Εκδόσεις «Γνώση», σελ. 385

μπασογραμμή και χρήση συντηρητική από τα τύμπανα με επίσης πρώτο ρόλο στο μπουζούκι έχει και το κομμάτι «Αλλάξανε τα πράγματα» χωρίς ιδιαίτερες καινοτομίες. Αντιθέτως στο κομμάτι «Κάθε φορά που σε θυμάμαι» η γενικότερη αισθητική απόδοση του κομματιού είναι πιο μοντέρνα σε ρυθμό 4/4, θα έλεγε κανείς ότι πρόκειται για ένα πόπ κομμάτι, τόσο τραγουδιστικά όσο και στη μπασογραμμή. Η φόρμα του κομματιού είναι δεκάμετρη και ο αρμονικός κύκλος ξεφεύγει της χρήσης αναμενόμενων βασικών συγχορδιών. Τέλος κάνει μετατόνιση με σόλο στην κιθάρα και κλείνει το κομμάτι αφού επανέρχεται στο κουπλέ και δεν επανέρχεται στον αρχικό τόνο αλλά κλείνει στη μετατόνιση. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι επηρεασμένος από το «Νέο Κύμα» λόγω πρωτοκαθεδρίας της κιθάρας στο κομμάτι αλλά μοιάζει να έχει επιρροές και από το «Ελαφρό τραγούδι», καταξιωμένη τραγουδίστρια του οποίου ήταν η μητέρα του τη δεκαετία του '60. Ίσως ταυτόχρονα να παραπέμπει και η φωνή σε αυτό το μουσικό ρεύμα. Επίσης οι στίχοι έχουν ένα ρομαντισμό, μια νοσταλγία και ταυτόχρονα μια αστική ευγένεια, χαρακτηριστικό του νέου κύματος. «Συνήθως όταν λέμε νέο κύμα εννοούμε τραγούδια με ύφος της μπαλάντας, με λίγα όργανα, συχνά μόνο κιθάρα και φευγάτη διάθεση», το ρεύμα αυτό «δεν είχε ένα ενιαίο ύφος, μπορούσε να χωρέσει τα πάντα».²³⁵ Σήμερα, περίπου 35 χρόνια μετά τη συνέντευξη το 1985 ο γιός του Πρίαμος Μωράκης είναι ένας καταξιωμένος κιθαρίστας της τζάζ.

Στη συνέχεια λέει λίγα πράγματα για τον ίδιο κι αναφέρει ότι ολοκλήρωσε προπολεμικά τις σπουδές του στα ανώτερα θεωρητικά, αμέσως μετά «από τύχη μεγάλη κι επειδή είχα και βάσεις έγινα αμέσως μαέστρος και η πρώτη ορχήστρα στη ραδιοφωνία ήτανε δικιά μου και λεγότανε Μικρά Ποικίλη ορχήστρα», αργότερα ήρθε η Κατοχή αναφέρει αλλά πάλι είχε μεγάλες ορχήστρες και «το πρώτο σουξέ που είχα γράψει σαν συνθέτης» λέει ,ήταν το «ήρθες σαν την άνοιξη». Ακολούθησαν πολλά «σουξέ» τονίζει, με τον Σώτο Παναγόπουλο, την Κούλα τη Νικολαΐδου, τον Μαρούδα, τη Ρένα Βλαχοπούλου και αργότερα έγινε «παγκόσμιο σουξέ το «Τί είναι αυτό που το λένε αγάπη». Συνεχίζει, «παντρεύτηκα τη Νάντια κι έγγραψα μόνο και μόνο για τη Νάντια, μέχρι που ήρθε αυτός ο τελευταίος δίσκος μας που λένε ότι είναι από τους καλύτερους». Επιλέγει τραγούδια από τον τελευταίο δίσκο για να γίνουν γνωστά στον κόσμο αν δεν τα γνωρίζει ήδη, λέει ο ίδιος. Συνεχίζει στέλνοντας ευχές στους ακροατές του σταθμού.

²³⁵ Παπαστεφάνου, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Το «χρυσό» Νέο Κύμα: Τα όνειρα, το κέφι και το μεράκι μιας ομάδας νέων που εκφράστηκαν μέσα από το τραγούδι. *Η Καθημερινή*, σ.16/18., σελ. 17

-Νάντια Κωνσταντοπούλου: ευχές στους ακροατές για «Ειρήνη για αγάπη». Έπειτα παίζει το κομμάτι που χάρισε προηγουμένως ο Τάκης Μωράκης «Αλλάξανε τα πράγματα».

Η εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου συνεχίζει:

«Πολλά, πάρα πολλά, τα περισσότερα τραγούδια αγαπητοί ακροατές απευθύνονται στην ακοή μας κι εκεί σταματούν». «Είναι όμως και μερικά, πολύ λίγα, που χρησιμοποιούν την αίσθηση της ακοής για να προχωρήσουν βαθιά με τη μουσική και το στίχο και να ανοίξουν εμπιστευτική κουβέντα με την καρδιά μας». «Και είναι και μερικές φωνές από θείο χάρισμα που απλώνονται σαν χάδι στην ψυχή μας και την κάνουν να νιώσει όχι κάθε φράση αλλά κάθε λέξη και κάθε νότα του εμπνευσμένου τραγουδιού». «Το παλιό, ωραίο, ρομαντικό, αισθηματικό τραγούδι, δεν πέθανε ποτέ». «Με τη συναισθηματική, την απαλή, τη δαντελένια μελωδία που τόσο ανθρώπινα, εμπνευσμένα κι επιδέξια εκαλλιουργούσαν οι τότε συνθέτες όπως ο Χαιρόπουλος, ο Αττίκ και πάρα πολλοί άλλοι, μας άφησαν πραγματικά πολύ μεγάλες επιτυχίες». Η εκφωνήτρια, ντύνει την εκπομπή με λόγια ενδιάμεσα στις μουσικές της επιλογές για να φτιάξει μια εκπομπή μοναδική για τους ακροατές, «το μοναδικό αυτό φαινόμενο συγκερασμού λόγου και μουσικής έχει επηρεάσει την ευαισθησία μας, ώστε μοιάζει να πλάτυνε τα όρια της αισθητικής μας».²³⁶

Στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια επικοινωνίας με την Κάκια Μένδρη που όπως αναφέρει η Αιμιλία Μονάχου πρόκειται για μια ερμηνεύτρια με «πλούσιο λυρισμό, πάθος και ευγένεια».

-Κάκια Μένδρη, στέλνει τις ευχές της στους ακροατές για τη νέα χρονιά και με βαθιά συγκίνηση δηλώνει συντετριμμένη για τα παιδιά της Αφρικής στην Αιθιοπία κι εύχεται να ξεπεράσουν κάθε δυσκολία και «να τα προστατέψει ο Θεός από το μεγάλο λιμό» που στοίχισε πάνω από 1 εκατομμύριο ανθρώπινες ζωές. Η γραμμή πέφτει και έτσι η εκφωνήτρια του σταθμού επιλέγει να βάλει τα τραγούδια της Κάκια Μένδρη.

Κόβεται η επικοινωνία και ακολουθεί το Track 2 με τα τραγούδια από την Κάκια Μένδρη.

²³⁶Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 73

«Δυο πράσινα μάτια» , εκφωνώντας πως πρόκειται για «μια πολύ μεγάλη επιτυχία»
[Δανάη/ Μίμης Κατριβάνος/ Κ. Κιούσης/ Ελαφρό]

«Έλα γι' απόψε μόνο γι' απόψε» [Κάκια Μένδρη/ Χρ. Χαιρόπουλος/ 1948/ Ελαφρό]

Μια ερμηνεύτρια τόσο μεγάλη, η οποία μεσουράνησε στο μεσοπόλεμο, απαντά στο τηλεφώνημα με φωνή ώριμη και ταυτόχρονα σαν να παραξενεύεται για το τηλεφώνημα που δέχεται μιας και είχε αποσυρθεί πολλά χρόνια από το τραγούδι. Η Κάκια Μένδρη προσέλυσε το ενδιαφέρον του Αττίκ και ήρθε στην επιφάνεια κι εξελίχθηκε σε μια από τις σπουδαιότερες ερμηνεύτριες του ελαφρού τραγουδιού κάνοντας μεγάλες επιτυχίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η εκφωνήτρια κάνει πρόλογο για τον Αττίκ και τον Χαιρόπουλο, εντάσσοντας τους ακροατές στην επικοινωνία που ακολουθεί. Η Δανάη λέει για τον Χαιρόπουλο: «το ελαφρό ελληνικό τραγούδι του χρωστάει πολλά. Όσα περίπου και στον Αττίκ».²³⁷ Η ίδια σε συνέντευξή της για τον Αττίκ και τον Χαιρόπουλο δηλώνει: «εκείνοι γράφανε οι ίδιοι και στίχους, έχουν δηλαδή δύο ιδιότητες για να γράψουν σοφά και τέλεια τραγούδια».²³⁸

Η Μένδρη παρά το εύρος της σαν καλλιτέχνιδα, κατά το τηλεφώνημα φαίνεται να την ενδιαφέρει να μιλήσει κυρίως για τα παιδιά της Αιθιοπίας που επλήγησαν από το λιμό των προηγούμενων χρόνων καθώς πέθαναν ένα εκατομμύριο άνθρωποι και όχι να μιλήσει για την καριέρα και την πορεία της. Σχεδόν διακόπτει την εκφωνήτρια για να προλάβει να μιλήσει για τα παιδιά της Αιθιοπίας, «είμαι πολύ δυστυχημένη, τα βλέπω και κλαίω, πεθαίνουνε από την πείνα» χαρακτηριστικά αναφέρει. Είναι ευδιάκριτο το γεγονός ότι μιλά με δάκρυα στα μάτια και δεν αναφέρεται σε τίποτε που να έχει να κάνει με τη μουσική της. Το γεγονός αυτό φανερώνει την «ανθρωπιά» που λέει ο Χατζιδάκις ότι χρειάζεται να έχει ένας καλλιτέχνης στο ραδιόφωνο και να μην ασχολείται μόνο με την ιδιότητα του μουσικού. «Η πραγματική σοφία τόνιζε βρισκόταν στη συμμετοχή στην ίδια τη ζωή», «στην επαφή με τους ανθρώπους», «οραματιστής και διανοητής είναι αυτός που

²³⁷ Στρατηγοπούλου, Δ. (1954). *Τραγουδώντας: σκόρπιες νότες στο πεντάγραμμο της ζωής μου*. Αθήναι: Αετός, σελ. 54

²³⁸ Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Άγκυρα., σελ. 94

αποκοιμείται μες στο όνειρό του, χωρίς, όμως, να χάσει επαφή με την πραγματικότητα και τη ζωή».²³⁹

Ακολουθούν ευχές της εκφωνήτριας προς τους ακροατές.

-Γιώργος Κατσαρός: αφιερώνει τα «Δεν ξεχνιέσαι» 1978, στιχουργός: Πυθαγόρας συνθέτης: Γιώργος Κατσαρός ερμηνεία: Γιάννης Πάριος, «πολύ αγαπημένο μου τραγούδι, που γράψαμε με τον αξέχαστο Πυθαγόρα» τονίζει, και «Τα Κύθηρα» που «παίζω εγώ με το σαξόφωνο», 1973, στιχουργός: *Ηλίας Λυμπερόπουλος*, συνθέτης: Γιώργος Κατσαρός, ερμηνεία: Δημήτρης Μητροπάνος . Στέλνει τις ευχές του με πολύ χαρά και τονίζει ότι έχει έρθει στο παρελθόν στην πόλη, όταν ακόμη έκανε τα πρώτα βήματά και αναφέρει χαρακτηριστικά «γνώρισα στην ωραία Αμαλιάδα επιτυχίες και πολύ αγάπη από το εκλεκτό κοινό της».

Η ροή της εκπομπής συνεχίζει:

«Αγαπητοί ακροατές θα φανούμε λίγο παράτυποι» είπε η εκφωνήτρια όταν δε μπόρεσε να βρει το δεύτερο τραγούδι που αφιέρωσε ο Γιώργος Κατσαρός. Επιλέγει έτσι ένα άλλο τραγούδι.

«Δε θα χωρίσουμε» τραγουδά ο Γιάννης Πάριος.

Ευχές από την εκφωνήτρια του σταθμού και «όλο το προσωπικό και διοικητικό προσωπικό του Ρ.Σ.Α», ακολουθούν τα Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς.

Τέλος εκπομπής

Ακολουθούν τραγούδια για τη ροή του προγράμματος μετά το κλείσιμο της εκπομπής:

«Φεύγω Μαργαρίτα» 1984 -*Γιάννης Πάριος*, σύνθεση: *Θανάσης Πολυκανδριώτης*, στίχοι: *Ρήτας Δημήτρης*

«Θα σε εκδικηθώ» 1984 , στίχοι, σύνθεση, ερμηνεία: *Γιάννης Πάριος*

«Σε αγαπώ γιατί είσαι ωραία» ερμηνεία: *Γιάννης Πάριος*

²³⁹ Παπανικολάου, Δ. (2012). *Το Τρίτο Πρόγραμμα της ελληνικής ραδιοφωνίας στα χρόνια του Μάνου Χατζιδάκι: κοινωνικές και πολιτιστικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Fagottobooks., σελ. 139

«Φύγε κι εσύ» 1984, σίχοι , σύνθεση, ερμηνεία: Γιάννης Πάριος

4.3 ΑΝΑΠΟΛΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ - Ρ.Σ.Α

(Τίτλος που αναγράφεται στο δίσκο)

Καθημερινή εκπομπή του Σταθμού στις 15.30 το μεσημέρι με διάρκεια 30 λεπτών, με εκφωνήτρια και παραγωγό την Αιμιλία Μονάχου. Ακριβή χρονολογία των εκπομπών με τίτλο «Αναπολώντας τα περασμένα» δεν γνωρίζουμε. Η Αιμιλία Μονάχου ήταν εκφωνήτρια στο σταθμό της Αμαλιάδας από το 1966 έως το 1988.²⁴⁰ Στο track 2 το πιο «πρόσφατο» σε χρονολογία τραγούδι είναι του 1971. Άρα η εκπομπή πιθανολογείται από εκεί κι έπειτα.

«Μια εκπομπή του σταθμού μας, με τραγούδια που με το πέρασμα του χρόνου τα ξεχάσαμε κι εμείς σήμερα σας τα ξαναθυμίζουμε» λέει η Αιμιλία Μονάχου.

Το τραγούδι που παίζει πριν το ξεκίνημα της εκπομπής είναι ένα ορχηστρικό τραγούδι στο οποίο πρωταγωνιστεί και σολάρει τρομπέτα.

Track 1

«Αν δε με θέλεις για άντρα σου» 1957 ζεϊμπέκικο, σίχοι-μουσική: Γιώργος Μητσάκης, ερμηνεία: Στέλιος Καζαντζίδης

«Ξέχασέ με ξέχασέ με» 1959, σίχοι: Κώστας Βίρβος , μουσική: Μπάμπης Μπακάλης, ερμηνεία: Στέλιος Καζαντζίδης

«Όλα μου αρέσουν σε σένα» ένα βάλς του Σπυρόπουλου, του Ασημακόπουλου και του Παπαδούκα, ερμηνεία: Κούλα Νικολαΐδου , [1948/Ελαφρό]

²⁴⁰ Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

«Δημητρούλα μου να ζήσεις» ερμηνεία: Καίτη Γκρέυ- Πόλυ Πάνου, ένα τραγούδι του Γιάννη Κυριαζή,[1959/Λαϊκό]

Ο τίτλος του τραγουδιού αυτού δεν εκφωνείται. Το μόνο που λέει η εκφωνήτρια είναι: «όλοι οι εκλεκτοί προσκεκλημένοι μας κάνουν νόημα στην Καίτη Γκρέυ και Πόλυ Πάνου να συνεχίσουν την εκπομπή μας. Αυτοί κάτι θα ξέρουν. Για ας ακούσουμε λοιπόν ποιό τραγούδι έχουν να μας πουν».

«Και μια έκπληξη που έχουν οι φίλοι μας να μας παρουσιάσουν. Κάποιος από τους προσκεκλημένους μας έχει φέρει μαζί του ένα δίσκο 78 στροφών. Ένα δίσκο που επάνω του έχει στην ετικέτα τον εξής τίτλο:

«Πού θα ξαναβρώ» μπιγκίν, στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης, μουσική: Κώστας Σεϊτανίδης, ερμηνεία: Σώτος Παναγόπουλος, [1950/Ελαφρό]. Συνεχίζει «Είναι ένας φόρος τιμής στον αλησμόνητο Σώτο Παναγόπουλο, τον μεγάλο αυτό τροβαδούρο που τόσες μα τόσες επιτυχίες μας έχει αφήσει». «Το γραμμόφωνο λοιπόν είναι κουρδισμένο και το χοντρό βελονάκι παίρνει τις πρώτες στροφές του επάνω στο δίσκο των 78 στροφών».

«Θα ζήσω όπως θέλω εγώ» ζειμπέκικο, στίχοι-μουσική: Ανέστος Αθανασίου, ερμηνεία: Καίτη Γκρέυ, [1957/ Λαϊκό]

«Ελα κορίτσι μου» τσιφτετέλι, μουσική: Βασίλης Καραπατάκης, στίχοι: Χρήστος Κολοκοτρώνης, ερμηνεία: Καζαντζίδης Στέλιος-Πίτσα Νέγκρι, [1958/Λαϊκό]

Κλείσιμο εκπομπής με την εκφωνήτρια να ανανεώνει το ραντεβού με τους ακροατές. «Εδώ αγαπητοί ακροατές σταματάμε το μουσικό μας περίπατο για να τον συνεχίσουμε αύριο στις 15.30».

Ανάλυση

Όπως φανερώνει ο τίτλος της εκπομπής «Αναπολώντας τα περασμένα» η εκπομπή έπαιζε τραγούδια του παρελθόντος, αγαπητά στο κοινό. Βασικό είδος των τραγουδιών που επιλέχθηκαν για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης εκπομπής από την παραγωγό κι εκφωνήτρια είναι το ελληνικό λαϊκό τραγούδι της δεκαετίας του '50. Ανάμεσα σε αυτά ακούστηκε κι ένα βάλς της δεκαετίας του '40 σε ερμηνεία της Κούλας Νικολαΐδου κι ένα ελαφρό τραγούδι από τις αρχές της δεκαετίας του '50 από τον Σώτο Παναγόπουλο, μπιγκίν όπως το χαρακτηρίζει η εκφωνήτρια. Τα δυο τελευταία αρκετά ετερόκλητα είδη με

την πλειοψηφία των επιλογών, θα έλεγε κανείς όμως ότι εκφράζουν τον ίδιο πόθο και μιλούν για την αγάπη και τον έρωτα που είναι και βασική θεματολογία όλων των κομματιών. Η έκφραση των συναισθημάτων γίνεται με διαφορετικούς τρόπους κάθε φορά, άλλοτε με την εκδήλωση της αγάπης προς ένα πρόσωπο, με θαυμασμό, μέσα από μια προειδοποίηση αλλά και με πίκρα. Στα αυτιά ηγούν παράξενα καθώς το ένα διαδέχεται το άλλο, με τελείως διαφορετικό οργανολόγιο, ύφος και ρυθμό, όμως η εκφωνήτρια βρίσκει τον τρόπο να χωρέσουν σε μια εκπομπή μαζί. Σίγουρα ένας παραγωγός όταν φτιάχνει μια εκπομπή προσπαθεί να κρατήσει ενεργούς όλους τους ακροατές καθώς γνωρίζει ότι «η μονοτονία και η συνήθεια είναι δυο θανάσιμοι εχθροί του ακροατού-και του Ραδιοφώνου».²⁴¹ Η ίδια έχει πει σε συνέντευξή της για τον Ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδας τα εξής: «έπρεπε το πρόγραμμά μου να περιλαμβάνει όλα τα είδη μουσικής, να καλύπτει τις συναισθηματικές μουσικές ανάγκες των ακροατών του, να τους κάνουμε ν' ακούν μια εκπομπή και να περιμένουν με λαχτάρα την επόμενη».²⁴² Ταυτόχρονα η εκφωνήτρια σκαρώνει τρόπους με τους οποίους κάνει τη φαντασία των ακροατών να εξάπτεται και να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον, όπως για παράδειγμα με τα λόγια που καταγράφονται παραπάνω: «Και μια έκπληξη που έχουν οι φίλοι μας να μας παρουσιάσουν», «Κάποιος από τους προσκεκλημένους μας έχει φέρει μαζί του...». Φίλους και προσκεκλημένους αποκαλεί τους τραγουδιστές των κομματιών που πρόκειται να ακολουθήσουν. Δεν υπάρχει κάποιος που να παρίσταται στο στούντιο. «Τα είδη των εκπομπών πρέπει να αλλάζουν διαρκώς» και «διαρκώς να παρουσιάζονται νέα πράγματα» και «καινούργιες ιδέες»²⁴³ ενώ ταυτόχρονα εξάπτει τη φαντασία του ακροατή, σκηνοθετώντας μια μικρή ιστορία και κρατώντας το ενδιαφέρον του ζωντανό.

Track 2

Η εκπομπή του σταθμού ξεκινάει και ακούγονται τα εξής λόγια, πριν η εκφωνήτρια πιάσει το μικρόφωνο και χαιρετίσει τους ακροατές, «Μια εκπομπή του σταθμού μας, με

²⁴¹Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: EIP., σελ. 110

²⁴² Η Αιμιλία Μονάχου στην EPA Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

²⁴³Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: EIP.,σελ. 110

τραγούδια που με το πέρασμα του χρόνου τα ξεχάσαμε κι εμείς σήμερα σας τα ξαναθυμίζουμε».

«Φίλοι μας γειά σας. Άλλος ένας μουσικός περίπατος ξεκινάει για σήμερα. Μέσα στο περιβόλι των αναμνήσεων και τί δεν μπορεί να συναντήσει κανείς. Από τριαντάφυλλα που μοσχοβολούν και χαρίζουν τόση ομορφιά με τις ποικιλόμορφες φορεσιές τους μέχρι μικρά αγριολούλουδα που ξεφύτρωσαν κι αυτά δειλά δειλά καθώς η μεγαλόπρεπη θέα των άλλων λουλουδιών τα σκεπάζουν με τα φύλλα τους. Κι όμως δεν δείλιασαν. Το αγριολούλουδο είναι και ο τίτλος του τραγουδιού που θα ακούσουμε από τον Στέλιο Καζαντζίδη».

«Το αγριολούλουδο» 1971, στίχοι: Πυθαγόρας, μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος, ερμηνεία: Στέλιος Καζαντζίδης

«Τι να το κάνω πως είσαι ωραίος» στίχοι-μουσική: Απόστολος Καλδάρης, ερμηνεία: Γιώτα Λύδια, [1957/ Λαϊκό]

«Κάνε μου τέτοια» 1953 στίχοι: Μίμης Τραϊφόρος- Γιώργος Γιαννακόπουλος μουσική: Μενέλαος Θεοφανίδης, ερμηνεία: Μάγια Μελάγια, [Ελαφρολαϊκό]

«Σε μια γωνιά του κήπου των αναμνήσεων ένα γραμμόφωνο έχει πάρει ήδη τις πρώτες στροφές του και αγνά αγνά ακούγεται το τραγούδι «Όπως ραγίζει το γυαλί».

«Όπως ραγίζει το γυαλί» ζεϊμπέκικο, στίχοι-μουσική: Γιώργος Μητσάκης, [Μαριάννα Έβη & Στέλιος Καζαντζίδης/ 1957/ Λαϊκό]

« Ας γυρίσουμε το δίσκο από την άλλη του πλευρά», «και ας ακούσουμε», «το ζεϊμπέκικο»

«Ο τύραννός μου είσαι εσύ» μουσική: Χρυσίνης, ερμηνεία: Στέλλα Στρατηγού-Αντώνης Κλειδωνιάρης, [1957/ Λαϊκό]

«Στην καρδιά μου σε έχω βάλει» 1955, στίχοι: Νίκος Φατσέας, μουσική: Άκης Σμυρναίου ερμηνεία: Αδελφοί Πάντα

«Η παλιά αγάπη» ζεϊμπέκικο στίχοι: Κολοκοτρώνης, μουσική: Βασίλης Καραπατάκης, ερμηνεία: Πόλυ Πάνου

«Η καινούργια αγάπη» 1958, ζεϊμπέκικο, σίχοι-μουσική: Τόλης Εσδράς, ερμηνεία: Πόλυ Πάνου

Αποφώνηση εκπομπής:

«Αγαπητοί ακροατές ό,τι γεννιέται πεθαίνει, ό,τι αρχίζει τελειώνει. Έτσι τελείωσε και η σημερινή μας εκπομπή. Όμως αύριο την ίδια ώρα θα είμαι πάλι κοντά σας για να θυμηθούμε μαζί παλιά ξεχασμένα τραγούδια. Μέχρι αύριο λοιπόν γειά σας».

Τραγούδι τίτλων.

Ξένο αγγλικό ρόκ τραγούδι.

Ανάλυση

Ξεκινώ από το τέλος και στέκομαι λίγο στο τραγούδι που παίζει ακριβώς μόλις τελειώνει το τραγούδι-σήμα της εκπομπής. Ξένο τραγούδι, με αγγλικό στίχο και μοντέρνα σύνθεση, ουδεμία σχέση παρουσιάζει με το αφιέρωμα της εκπομπής ως προς την αισθητική τουλάχιστον. Χαρακτηρίζεται ως αγγλικό ρόκ. Ακούγεται μόνο κάποια δευτερόλεπτα καθώς είναι γραμμένη μόνο η εκπομπή στο συγκεκριμένο δισκάκι, όμως φανερώνει τις μουσικές επιλογές που είχαν διαλέξει οι παραγωγοί του σταθμού ανεξάρτητα από τις εκπομπές.

Στις εκπομπές με τίτλο «Αναπολώντας τα περασμένα» επιλέγονται τραγούδια του παρελθόντος όπως αποκαλύπτει και ο τίτλος, με σκοπό την θύμηση και τη συντροφιά των ακροατών όπως κάθε εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος. Η εκφωνήτρια ξεκινά και τελειώνει την εκπομπή με χαιρετισμό των ακροατών κι έπειτα απευθύνει δυο λόγια με τα οποία προϊδεάζουν τους ακροατές για το τραγούδι που πρόκειται να ακολουθήσει.

Στη συγκεκριμένη εκπομπή επιλέγονται τραγούδια ελληνικά λαϊκά που εκφράζουν καημό και παράπονο για μιαν αγάπη που πέρασε. Πρόκειται για λαϊκά τραγούδια της δεκαετίας του '50. Ένα τραγούδι μόνο είναι του 1971, έχει όμως πολλά κοινά στοιχεία παρά το γεγονός ότι κυκλοφόρησε δεκαπέντε περίπου χρόνια αργότερα από τα υπόλοιπα,

ως προς το ύφος, το είδος και την αισθητική αλλά και την ερμηνεία. Το τελευταίο τραγούδι μόνο μιλά για την «καινούργια αγάπη» όπως λέει και ο τίτλος φέροντας μια αισιοδοξία σε αντιπαράθεση με τα υπόλοιπα τραγούδια. Δεν είναι τυχαίος και ο τίτλος «καινούργια αγάπη» αφού η ίδια ερμηνεύτρια Πόλυ Πάνου είχε τραγουδήσει το τραγούδι με τίτλο «παλιά αγάπη» και καθόλου τυχαία η επιλογή από την παραγωγό της εκπομπής να τα βάλει και τα δυο.

4.4 ΠΑΣΧΑ 1982

Track1

Ακούγονται καμπάνες και βεγγαλικά πυροτεχνήματα.

Η εκπομπή μεταδίδεται ζωντανά ανήμερα το Πάσχα από τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος. Η εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου ξεκινά την εκπομπή λέγοντας «Αγαπητοί ακροατές Χρόνια Πολλά, Χριστός Ανέστη από εμένα και όλους τους συνεργάτες αυτής της εκπομπής. Μαζί με εμάς αυτές τις Άγιες ώρες είναι κι άλλοι μακριά από τα σπίτια τους, μακριά από τους δικούς τους και αυτό όχι για κανέναν άλλο λόγο αλλά γιατί η εργασία τους, το καθήκον τους το επιβάλλει αυτές τις ωραίες στιγμές να βρίσκονται μακριά τους. Και δεν θα υπήρχε κανείς από αυτούς που να μην θέλει να κάθεται μαζί με τα αγαπημένα του πρόσωπα στο ίδιο τραπέζι και να τρώει μαζί την πατροπαράδοτη μαγειρίτσα. Σε αυτούς αγαπητοί μας ακροατές στρέφεται ο νους μας, όλη μας η σκέψις και σε αυτούς αφιερώνουμε αυτή την εκπομπή». Συνεχίζει λέγοντας πως στη διάρκεια της εκπομπής θα προσπαθήσει ο σταθμός να επικοινωνήσει με παλιούς αγαπημένους φίλους του σταθμού αλλά και με αγαπημένους καλλιτέχνες τόσο του σταθμού όσο και των ακροατών. Λέει χαρακτηριστικά «Θα ζητήσουμε να μας ευχηθούν παλιοί αγαπημένοι φίλοι του σταθμού όπως ο Φώτης Πολυμέρης, ο Σώτος Παναγόπουλος, ο Γιάννης Βέλλας, η Άντζελα Ζήλια, ο Τώνυς Μαρούδας. Θα προσπαθήσουμε να επικοινωνήσουμε με πλοία του εμπορικού ναυτικού, με αστέρια του ελληνικού πενταγράμμου και με τόσους άλλους που ξενοχτούν αυτήν την ώρα μαζί μας και μαζί σας».

Ακολουθεί το τραγούδι:

« Για πάντα μαζί» 1981, στίχοι: Δημήτρης Ιατρόπουλος, μουσική: Νίκος Λαβράνος, ερμηνεία: Γιάννης Πάριος

Επικοινωνία του σταθμού με τον Σώτο Παναγόπουλο, προκειμένου να στείλει τις ευχές του στους ακροατές του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος στους οποίους και είναι πολύ αγαπητός όπως λέει η εκφωνήτρια. Η ίδια λέει: «είναι μια ζωντανή εκπομπή» κι επειδή «μια ολόκληρη γενιά έχει μεγαλώσει με τα τραγούδια σας, θα θέλαμε από σας να πείτε δυο λόγια στους ακροατές μας, τις ευχές σας».

Ο ίδιος εκφράζει τη χαρά του για το τηλεφώνημα που δέχτηκε κι ευχαριστεί αρχικά τους συνεργάτες της εκπομπής που σκέφτηκαν να επικοινωνήσουν μαζί του. Έπειτα εύχεται στους ακροατές, «Καλό Πάσχα, χρόνια πολλά και υγεία, ευτυχία και ειρήνη». Η εκφωνήτρια ενημερώνει τον ίδιο ότι έχει διαλέξει να παίξει τα τραγούδια του «Νυχτώνει» και «Κάποιο δειλινό» επειδή «αρέσουν πάρα πολύ». Ο ίδιος βρίσκει την ευκαιρία να μιλήσει για τον νέο του δίσκο με τίτλο "Τραγουδώ τραγουδώ" με καινούργια και παλιά κομμάτια. Ο ίδιος προτρέπει το σταθμό να αγοράσει τον δίσκο για τους ακροατές του. Θέλοντας η εκφωνήτρια της εκπομπής να δείξει την αγάπη και το θαυμασμό του σταθμού στο πρόσωπό του, αναφέρει πως «δεν λείπει κανένας δίσκος του από τη δισκοθήκη» του σταθμού.

« Νυχτώνει» 1977, στίχοι: Γιάννης Φερμάνογλου, μουσική: Γιώργος Μουζάκης, ερμηνεία: Σώτος Παναγόπουλος- Αντζελα Ζήλια

«Κάποιο δειλινό» 1967, στίχοι-μουσική: Γιώργος Μουζάκης, ερμηνεία: Σώτος Παναγόπουλος- Αντζελα Ζήλια

Ζωντανή σύνδεση του σταθμού, μέσω του ΟΤΕ, με τον παράκτιο σταθμό ΣΒΚ Κερκύρας και σύνδεση με πλοίο που βρίσκεται στη Ράδα στο Αλγέρι. Ο ασυρματιστής του πλοίου στέλνει τις ευχές του στην οικογένειά του στη Λαμία, στους συγγενείς του και στους συγγενείς και τις οικογένειες των υπόλοιπων παιδιών που βρίσκονται στο πλοίο. Στέλνει τις ευχές του καπετάνιου του πλοίου Γιάννη Βεργίνη από τον Πειραιά και του

υποπλοίαρχου Μανώλη Παναγιώτου από τον Πειραιά. Ο ασυρματιστής του πλοίου ευχαριστεί εκ μέρους όλων την εκπομπή και τους συνεργάτες της που θέλησαν να επικοινωνήσουν μαζί τους και έτσι οι ίδιοι να μπορέσουν όλα τα μέλη του πληρώματος να στείλουν τις ευχές τους στις οικογένειές τους, που βρίσκονταν μακριά τους αυτή τη γιορτινή ημέρα. Ο ασυρματιστής ζητάει τραγούδι που ερμηνεύει ο Γιάννης Πουλόπουλος.

«Νύχτωσε χωρίς φεγγάρι» 1966, στίχοι: Χαράλαμπος Βασιλειάδης μουσική: Απόστολος Καλδάρας ερμηνεία: Γιάννης Πουλόπουλος

Στη συνέχεια της εκπομπής γίνεται προσπάθεια να επικοινωνήσει ο σταθμός με τον αγαπημένο μουσικοσυνθέτη Γιάννη Βέλλα. Η εκφωνήτρια αναφέρει χαρακτηριστικά πως ο συνθέτης «έχει επισκεφθεί επανειλημμένα και για μεγάλα χρονικά διαστήματα την πόλη της Αμαλιάδας κι έχει παρουσιάσει πολλά καλλιτεχνικά προγράμματα». Το τηλεφώνημα παραμένει αναπάντητο και ο σταθμός παίζει στη θέση του τηλεφωνήματος «μία από τις καλύτερες συνθέσεις του», όπως αναφέρει η εκφωνήτρια.

«Ότι και να γίνει εγώ θα σε αγαπώ» 1949, στίχοι: Νίκος Πάλδης μουσική: Γιάννης Βέλλας, ερμηνεία: Καίτη Μπελίντα- Γιαμπανάς, συνοδεύει η ορχήστρα του Γιάννη Βέλλα

Σύνδεση σταθμού με τον παράκτιο σταθμό ΣΒΡ Ρόδου. Συνομιλία με τον καπετάνιο του πλοίου. Ο ίδιος ευχαριστεί για το τηλεφώνημα του σταθμού, στέλνει χρόνια πολλά σε όλους κι εύχεται εκ μέρους όλων των μελών του πληρώματος του χρόνου να είναι στα σπίτια τους. Όπως ο ίδιος λέει, «βρισκόμαστε στη Μερσίνη της Τουρκίας, είμαστε όλοι καλά». Ο ίδιος είναι από τα Βάτικα Λακωνίας κι επισημαίνει ότι στο πλήρωμα βρίσκεται κι ένας Αμαλιαδαίος συντοπίτης ο Κώστας Κωστόπουλος, τον οποίο και ζητάει η εκφωνήτρια να μιλήσει μαζί της. Ο καπετάνιος αναφέρει ότι πηγαίνουν στην Τουρκία να ξεφορτώσουν σπορέλαιο και το καράβι τους είναι 3.000 τόνοι δεξαμενόπλοιο. Τονίζει ότι λείπουν ένα μήνα από την Ελλάδα κι ελπίζουν να επιστρέψουν σύντομα. Στη συνέχεια ο Κωνσταντίνος Κωστόπουλος έρχεται σε επικοινωνία με την εκφωνήτρια και στέλνει τις ευχές στην οικογένειά του που είναι από την Αμαλιάδα.

Ανάλυση

Η συγκεκριμένη εκπομπή μεταδίδεται ανήμερα το Πάσχα του 1982. Πιθανολογείται ότι είναι εκπομπή ακριβώς μετά την Ανάσταση καθώς ξεκινάει με χαρμόσυνες καμπάνες όπως αυτές χτυπούν την Ανάσταση και ακούγονται βεγγαλικά

πυροτεχνήματα, μεταφέροντας τους ακροατές στο κλίμα της «Ανάστασης». «Οι εκπομπές αυτές θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν όλα τα τεχνάσματα της ραδιοφωνικής τέχνης και να διεκδικήσουν, όπως οι εκπομπές θεάτρου τον τίτλο του ραδιοφωνικού έργου».²⁴⁴ Η εκπομπή αυτή είχε σαν στόχο να κρατήσει συντροφιά όπως ακούμε στα λόγια της εκφωνήτριας «αυτές τις ώρες» μεταδίδοντας ευχές αγαπημένων συνθετών κι ερμηνευτών του ελληνικού πενταγράμμου προς στους ακροατές του σταθμού τόσο μέσα από τηλεφωνική επικοινωνία όσο και μέσα από τα τραγούδια τους. Ταυτόχρονα η παραγωγός της εκπομπής θέλει να συνεχίσει την εκπομπή επικοινωνώντας με Έλληνες ναυτικούς που βρίσκονται μακριά από τα σπίτια τους και να δώσει στους ίδιους την ευκαιρία μέσω του ραδιοφώνου να στείλουν κι αυτοί με τη σειρά τους ευχές στις οικογένειές τους που όπως αναφέρει «αυτές τις άγιες ημέρες βρίσκονται μακριά από τα σπίτια τους».

Πιθανολογείται επίσης ότι η επικοινωνία μέσω τηλεφώνου με τους αγαπητούς στο κοινό συνθέτες κι ερμηνευτές έχει γίνει κάποια άλλη στιγμή της ημέρας ενώ η επικοινωνία με τα καράβια ίσως να ήταν ζωντανή. Η εκπομπή όμως σαν μετάδοση είναι ζωντανή, το λέει και η Αιμιλία Μονάχου στον πρόλογό της. Επικοινωνεί αρχικά με έναν σπουδαίο τραγουδιστή τον Σώτο Παναγόπουλο, με επιτυχίες στο ελαφρό τραγούδι και παίζει δυο τραγούδια σε σύνθεση του Γιώργου Μουζάκη ενός φημισμένου συνθέτη ο οποίος λέγεται ότι τον ανακάλυψε και τον βοήθησε να γίνει ένας από τους πιο γνωστούς τραγουδιστές του ελαφρού τραγουδιού. Ο τελευταίος λέει για τον Παναγόπουλο: «αυτός ο νεαρός ήταν ο... Σώτος Παναγόπουλος, με τον οποίο στη συνέχεια, τόσο ο Σουγιούλ, όσο κι εγώ και πολλοί άλλοι, κάναμε πολύ μεγάλες επιτυχίες».²⁴⁵

Ο Σώτος Παναγόπουλος δεν χάνει την ευκαιρία να κάνει γνωστό ότι έβγαλε νέο δίσκο, ονοματίζει τον τίτλο και προτρέπει την εκφωνήτρια να αγοράσει ο σταθμός τον δίσκο για τους ακροατές. Γι' ακόμη μια φορά φαίνεται η αγάπη του σταθμού στο ελαφρό τραγούδι αλλά και στους ερμηνευτές του. Στη συνέχεια επικοινωνεί μέσω σταθερής τηλεφωνίας με ναυτικούς που βρίσκονται στην Αλγερία και δίνει τη δυνατότητα στους ίδιους να στείλουν τις ευχές τους στις οικογένειές τους και το αντίστροφο, να ακούσουν οι συγγενείς νέα κι ευχές από τους αγαπημένους τους αφού ο σταθμός είχε εμβέλεια σε όλη την Ελλάδα. Το ίδιο συμβαίνει και με ναυτικούς που βρίσκονται σε δεξαμενόπλοιο στην

²⁴⁴Pradalie, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ., σελ. 93

²⁴⁵ Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Αγκυρα., σελ. 110

Τουρκία, στο πλήρωμα του οποίου βρίσκεται κι ένας Αμαλιαδαίος και συνομιλεί με την εκφωνήτρια και του δίνεται η ευκαιρία να ακουστεί η φωνή του στους δικούς του. Βλέπουμε ότι ο σταθμός είναι αρκετά ευαισθητοποιημένος σχετικά με το θέμα της οικονομικής μετανάστευσης. Επιλέγει μια σημαντική ημέρα του έτους, να βρίσκεται δίπλα σε ανθρώπους που είναι μακριά από τα σπίτια τους επειδή η δουλειά τους το επιβάλλει. Μάλιστα, φαίνεται να «εκμεταλλεύεται» τη δύναμη του ραδιοφωνικού μέσου ώστε οι ίδιοι να στείλουν τις ευχές τους στις οικογένειές τους, έχοντας το ρόλο του μεσάζοντα.

Σχετικά με το ρεπερτόριο της εκπομπής, η εκπομπή ξεκινά με ένα νέο τραγούδι για την εποχή που κυκλοφόρησε ένα χρόνο πριν, σε ερμηνεία του Γιάννη Πάριου, πρόκειται για ένα έντεχνο τραγούδι. Συνεχίζει με τραγούδι που ζητά ο ασυρματιστής του πλοίου από το Αλγέρι και είναι ένα λαϊκό κομμάτι που ερμηνεύει ο Γιάννης Πουλόπουλος. Τραγούδι του Γιάννη Βέλλα συντροφεύει τους ακροατές στη συνέχεια με τη φωνή της Καίτης Μπελίντα και του Γιαμπανά. Ένα ακόμη τραγούδι ελαφράς μουσικής που παίζει ο σταθμός, ένα τανγκό του 1949. Η επικοινωνία του σταθμού με ανθρώπους του ελαφρού τραγουδιού δεν είναι τυχαία καθώς από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας έπαιζε τραγούδια ελαφράς μουσικής και οι ακροατές αγάπησαν τους ερμηνευτές του. Κάτι τέτοιο επιβεβαιώνεται και από τα γράμματα ακροατών από το 1955 που ζητούν να αφιερώσουν σε κάποιον δικό τους τραγούδια ελαφράς μουσικής «...σας παρακαλώ να μεταδώσετε δύο δίσκους τους οποίους αφιερώνω στην “αγάπη μου”»: Πού να σαι τώρα αγαπημένη-Ούτε για αστείο». ²⁴⁶

Track 2

Πριν ακόμη μιλήσει η εκφωνήτρια, ακούγεται το τραγούδι:

«Κορίτσι μου μην κλαίς» 1975, μουσική: Κατσαρός Γιώργος, στίχοι: Πυθαγόρας, ερμηνεία: Γιάννης Καλαντζής

Επικοινωνία σταθμού με τον Ραδιοφωνικό σταθμό του Πύργου σε ζωντανή σύνδεση την ημέρα του Πάσχα. Συνομιλούν με τον κύριο Σάκη Μόσχοβο κι εκ μέρους του προσωπικού του σταθμού στέλνει κι αυτός τις ευχές στους ακροατές για καλό Πάσχα.

²⁴⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 33

«Για σένα, μόνο για σένα» 1980, *στίχοι: Δημήτρης Ιατρόπουλος, μουσική: Γιώργος Νιάρχος, ερμηνεία: Αδερφοί Τζαβάρια*

Επικοινωνία σταθμού με τον Μανώλη Μητσιά. Στέλνει τις ευχές του λέγοντας «Χρόνια πολλά σε όλους τους ακροατές του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας και η Ανάσταση του Χριστού να φέρει ευτυχία, χαρά, ειρήνη και υγεία σε όλους»

«Ο ντελάλης» 1978, *στίχοι-μουσική: Μάριος Τόκας, ερμηνεία: Μανώλης Μητσιάς*

Μετά το τέλος του κομματιού η εκφωνήτρια της εκπομπής λέει στους ακροατές ότι μαζί με αυτή άλλοι πέντε συνεργάτες του σταθμού βρίσκονται μακριά από τα σπίτια τους για να παρουσιάσουν αυτή εδώ την εκπομπή. Αυτό μας δείχνει ίσως πόσο σημαντικό ήταν εκείνη την εποχή οι άνθρωποι να βρίσκονται με τα αγαπημένα τους πρόσωπα την ημέρα του Πάσχα και να τρώνε στο οικογενειακό τραπέζι. Το ίδιο αναφέρει και στην αρχή της εκπομπής.

Προσπάθεια γίνεται στη συνέχεια της εκπομπής να επικοινωνήσει ο σταθμός με τον Μίκη Θεοδωράκη. Το τηλεφώνημα είναι χωρίς απάντηση κι έτσι η εκφωνήτρια του σταθμού προχωράει στην αφιέρωση του τραγουδιού που ήταν προγραμματισμένο να ακουστεί μετά την επικοινωνία τους.

«Βάρκα στο γιάλο» 1963, *στίχοι-μουσική: Μίκης Θεοδωράκης ερμηνεία: Γρηγόρης Μπιθικώτσης*

Επικοινωνία με τη φρεγάτα «Έλλη» του πολεμικού ναυτικού που όπως αναφέρει η εκφωνήτρια «βρίσκεται στο ναύσταθμο Σαλαμίνας και πρόσφατα δόθηκε από τα Ολλανδικά ναυπηγεία στο πολεμικό ναυτικό της Ελλάδας». Ακούγεται το τραγούδι «Θαλασσάκι μου» μέχρι την επικοινωνία καθώς και στη διάρκεια αυτής σε χαμηλή ένταση. Ανταλλάσσουν ευχές αυτή «τη μέρα της Χριστιανοσύνης» όπως αναφέρει η εκφωνήτρια. Συνομιλούν με τον αξιωματικό επιφυλακής κύριο Παπά και ανταλλάσσουν ευχές.

«Η μπρατσέρα του Προύζου» *παραδοσιακό κομμάτι από τα Δωδεκάνησα, τραγουδά η Αιμιλία Χατζηδάκη.*

Επικοινωνία με ραδιοφωνικό σταθμό Ζακύνθου και τον κύριο Πατρινό Γεώργιο, ευχές σε όλους τους ακροατές.

«Αντιλαλούνε τα βουνά» [Μαρίκα Νίνου & Στάυρος Τζουανάκος & Σπύρος Ευσταθίου/
Βασίλης Τσιτσάνης/ 1951/ Ρεμπέτικο]

«Πέφτουν της βροχής οι στάλες» 1947, *ερμηνεία: Πρόδρομος Τσαουσάκης-Ιωάννα
Γεωργακοπούλου*[Βασίλης Τσιτσάνης/ Λαϊκό]

Επικοινωνία με ραδιοφωνικό σταθμό Κέρκυρας. Η εκφωνήτρια τονίζει στο
συνάδελφο ότι μπορεί να στείλει τις ευχές του στην οικογένειά του μιας και ο σταθμός έχει
μεγάλη εμβέλεια και ακούγεται ως την Ήπειρο, έτσι στέλνει τις ευχές του στο Βουλγαρέλι
της Άρτας που βρίσκεται η οικογένειά του κι εύχεται καλό Πάσχα.

«Σε είδα με άλλη να περνάς» 1969, *στίχοι: Σέβη Τηλιακού, μουσική: MarioPanas,*
ερμηνεία: Βίκυ Λεάνδρος

Ανάλυση

Η εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου, συνομιλεί στη ζωντανή εκπομπή ανήμερα το
Πάσχα με συναδέλφους ραδιοφωνικών σταθμών που όπως η ίδια αναφέρει συνέχεια κατά
τη διάρκεια της εκπομπής «βρίσκονται μακριά από τα σπίτια τους τέτοια ημέρα». Ξεκινά
με τον ραδιοφωνικό σταθμό του Πύργου και ακολουθεί αυτός της γειτονικής Ζακύνθου
και της Κέρκυρα κατά τη διάρκεια της συνομιλίας αυτής λέει στο συνάδελφο αν θέλει να
στείλει τις ευχές τους στην οικογένειά του μιας η εμβέλεια του σταθμού της Αμαλιάδος
είναι μεγάλη κι αυτός βρίσκει την ευκαιρία να στείλει ευχές ως το Βουλγαρέλι της Άρτας.
Τονίζει ότι «αυτές τις ώρες» εννοεί της Ανάστασης, μιας θρησκευτικής γιορτής που «όλοι
βρίσκονται με τις οικογένειές τους» οι ίδιοι βρίσκονται μακριά επειδή «το καθήκον τους
το επιβάλλει». Σύνδεση θα γίνει ακόμη και με τη Φρεγάτα Έλλη του πολεμικού ναυτικού
που λίγους μήνες πριν, τον Οκτώβριο του 1981, ήρθε στην Ελλάδα και αποτέλεσε
σπουδαίο απόκτημα για το δυναμικό του πολεμικού ναυτικού της χώρας.

Η επικοινωνία συνεχίζεται με ανταλλαγή ευχών με τοπικούς φορείς και άρχοντες
της περιοχής και του νομού. Η παραγωγός της εκπομπής ακολουθεί για τη διεξαγωγή της,
τη φυσική ροή που έχει η ημέρα της Ανάστασης για όλα τα ελληνικά σπίτια δηλαδή την
ανταλλαγή ευχών με συγγενείς και φίλους που στην προκειμένη περίπτωση θα μπορούσε
να είναι οι τοπικοί άρχοντες και φορείς που αναφέρονται παραπάνω καθώς και αγαπημένοι

καλλιτέχνες για τους ακροατές. Τα τραγούδια που διαδέχονται τα τηλεφωνήματα είναι άμεσα συνδεδεμένα με αυτά και η διεξαγωγή του προγράμματος γίνεται ομαλά και έχοντας μια φυσική ροή. Με την επικοινωνία με το ναυτικό ακούγονται δυο νησιώτικα παραδοσιακά τραγούδια.

Παρά το αναπάντητο τηλεφώνημα από τον Μίκη Θεοδωράκη ακούγεται ένα πολύ αγαπημένο τραγούδι του, της δεκαετίας του '60 με την ερμηνεία του Γρηγόρη Μπιθικώτση κι ακολουθούν δυο λαϊκά κομμάτια του Βασίλη Τσιτσάνη. Τέλος δε λείπει από το ρεπερτόριο ένα τραγούδι από τη Βίκυ Λέανδρος μια σύνθεση διαφορετική από τις προηγούμενες χωρίς καθόλου στοιχεία της λαϊκής μουσικής αντιθέτως με μοντέρνα ενορχήστρωση συνοδεία εγχόρδων και πνευστών. Πρόκειται για το τελευταίο κομμάτι πριν το κλείσιμο της εκπομπής κι επιλέγεται ένα κομμάτι με ανάλαφρη μουσική, εύθυμη, που συνδυάζεται με τη χαρμόσυνη ημέρα. Βέβαια τα τραγούδια σε μια τέτοια εκπομπή δεν είναι αυτά που καθοδηγούν την ίδια την εκπομπή. Θα έλεγε κανείς ότι οι συνομιλίες αποτελούν το κεντρικό μέρος της εκπομπής και τα τραγούδια είναι επιλογές για επένδυση της εκπομπής.

4.5 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ 7^η & 8^η ΕΚΠΟΜΠΗ

(Τίτλος που αναγράφεται στο δίσκο)

ΕΚΠΟΜΠΗ 7

Track 1

« Ακούτε την εκπομπή Μουσικές Αναμνήσεις από τη δισκοθήκη των 78 στροφών του σταθμού μας. Η εκπομπή αυτή μεταδίδεται κάθε μέρα την ίδια ώρα. Το πρόγραμμα επιμελήθηκαν συνεργάτες του σταθμού. Την παρουσιάζει η Αιμιλία Μονάχου. Η ηχογράφηση έγινε στο στούντιο 2 του σταθμού μας». Πριν από αυτά τα λόγια και κατά τη διάρκεια ακούγεται ένα ορχηστρικό βάλς. Στο εξής, το παραπάνω απόσπασμα θα λέγεται «σήμα έναρξης εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις».

«Η φωνή της αγάπης» στίχοι: Μ. Φραγκιουδάκης- Ι. Τσάμης, μουσική: Γιώργος Κορολόγος ερμηνεία: Λουτσιάνο Ταγιόλι «μια μεγάλη φωνή» κατά την εκφωνήτρια, [1953/ Ελαφρό]

«Cumbaccerο» μια σάμπα του 1948 *στίχοι: Κώστας Κιούσης* *σύνθεση: Rafael Hernandez*
ερμηνεία: Σώτος Παναγόπουλος-Τριο Κιτάρα, παίζει η ορχήστρα του Γιώργου Μουζάκη

«Καρδιά κανείς δεν έχει» χαμπανέρα, 1939, *στίχοι: Αιμίλιος Σαββίδης*, μουσική: Μαίρη Πορτοκάλη, ερμηνεία: Σώτος Παναγόπουλος- Πόπη Γκύ, παίζει η ορχήστρα του Άκη Σμυρναίου, *(πιναθότατα πρόκειται για τον Μηνά Πορτοκάλη και όχι τη Μαίρη Πορτοκάλη. Ο Μηνάς Πορτοκάλης ήταν συνθέτης και στιχουργός. Η Μαίρη Πορτοκάλη ερμηνεύτρια.)*, [σύνθεση: Μηνάς Πορτοκάλης/ Ελαφρό]

«Σε καρτερώ αγαπημένη» τανγκό, σύνθεση: Παπαοικονόμου *στίχοι: Ζάκ Ιακωβίδης*
ερμηνεία: Λουτσιάνο Ταγιόλι, παίζει η ορχήστρα του Ζάκ Ιακωβίδη

«Γιατί γιατί θέλεις να χωριστούμε» 1950, *στίχοι: Μαργαρίτης*, μουσική: Ζάκ Ιακωβίδης,
ερμηνεία: Άννα και Μαρία Καλουτά

«Κουράστηκα να σ' αγαπώ» εκφωνείται ως «μια προπολεμική επιτυχία» σύνθεση:
Ευαγγελίδης, *στίχοι: Γρηγόρης Κωνσταντινίδης*, ερμηνεία: το ντουέτο Λουίζα Ποζέλι-
Μαριάννα Λάζου, παίζει η ορχήστρα της Parlophone και διευθύνει ο Ζάκ Ιακωβίδης ,
[1936, Ελαφρό]

«Απόψε σε θέλω κοντά μου» τανγκό 1947, *σύνθεση: Ζάκ Ιακωβίδης* *στίχοι: Κώστας*
Νικολαΐδης, ερμηνεία: Κούλα Νικολαΐδου , συνοδεύει η ορχήστρα του Γιώργου
Κορολόγου, [Ελαφρό]

Η εκπομπή τελειώνει με το: «Ακούσατε την εκπομπή Μουσικές Αναμνήσεις από τη δισκοθήκη των 78 στροφών του σταθμού μας. Η εκπομπή αυτή μεταδίδεται κάθε μέρα την ίδια ώρα. Το πρόγραμμα επιμελήθηκαν συνεργάτες του σταθμού. Την παρουσίασε η Αιμιλία Μονάχου. Η ηχογράφηση έγινε στο στούντιο 2 του σταθμού μας». Στο εξής αυτό το απόσπασμα θα αναφέρεται ως «σήμα τέλους εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις».

Ανάλυση

Πρόκειται για μια εκπομπή που περιέχει μουσικές επιλογές από δίσκους 78 στροφών του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος και παίζεται σε καθημερινή βάση. Δεν διευκρινίζεται η χρονολογία, όμως θα μπορούσε να είναι από τις αρχές της δεκαετίας του '70 μέχρι το τέλος του '80, χρονολογίες που συνεργάστηκε η Αιμιλία Μονάχου με τον

σταθμό από το «1966-1988».²⁴⁷ Φαίνεται να είναι μια εκπομπή με συνθέσεις της δεκαετίας του '30- '40 με επιλογές από tango της εποχής και παράλληλα θέση έχουν συνθέσεις της δεκαετίας του '50. Ο Ζάκ Ιακωβίδης άλλοτε να δεσπόζει ως συνθέτης κι άλλοτε έχει τη διεύθυνση ορχήστρας των παραπάνω επιλογών τόσο στη δεκαετία του '40 όσο και του '50. Δε λείπουν από τη ροή της εκπομπής οι ερμηνείες των Λουτσιάνο Ταγιόλι, Σώτου Παναγόπουλου, Κούλας Νικολαΐδου, Τρίο Κιτάρα, Άννα και Μαρίας Καλουτά δίνοντας το απόλυτο στίγμα της ελαφράς μουσικής για την εποχή και δημιουργώντας μια εκπομπή που σε πηγαίνει πίσω στο χρόνο. Ο ήχος που μεταφέρεται από το ραδιόφωνο μέσω της ιδιαίτερης χροιάς των δίσκων των 78 στροφών μαζί με τη μουσική των συνθετών κι ερμηνευτών του ελαφρού τραγουδιού μεταφέρουν τον ακροατή στα χρόνια της κατοχής και μεταπολεμικά, σε μιαν εποχή που «το θέατρο και το τραγούδι, όμως, παραμένουν τα πιο ζωντανά, ίσως, κύτταρα ελληνικής τέχνης, μέσα στα χρόνια της Κατοχής», σε μια περίοδο «εξίσου ανθηρή σε ο, τι αφορά τη σκηνή του «μουσικού θεάματος», «την ελαφρά σκηνή».²⁴⁸

ΕΚΠΟΜΠΗ 8

Track 2

«Σήμα έναρξης εκπομπής Μουσικές αναμνήσεις».

«Για να σας κρατήσουμε συντροφιά, με παλιά ωραία τραγούδια που ίσως σας φέρουν σε περασμένες ευχάριστες στιγμές. Και να στο πικάπ του σταθμού μας έχει πάρει θέση η Σοφία Βέμπο που θα μας πει μια μεγάλη επιτυχία». Αφηγείται η εκφωνήτρια: «Κλαίς σαν να σκεφτείς ότι μπορεί, να 'ρθει η στιγμή να μην πονώ για σένα. Κλαίς κι όσο γλυκά κι αν σε φιλώ, δε μου μιλάς και με κοιτάς θλιμμένα. Μην πονάς για σκέψεις άδικες κουτές, στο 'χω πει πως σ' αγαπώ τόσες φορές». Συνεχίζει: «αυτούς του ωραίους στίχους έχει γράψει ο Κώστας Κοφινιώτης και μελοποίησε ο Λεό Ραπίτης».

²⁴⁷ Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

²⁴⁸ Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Αγκυρα., σελ. 72

«Κλαίς» μουσική: Λεό Ραπίτης, στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης, ερμηνεία: Σοφία Βέμπο, [1938/ Ελαφρό]

«Ήταν 25 Μαρτίου 1936 και για πρώτη φορά ακούστηκε το «Εδώ Αθήναι». Ήταν η μέρα που εγκαινιάστηκε η λειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού Αθηνών και από τα πολύ λιγοστά ραδιόφωνα της εποχής εκείνης ακούμε τη Μαίρη Δεμερτζή στο τραγούδι» :

«Το δικό σου φιλί» μουσική: Γιάννης Φούσκας, στίχοι: Κρέων Ρηγόπουλος, ερμηνεία: Μαίρη Δεμερτζή (*πιθανόν να εννοεί την Μαρίνα Δεμερτζή και όχι Μαίρη*), [Μαρίνα Δεμερτζή/ 1940/ Ελαφρό]

«Τί θα γίνω εγώ με σένα» μουσική: Ζοζέφ Κορίνθιος, στίχοι: Κώστας Μάνεσης, ερμηνεία: Τζένη Χαρίτου με «την τόσο γλυκιά φωνή», παίζει η ορχήστρα του συνθέτη Ζοζέφ Κορίνθιου.

«Δε φταίς εσύ που χεις φύγει» 1948, μουσική: Λάκης Κέκεσης, στίχοι: Κώστας Μάνεσης : ερμηνεία: Τώνη Μαρούδας

«Κράτα με στην αγκαλιά σου» 1958, μουσική: Λάκης Κέκεσης, στίχοι: Κώστας Μάνεσης, ερμηνεία: Ελίζα Μαρέλλι «με τη γλυκιά της φωνή» συνοδεύει η ορχήστρα του Άκη Σμυρναίου, [1957/ Ελαφρό]

«Απάνω σου το πήρες» 1938, μουσική: Τάσος Βάμπαρης στίχοι: Κώστας Μάνεσης-Κρίτων Ρηγόπουλος (*πιθανόν εννοεί Κρέων Ρηγόπουλος*), ερμηνεία: Κούλα- Τασία Βάμπαρη

«Στην ακρογιαλιά», «επιτυχία» μουσική: Γιάννης Ριτσιάρδης (*εννοεί Ιωσήφ Ρητσιάρδης*) στίχοι: Δημήτρης Γιαννουκάκης, ερμηνεία: Σοφία Βέμπο [1940/Ελαφρό]

Η εκπομπή τελειώνει με το «σήμα τέλους εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις».

Ανάλυση

Αυτή η εκπομπή με «αναμνήσεις» από τη δισκοθήκη των 78 στροφών, κάνει έναρξη με τη φωνή της Σοφίας Βέμπο κι εντάσσει τους ακροατές στο ύφος στο οποίο πρόκειται να κινηθεί από πλευράς ρεπερτορίου. Πριν ακουστεί το τραγούδι η εκφωνήτρια

αφηγείται τους αρχικούς στίχους του κομματιού, εντάσσοντας τους ακροατές στο περιεχόμενο της εκπομπής, αφού πρώτα επισημαίνει ότι πρόκειται για μια «μεγάλη επιτυχία». Η επιτυχία αυτή επιβεβαιώνεται και απόσπασμα που ακολουθεί και μιλάει για το μεσοπόλεμο, «αυτά είναι μερικά από τα ωραιότερα και πολυτραγουδισμένα ταγκό που γράφτηκαν στην Ελλάδα του μεσοπολέμου».²⁴⁹ Δεσπόζουν βαλσάκια του τέλους του μεσοπολέμου τα οποία διαδέχονται συνθέσεις μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του '40. Τέλος ακούγονται τραγούδια εκείνης της περιόδου από εκτελέσεις μεταγενέστερες.

Οι συνθέσεις των Λεό Ραπίτη, του Ζοζέφ Κορίνθιου, Ιωσήφ Ριτσιάρδη δεν μπορούν παρά να θυμίσουν στον ακροατή «παλιές ευχάριστες στιγμές» όπως η εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου προλογίζει. Η Δανάη Στρατηγοπούλου αναφέρει για την Ελίζα Μαρέλλι: «η Μαρέλλι εμφανίζεται σε μιαν εποχή που τα μουσικά πράγματα αλλάζουν» και «το ελαφρό τραγούδι αποσύρεται», «η φωνή της κυριαρχεί στα ραδιόφωνα» και «υπηρετεί με ιδεαλισμό το ποιοτικό τραγούδι» έτσι «οι εταιρείες της εμπιστεύονται παλιά τραγούδια, τραγουδισμένα από τους μεγαλύτερους ερμηνευτές Βέμπο, Δανάη, Μενδρή, Γούναρη, Μαρούδα», τέλος λέει «είναι ο κρίκος που ένωσε τη δική μας εποχή με τη δική της, δημιουργώντας τη νέα χρυσή εποχή του ελαφρού τραγουδιού στη δεκαετία του '60».²⁵⁰

4.6 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ 11^η & 12^η ΕΚΠΟΜΠΗ

(Τίτλος που αναγράφεται στο δίσκο)

ΕΚΠΟΜΠΗ 11

Track 1

²⁴⁹ Μαυραγάνης, Π. & Θέμελης, Αν. Π. (1998, 26 Απριλίου). Ταγκό και μεσοπόλεμος: Από το Μπουένος Άιρες στην Αθήνα του Αττίκ και της επιθεώρησης. *Η Καθημερινή*, σ.10/11.

²⁵⁰Wikipedia: Ελίζα Μαρέλι

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%AF%CE%B6%CE%B1_%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%AD%CE%BB%CE%BB%CE%B9

(14 Φεβρουαρίου 2020, 19:15).

«Σήμα έναρξης εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις». Την εκφώνηση του προλόγου της εκπομπής συνοδεύει ορχηστρικό βάλς.

«Ένα γέλιο ένα δάκρυ» φόξ 1948, σύνθεση: Κώστας Καπνίσης, στίχοι: Γιάννης Πολίτης, ερμηνεία: Τώνυ Μαρούδας

«Είχαμε πεί πως θα γεράσουμε μαζί» μια «επιτυχία», 1954, στίχοι: Γιώργος Μουζάκης, σύνθεση: Παναγιώτης Παπαδούκας- Χρήστος Ασημακόπουλος- Βασίλης Σπυρόπουλος, ερμηνεία: Μάγια Μελάγια , συνοδεύει η ορχήστρα του Γιώργου Μουζάκη

«Ζακομπίνα» φόξ, 1955, σύνθεση: Νάσος Φακίδης, στίχοι: Αργύρης Νικολέσκο, ερμηνεία: Μαίρη Κριμιζά «τη Μαίρη Κριμιζά συνοδεύει χαβανέζικη συντροφιά του Νάσου Φακίδη».

«Δυό πράσινα μάτια» σύνθεση: Μίμης Κατριβάνος, στίχοι: Κώστας Κιούσης, ερμηνεία: Καίτη Παρίτση- Τώνυ Μαρούδας, τους συνοδεύει η ορχήστρα του Μιχάλη Σουγιούλ, [Ελαφρό]. Όπως αναφέρει η εκφωνήτρια, «πρόκειται για μια μεγάλη επιτυχία», «που πρωτοακούστηκε μετά την απελευθέρωση».

«Μεγάλη μου αρρώστια είσαι εσύ», τανγκό, μουσική: Νίκος Γούναρης, στίχοι: Αιμίλιος Σαββίδης, ερμηνεία: Νίκος Γούναρης [1954/Ελαφρό]

«Αντίο αντίο» αργό βάλς 1951, σύνθεση: Ιωσήφ Ριτσιάρδης, στίχοι: Θάνος Σοφός, ερμηνεία: Ιωάννα Άλβα

«Μου το 'πε ένα πουλάκι» σύνθεση: Ζοζέφ Κορίνθιος, στίχοι: Νίκος Φατσέας, ερμηνεία: Τζώνυς Κατσούρης- Γιοβάννα -Τρίο Μπελκάντο, παίζει η ορχήστρα του Ζοζέφ Κορίνθιου

Η εκπομπή τελειώνει με το «σήμα τέλους εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις».

Ανάλυση

Η συγκεκριμένη εκπομπή περιλαμβάνει συνθέσεις από το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του '50. Το ελαφρό τραγούδι αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος και της καθημερινότητας των ακροατών γεγονός που ταυτόχρονα μαρτυρά την αγάπη των ακροατών για το ελαφρό τραγούδι και το πλούσιο υλικό του σταθμού σε δίσκους 78 στροφών. Ερμηνείες των Τώνη Μαρούδα, Καίτης Παρίτση, Νίκου Γούναρη, Ιωάννας

Άλβα, Μάγιας Μελάγια καθώς και συνθέσεις των Ζοζέφ Κορίνθιου, Ιωσήφ Ριτσιάρδη, Μίμη Κατριβάνου κ.α δεν μπορούν παρά να αποτελέσουν μια εκπομπή αφιερωμένη στο ελαφρό, δίνοντας πρωταγωνιστικό ρόλο στο «Δυό πράσινα μάτια» το γνωστό αυτό βαλσάκι που έγινε μεγάλη επιτυχία όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, κάτι που επιβεβαιώνεται σε σχετικό απόσπασμα. «Δεν είναι τυχαίο ότι το περίφημο «Δυο πράσινα μάτια» του Μίμη Κατριβάνου έφθασε αργότερα να παίζεται και από Αμερικανικές ορχήστρες». ²⁵¹

ΕΚΠΟΜΠΗ 12

Track 2

«Σήμα έναρξης εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις».

«Θα 'θελα να 'μωνα εκείνη που αγαπάς» 1948, σύνθεση: Ηρακλής Θεοφανίδης, στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης, ερμηνεία: Νίτσα Μόλλυ

«Μακριά σε ξωτικά νησιά» ρούμπα 1947, σύνθεση: Γιώργος Μουζάκης, ερμηνεία: Τώνυ Μαρούδας, στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης, *παίζει η ορχήστρα του Γιώργου Μουζάκη*.

«Είσαι τρέλα» *βάλς* 1948, στίχοι: Φωκάς Κυριακίδης, σύνθεση: Τάκης Μωράκης, ερμηνεία: Λένα Γιάννα- Τάκης Μωράκης. Όπως λέει η εκφωνήτρια της εκπομπής Αιμιλία Μονάχου πρόκειται για «αλησμόνητη επιτυχία».

«Το φεγγαράκι» φόξ, σύνθεση: Νίκος Κορώνης, ερμηνεία: Νίκος Κορώνης-Κανελλόπουλος- Μαλλίδης, συνοδεύουν οι κιθάρες του Νίκου Κορώνη.

«Δεύτερη θρησκεία μου» μιγκίν, μουσική: Γιάννης Βέλλας, στίχοι: Πυθαγόρας, ερμηνεία: Καίτη Μπελίντα, *παίζει η ορχήστρα του Ζάκ Ιακωβίδη*, [Ελαφρό]

«Πώς τα κατάφερα» από την κινηματογραφική ταινία «Ο ζηλιάρोगατος», μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, στίχοι: Μάνος Χατζιδάκις - Γιώργος Τζαβέλας, ερμηνεία: Σώτος Παναγόπουλος, [1956/ Ελαφρό]

²⁵¹ Νοταράς, Γ. (2008). *Από τις 78 στροφές στο cd: 80 χρόνια ελληνικής δισκογραφίας*. Αθήνα: Καστανιώτη., σελ. 23

«Άσπρο μου περιστέρι» όπως αναφέρει η εκφωνήτρια ο Νάσος Πατέτσος «θα μας θυμίσει μια μεγάλη επιτυχία» *μουσική: Λουτσιάνο Ταγιόλι, στίχοι στα ελληνικά: Γιάννης Φερμάνογλου, ερμηνεία: Νάσος Πατέτσος, παίζει η ορχήστρα του Μιχάλη Σουγιούλ [1952/ Ξένο]*

Η εκπομπή τελειώνει με το «σήμα τέλους εκπομπής Μουσικές Αναμνήσεις».

Ανάλυση

Νίτσα Μόλυ, Τώνη Μαρούδας, Τάκης Μωράκης, Καίτη Μπελίντα, Σώτος Παναγόπουλος, Νάσος Πατέτσος με γνωστά βάλς, φόξ και μιγκίν «στήνουν» μια εκπομπή πάλι αφιερωμένη στο ελαφρό τραγούδι «ταξιδεύοντας» τους ακροατές σε παλιές εποχές φέρνοντας στη μνήμη τους στιγμές του παρελθόντος, όπως λέει και ο τίτλος της εκπομπής. Η εκφωνήτρια καθώς προλογίζει κάθε τραγούδι αναφέρεται στα χορευτικά είδη που αντιπροσωπεύουν κάθε κομμάτι, τα οποία δίνουν και ανάλογο ύφος στο καθένα από αυτά, βασικό χαρακτηριστικό της πλειοψηφίας των ελαφρών τραγουδιών. «Το λάτιν στη δεκαετία του '50 γνώρισε την πρώτη του πλατιά διάδοση», «η Μπελίντα (λίγο πιο σοβαρή), ο Πολυμέρης, ο Παναγόπουλος προσφέρουν αρκετά «χάδια» στον κόσμο» αλλά «πιο πονηρά, πιο ερωτικά και καθόλου ατσαλάκωτα».²⁵²

4.7 ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΗΜΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ

«Εδώ Αμαλιάδα, Ολυμπιακός Ραδιοφωνικός Σταθμός της Ιεράς πόλης Ήλιδας, διοργανώτριας των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων» .

Το διεθνές σήμα του σταθμού ακούγεται σε έξι γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, ιταλικά.

Τη φωνή συνοδεύει μουσική.

²⁵² Νοταράς, Γ. (2008). *Από τις 78 στροφές στο cd: 80 χρόνια ελληνικής δισκογραφίας*. Αθήνα: Καστανιώτη., σελ. 27

Πρόκειται για το διεθνές σήμα του σταθμού. Οι λέξεις που απαρτίζουν το διεθνές σήμα του σταθμού είναι επιλεγμένες με συγκεκριμένο τρόπο και σκεπτικό. Αρχικά ακούγεται το όνομα της πόλης απ' όπου εκπέμπει ο σταθμός. Στη συνέχεια ακούγονται ιστορικά στοιχεία του τόπου. Η Ήλιδα είναι η ιερή πόλη του Ολύμπιου Δία προς τιμήν του οποίου διοργανώθηκαν οι πρώτοι Ολυμπιακοί αγώνες. Το ολυμπιακό πνεύμα και τα ιδεώδη του ολυμπισμού, που δημιουργήθηκαν από την καθιέρωση των αρχαίων ολυμπιακών αγώνων και μετά, εμπεριέχουν την αθλητική, κοινωνική και ηθική αγωγή των νέων για όλους τους λαούς της γης. Τα ιστορικά αυτά στοιχεία του τόπου προσδίδουν κύρος στο σταθμό και λειτουργούν θετικά ως προς την υπόστασή του και την απήχησή του στο ευρύ κοινό, γι' αυτό και περιέχονται στο διεθνές σήμα του σταθμού.

4.8 ΕΛΩ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ

(Τίτλος που αναγράφεται στον δίσκο)

Αυτό το δισκάκι περιέχει διάφορα tracks με στιγμιότυπα του ραδιοφωνικού σταθμού. Δεν αποτελεί εκπομπή. Καταγράφεται πλήρως ό, τι ακούγεται πρώτη φορά και δεν έχει υπάρξει προηγουμένως.

Track 1, track 2

Διαφήμιση τηλεόρασης «Urania», από το Ράδιο Μπεράτη . Μια ευρηματική διαφήμιση για τηλεόραση από το «Ράδιο Μπεράτη» για να διαφημίσει το μαγαζί του.

-«Κύριε επιτέλους, γιατί μας παρακολουθείτε; ποιος είστε, πες τε μου σας περικαλώ».

-«Διπλωματικός ακόλουθος (ακούγονται γέλια από το κοινό) και λόγω ιδιότητας, μόλις σας είδα στο χορό είπα: ωρέ Μπρούμελ (εγώ είμαι αυτός), ωρέ Μπρούμελ πέσε δίπλα της μπας και τη διπλώσεις, ακολούθησέ την αυτή την ωραία Αμαλία».

-«Ω, καταρχήν λυπάμαι κύριε δια τας γραμματικές γνώσεις σας (ακούγονται γέλια από το κοινό), διότι πρώτον ούτε εγώ είμαι ντυμένη Αμαλία, ούτε το ένδυμά μου είναι από Αμαλιάδος».

-«Αυτό είναι ένα σκέτς από την τηλεόραση κι εσείς θα το είχατε απολαύσει ολοζώντανο αν είχατε μια τηλεόραση «Urania» από το Ράδιο Μπεράτη, τηλέφωνο 28537, Αμαλιάς».

Tracks 3

Διαφήμιση καταστήματος δίσκων Ντο-Ρε-Μι.

«Χαρούμενες γιορτές με δίσκους από το ειδικό κατάστημα Ντο-ρε-μι. Δίσκοι κλασικής και μοντέρνας μουσικής. Αναστάσιος Κουριάμπαλης. Καποδιστρίου 4, κάτω από την πολυκατοικία. Αμαλιάς, τηλέφωνο 83201».

Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι ακριβώς μετά τη διεύθυνση του μαγαζιού ακούγεται η φράση «κάτω από την πολυκατοικία», λόγια που φανερώνουν πως η πόλη την εποχή εκείνη είχε μία μόνο πολυκατοικία. Το στιγμιότυπο αυτό μου εξιστόρισε στην πρώτη μας συνάντηση ο κύριος Μπεράτης θέλοντας να αναφερθεί στην κατάσταση της πόλης σε μιαν εποχή που είχε ραδιοφωνικό σταθμό χωρίς να έχει η ίδια ιδιαίτερη ανάπτυξη σε ευρύτερο πλαίσιο.

Track 4

«Ακούσατε ένα ποικίλο ελαφρό πρόγραμμα», «Ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος, «Ακούσατε δημοτικά τραγούδια», «Ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος». Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις έξω από το δισκάκι, εκφωνεί η Νάκη Αγάθου.

Track 5

Επικοινωνία με Σώτο Παναγόπουλο. Έχει αναφερθεί σε εκπομπή της οποίας η καταγραφή έχει γίνει προηγουμένως.

Track 6

Επικοινωνία σταθμού με Τώνη Μαρούδα. Ο ίδιος χαρακτηριστικά αναφέρει: «ευχαριστώ τους ιθύνοντας του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος για την εκτίμηση που έχουν στο πρόσωπό μου και στη δουλειά μου και που συνεχώς δίνουν στον κόσμο της Αμαλιάδος τα έργα μου». Αφιερώνει στους ακροατές τα τραγούδια : «Εγώ θα κόψω το κρασί» και «Σερενάτα» που όπως ο ίδιος λέει είναι ένα «ποιοτικό τραγούδι και ατέλειωτο». Σας ευχαριστώ γιατί «χάρη σε εσάς φαίνεται ότι έκανα κάποια δουλειά στη ζωή μου».

Track 7

Πρώτο σήμα του σταθμού: «Κάνε κουράγιο Ελλάδα μου». [Ελαφρό]

Τη μουσική έχει γράψει ο Μιχάλης Σουγιούλ, τους στίχους ο Μίμης Τραιφόρος και ερμηνεύει η Σοφία Βέμπο. Αναφέρεται χαρακτηριστικά στο βιβλίο του Τραιφόρου:

Αυτοί οι απλοϊκοί στίχοι, πόσες αλήθειες δεν βροντοφωνάζουν και πόσο παράπονο αποπνέουν. Αλλά και πόση Ελληνική λεβεντιά και πόσο ασικλίκι. Θυμάμαι, όταν το κυκλοφόρησε η «Κολούμπια» σε δίσκους με τη μοναδική φωνή της Σοφίας, έγινε ανάρπαστο. Σε λίγο, όλη η Ελλάδα, τραγούδαγε με κέφι, αλλά και με κάποιο δικαιολογημένο παράπονο το «Κάνε Κουράγιο Ελλάδα μου». «Αυτό όμως δεν άρεσε στην Αγγλική πρεσβεία της Αθήνας και κατάφερε να σταματήσει το δίσκο. Δεν κατάφερε όμως να σταματήσει το τραγούδι, που είχε μπει στην ψυχή και στο στόμα του λαού κι είχε γίνει ένα είδος άδουσας διαμαρτυρίας.²⁵³

Η επιλογή του κύριου Μπεράτη για το πρώτο σήμα του σταθμού δεν είναι καθόλου τυχαία καθώς όπως ο ίδιος με αντικειμενικές δυσκολίες κατάφερε να ξεκινήσει το ραδιοφωνικό σταθμό, στο ίδιο πνεύμα επέλεξε ως πρώτο σήμα του σταθμού αυτό το τραγούδι δίνοντας μια ταυτότητα αντίστοιχης ιδεολογίας στο σταθμό. Η ίδια η προσωπικότητα της Βέμπο ήταν ιδιαίτερα εμβληματική. Κάτι τέτοιο αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στα λόγια του μουσικοκριτικού Νοέλ Στράους στο παρακάτω απόσπασμα:

Με τη χτυπητή της ομορφιά και με την πάντοτε γραφική της εμφάνιση, ήταν τόσο γοητευτική να τη βλέπει κανείς όσο και να την ακούσει στις εξαιρετικά συναρπαστικές εκτελέσεις της. Αν και η δεσποινίς Βέμπο διαθέτει μια σταθερή φωνή, πλούσιας ποιότητας, δεν εβασίζετο στην ικανότητά της ως «βοκαλίστ» κυρίως, αλλά στην αναμφισβήτητη επιδεξιότητά της να δημιουργεί μια χαρακτηριστική ατμόσφαιρα για τα τραγούδια της και τη μαεστρία της να τα επιβάλει στο κοινό,

ενώ στο ίδιο κείμενο συνεχίζει ο Τραιφόρος λέγοντας «Χαρά, λύπη, πατριωτική ορμή ή χιούμορ, μεταδίδοντο όλα με την ίδια εκφραστικότητα και η εντύπωση ήταν ακόμη δυνατότερη χάρη στην ασυνήθιστα δονούμενη και συμπαθητική προσωπικότητα της εξαιρετικής αυτής τραγουδίστριας».²⁵⁴

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι «μέχρι το 1940 δεν υπήρχε Έλληνας, που να μην ψιθύριζε τα τραγούδια της Βέμπο. Τραγούδια για τον έρωτα, για τη χαρά, για τον πόνο,

²⁵³ Τραιφόρος, Μ. (1988). *Βέμπο-Τραιφόρος: Μια ζωή*. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης., σελ. 165

²⁵⁴ Τραιφόρος, Μ. (1988). *Βέμπο-Τραιφόρος: Μια ζωή*. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης., σελ. 179

τραγούδια για το βουνό και το λόγγο, για το χωριό και την πόλη, για τον άνθρωπο. Για κείνη που έφυγε, για κείνον που θα 'ρθει».²⁵⁵

Track 8

Δεύτερο σήμα σταθμού: «Κάτω στου βάλτου τα χωριά». Ο τίτλος αυτός σημειώνεται στο δίσκο. Ακούγεται μόνο ένα μικρό απόσπασμα αλλά η πληροφορία είναι έγκυρη καθώς ο κύριος Μπεράτης γράφει έξω από τη θήκη του δίσκου ότι το συγκεκριμένο track περιέχει το 2^ο σήμα του σταθμού. Είναι πιθανόν αυτό το σήμα να δημιουργήθηκε στα πρότυπα του αντίστοιχου σήματος εθνικής ραδιοφωνίας του γνωστού «Τσοπανάκου». Και στις δυο περιπτώσεις η μουσική αυτή παραπέμπει σε συνθήκες ζωής στην ύπαιθρο και αφορά κατά βάση κατοίκους πόλεων. Επομένως το συγκεκριμένο σήμα του σταθμού «καταδεικνύει τη δημιουργία μιας κουλτούρας με μια ανάλογη ακροαματική ευαισθησία απέναντι στους ήχους του περιβάλλοντος».²⁵⁶

Track 9

Συνομιλία με ναυτικούς που βρίσκονται στη Μερσίνη της Τουρκίας την ημέρα του Πάσχα. Έχει γίνει καταγραφή σε προηγούμενη ενότητα.

4.9 ΕΚΠΟΜΠΗ ΠΡΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΑΔΑ 1-1-1986

(Τίτλος όπως αναγράφεται στο δίσκο)

Track 1

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ: «Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΚΟΝΤΑ ΣΑΣ»

Πρόκειται για μια παραγωγή του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας για την Ελληνική ραδιοφωνία Αμερικής. Όπως αναφέρει η εκφωνήτρια «η εκπομπή μεταδίδεται κάθε δεκαπέντε ημέρες στις 15:00 ώρα Ελλάδος, αντίστοιχη 8^η Αμερικής, σε απευθείας

²⁵⁵ Τραϊφόρος, Μ. (1988). *Βέμπο-Τραϊφόρος: Μια ζωή*. Αθήνα: Συμυρνωτάκης., σελ. 326

²⁵⁶ Σαρρής, Δ. (2006). Ο ήχος ως τόπος, ο τόπος ως ήχος: ακροαματική κουλτούρα, εγγράμματες πρακτικές και οι χώροι της καθημερινότητάς μας. Στο «*Μουσική Ήχος & Τόπος*», τετράδιο Νο1, (σ.σ. 35-58). Αρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής., σελ. 48

σύνδεση μέσω του ΟΤΕ με το στούντιο της ελληνικής ραδιοφωνίας Αμερικής που βρίσκεται στη Φιλαδέλφεια των Ηνωμένων πολιτειών». Συνεχίζει λέγοντας ότι «η σημερινή εκπομπή περιλαμβάνει ευχές και μηνύματα από την Ελλάδα για τους ξενιτεμένους της Αμερικής και του Καναδά και τους ακροατές του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας καθώς και τις ειδήσεις μας». Πίσω από τα λόγια αυτά ακούγεται το τραγούδι «Ξενιτεμένο μου πουλί».

Ακούγονται τα Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς, εκτέλεση με πιάνο, ακορντεόν και παιδική χορωδία.

Η εκφωνήτρια συνεχίζει: «Φίλες και φίλοι ακροατές της ελληνικής ραδιοφωνίας της Αμερικής και του Καναδά, ακροατές και ακροάτριες του σταθμού μας από την Ελλάδα, από την εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου, το διοικητικό συμβούλιο και τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδας “Χρόνια πολλά, καλή χρονιά κι ευτυχισμένο το 1986”. Χρόνια πολλά και το προσωπικό του σταθμού μας Ελένη Μαριολοπούλου, Μαρία Πλέσσα, Γιώργο Δημόπουλο, Γιώργο Βαρελά και Γιάννη Σαριτσόπουλο. Χρόνια πολλά και από τον τεχνικό συνεργάτη μας κύριο Σπύρο Μπεράτη και ιδρυτή του σταθμού μας. Βρισκόμαστε στο στούντιο του σταθμού μας σε απευθείας σύνδεση για να απευθύνουμε σε εσάς και στους αγαπημένους συγγενείς και φίλους ξενιτεμένους Έλληνες μηνύματα χαράς κι ευτυχίας για τον καινούργιο χρόνο» .

Μετά από αυτά τα λόγια της εκφωνήτριας Αιμιλίας Μονάχου η εκπομπή συνεχίζεται με ευχές από παράγοντες της πόλης που στέλνουν το δικό τους μήνυμα τους ακροατές του σταθμού και στους Έλληνες της Αμερικής.

Μηνύματα με τη σειρά που ακούγονται απευθύνουν οι:

-Πρόεδρος του σταθμού Σταύρος Οικονομόπουλος . Μεταξύ των όσων αναφέρει ότι «ο ραδιοφωνικός σταθμός της Αμαλιάδας, κάνοντας ραγδαία εξελικτικά άλματα προόδου, όπως όλα τα χρόνια έτσι και το 1986 θα είναι κοντά σας σαν φωνή αγάπης, σαν φωνή ενημέρωσης, σαν φωνή ψυχαγωγίας, σαν δική σας φωνή».

-Μητροπολίτης Ηλείας και Ωλένης κύριος Γερμανός.

-Ακούγεται χριστουγεννιάτικο τραγούδι.

-Δήμαρχος Αμαλιάδας Σάκης Πανόπουλος.

-Πατριαρχικός επίσκοπος Παλλάδιος, Ιεροσόλυμα. Συγκεκριμένα η εκφωνήτρια λέει «του ιερού σπηλαίου της Βηθλεέμ όπου εκεί γεννήθηκε ο Χριστός μας και όπου εκεί υπηρετεί».

-Μητροπολίτης Γυθείου κύριος Σωτήριος

-Νομάρχης Αρκαδίας Γρηγόριος Νιότης

-Τραγούδι Χριστουγεννιάτικο.

-Δήμαρχος Πύργου Λάμπης Κανελλακόπουλος.

-Δήμαρχος Κυπαρισσίας

-Παραδοσιακό τραγούδι « Περβολαριά»

Στη συνέχεια ακούγονται τα εξής: «Ελληνική ραδιοφωνία τηλεόραση. Εδώ ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος. Αγαπητοί ακροατές του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος η εκπομπή μας Η πατρίδα κοντά μας συνεχίζεται. Μεταδίδεται κάθε δεκαπέντε ημέρες στις 15:00 ώρα Ελλάδος, 8^η πρωινή αντίστοιχη ώρα Αμερικής, μεταδίδεται μέσω του ΟΤΕ σε απευθείας σύνδεση με το στούντιο της ελληνικής ραδιοφωνίας και του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος».

Συνεχίζονται οι ευχές προς τους ακροατές:

-Δήμαρχος Σπάρτης Νικόλαος Σιαχάμης

Track2

-Πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου Αμαλιάδος και πρώην προέδρου του ραδιοφωνικού σταθμού Νικόλαος Φραγκογιαννόπουλος

-Πρόεδρος εμπορικού συλλόγου και μέλος του διοικητικού συμβουλίου του σταθμού Αντώνιος Μέγκλης.

-Μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ναυτικού ομίλου Αμαλιάδας Γεώργιος Ξένος.

Εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου: «Αγαπητοί ακροατές του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος η εκπομπή μας «Η πατρίδα κοντά σας» συνεχίζεται. Μεταδίδεται κάθε δεκαπέντε ημέρες στις 15:00 ώρα Ελλάδος, 8^η πρωινή αντίστοιχη ώρα Αμερικής,

μεταδίδεται μέσω του ΟΤΕ σε απευθείας σύνδεση με το στούντιο της ελληνικής ραδιοφωνίας και του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας».

-Δικηγόρος και κάτοικος Αμαλιάδας, θείος του προέδρου της ελληνικής ραδιοφωνίας Αμερικής κύριου Χάρη Πάππα, Δημήτριος Αλεξόπουλος.

-Βασίλειος Δάρρας, πατέρας της Βαλκανιονίκης κολυμβήσεως Σοφίας Δάρρα.

-Τραγούδια: «Ωραία Αιγιώτισσα» και «Σαμιώτισσα»

-Σοφία Δάρρα, βαλκανιονίκης κολυμβήτρια «μεγάλη αθλήτρια» όπως προλογίζεται.

«Στη συνέχεια του σταθμού μας, θα ακούσετε μηνύματα από ακροατές του σταθμού μας προς αγαπημένα τους πρόσωπα που βρίσκονται στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και στον Καναδά. Θα προσπαθήσουμε να επικοινωνήσουμε με ανθρώπους του ελληνικού τραγουδιού. Με τον Γρηγόρη Μπιθικώτση, τη Μαίρη Λίντα, τον Γιάννη Κατέβα, τον Στέλιο Καζαντζίδη». Όπως αναφέρεται στη συνέχεια, η μεγάλη έκπληξη της εκπομπής θα είναι ο κύριος Γιώργος Χαλικιάς. Ο ίδιος έστειλε τις ευχές του στην Αμαλιάδα στους συγγενείς του, μιας κι έχει γεννηθεί στο Καλίτσα στην Αμαλιάδα. Έφυγε από την πόλη 16 ετών και σήμερα στα 95 του χρόνια δεν ήξερε κανείς, όπως αναφέρει η Αιμιλία Μονάχου, που βρίσκεται και αν ζεί. Ο σταθμός και η συγκεκριμένη εκπομπή των Χριστουγέννων, στάθηκε ο συνδετικός κρίκος να έρθει σε επαφή αυτός ο άνθρωπος μετά από τόσα χρόνια με τους συγγενείς του στην πόλη που γεννήθηκε.

-Γιώργος Χαλικιάς. Συνομιλία με άνθρωπο της ελληνικής ραδιοφωνίας της Αμερικής. Στέλνει ευχές προς τους συγγενείς του στην Αμαλιάδα. Γεννημένος το 1890 στο Καλίτσα της Αμαλιάδας, αναφέρει: «είμαι Καλιτσαίος, όχι Δερβιτσελεπός» λέει χαρακτηριστικά. Έφυγε από την Αμαλιάδα στα 16 του χρόνια για την Αμερική, το 1909. Ξαναγύρισε για να πολεμήσει στο Βαλκανικό πόλεμο το 1912 και γύρισε στην Αμερική όπου και μεγαλούργησε όπως αναφέρεται. Ταυτόχρονα στέλνει τις ευχές του στους Αμαλιαδαίους και Καλιτσιώτες.

- Ειρήνη Χαλικιά, ανηψιά του Γεώργιου Χαλικιά. Επικοινωνεί με το σταθμό για να μπορέσει να βρεί το τηλέφωνο του θείου της, αδελφού του πατέρα της και να επικοινωνήσει η οικογένειά της μαζί του καθώς δεν ήξεραν ότι υπάρχει και είναι ζωντανός. Είχαν να μάθουν νέα του από τότε που ήταν μικρός λέει η ίδια.

-Γρηγόρης Μπιθικότσης. Στέλνει τις ευχές στους ξενιτεμένους και σε όλο το νομό Ηλείας και τους ακροατές του σταθμού και αφιερώνει, με αναφορά τους ξενιτεμένους, τα τραγούδια του « Άπονη ζωή» 1963, μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος, στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος και «Δόξα τω θεώ» 1974, μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, στίχοι: Ιάκωβος Καμπανέλλης. Μεταξύ άλλων λέει συγχαρητήρια στην Αιμιλία Μονάχου «για την ωραία προσπάθεια, που μας θυμίζεις ότι υπάρχουν ακόμα άνθρωποι Αιμιλία και θυμίζουν καλές εποχές».

Πρόκειται για μια εκπομπή που μεταδίδεται κάθε δεύτερη Τετάρτη στις 15:00 ώρα Ελλάδος μέσω δορυφόρου προς τους ακροατές της “Ελληνικής Ραδιοφωνίας Αμερικής”. Όπως αναφέρει ο Γιάννης Τέιλορ (συνεργάτης του σταθμού) σε τοπική εφημερίδα, γίνεται σύνδεση με «46 ραδιοσταθμούς σε Αμερική και Καναδά».²⁵⁷ Η εκπομπή σε γενικό πλαίσιο περιλαμβάνει «τοπικές ειδήσεις, ρεπορτάζ, νέα από την Πελοπόννησο και άλλα θέματα», όπως αναφέρει ο Ιωάννης Μποζίκας, ενώ ο ίδιος συμπληρώνει ότι «οι ακροατές του Ρ. Σ. Αμαλιάδος έχουν την ευκαιρία μετά τη λήξη της εκπομπής να ακούσουν νέα της Ομογένειας, σε κατευθείαν ανταπόκριση της Αμερικής».²⁵⁸

Ανάλυση

Στη συγκεκριμένη εκπομπή, μια εκπομπή για το νέο έτος, δίνεται βάση στην επικοινωνία με τοπικούς άρχοντες και εκπροσώπους της εκκλησίας καθώς και πολιτικούς φορείς από κάθε γωνιά της Πελοποννήσου. Οι ίδιοι μέσω του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος στέλνουν τις ευχές τους στους Έλληνες της Αμερικής και του Καναδά, αφού ήταν η μοναδική ευκαιρία για τους ομογενείς να συνδεθούν με την ιδιαίτερη πατρίδα τους και να ακούσουν ευχές από αυτή. Ο Ιωάννης Μποζίκας γράφει αναφέρει σε τοπική εφημερίδα σχετικά με τη συγκεκριμένη εκπομπή ότι «ως σήμερα δεν μεταδίδει κανένας άλλος ραδιοσταθμός στην Ελλάδα».²⁵⁹ Μεταξύ αυτών επικοινωνούν και με ανθρώπους με

²⁵⁷ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 104

²⁵⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 104

²⁵⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 104

διακρίσεις, όπως η κολυμβήτρια Σοφία Δάρρα. Σπουδαίο γεγονός της επικοινωνίας, με αφορμή τη μέρα των Χριστουγέννων, η εύρεση συγγενικού προσώπου από Αμαλιαδίτες που δεν γνώριζαν καν την ύπαρξη του συγγενή τους στην Αμερική. Τέλος ακούγεται ο αγαπημένος καλλιτέχνης της εποχής ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης ο οποίος εύχεται με την σειρά του σε όλους για το νέο έτος κι αφιερώνει τραγούδια του, «...τον Μπιθικώτση, που λίγα χρόνια μετά αγκαλιάστηκε από το σύνολο του κόσμου, όχι μόνο λόγω υλικού, αλλά και λόγω φωνής».²⁶⁰ Επιλέγει να αφιερώσει το «Άπονη ζωή» καθώς οι στίχοι του Λευτέρη Παπαδόπουλου εκφράζουν πόνο, παράπονο και πίκρα για τη ζωή, γεγονότα που ένας άνθρωπος που έχει αναγκαστεί για ένα καλύτερο μέλλον να φύγει από την πατρίδα του, μπορεί να συναισθανθεί. Ο Λευτέρης Παπαδόπουλος σε συνέντευξή του λέει « έχει στίχους που τους ζητούσε η εποχή», « ο κόσμος που είχε περάσει τα ίδια βάσανα με μένα, ο φτωχόκοσμος της ανεργίας και των καραμανλικών διώξεων, είχε ανάγκη να πει τον πόνο του, όχι κλασιάρικα. Με οργή». Κι εγώ είχα συσσωρευμένη οργή μέσα μου», «κι ένα παράπονο που δεν τελείωνε με τίποτα».²⁶¹

4.10 1985 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ – Ρ.Σ.Α

(Τίτλος όπως αναγράφεται στο δίσκο)

Track1

Πρόκειται για την πρώτη εκπομπή του χρόνου, όπως ακούγεται στη συνέχεια να λέει η εκφωνήτρια στην επικοινωνία της με τον πρόεδρο του σταθμού, με τον οποίο επικοινωνεί για ευχές.

«Ελληνική Ραδιοφωνία τηλεόραση. Ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδας». Ακούγονται τα Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς. Αμέσως μετά ομιλεί η εκφωνήτρια Αιμιλία Μονάχου. «Αγαπητοί ακροατές Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά. Θα είμαστε μαζί σας, θα ξενυχτήσουμε μαζί σας για να ενωθούν οι ευχές μας με τις ευχές των τοπικών

²⁶⁰ Νοταράς, Γ. (2008). *Από τις 78 στροφές στο cd: 80 χρόνια ελληνικής δισκογραφίας*. Αθήνα: Καστανιώτη., σελ. 28

²⁶¹ Μια Ιστορία Ένα Τραγούδι: Άπονη ζωή, 2017. <https://www.kanali6.com.cy/blog-posts/23407-mia-istoria-ena-tragoydi-aponi-zoi?page=2> (14 Φεβρουαρίου 2020, 19:47)

αντιπροσώπων της εκκλησίας μας, της τοπικής αυτοδιοίκησης, αστέρων του πενταγράμμου παλιών και νέων και μουσικοσυνθετών κι έτσι να αρχίσουμε τον καινούργιο χρόνο με ευχές και τραγούδια. Η παραγωγή αυτής της εκπομπής και η παρουσίαση είναι της Αιμιλίας Μονάχου. Η εκπομπή αυτή θα είναι όπως καταλάβατε κι εσείς ζωντανή».

Επικοινωνία με φορείς και τοπικούς άρχοντες της πόλης για ευχές και μηνύματα:

-Σεβασμιότατος κύριος Γερμανός, «σαν αρχηγός της τοπικής μας εκκλησίας» λέει η εκφωνήτρια.

- Σεβασμιότατος Παλλάδιος του Σπηλαίου της Βηθλεέμ, γεννηθείς εν Αμαλιάδη .

-Σταύρος Οικονομόπουλος, πρόεδρος του σταθμού. Μιλά μεταξύ άλλων για το μεγάλο λιμό που έπληξε την Αφρική το προηγούμενο έτος 1984.

-Νομάρχης Ηλείας Ηρακλής Παπαδόπουλος. Μεταξύ άλλων έγινε αναφορά για το λιμό που έπληξε την Αφρική και τα παιδιά της Αιθιοπίας.

«Ας προσπαθήσουμε να επικοινωνήσουμε με αστέρες του ελληνικού πενταγράμμου και να συνεχίσουμε αυτήν εδώ την εκπομπή ευχάριστα» Συνεχίζει λέγοντας «Ας προσπαθήσουμε να επικοινωνήσουμε με τον κύριο Ηλία Ανδριόπουλο».

-Ηλίας Ανδριόπουλος, μουσικοσυνθέτης με καταγωγή από τον Πύργο Ηλείας, εύχεται καλή χρονιά τους συμπατριώτες του και στους ακροατές του σταθμού και αφιερώνει τα παρακάτω τραγούδια. «Θα σε ξανάβρω στους μπαξέδες» στίχοι: Μάνος Ελευθερίου, ερμηνεία: Αντώνης Καλογιάννης- Άλκηστις Πρωτοψάλτη και «Μην κλαις» στίχοι: Μιχάλης Μπουρμπούλης ερμηνεία: Σωτηρία Μπέλλου

-Ιωάννα Γεωργακοπούλου, τραγουδίστρια του ρεμπέτικου τραγουδιού, με καταγωγή από τον Πύργο Ηλείας. Δίνει τις ευχές της και χαρίζει στους ακροατές τα τραγούδια «Κανακάρισα» σε μουσική και στίχους δικούς της και το «Έφυγες κάποιο δειλινό» σε μουσική του Κώστα Καπλάνη και σε στίχους του Γιάννη Κυριαζή. Μεταξύ άλλων ρωτάει την εκφωνήτρια αν υπάρχουν δίσκοι των 78 στροφών στη δισκοθήκη του σταθμού και επισημαίνει ότι σύντομα θα την επισκεφθεί για να αναζητήσει δίσκους που ψάχνει. Στη συνέχεια λέει με ένα μικρό παράπονο, ότι στην πορεία των χρόνων της καριέρας της από το 1938, είναι η πρώτη φορά που το 1984 την θυμούνται από τον τόπο καταγωγής της κι

ευχαριστεί ιδιαίτερα το σταθμό για την επικοινωνία δηλώνοντας βαθιά συγκινημένη. Επισημαίνει ότι «το λαϊκό τραγούδι και το παλιό ελαφρό είναι πάρα πολύ καλά τραγούδια». Ιδίως το παλιό λαϊκό τραγούδι μιλάει στην καρδιά του ανθρώπου, μιλάει για τη φτωχολογιά, στην αγάπη, αναφέρεται στη μάνα, τον πατέρα. Το σημερινό δεν λέει τίποτε», αναφέρει χαρακτηριστικά. Τα δύο πρώτα τραγούδια με τα οποία εμφανίστηκε, όπως απαντάει στην ερώτηση της εκφωνήτριας Αιμιλίας Μονάχου σχετικά με το πρώτο της τραγούδι, είναι «η Χριστίνα» και «η Σμυρνιά». Δυο τραγούδια εφάμιλλα και τα δυο χασάπικα όπως λέει, σε στίχους Γιάννη Βέλλα και μουσική Δημήτρη Σέμση ή αλλιώς Σαλονικιού. Στη συνέχεια λέει ότι έχει πολλά τραγούδια και με τον Παναγιώτη Τούντα και φυσικά και το Σαλονικιό. Κυρίως τα δύο πρώτα τραγούδια εξηγεί ότι επειδή ήταν και τα δυο χασάπικα έπρεπε να καταβληθεί μεγάλος αγώνας να πουληθούν τότε (1938) 1000 δίσκοι. Αναφέρει στην πορεία ότι ήταν πάρα πολύ δύσκολο να γίνει αυτό μιας και δεν υπήρχαν τα μέσα προς διαφήμιση. «Δεν υπήρχε ούτε ραδιόφωνο, ούτε εφημερίδα και φυσικά τηλεόραση» τονίζει. Όμως λέει, «είχα καλή μητέρα και φρόντισε και πούλησε τους 1000 δίσκους, τώρα πώς; αυτό δεν το ξέρω, δικό της το πρόβλημα αλλά με βοήθησε πάρα πολύ.» Συνεχίζει «ήταν μεγάλη ευχή για μένα που η μητέρα μου στάθηκε στο πλευρό μου». Στη συνέχεια της κουβέντας, μετά από ερώτηση της εκφωνήτριας της εκπομπής, για το πώς κατάφερε να γράφει μόνη της τα τραγούδια λέει, «τα κατάφερα όλα και είχα και δυο παιδιά κι έναν άντρα και τη μητέρα μου, γιατί όχι μόνο στις δύσκολες μου θα την είχα, δεν την αποχωρίστηκα καθόλου, την είχα και στις χαρές. Βέβαια με βοηθούσε κι αυτή». «Έκανα και φωνοληψίες και να γράψω και να κάνω μουσική και όλα. Επίσης δεν υπήρξε μουσικοσυνθέτης που να μην πω τραγούδι του. Βλέπετε ήμουν το φαινόμενο από γυναίκες τότε γιατί ό, τι τραγούδι έλεγα γινότανε σουζέ. Μόνο του Μάρκου του Βαμβακάρη δεν έχω τραγουδήσει γιατί ήμασταν σε άλλες εταιρείες. Ό, τι έκανα το έκανα με αγάπη και θέληση» Συνεχίζει αναφέροντας πως κατάφερε σαν φτωχή κοπέλα που ήταν να φτάσει εκεί που έφτασε «όχι με άθλια μέσα αλλά με όλα τα καλά μέσα». «Βασίστηκα στη φωνή μου και στη θέλησή μου πάνω από όλα». Σχετική αναφορά στην Ιωάννα Γεωργακοπούλου γίνεται σε άρθρο που εντοπίζεται στο βιβλίο του Βλησίδα με κείμενα για το ρεμπέτικο. «Λιγομίλητη και σεμνή, θάλεγε κανείς πως ανοίγει την καρδιά της μονάχα σαν τραγουδεί. Κατάγεται από τον Πύργο Ηλείας» και «είναι ήδη δυο χρόνια που η Ιωάννα εργάζεται ως τραγουδίστρια κι έχει αποκτήσει κι αυτή το «κοινό» της» ενώ «οι δίσκοι της - τραγούδια δημοτικά και λαϊκά - έχουν μεγάλη ζήτηση».²⁶²

²⁶² Βλησίδα, Κ. (Επιμ.). (2006). *Σπάνια κείμενα για το ρεμπέτικο (1929-1959)*. Αθήνα: Εκδόσεις του

-Περικλής Περάκης και Ξανθή Περάκη. Ο Περικλής Περάκης τραγουδιστής, στέλνει ευχές σε όλους τους ακροατές για προσωπική και οικογενειακή ευτυχία. Ρωτάει αν έχει ο σταθμός δίσκους του και στη συνέχεια αφιερώνει στους ακροατές δυο τραγούδια, την «Απονιά» σε στίχους Στέλιου Σωτηρίου. «Με καθιέρωσε και είναι το πρώτο μου τραγούδι» λέει χαρακτηριστικά κι «έγινε μεγάλο σουξέ». Το δεύτερο τραγούδι που αφιερώνει είναι το «Δώσε λύση», «το οποίο είναι και πιο εύθυμο» τονίζει, «σε μουσική του Αντώνη Ρεπάνη και στίχους Ζαμπέτας της Κατερίνας Πανάγου». (Στο σημείο αυτό υπάρχει μια μικρή διακοπή στην επικοινωνία με αποτέλεσμα ο λόγος να μην έχει συνοχή στο λόγο). Ανέφερε μόνος του τους δημιουργούς των τραγουδιών λέγοντας ότι «είναι σημαντικό να λέμε τους δημιουργούς, γιατί εμείς γινόμαστε γνωστοί κι αυτοί δεν ακούγονται».

-Ανθή Περάκη, τραγουδίστρια, στέλνει ευχές και αφιερώνει τα τραγούδια «Μελαχρινάκι» και το « Σημαδάκι Μελανό». «Όταν θα περάσω από την περιοχή σας θα σας φέρω από τον σταθμό και τα καλαματιανά μου που είναι πολύ στη μόδα τώρα τελευταία με τον Γιώργο Κόρο που παίζει βιολί», λέει χαρακτηριστικά.

Διακρίνεται γι ακόμη μια φορά η διάθεση των τραγουδιστών να εμπλουτίσουν τις δισκοθήκες ραδιοφωνικών σταθμών καθώς το ραδιόφωνο ήταν το μόνο μέσο διάδοσης της μουσικής. Η Αιμιλία Μονάχου με χαρά αποδέχεται κάτι τέτοιο αφού η ίδια όχι μόνον ήταν ανοιχτή σε κάθε νέα κυκλοφορία αλλά αποτελούσε ζητούμενό της η αναζήτηση κάθε νέας κυκλοφορίας μιας και εκτός από εκφωνήτρια του σταθμού ήταν ταυτόχρονα και παραγωγός. Η ίδια σε συνέντευξή της για το ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδας έχει δηλώσει: « Για να φτιάξεις ένα πρόγραμμα που εκπέμπει από τις 6 το πρωί ως τις 12 το βράδυ δεν είναι τόσο εύκολο. Πρέπει ο ραδιοφωνικός σταθμός να μεταδίδει όλα τα είδη μουσικής αν θέλω μουσικά να καλύπτει όλες τις προτιμήσεις των ανθρώπων και να δίνει άμεση κι έγκυρη ενημέρωση».²⁶³

Track 2 - κενό track

Track 3

Εικοστού Πρώτου., σελ. 90

²⁶³ Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

«Αν μπορέσουμε αγαπητοί ακροατές να βρούμε και να επικοινωνήσουμε με την κυρία Κούλα Νικολαΐδου, μια πολύ μεγάλη τραγουδίστρια, θα γυρίσουμε πολλά χρόνια πίσω σε μια άλλη εποχή που το τραγούδι ήταν γεμάτο πολύ όμορφο στίχο και μελωδία». Αφιερώνει τα τραγούδια: «Αν μπορούσα να ερχόμουν» και το «Δεν σε αγαπώ σε λατρεύω». Στη φράση της εκφωνήτριας ότι έχει «πολύ ωραία τραγούδια» τραγουδήσει, η ίδια λέει ότι «τα περισσότερα τραγούδια, να μην πούμε όλα, είναι πολύ ωραία τραγούδια γιατί έχουν πολύ ωραίο στίχο και πολύ ωραία μουσική». Μιλάει για τις αναμνήσεις που έχει από την πόλη της Αμαλιάδας όταν είχε έρθει με το θέατρό της με δικό της θίασο πολλά χρόνια πριν και επισημαίνει ότι ο κόσμος τους αγάπησε πολύ. «Είχα τον δικό μου θίασο» αναφέρει και «ήταν και ο Κώστας Χατζηχρήστος μαζί, δε θυμάμαι τους άλλους ηθοποιούς». Αναφέρει δε, ότι ετοιμάζει με άλλους τραγουδιστές ένα αφιέρωμα και «θα ήθελα από τις πρώτες πόλεις της περιοδείας να είναι η Αμαλιάδα καθώς έχει όμορφες αναμνήσεις και αγαπητό κοινό».

Στη συνέχεια η εκφωνήτρια λέει «το ξύσιμο αυτό που θα ακούσετε, αγαπητοί ακροατές, είναι επειδή τα τραγούδια που επέλεξε η Κούλα Νικολαΐδου είναι από δίσκους 78 στροφών και αυτό αποτελεί χαρακτηριστικό της γνησιότητας και της αυθεντικότητας του δίσκου». Το επισημαίνει καθώς η εκπομπή είναι το 1985 και τα πράγματα στη δισκογραφία έχουν αλλάξει. Ο κόσμος έχει συνηθίσει πιο σύγχρονους ήχους δίσκων ενώ ταυτόχρονα το ακροατήριο μπορεί να περιλαμβάνει ανθρώπους που δεν έχουν ξανακούσει δίσκους 78 στροφών.

Αν σήμερα είναι ορατή μια ραγδαία αλλαγή του τρόπου εκτέλεσης, στις εγγραφές της τελευταίας εικοσαετίας, είναι φυσικό να σκεφτεί κανείς, ότι όσο πιο παλιά είναι μια εκτέλεση, τόσο πιο πολύ ανταποκρίνεται σε κάποιο «αυθεντικό» πρότυπο. Ωστόσο η σκέψη αυτή είναι αρκετά απλή για να περιγράψει μια πραγματικότητα, την οποία θ' άξιζε να προσέξει κι εκείνος που ενδιαφέρεται ειδικά, αλλά και ο κάθε θιασώτης της μυθικής χοάνης του φωνογράφου.²⁶⁴

-Αναπάντητο τηλεφώνημα στον Μίκη Θεοδωράκη.

-Γιώργος Χατζηνάσιος, μουσικοσυνθέτης. Στέλνει τις ευχές του και μιλάει για «ισορροπία που λείπει σε όλο τον κόσμο». Στους ακροατές του σταθμού χαρίζει τα τραγούδια «ο Ανθρωπάκος» σε ερμηνεία Τάνιας Τσανακλίδου και σε στίχους του Λευτέρη Παπαδόπουλου και «Τα Συναξάρια» σε ερμηνεία του Δημήτρη Μητροπάνου και στίχους

²⁶⁴ Παπαδάκης, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Τα δημοτικά του φωνογράφου: Προϊόντα ανώνυμης λαϊκής δημιουργίας ήταν τα πρώτα δημοτικά τραγούδια. *Η Καθημερινή*, σ. 26/28., σελ. 26

του Μιχάλη Μπουρμπούλη. «Τα τραγούδια αυτά γράφτηκαν με διαφορά 2 χρόνων δισκογραφικά κι έγιναν επιτυχίες και τα δυο. Έμειναν γιατί αυτό που έχει σημασία είναι πόσο αντέχουν τα κομμάτια στο χρόνο, αυτή είναι και η επαλήθευση ενός καλλιτέχνη που αντέχει στο χρόνο. Νομίζω ότι αυτά τα τραγούδια γράφτηκαν με συνέπεια και ο στίχος και η μουσική έχει κάτι να αφήσει. Αυτό που διαπιστώνω είναι ότι υπάρχουν τραγούδια που γράφονται με την καρδιά και άλλα που γράφονται με μια τεχνική άποψη που θέλει αυτή η άποψη να επαληθεύσει το ταλέντο εκτός σύνθεσης, δηλαδή που γίνονται από την ενορχήστρωση ή από μια δεξιοτεχνία φωνής, όχι ότι είναι κακό αυτό κι αυτά πρέπει να υπάρχουν αλλά τα τραγούδια που γράφονται με την καρδιά μένουν γιατί επικοινωνούν μεταξύ τους οι άνθρωποι». Μεταξύ άλλων μιλάει για την συνεργασία του για πρώτη φορά με τον Γιάννη Σπανό, λέει πως κάνουν μεγάλη επιτυχία και είναι η πρώτη φορά που δυο συνθέτες βρίσκονται μαζί στη σκηνή κι επίσης τη δουλειά αυτή την έβγαλαν και σε δίσκο.«Δεν το κάνω για διαφήμιση, το λέω να ενημερώσω τους ακροατές», τονίζει. Ενημέρωσε επίσης τους ακροατές για μια δουλειά που ετοιμάζει για τη Νάνα Μούσχουρη.

-Λιζέτα Νικολάου: στέλνει τις ευχές της για τη νέα χρονιά και χαρίζει δυο τραγούδια της «Άντε και μιά» και «Τα τρένα», τονίζει ότι είναι τραγούδια από όλο τον κόσμο αυτά κι έβαλε στίχους με τον πατέρα της επειδή τους άρεσε μελωδία. Μιλάει για τη συνεργασία της με τον Λίνο Κόκοτο τον καιρό αυτό και λέει ότι ετοιμάζει για δίσκο λαϊκά και ρεμπέτικα τραγούδια όχι πολύ ακουστά, ανέκδοτα μάλλον όπως η ίδια λέει και αργότερα έναν λαϊκό δίσκο. Τέλος κάνει γνωστό στους ακροατές ότι τον Μάιο μετά το Πάσχα είναι καλεσμένη στην Αυστραλία για συναυλίες.

-Νίτσα Μόλυ, τραγουδίστρια του ελαφρού τραγουδιού, ξεκίνησε το 1937 μαθήτρια της 5^{ης} γυμνασίου όπως αναφέρει η ίδια, μιλάει για τη συγκίνηση που νιώθει για το πώς νέοι άνθρωποι κάνουν προσπάθεια για αναβίωση του παλιού καλού τραγουδιού. Τονίζει ότι «πέρασαν μόδες και μόδες από την πλάτη μας και η κράτησε η καριέρα μας τουλάχιστον 35 χρόνια, ενώ τώρα οι καινούργιοι είναι εποχιακοί, δεν αντέχουν στο χρόνο». Μιλάει για το παλιό τραγούδι και τονίζει ότι «είχε περιεχόμενο». Λέει για το πρώτο της τραγούδι το '37 με το «Καμιά δεν θα αγαπήσω σαν κι εσένα» και ζητάει από το σταθμό να της δώσει το τραγούδι αυτό διότι δεν το έχει η ίδια. Το 1938 με το Ζοζέφ Κορίνθιο πάτησε το πρώτο σανίδι, με τραγούδι του Αττίκ, όπως αναφέρει. Το 1939 εμφανίστηκε για πρώτη φορά τραγουδώντας ισπανικά τραγούδια στο αναψυκτήριο «Οασσις» το οποίο λέει ότι «θα μείνει ιστορικό για τα σόους που ανέβαζε τότε». Τονίζει ότι όταν πρωτοήρθαν στην

Ελλάδα δεν έγιναν γνωστά κι έκαναν «πολύ μεγάλο σουξέ» από αυτήν. Συνεχίζει λέγοντας ότι «παιζόνταν για 3 χρόνια συνεχόμενα σε όλα τα φιλμ στους κινηματογράφους». Αφιερώνει τα «Θα 'θελα να 'μouνα εκείνη που αγαπάς» και «Πάντα σε βλέπω στο όνειρό μου».

-Αντώνης Καλογιάννης, στέλνει τις ευχές του κι αφιερώνει τα τραγούδια του «Σ' αγαπώ» και «Αννούλα του χιονιά» που είπε ότι θεωρεί πως είναι αντιπροσωπευτικό τραγούδι κάθε ανθρώπου καθώς «όλοι έχουμε μέσα τους μιαν Αννούλα».

-Ελευθερία Αρβανιτάκη, όπως προλογίζει η εκφωνήτρια είναι μια νέα τραγουδίστρια που υπόσχεται να δώσει πολλά στο ελληνικό τραγούδι. Εύχεται καλές γιορτές και καλύτερες ημέρες το 1985, ζητώντας να επανέλθουν μερικά ιδανικά που έχουν χαθεί όπως «η μεγαλοψυχία», «η μεγαλοκαρδία» και «η τόλμη». Αφιερώνει δυο «ερωτικά» κομμάτια, όπως τα χαρακτηρίζει, από τον δίσκο του κυρίου Μαμαγκάκη το «Όχι μαζί» και το «Μείνε κοντά μου» σε στίχους του Γιώργου Ιωάννου του λογοτέχνη. Μιλάει για τη φετινή της δουλειά, για το δίσκο που ετοιμάζει με τους τωρινούς συνεργάτες της και για δυο προτάσεις που δεν θα θέλει να κάνει γνωστές καθώς δεν είναι ακόμη ανακοινώσιμες.

-Ελπίδα Καράλη, στέλνει ευχές κι αφιερώνει δυο γνωστά όπως η ίδια λέει τραγούδια, το «Χάσαμε» το οποίο έκανε επιτυχία το 1984 και το «Μη μιλάς» με τον Κώστα Χατζή. Μιλάει και τονίζει για τα παιδιά της Αιθιοπίας ότι εύχεται να έχουν μια καλύτερη τύχη.

-Κώστας Καράλης, στέλνει τις ευχές του για το νέο έτος, μεταξύ άλλων τονίζει κι αυτός «να ακούγονται λιγότερες ειδήσεις για την πείνα που υπάρχει στις ημέρες αυτές για τα παιδιά στην Αφρική, χαρά και προπαντός υγεία». Αφιερώνει το «Και περιμένω» σε στίχους του Γιάννη Καλαμίτση και το «Μαύρα μάτια» σε στίχους επίσης του Γιάννη Καλαμίτση.

Track 4 – κενό

Ανάλυση

Στη συγκεκριμένη εκπομπή, πρωτοχρονιάτικη του 1985, η Αιμιλία Μονάχου επιλέγει να συνομιλήσει με τοπικούς άρχοντες της πόλης και με «αστέρες του ελληνικού πενταγράμμου», όπως η ίδια χαρακτηριστικά αναφέρει στην αρχή της εκπομπής. Επιλέγει παλιού αγαπητούς στο κοινό ερμηνευτές, δημιουργούς και καλλιτέχνες νέους, που έχουν

κάνει καριέρα τα τελευταία χρόνια. Μια παρατήρηση σχετικά με την επικοινωνία είναι ότι η Αιμιλία Μονάχου επιλέγει να επικοινωνήσει ανάμεσα στους νέους καλλιτέχνες με δυο ερμηνεύτριες από τα παλιά. Ο λόγος για τη Νίτσα Μόλυ, εκπρόσωπο του ελαφρού τραγουδιού και την Ιωάννα Γεωργακοπούλου, του ρεμπέτικου αντίστοιχα. Κατά τη συνομιλία της με την Γεωργακοπούλου λέει «κάνω μια προσπάθεια για το παλιό λαϊκό και το παλιό ελαφρό τραγούδι». Η ίδια η Μονάχου έχει δηλώσει: «προσπάθησα να μάθω τους σημαντικότερους σταθμούς της μουσικής από την εποχή της οπερέτας του '30, την εποχή του ρεμπέτικου, τα τραγούδια του Αττίκ μέχρι τα τραγούδια των ημερών».²⁶⁵ Προσπαθεί με αυτόν τον τρόπο να συνεχίσει την αισθητική που καλλιεργήθηκε τόσα χρόνια σχετικά με το ελαφρό τραγούδι, κρατώντας ταυτόχρονα και επικοινωνία με τους πρωταγωνιστές αυτού. Παράλληλα επικοινωνεί με πρωταγωνιστές του λαϊκού και του ρεμπέτικου σε μια εποχή που τα είδη αυτά είναι αποδεκτά, ενώ τέλος εισάγει τους ακροατές και στη νέα αισθητική όπως αυτή διαμορφώνεται από τους νέους καλλιτέχνες.

²⁶⁵ Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

5.ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ 1958-1963- 1991

Σε αυτή την ενότητα γίνεται ανάλυση των προγραμμάτων του Ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος τις χρονολογίες 1958,1963,1991 με το πρόγραμμα Excel. Τα στοιχεία βρίσκονται αναλυτικά στο παράρτημα. Η ανάλυση περιλαμβάνει για κάθε ένα από τα προγράμματα, μια επιμέρους ανάλυση στις «Κατηγορίες» που προκύπτουν από τις εκπομπές του εκάστοτε προγράμματος (οι οποίες με τη σειρά τους προέκυψαν με συγκεκριμένα κριτήρια που ορίσαμε) και σε ένα δεύτερο επίπεδο πιο ειδικό, από τις γενικές «Κατηγορίες», απομονώσαμε το πεδίο «Μουσική» κι εξετάσαμε (πάλι με βάση συγκεκριμένα κριτήρια) τα είδη μουσικής που περιλαμβάνονται στο εκάστοτε πρόγραμμα καθώς και τα ποσοστά αυτών.

Τα κριτήρια αναφέρονται παρακάτω αναλυτικά.

Τα ποσοστά προκύπτουν με βάση την συχνότητα εμφάνισης κάθε εκπομπής στο πρόγραμμα και όχι με βάση τη διάρκεια της εκπομπής.

Έγινε αναλυτική καταγραφή των εκπομπών σε μια πρώτη στήλη με το όνομα «Πρόγραμμα» και δίπλα έγινε ο χαρακτηρισμός της εκάστοτε εκπομπής με τη λέξη «Κατηγορία».

Στο πρόγραμμα του 1958 υπάρχει μόνο μία απεικόνιση της γενικής «Κατηγορίας» και τα αποτελέσματα επί του συνολικού προγράμματος του σταθμού. Δεν βρέθηκε κατηγορία «Μουσική» ώστε να γίνει ανάλυση σε δεύτερο επίπεδο.

Στο πρόγραμμα του 1963 γίνονται και οι δύο αναλύσεις, μία της γενικής «Κατηγορίας» και μία της ειδικής κατηγορίας «Μουσική». Τα ίδιο ισχύει και για το πρόγραμμα του 1991. Η διαφορά στα δυο αυτά προγράμματα είναι ότι το πρόγραμμα του 1991 περιλαμβάνει παρενθέσεις δίπλα από τους τίτλους (όχι όλων) των εκπομπών, οι οποίες αναφέρουν άλλοτε περιφραστικά και άλλοτε αναλυτικά, τί περιλαμβάνει κάθε εκπομπή. Αυτή ήταν μία από τις αφορμές να εξετάσουμε επιμέρους την κατηγορία «Μουσική». Οι προβληματισμοί που προκύπτουν γύρω από έννοιες που αναγράφονται

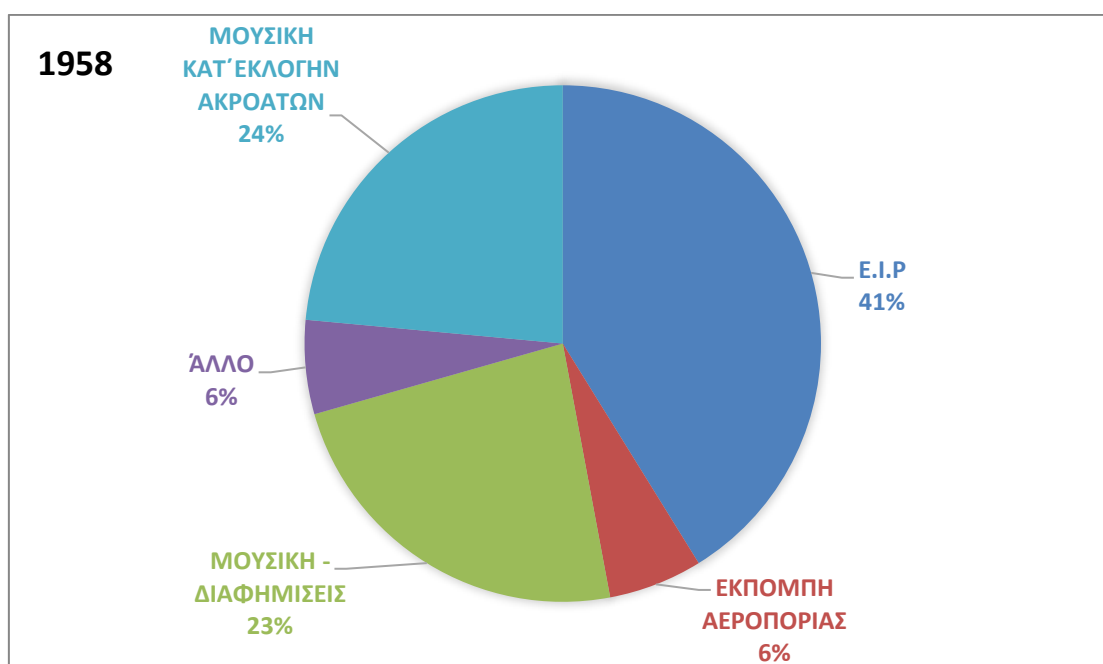
στις παρενθέσεις καθώς και προβληματισμοί από τους ίδιους τους τίτλους των εκπομπών, είναι άξιοι λόγου και σχολιάζονται παρακάτω.

5.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ-1958 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ Ε.Ι.Ρ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ 1958 : Ε.Ι.Ρ (Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας), Εκπομπή αεροπορίας, Μουσική-Διαφημίσεις, Άλλο, Μουσική κατ' εκλογήν ακροατών.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΦΤΙΑΞΑ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ : Οι κατηγορίες προκύπτουν από τους τίτλους του προγράμματος και τις επεξηγήσεις που φαίνονται δίπλα, από τις οποίες φαίνεται τί μεταδίδει κάθε εκπομπή. Μόνο στην κατηγορία «Άλλο» περιλαμβάνεται ο τίτλος εκπομπής «Τοπικό πρόγραμμα Αμαλιάδος» επειδή είναι χωρίς επεξήγηση.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ : Ε.Ι.Ρ 41%, Εκπομπή Αεροπορίας 6%, Μουσική-Διαφημίσεις 23%, Άλλο 6%, Μουσική κατ' εκλογήν ακροατών 24% .

Η στατιστική ανάλυση του προγράμματος του σταθμού το έτος 1958, δείχνει φανερά τη μεγάλη επιρροή που είχε το E.I.P στους ραδιοφωνικούς σταθμούς όλης της χώρας. Ούτως ή άλλως το ίδιο το E.I.P έχει καθορίσει το πρόγραμμα του σταθμού με την υπογραφή του προϊσταμένου υπηρεσίας εκπονήσεως προγράμματος Ιωάννη Αστεριάδη.²⁶⁶ Η αναμετάδοση του προγράμματος του E.I.P καταλαμβάνει το 41 % του εβδομαδιαίου προγράμματος του σταθμού, γεγονός που δείχνει ότι έχει τον απόλυτο έλεγχο. Ακολουθεί με ποσοστό 24% η «μουσική κατ' εκλογήν των ακροατών» γεγονός που μαρτυρά αρχικά τη μεγάλη ακροαματικότητα του σταθμού και ταυτόχρονα ότι ο σταθμός ήθελε να διατηρήσει την αρχική του σχέση με τους ακροατές σχετικά με την κάλυψη των επιθυμιών τους. Τα ίδια γεγονότα μας δείχνει ότι πρόκειται για μια κοινωνική σχέση που βρίσκεται πιο κοντά στην «πρόσωπο-με-πρόσωπο αλληλόδραση», όπως είδαμε στο θεωρητικό κεφάλαιο των μέσων επικοινωνίας, παρά στη «διαμεσολαβημένη» ή «διαμεσολαβημένη οιονεί αλληλόδραση», αφού η επικοινωνία έχει «διαλογικό χαρακτήρα» και «περιλαμβάνει συνήθως μια διπλής κατεύθυνσης ροή πληροφοριών κι επικοινωνία».²⁶⁷ Η συμμετοχή τους έχει ξεκινήσει από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του. Από το '55 ακόμη, υπάρχουν γράμματα που φανερώνουν αυτό ακριβώς το γεγονός. Μεταξύ άλλων ένας ακροατής σε γράμμα του την 27η Αυγούστου του 1955, γράφει: «Και τώρα να σας παρακαλέσω εκ των προτέρων όπως παιχθή ο δίσκος: “Θέλω να λησμονήσω και να λησμονηθώ”».²⁶⁸ Ακολουθεί με ποσοστό 23% η «μουσική-διαφημίσεις» επίσης ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό το καταλαμβάνει η μουσική, χωρίς να διευκρινίζεται τι περιλαμβάνει, μαζί με διαφημίσεις για τις οποίες υπάρχει αυστηρός κανονισμός από το E.I.P που αναφέρει: «κατά τας ώρας διαφημίσεων απαγορεύεται απολύτως η μετάδοσις κειμένων ουχί απλώς πολιτικής φύσεως, αλλά δυναμένων και να δώσουν λαβήν εις τοιούτον χαρακτηρισμόν, λόγω περιεχομένων υπαινιγμών, σάτιρας κλπ».²⁶⁹ Τέλος, η εκπομπής της αεροπορικής βάσης Αράξου, καταλαμβάνει το 6% του προγράμματος και η κατηγορία «άλλο» επίσης το 6%. Άξιες λόγου είναι οι παρατηρήσεις του E.I.P σχετικά με την περίπτωση διακοπής

²⁶⁶ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 76

²⁶⁷Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998., σελ. 145

²⁶⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 32

²⁶⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 77

του προγράμματος της Κέρκυρας, μέσω της οποίας γίνεται η μετάδοση και η μη δυνατή αναπαραγωγή του προγράμματος απευθείας από την Αθήνα, ορίζεται αυστηρά: «ο Σταθμός Αμαλιάδος να καλύπτει τον προκύπτον κενόν δια δίσκων ελαφράς Ελληνικής Μουσικής ή δημοτικής τοιαύτης με απλήν αναγγελίαν του μεταδοθησομένου προγράμματος, κατά τον εξής τύπον: “Θα μεταδοθούν ελαφρά Ελληνικά τραγούδια”».²⁷⁰ Η συγκεκριμένη υποχρέωση που το ίδιο το E.I.P επιβάλλει στο ραδιοφωνικό σταθμό, είναι μια ένδειξη της επιρροής του τόσο στο «ελαφρό» σαν όρο, όσο και ως προς τον τρόπο που αυτό χρησιμοποιούνταν τότε. Στην προκειμένη περίπτωση περιλαμβάνει ελαφρά ελληνικά και δημοτικά ελληνικά τραγούδια, γεγονός που δείχνει ότι μάλλον το ίδιο το E.I.P έχει προκαλεί ταυτόχρονα και τη σύγχυση του όρου στα αυτιά των ακροατών, αφού από τη μία ακούν τη λέξη «ελαφρό» και ακολουθούν είτε ελαφρά ελληνικά τραγούδια ή ελληνικά δημοτικά. Πρόκειται για έναν όρο χωρίς ενοχές που μάλλον αρχίζει να χρησιμοποιείται οποιαδήποτε στιγμή ο εκάστοτε σταθμός θέλει να δηλώσει νομιμότητα του προγράμματός του και κατ' επέκταση την απενοχοποίηση αυτού.

Άξιες λόγου είναι οι παρατηρήσεις που ακολουθούν το πρόγραμμα, όπως έχει σταλεί από το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας στο σταθμό της Αμαλιάδας, που αναφέρουν ότι:

Απαγορεύουν αυστηρά οποιαδήποτε «τροποποίηση» του εν λόγω προγράμματος.²⁷¹ «Ορίζεται ρητώς ότι κατά τις ώρες διαφημίσεων απαγορεύεται απολύτως η μετάδοση κειμένων ουχί απλώς πολιτικής φύσεως» αλλά και οποιοσδήποτε χαρακτηρισμός «λόγω περιεχομένων υπαινιγμών, σάτιρας».²⁷² Επιπλέον τονίζεται αυστηρά ότι δεν επιτρέπονται οι «διαφημίσεις εφημερίδων».²⁷³ Τέλος αναγράφεται στην επιστολή ότι σε περίπτωση που ο σταθμός της Κέρκυρας διακόψει τη λειτουργία του και δεν μπορέσει να συνδεθεί με το σταθμό της Αθήνας για «μετάδοση του Εθνικού Προγράμματος», ο σταθμός της Αμαλιάδας μπορεί να «καλύπτει το προκύπτον κενόν δια

²⁷⁰ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 77

²⁷¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 77

²⁷² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 77

²⁷³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 77

ελαφράς Ελληνικής μουσικής ή δημοτική τοιαύτης με απλή αναγγελία του μεταδοθησομένου προγράμματος κατά τον εξής τύπον: Θα μεταδοθούν ελαφρά Ελληνικά τραγούδια.»²⁷⁴

Οι εν λόγω παρατηρήσεις αποδεικνύουν περίτρανα τη φιλοσοφία πάνω στην οποία είχε δομήσει το πρόγραμμα του ραδιοφωνικού σταθμού Αθηνών το Ε.Ι.Ρ, το οποίο καθόριζε τα προγράμματα όλων των ραδιοφωνικών σταθμών που υπήρχαν.

Βασικό είδος για την ψυχαγωγία του κοινού ήταν το «ελαφρό τραγούδι, σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα, ενώ προωθείτο, σε κάποιον βαθμό, η κλασική μουσική και η παραδοσιακή» αφού «ο συνειδητός αποκλεισμός των ρεμπέτικων τραγουδιών ήταν ενταγμένος σε μια προσπάθεια εκδυτικισμού του ραδιοφωνικού προγράμματος, η οποία, όπως αναμενόταν, θα επηρέαζε ανάλογα και το ακροατήριό του».²⁷⁵

5.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ-1963

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ 1963: Ε.Ι.Ρ, Ενημέρωση, Θέατρο, Θρησκευτικό περιεχόμενο, Κοινωνικά, Μουσική, Παιδαγωγικά-Εκπαίδευση.

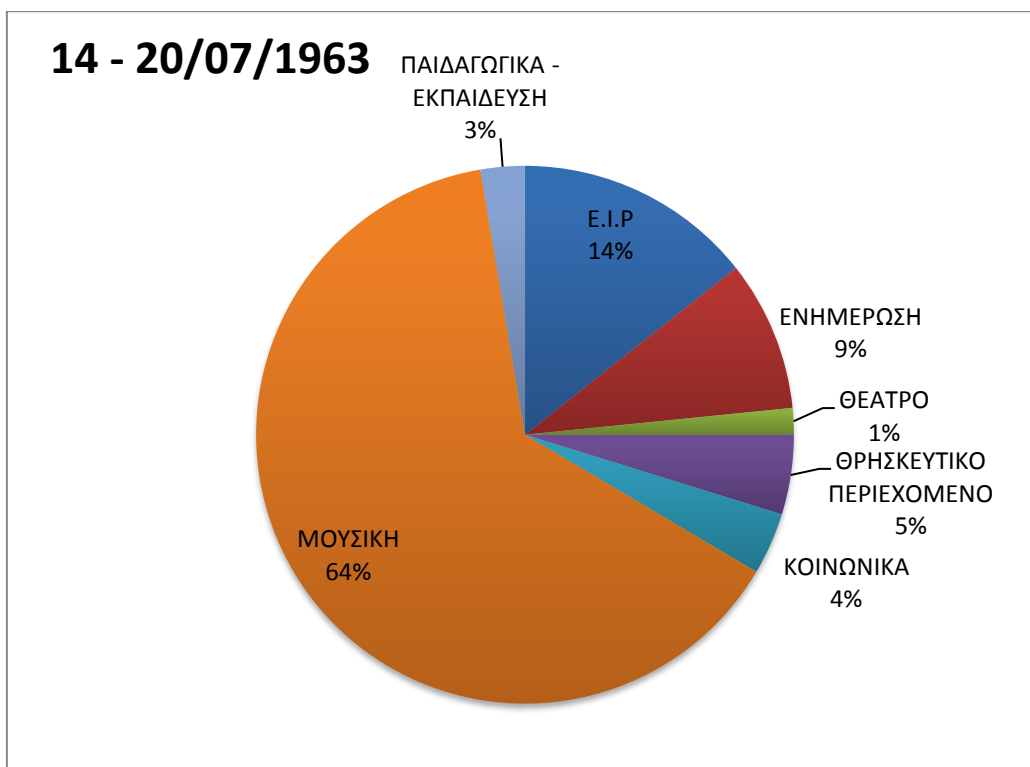
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΦΤΙΑΞΑ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ: Η κατηγορία «Ε.Ι.Ρ» περιλαμβάνει οτιδήποτε γράφει «ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ», δηλαδή πρόκειται για απευθείας μετάδοση από το Ε.Ι.Ρ. Η κατηγορία «Ενημέρωση» περιλαμβάνει οποιοδήποτε τίτλο έχει χαρακτήρα πληροφόρησης. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα αφορά ειδησεογραφία, επιστημονικά θέματα και θέματα καθημερινότητας. Η κατηγορία «Θέατρο» περιλαμβάνει εκπομπές αναμετάδοσης θεατρικών παραστάσεων. Το «Θρησκευτικό πρόγραμμα» σαν κατηγορία περιλαμβάνει αναμετάδοση Θείας Λειτουργίας, πρωινή προσευχή και ομιλίες θρησκευτικού περιεχομένου. Στην κατηγορία «Κοινωνικά» τοποθετούνται εκπομπές οι οποίες αφορούν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως «γυναίκα», «πρόσκοποι». Στην κατηγορία «Μουσική» οτιδήποτε έχει σχέση με τη μουσική, είτε ως επιτέλεση είτε ως

²⁷⁴ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 77

²⁷⁵ Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ. 25

σχόλιο. Τέλος στην κατηγορία «Παιδαγωγικά-Εκπαίδευση» περιλαμβάνονται εκπομπές γλωσσομάθειας καθώς και εκπομπές για παιδιά με αντίστοιχο χαρακτήρα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ: Ε.Ι.Ρ 14%, Ενημέρωση 9%, Θέατρο 1%, Θρησκευτικό περιεχόμενο 5%, Κοινωνικά 4%, Μουσική 64%, Παιδαγωγικά-Εκπαίδευση 3%

ΜΟΥΣΙΚΗ 1963: Άλλο, Ελαφρά μουσική, Ελληνικό ποικίλο πρόγραμμα, Λαϊκή Μουσική, Ξένο ποικίλο πρόγραμμα, Παραδοσιακή μουσική, Συμφωνική μουσική.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΦΤΙΑΞΑ ΤΑ «ΕΙΔΗ» ΜΟΥΣΙΚΗΣ:

Η κατηγορία «Άλλο» περιλαμβάνει όλες τις εκπομπές με μουσικό περιεχόμενο ή σχόλια επί της μουσικής που δεν μπορεί να προσδιοριστεί το είδος της. Η εκπομπή «ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ» θεωρούμε ότι ανήκει στην κατηγορία της μουσικής, επειδή χρησιμοποιεί τις λέξεις «ευχάριστο» και «ποικίλο» και αυτές οι λέξεις χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα συνέχεια για να προσδιορίσουν μουσικού περιεχομένου εκπομπές. Η λέξη «παλιά» χρησιμοποιείται σε τίτλο εκπομπής « ΠΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΕ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΟΥ Ε.Ι.Ρ» και σε εκπομπή με τίτλο «ΠΑΛΗΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ». Σύμφωνα με την παραπάνω λογική κατηγοριοποίησης, οι εκπομπές

«ΞΑΝΑΓΥΡΝΑΜΕ ΣΤΑ ΠΑΛΗΑ» και «ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΗΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ» συγκαταλέγονται στην κατηγορία «Άλλο» των ειδών της μουσικής. Ακόμη, η εκπομπή «Η ΠΟΛΥΝΤΟΡ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ» συγκαταλέγεται στην κατηγορία «Άλλο» επειδή προφανώς αναφέρεται στη δισκογραφική εταιρεία PolydorRecords. Τέλος η «ΩΡΑ ΤΩΝ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΩΝ», όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω, είναι μια εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος για τον απόδημο ελληνισμό που περιέχει και μουσική διαφόρων ειδών.²⁷⁶

Στην κατηγορία «Ελαφρά μουσική» συγκαταλέγεται οποιοσδήποτε τίτλος εκπομπής περιλαμβάνει τη λέξη «ελαφρό». Ακόμη οι εκπομπές «ΚΑΝΤΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΠΕΡΕΤΕΣ», «ΚΑΝΤΑΔΕΣ» και «ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ» περιλαμβάνονται σε αυτήν την κατηγορία. Και οι τρεις παραπάνω εκπομπές αφορούν αυτό που γενικότερα αναφέρουμε ως καντάδες. Σχετικά με αυτό το είδος, δανειζόμαστε τις σκέψεις του Κώστα Παπασπήλιου ο οποίος θεωρεί τις καντάδες πρόγονο του ελαφρού τραγουδιού, αναφέροντας ότι οι ιταλικοί θίασοι επηρεάζουν την επτανησιακή καντάδα η οποία με τη σειρά της διαμορφώνει την έντεχνη αθηναϊκή μουσική καθώς και τους συνθέτες της έντεχνης αθηναϊκής μουσικής που υπήρξαν ταυτόχρονα οι πρωτεργάτες του ελληνικού ελαφρού ρεπερτορίου.²⁷⁷

Η κατηγορία «Ελληνικό ποικίλο πρόγραμμα» περιλαμβάνει μουσικό πρόγραμμα που προσδιορίζεται με τη λέξη «ελληνικό» χωρίς άλλο προσδιοριστικό όρο. Επιπλέον, βλέποντας τον τρόπο που χρησιμοποιείται η λέξη «ελληνικό» σχεδόν πάντα, σε τίτλους εκπομπών που περιέχουν μουσική σε όλη την έκταση του προγράμματος, θεωρούμε ότι και οι εκπομπές «ελληνικό απόγευμα», «ελληνικοί αντίλαλοι» έχουν μουσικό περιεχόμενο.

Η κατηγορία «Λαϊκή μουσική» περιέχει όλα τα μουσικά προγράμματα που περιέχουν τον όρο «λαϊκό».

²⁷⁶ Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

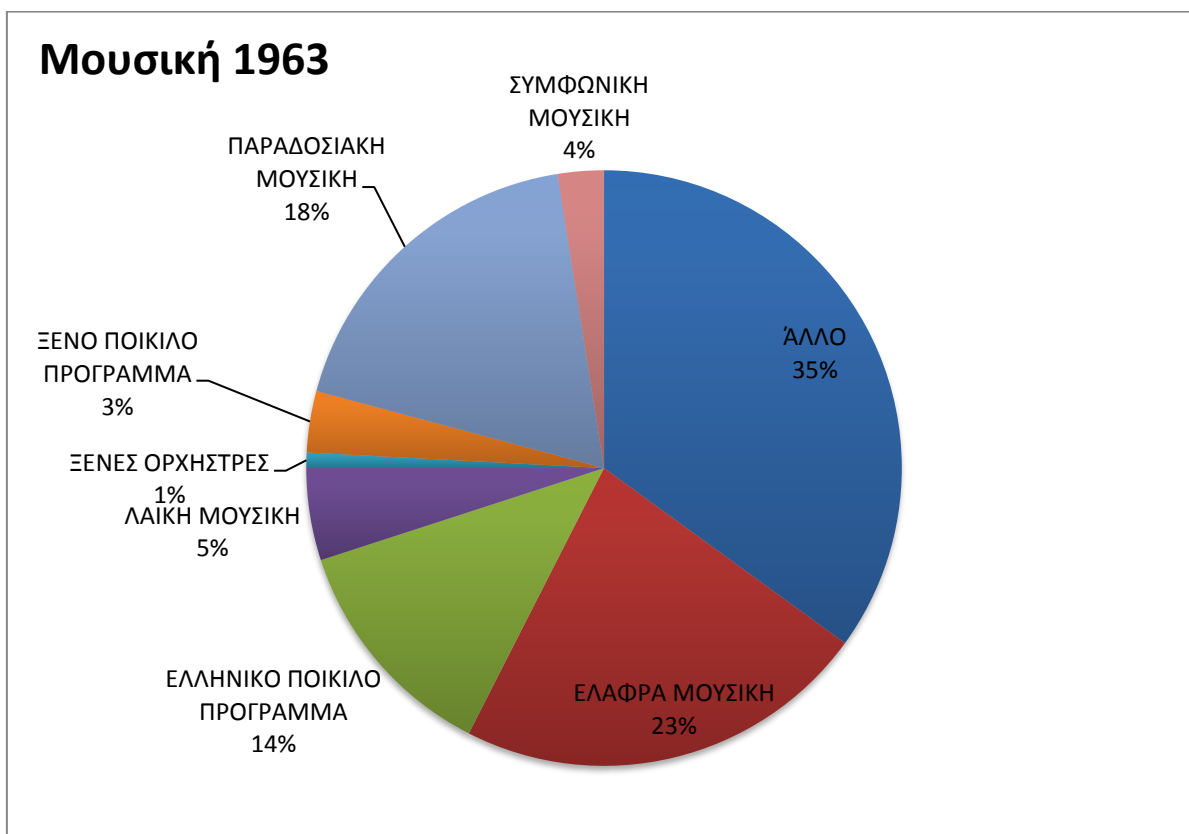
²⁷⁷ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 80-81 και 125-135

Σύμφωνα με τον τρόπο που δομήθηκε η κατηγορία «Ελληνικό ποικίλο πρόγραμμα», η κατηγορία «Ξένο ποικίλο πρόγραμμα» περιλαμβάνει οποιαδήποτε μουσικού περιεχομένου εκπομπή προσδιορίζεται σαν «ξένη».

Στην κατηγορία «Παραδοσιακή μουσική» συγκαταλέγουμε οποιαδήποτε μουσικού περιεχομένου εκπομπή προσδιορίζεται με τους όρους «νησιωτικό», «δημοτικό», «της υπαίθρου», «του τόπου μας».

Τέλος, στην κατηγορία «Συμφωνική μουσική» περιλαμβάνονται εκπομπές των οποίων το περιεχόμενο γνωρίζουμε ότι αφορά συμφωνική μουσική.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΕ «ΕΙΔΗ»: : Άλλο 33%, Ελαφρά μουσική 23%, Ελληνικό ποικίλο πρόγραμμα 14%, Λαϊκή μουσική 5%, Ξένο ποικίλο πρόγραμμα 4%, Παραδοσιακή μουσική 18%, Συμφωνική μουσική 3%.

ΣΧΟΛΙΑ:

Σε πρώτο γενικό επίπεδο η στατιστική ανάλυση του εβδομαδιαίου προγράμματος του 1963, βγάζει την κατηγορία «Μουσική» να καταλαμβάνει το 64% του προγράμματος σε εβδομαδιαία βάση. Ποσοστό πάνω από το 50% του προγράμματος δηλαδή περιλαμβάνει μουσική. Ακολουθεί η μετάδοση του προγράμματος του E.I.P με 14% το οποίο επίσης περιλαμβάνει και μουσική στις μεταδόσεις του. Ολοφάνερα μέσα σε πέντε χρόνια από το πρόγραμμα του '58 δηλαδή έχει αλλάξει η σχέση του E.I.P με τους εκάστοτε ραδιοσταθμούς και το ποσοστό της «επιρροής» φαίνεται να έχει μειωθεί κατά πολύ, από το 41% ανέρχεται μόλις στο 14%. Γεγονός που δείχνει ότι αλλάζουν οι σχέσεις του εθνικού ιδρύματος ραδιοφωνίας με τους ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς της περιφέρειας. Έπειτα έρχεται η «ενημέρωση» με 9% που δείχνει αρχικά ότι σε αυτά τα πέντε χρόνια ο σταθμός της Αμαλιάδος στοχεύει στην ενημέρωση των ακροατών με τοπικά νέα αλλά και νέα που προέρχονται από το χώρο των επιστημών αλλά και της υπαίθρου. Στη συνέχεια το 5% ανήκει στο θρησκευτικό περιεχόμενο, κάτι το οποίο από την αρχή της λειτουργίας του σταθμού είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στο πρόγραμμα: «...οι πρώτες εκπομπές του σταθμού ήταν τραγούδια και καμιά ομιλία θρησκευτικού περιεχομένου κι επιστημονικού».²⁷⁸ Ακολουθούν τα «κοινωνικά» με 4% επί του συνολικού προγράμματος, ποσοστό που έχει άμεση σχέση με τους ακροατές αρχικά επειδή υπάρχει σε σχέση με το '58 αλλά κι επειδή περιλαμβάνει θέματα κυρίως γύρω από τη «σύγχρονη γυναίκα» αλλά και θέματα που θίγουν οι «πρόσκοποι» αλλά και γενικά θέματα γύρω από τους ανθρώπους και τον «καθένα» ξεχωριστά. Η κατηγορία «παιδαγωγικά - εκπαίδευση» καταλαμβάνει το 3% του προγράμματος με εκπομπές αμιγώς για τα παιδιά και μαθήματα αγγλικής γλώσσας για τους ενήλικες, ο χαρακτήρας ήταν καθαρά εκπαιδευτικός, κάτι που ο σταθμός είχε εντάξει από την αρχή της λειτουργίας του στο πρόγραμμά του. Σε έγγραφο του 1957 του Ομίλου φίλων ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος προς το E.I.P για την ένταξη του πρώτου στο δεύτερο, μεταξύ άλλων σχετικά με τις «αψευδείς αποδείξεις της καθολικής ωφελιμότητας του ΡΣΑ» αναφέρεται : «αι τακτικάί ώραι του παιδιού και της οικογενείας (χρησιμοποιούμεναι επωφελώς υπό του Διδασκαλικού Συλλόγου Αμαλιάδος)»²⁷⁹ γεγονός που δείχνει ολοφάνερα το πραγματικό

²⁷⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 30

²⁷⁹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «*Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου*». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 70

ενδιαφέρον να έχει εκτός των άλλων και εκπαιδευτικό χαρακτήρα ο σταθμός με τη συμβολή επιστημόνων του ίδιου του τύπου.

Τέλος το 1% μόλις του προγράμματος καταλαμβάνει το «θέατρο», ποσοστό μικρό όχι όμως ανύπαρκτο για έναν σταθμό επαρχιακό με το «θέατρο της Κυριακής» και το «θέατρο της Τετάρτης», τα οποία παίζονταν από το κρατικό ραδιόφωνο και ο κόσμος «Με το ραδιοφωνάκι στο σπίτι, στο γραφείο, ακόμη και στα χωράφια και στο δρόμο άκουγε όλη η Ελλάδα. Όχι μόνο τις καθημερινές ραδιοφωνικές σειρές, που έγραφαν κορυφαίοι Λογοτέχνες, αλλά και τα βράδια στο σπίτι τους ή στο καφενείο του χωριού, τα Θεατρικά έργα της Δευτέρας, της Τετάρτης, και της Κυριακής».²⁸⁰ Από το 1960 ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος «γίνεται ο πρώτος αυτοδιοικούμενος Περιφερειακός Σταθμός του E.I.P, δηλαδή με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και με συνεργασία προγράμματος με το Εθνικό Ίδρυμα»²⁸¹ αφού ενέκριναν τα μέλη του ομίλου φίλων του σταθμού τους όρους που το ίδιο το E.I.P έθεσε, πράγμα που φανερώνει την υποστήριξη του ίδιου προς το σταθμό και τη «συγκατάθεση» όσο αφορά στην ανεξαρτητοποίηση ως προς το πρόγραμμα αλλά και ταυτόχρονα την ύπαρξη του ίδιου του E.I.P σε εβδομαδιαία βάση.

Σε δεύτερο επίπεδο στατιστικής ανάλυσης της κατηγορίας «Μουσική» του προγράμματος του 1963 σε «είδη» βλέπουμε ότι: το 23% του εβδομαδιαίου προγράμματος περιλαμβάνει ελαφρά μουσική, το 18% παραδοσιακή μουσική, το 14% έχει να κάνει με ελληνικό ποικίλο πρόγραμμα. Η λαϊκή μουσική μόλις το 5% του προγράμματος, το 4% το ξένο ποικίλο πρόγραμμα και επίσης 3% η συμφωνική μουσική επί του συνολικού προγράμματος. Τέλος το 33% του προγράμματος χαρακτηρίζεται από την κατηγορία «άλλο» με μουσικό περιεχόμενο χωρίς διευκρίνιση.

Συνοψίζοντας τις στατιστικές αναλύσεις του προγράμματος του 1963, αξίζει να σταθεί κανείς στο γεγονός ότι το 64% επί του συνολικού προγράμματος ανήκει στην κατηγορία «Μουσική» και από αυτήν το ποσοστό του 23% ανήκει στο είδος «ελαφρό», το μεγαλύτερο ποσοστό μετά την μουσική κατηγορία με αδιευκρίνιστο είδος, «άλλο». Διαβάζοντας κανείς το πρόγραμμα όπως αναγράφεται αναλυτικά κάθε ώρα της ημέρας παρατηρεί, ότι η λέξη «ελαφρό» βρίσκεται σε πολλούς τίτλους εκπομπών με διαφορετικό

²⁸⁰ Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμος Εταιρεία (E.P.T A.E.) (2008). *Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Ραδιοφωνία*. Αθήνα., σελ. 90

²⁸¹ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). *«Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου»*. Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 85

περιεχόμενο, για ελληνική αλλά και ξένη μουσική. Πιο συγκεκριμένα διακρίνει κανείς τίτλους όπως: «Ελληνικό ελαφρό πρόγραμμα», «ελαφρό μουσικό πρόγραμμα», «η ορχήστρα ελαφράς μουσικής του Ε.Ι.Ρ», «ποικίλο ελαφρό πρόγραμμα», «ξένες ελαφρές επιτυχίες», «συγκροτήματα ελαφράς μουσικής», «ξένα ελαφρά συγκροτήματα», «ελαφρά μουσική», «ελαφρά τραγούδια», «ελαφρό ποικίλο πρόγραμμα», «ορχήστρες ελαφράς μουσικής», «ελαφρά ελληνικά τραγούδια».²⁸² Αρχικά μπορεί να πει κανείς ότι επικρατεί σύγχυση γύρω από τον όρο «ελαφρό». Ο όρος συναντάται στη μουσική λίγο μετά το την εποχή της οπερέτας, το 1930, η οποία αποτέλεσε «το σταυροδρόμι της εξέλιξης του ελληνικού τραγουδιού»²⁸³ ενώ «τα μουσικά ήθη άλλαξαν αστραπιαία» και «το τραγούδι έμελλε να κάνει το πιο μεγάλο ποιοτικό άλμα» με βασικό συντελεστή τον Αττίκ.²⁸⁴ Ένα τέτοιο γεγονός προέρχεται από την περίοδο της Κατοχής, που τα ραδιόφωνα ελέγχονται από τους «κατακτητές», ενώ «το θέατρο και το τραγούδι, όμως, παραμένουν τα πιο ζωντανά κύτταρα της ελληνικής τέχνης», και η περίοδος αυτή «είναι εξίσου ανθηρή σε ό,τι αφορά τη σκηνή του «μουσικού θεάματος» και την «ελαφρά σκηνή»».²⁸⁵ Τέλος στη ραδιοφωνία, ο όρος «ελαφρό» συναντάται όταν το πρόγραμμα του Ραδιοσταθμού Αθηνών αυξάνεται και «συνθέτες και μαέστροι έπαιζαν με μικρές ορχήστρες τα πρώτα προγράμματα ελαφράς μουσικής. Ακούστηκαν τα πρώτα τραγούδια με ακορντεόν, πιάνο και διάφορους σολίστες οργάνων ελαφράς μουσικής της εποχής»²⁸⁶ ενώ σχεδόν ταυτόχρονα, στις αρχές του 1953 το Ε.Ι.Ρ ιδρύει «Ελαφρά ορχήστρα», «προκειμένου να υποκαταστήσει τα πολλά μουσικά σχήματα που προσκαλεί το ΕΙΡ, με αμφίβολης ποιότητας εκτελέσεις και περιεχόμενο».²⁸⁷ Θυμίζω ότι το ίδιο το Ε.Ι.Ρ είχε θέσει όρους σχετικά με το πρόγραμμα από το 1958 ακόμη, που υποχρέωνε το σταθμό, στην περίπτωση που διεκόπτετο η μετάδοση του εθνικού ιδρύματος να καλύπτει το πρόγραμμα «με δίσκους ελαφράς Ελληνικής Μουσικής ή δημοτικής τοιαύτης» με αναγγελία για το

²⁸² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης., σελ. 86

²⁸³ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 127

²⁸⁴ Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική., σελ. 128

²⁸⁵ Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Άγκυρα., σελ 72

²⁸⁶ Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική, σελ. 71

²⁸⁷ Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμος Εταιρεία (Ε.Ρ.Τ Α.Ε.) (2008). *Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Ραδιοφωνία*. Αθήνα., σελ. 33

πρόγραμμα που θα μεταδοθεί με τον «τύπον: “Θα μεταδοθούν ελαφρά Ελληνικά τραγούδια”».²⁸⁸ Η τόσο συχνή συνάντηση του όρου λοιπόν, θα μπορούσε να πει κανείς ότι χρησιμοποιήθηκε ως ένας όρος απενοχοποιητικός για το σταθμό και ως μια ταυτόχρονη απόδειξη υπακοής στο E.I.P και τις εντολές του.

5.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ-1991

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ 1991: Άλλο, Ενημέρωση, Θρησκευτικό περιεχόμενο, Κοινωνικά, Μουσική, Παιδαγωγικά-Εκπαίδευση, Διαφημίσεις, Ερα-2, Ποίηση-Πεζογραφία.

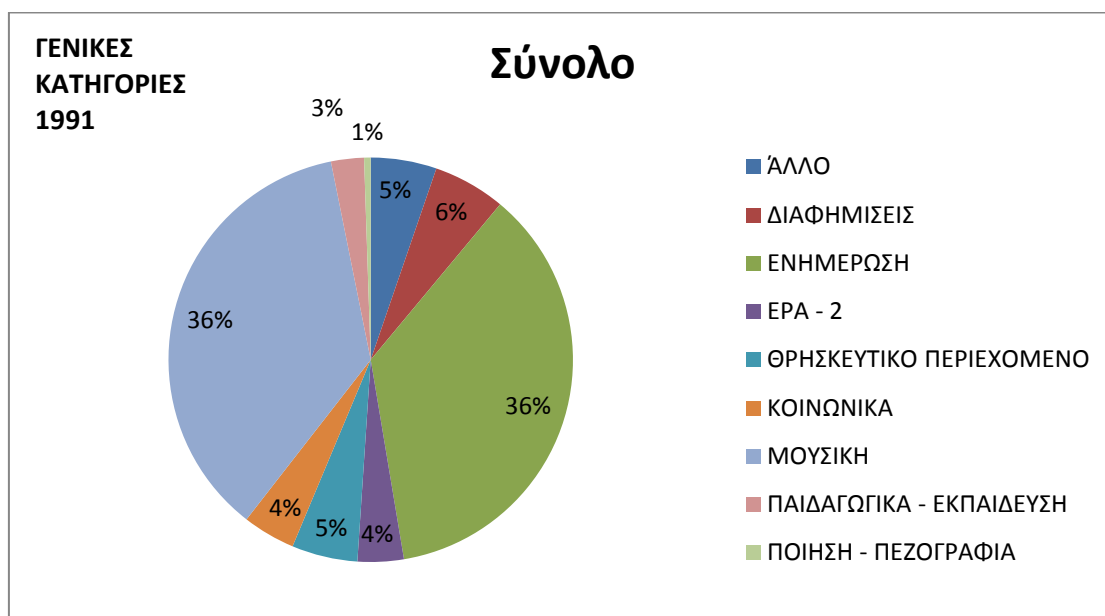
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΦΤΙΑΞΑ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:

Στην κατηγορία «Άλλο» συμπεριλαμβάνεται οποιαδήποτε εκπομπή είναι αδιευκρίνιστου περιεχομένου. Στην κατηγορία «Διαφημίσεις» περιλαμβάνεται οποιοσδήποτε τίτλος περιέχει τον όρο διαφημίσεις, ακόμα κι όταν αυτός χρησιμοποιείται ως επεξήγηση μέσα σε παρένθεση. Η κατηγορία «Ενημέρωση» περιέχει οποιονδήποτε τίτλο με ειδησεογραφικό περιεχόμενο καθώς και τίτλους εκπομπών με ενημερωτικό χαρακτήρα που αφορούν είτε το σύνολο των πολιτών, είτε συγκεκριμένες οικονομικές ομάδες, όπως για παράδειγμα «αγρότες». Τέλος σε αυτή την κατηγορία συμπεριλαμβάνεται και η αθλητική ειδησεογραφία. Η κατηγορία «Ερα 2» αφορά κάθε σύνδεση του σταθμού με την κρατική ραδιοφωνία. Η κατηγορία «Θρησκευτικό περιεχόμενο» περιλαμβάνει την πρωινή προσευχή, αναμεταδόσεις Θείας Λειτουργίας καθώς κι εκπομπές με σχετικά θέματα. Η κατηγορία «Κοινωνικά» αφορά εκπομπές που απευθύνονται σε κοινωνικές ομάδες και εκπομπές εύθυμου χαρακτήρα. Στην κατηγορία «Μουσική» συμπεριλαμβάνονται οι εκπομπές που περιέχουν τον όρο «μουσική», «τραγούδι» ακόμα και όταν αυτοί οι όροι χρησιμοποιούνται σε παρενθέσεις ως επεξηγήσεις. Η εκπομπή «ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΠΟΝΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ» εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία με το σκεπτικό ότι διαδέχεται την αμέσως προηγούμενη εκπομπή «ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ». Τέλος, η εκπομπή «ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΑΚΟΥΣΕΤΕ ΚΑΤΙ...ΠΟΥ ΝΑ ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ;ΤΗΛΕΦΩΝΙΣΤΕ ΜΑΣ ΤΩΡΑ» εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία συνυπολογίζοντας την πληθώρα μουσικών εκπομπών που αφορούν τις επιλογές των ακροατών. Η κατηγορία «Παιδαγωγικά-

²⁸⁸ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 77

Εκπαίδευση» περιέχει προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά με εκπαιδευτικό χαρακτήρα καθώς και μια εκπομπή που απευθύνεται σε γονείς και αφορά εκπαιδευτικά θέματα. Η κατηγορία «Ποίηση- Πεζογραφία» είναι η εκπομπή «ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ».

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ: Άλλο 5%, Ενημέρωση 36%, Θρησκευτικό περιεχόμενο 5%, Κοινωνικά 4%, Μουσική 36%, Παιδαγωγικά-Εκπαίδευση 3%, Διαφημίσεις 6%, Ερα-2 4%, Ποίηση-Πεζογραφία 1%

ΜΟΥΣΙΚΗ 1991: Άλλο, Ελαφρά μουσική, Ελληνική μουσική, Κινηματογραφική μουσική, Λαϊκή μουσική, Μουσική κατ' εκλογήν ακροατών, Ξένη μουσική, Παραδοσιακή μουσική, Παραδοσιακή-Ελαφρά-Ελληνική-Ξένη μουσική.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΦΤΙΑΞΑ ΤΑ «ΕΙΔΗ» ΜΟΥΣΙΚΗΣ:

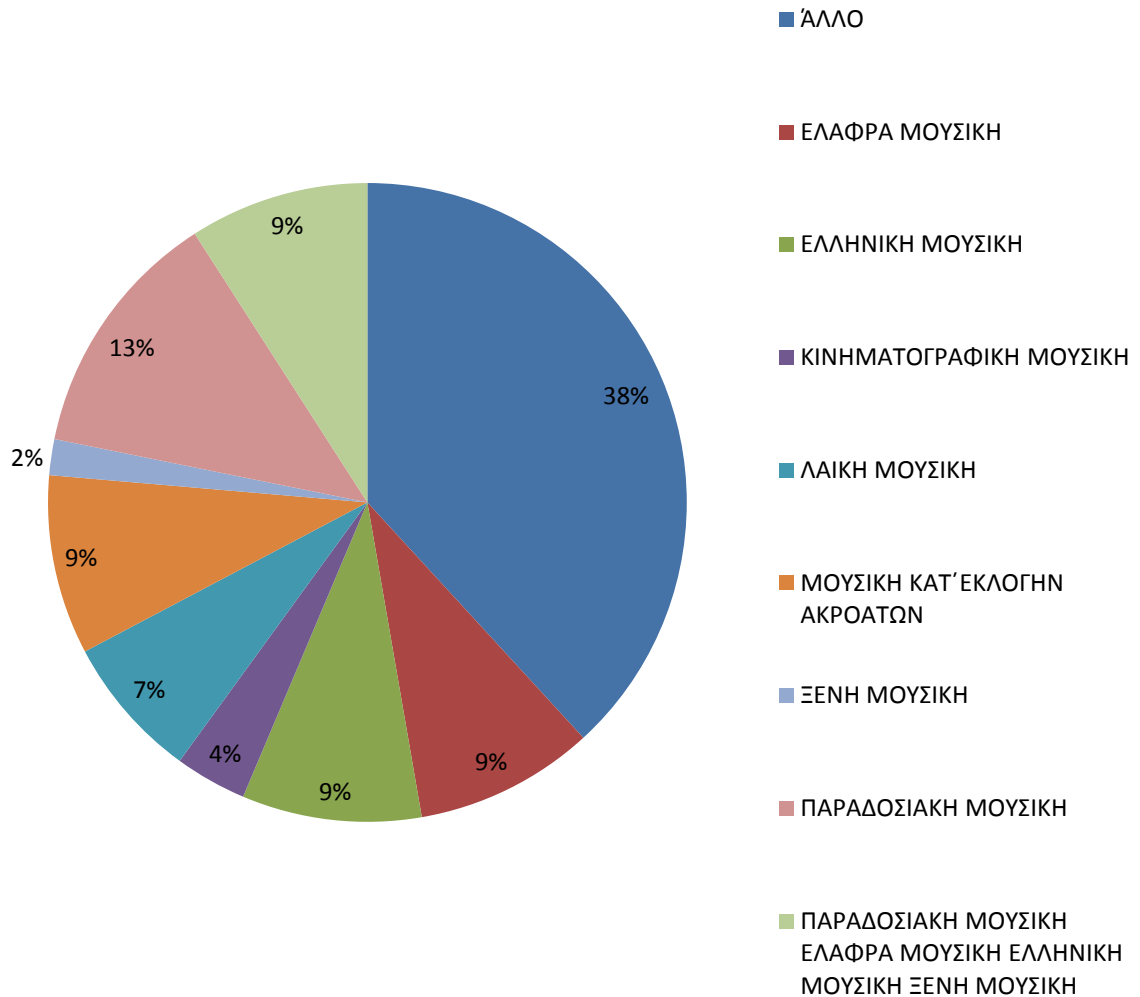
Η κατηγορία «Άλλο» περιλαμβάνει οποιαδήποτε εκπομπή περιέχει στον τίτλο ή σε επεξήγηση τους όρους «μουσική» ή «τραγούδι» και ταυτόχρονα δεν μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε είδος. Αξίζει αν σημειωθεί ότι μεγάλο ποσοστό αυτής της κατηγορίας απευθύνεται στο νεανικό κοινό. Η κατηγορία «Ελαφρό» περιλαμβάνει οτιδήποτε περιέχει στον τίτλο ή σε επεξήγηση τον όρο «ελαφρό». Η εκπομπή στην «ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ» επεξηγείται με τον όρο «πλακιώτικα». Ακολουθώντας τον ίδιο συλλογισμό με το πρόγραμμα του '63 σχετικά με τις καντάδες συμπεριλαμβάνεται σε αυτή την κατηγορία. Η κατηγορία «Ελληνική μουσική» περιλαμβάνει οτιδήποτε προσδιορίζεται ή επεξηγείται με τον όρο «ελληνικό». Η κατηγορία «Κινηματογραφική μουσική» αφορά την

εκπομπή «ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ». Η κατηγορία «Λαϊκή μουσική» περιλαμβάνει οτιδήποτε προσδιορίζεται με τον όρο «λαϊκό». Η κατηγορία «Μουσική κατ' εκλογήν ακροατών» αφορά όλες τις εκπομπές το ρεπερτόριο των οποίων διαμορφωνόταν από επιλογές ακροατών. Η κατηγορία «Ξένη μουσική» συμπίπτει με την εκπομπή «ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΣΚΟΘΗΚΗ». Στην κατηγορία «Παραδοσιακή μουσική» τοποθετούνται εκπομπές δημοτικής μουσικής καθώς η εκπομπή με τίτλο «ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ» που από την επεξήγηση προκύπτει ότι αφορά τη δημοτική μουσική των Επτανήσων. Τέλος η κατηγορία με όνομα «Παραδοσιακή-Ελαφρά-Ελληνική-Ξένη μουσική» αντιπροσωπεύει τις πρωινές εκπομπές ποικίλου ρεπερτορίου όπως αυτό επεξηγείται σε παρένθεση δίπλα στον τίτλο.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΕ «ΕΙΔΗ»: Άλλο 38%, Ελαφρά μουσική 9%, Ελληνική μουσική 9%, Κινηματογραφική μουσική 4%, Λαϊκή μουσική 7%, Μουσική κατ' εκλογήν ακροατών 9%, Ξένη μουσική 2%, Παραδοσιακή μουσική 13%, Ελαφρά, Παραδοσιακή-Ελαφρά-Ελληνική-Ξένη μουσική 9%.

ΜΟΥΣΙΚΗ
1991

Σύνολο

Η στατιστική ανάλυση του προγράμματος του 1991 στις γενικές κατηγορίες φανερώνει ότι με το πέρασμα των χρόνων ο ραδιοφωνικός σταθμός αλλάζει χαρακτήρα με μεγάλη αύξηση στην ενημέρωση που καταλαμβάνει το 36% του εβδομαδιαίου προγράμματος. Σε ίδια επίπεδα με τη μουσική με επίσης μεγάλο ποσοστό στο 36% που βέβαια σε σχέση με το πρόγραμμα του '63 έχει μειωθεί σχεδόν κατά πενήντα τις εκατό σε εβδομαδιαία βάση ενώ η ενημέρωση έχει καλύψει το ποσοστό που μένει, δηλαδή από το 9% ανέβηκε στο 36%. Είναι μια ξεκάθαρη απόδειξη της ανόδου του ειδησεογραφικού περιεχομένου στο πρόγραμμα του σταθμού. Το θρησκευτικό περιεχόμενο του σταθμού

παραμένει σταθερό στο 5% του προγράμματος, οι διαφημίσεις το 6%, οι οποίες στο πρόγραμμα του '63 δεν φαίνονται πουθενά αυτούσιες σαν κατηγορία, αφού τότε υπήρχε συγκεκριμένη οδηγία σχετικά με αυτές από το Ε.Ι.Ρ όπως αναφέρθηκε σε σχόλιο και προηγουμένως. Η κατηγορία «κοινωνικά» της τάξεως του 4% επί του προγράμματος επίσης σταθερό σε σχέση με το πρόγραμμα του '63 πάρα το γεγονός ότι μιλάμε για τριάντα χρόνια αργότερα. Η σύνδεση με το κρατικό πρόγραμμα Ερα-2 καταλαμβάνει μόνο το 4%, φαίνεται ολοφάνερα ότι έχει μειωθεί το ποσοστό κατά 10% μέσα σε τριάντα χρόνια, παρόλα αυτά υπάρχει. Τα παιδαγωγικά και η εκπαίδευση καταλαμβάνουν το 3% του προγράμματος, μένουν κι αυτά σταθερά δηλαδή σε σχέση με το προηγούμενο πρόγραμμα που εξετάσαμε, η ποίηση και η πεζογραφία μόνο το 1%, ποσοστό αρκετά χαμηλό, όμως από την άλλη δείχνει ότι ο διευθυντής προγράμματος του ΡΣΑ το 1991 θέλει να κρατήσει ζωντανή τη σχέση του ακροατή με το γραπτό κείμενο μιας και «σε μια εποχή τυραννικής κυριαρχίας της τηλεοπτικής εικόνας, η παρουσία της λογοτεχνίας στο δημόσιο ραδιόφωνο αποτελεί μια μοναδική δυνατότητα συμφιλίωσης του ακροατή με το γραπτό κείμενο. Δεν πρέπει να την αφήσουμε αναξιοποίητη».²⁸⁹ Στην κατηγορία «άλλο» ανήκει το 5% με περιεχόμενο χωρίς διευκρίνιση. Ολοφάνερα είναι η απουσία θεάτρου, παρότι στο πρόγραμμα του '63 υπάρχει έστω με χαμηλό ποσοστό ενώ ταυτόχρονα παρατηρούμε ότι από πολύ παλιά, από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ραδιοφωνίας ήταν αναπόσπαστο μέρος τους προγράμματος και προήγαγε μάλιστα όχι μόνο τη συντροφιά αλλά και την επιμόρφωση του κοινού. Σε σχετική δημοσίευση βλέπουμε ότι «έργα πολυσήμαντα και φωνές μοναδικές και ανεπανάληπτες που σε σημάδευαν, σε συντρόφευαν, σε επιμόρφωναν. Που δεν πρόσφεραν μόνο βαθιά σοφία ή σωστή διασκέδαση, αλλά ταυτόχρονα κι ένα ήθος που, λείπει από την εποχή μας...».²⁹⁰

Σχετικά με την ανάλυση της Μουσικής σαν ξεχωριστή κατηγορία, για την επιμέρους ανάλυσή της σε «είδη», στο πρόγραμμα του 1991 βλέπουμε, αν εξαιρέσουμε την κατηγορία «άλλο» που κατέχει το 38% αλλά έχει αδιευκρίνιστα στοιχεία, ότι πρωταγωνιστικό ρόλο έχει η παραδοσιακή μουσική με 13% επί του συνολικού προγράμματος σε εβδομαδιαία βάση. Ακολουθεί η μουσική κατ' εκλογήν των ακροατών με 9%, μια εκπομπή που έχει θεσπιστεί από τον ΡΣΑ από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας

²⁸⁹ Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμος Εταιρεία (Ε.Ρ.Τ Α.Ε.) (2008). *Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Ραδιοφωνία*. Αθήνα., σελ. 78

²⁹⁰ Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμος Εταιρεία (Ε.Ρ.Τ Α.Ε.) (2008). *Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Ραδιοφωνία*. Αθήνα., σελ. 90

του. Στο πρόγραμμα του '63 δεν φαίνεται να υπάρχει ξεχωριστή κατηγορία, όμως στο πρόγραμμα του 1958 είχε το 24 % του συνολικού προγράμματος σε εβδομαδιαία βάση επίσης. Παρά το πέρασμα των τριάντα χρόνων παραμένει μια σταθερή αξία τόσο στις προτιμήσεις των παραγωγών όσο και των ακροατών του σταθμού. Ισοδυναμεί σε ποσοστό βέβαια με την ελαφρά μουσική, την ελληνική καθώς και την κατηγορία με ποικίλο πρόγραμμα που αφορά παραδοσιακή, ελαφρά, ξένη κι ελληνική μουσική. Σχετικά με την τελευταία κατηγορία είδους, όπως φαίνεται και τα από τα κριτήρια, κάθε φορά παιζόταν ένα από όλα τα είδη που περιγράφονται κι επειδή δεν γνωρίζουμε τη συχνότητα του καθενός κάναμε μια ξεχωριστή κατηγορία που τα έχει όλα μαζί. Η λαϊκή μουσική σημειώνει αύξηση σε σχέση με το '63 ένα 4%. Η ξένη καταλαμβάνει το 2% έχοντας πέσει το ποσοστό σε σχέση με το παρελθόν. Τέλος εμφανίζεται για πρώτη μέχρι τώρα η κινηματογραφική μουσική με 4%, η οποία απουσίαζε από κάθε άλλο πρόγραμμα από αυτά που εξετάστηκαν. Απουσιάζει από το παρόν πρόγραμμα η συμφωνική μουσική πλήρως, όταν το '63 καταλαμβάνει το 3% του προγράμματος.

Συνοψίζοντας τα στατιστικά αποτελέσματα του προγράμματος του 1991 φαίνεται η μείωση της μετάδοσης της μουσικής μέσα από το ραδιόφωνο από το 64% στο 36% σε διάστημα τριάντα ετών ενώ παρατηρείται η αύξηση της ενημέρωσης από το 9% στο 36%. Το ραδιόφωνο με το πέρασμα των χρόνων έχει ολοένα και περισσότερο ενημερωτικό χαρακτήρα και έρχεται στα ίδια επίπεδα με τη μουσική, η οποία πρωταγωνιστούσε σε κάθε άλλο ως τώρα πρόγραμμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, δίπλα από κάθε τίτλο εκπομπής, αναγράφονται σε παρενθέσεις σχόλια σχετικά με το τί περιλαμβάνει η μετάδοση κάθε εκπομπής ή παρατηρήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της. Ξεκινώντας από τις παρατηρήσεις σχετικά με το περιεχόμενο, αξίζει να γίνει αναφορά σχετικά με την παρένθεση που βρίσκεται δίπλα σε κάθε τίτλο εκπομπής με το όνομα «Ειδήσεις» που λέει: «γέφυρα από ελαφρά ορχήστρα». Ο όρος «ελαφρό» βρίσκεται γι' ακόμη μια φορά στο προσκήνιο ενός προγράμματος του σταθμού, πέρα από το ποσοστό σαν είδος μουσικής αυτού, αυτή τη φορά υπάρχει και σαν “γέφυρα” για το ειδησεογραφικό περιεχόμενο. Ένας όρος που φαίνεται να έχει “ριζώσει” στο πρόγραμμα του σταθμού και να χρησιμοποιείται συνέχεια, παρότι σαν ποσοστό μουσικού είδους έχει μειωθεί περίπου κατά 10%. Σχετικά όμως με τις παρατηρήσεις που υπάρχουν στις παρενθέσεις, οφείλει να σταθεί κανείς στους τίτλους εκπομπών: «Λαϊκοί καημοί» και «Λαϊκά τραγούδια» οι παρενθέσεις των οποίων γράφουν: «με σεβασμό προς το κοινό που ακούει το σταθμό», «σεβασμός στο κοινό και το σταθμό», «με προσοχή», «λαϊκά

τραγούδια». Κάθε μία διευκρίνιση αντιστοιχεί σε ένα τίτλο κάθε φορά, όπως αυτός φαίνεται σε διαφορετικές ημέρες μέσα στην εβδομάδα. Σχεδόν σαράντα χρόνια μετά την ιστορική διάλεξη του Μάνου Χατζιδάκι για το ρεμπέτικο το 1949 και το γεγονός ότι οι «μελετητές θεωρούν αυτή τη διάλεξη ως απαρχή της ευρύτερης αποδοχής του ρεμπέτικου»,²⁹¹ θα χαρακτήριζε κανείς το πρόγραμμα του σταθμού συντηρητικό, τουλάχιστον ως προς τις λέξεις. Φαίνεται να ακροβατεί ανάμεσα στον όρο «ελαφρό» και σε παρατηρήσεις που υποστηρίζουν πάλι αυτό τον όρο με διαφορετικό τρόπο. Η προσπάθεια να φανεί όσο πιο ξεκάθαρα γίνεται η μη σχέση με οτιδήποτε θεωρείται ένοχο σχετικά με τις απαγορεύσεις τριάντα ετών, αποτελούν κύριο μέλημα των παραγωγών και του διευθυντή προγράμματος ο οποίος υπογράφει αυτό. Ενδεχομένως να επρόκειτο για μια τυπική αναγραφή των παραπάνω, κάτι τέτοιο όμως περιορίζει ταυτόχρονα και τη μετάδοση ενός είδους μουσικής που όπως προαναφέρθηκε έχει απενοχοποιηθεί πολλά χρόνια πριν. Σε αυτό το σημείο να τονίσω ότι στη συγκεκριμένη ενότητα, η έρευνά μας ασχολήθηκε με τους τίτλους των εκπομπών όπως αυτοί βρέθηκαν στα προγράμματα του σταθμού και όχι με το περιεχόμενο των εκπομπών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν απλουστεύσεις και περιορισμοί στην προσέγγισή μας.

²⁹¹ Ορδουλίδης, Ν. (2014). *Η δισκογραφική καριέρα του Βασίλη Τσιτσάνη (1936-1983): ανάλυση της μουσικής του και τα προβλήματα της έρευνας στην ελληνική λαϊκή μουσική*. Θεσσαλονίκη: Ιανός, σελ. 100

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έπειτα από μελέτη του τρόπου λειτουργίας των μέσων μαζικής επικοινωνίας σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και ταυτόχρονα με την έρευνα που έγινε σχετικά με τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος, ο οποίος αποτελούσε εξαρχής το αντικείμενο της μελέτης μας, από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90, προκύπτουν κάποιοι προβληματισμοί. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, λειτουργούν ως τα βασικά συμπεράσματα της εργασίας μας, οι έννοιες των οποίων εξετάστηκαν κι ερμηνεύθηκαν παράλληλα με το θεωρητικό πλαίσιο. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την έρευνα δεν εξαντλούν το σύνολο της δράσης και του περιεχομένου του σταθμού, είναι όμως συγκεκριμένα και σαφή. Μπορούμε να πούμε λοιπόν ότι προκύπτουν αληθείς προβληματισμοί και συνεπώς αληθή συμπεράσματα έστω με αυτό το δείγμα έρευνας που χρησιμοποιήθηκε. Ο χρόνος καθώς και οι ανάγκες της εργασίας, μας έκαναν να αναζητήσουμε και συνεπώς να χρησιμοποιήσουμε ένα μικρό δείγμα, αλλά να το μελετήσουμε με συνέπεια και αντικειμενικότητα.

Έχοντας ολοκληρώσει την έρευνα αλλά και την ανάλυση βασικών δεδομένων που απορρέουν από αυτή, προκύπτουν έννοιες με γενικό περιεχόμενο τις οποίες ένας μουσικολόγος καλείται να ερμηνεύσει και να αξιολογήσει περαιτέρω. Ακόμα, έρχεται αντιμέτωπος με πιο συγκεκριμένα θέματα που χρήζουν εξήγησης κι ερμηνείας. Μελετήσαμε συγκεκριμένα τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδας και μιλήσαμε γι' αυτόν από το ειδικό στο γενικό σε σχέση με το θεωρητικό πλαίσιο, ενώ η παράθεση των συμπερασμάτων όλης της εργασίας γίνεται ακολουθώντας την επαγωγική σκέψη, από τα γενικά στα ειδικά.

Τόσο μέσα από την ανάλυση των εκπομπών του σταθμού, όσο και μέσα από την ανάλυση των προγραμμάτων αυτού, συμπεραίνουμε ότι ο όρος «ελαφρό» κυριαρχεί σε ποσοστό παρουσίας χωρίς να χάνει τη δύναμή του στο πέρασμα του χρόνου και είναι εφάμιλλος με τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος. Αποτελεί έναν όρο με γενικό περιεχόμενο και ενδεχόμενη ένταξη σε αυτόν και άλλων ειδών μουσικής. Συναντάται έντονα και με διάφορους τρόπους. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, τον βλέπουμε να συνοδεύει λέξεις όπως, «τραγούδι», «ορχήστρες», «μουσική» ενώ μπορεί να αφορά είτε ελληνική είτε ξένη μουσική. Κάτι τέτοιο δεν μπορεί παρά να έχει άμεση σχέση

με τις εντολές που το E.I.P είχε θέσει στους εκάστοτε ραδιοφωνικούς σταθμούς. Η χρήση του όρου τόσο μέσα από τα προγράμματα όσο και μέσα από τις εκπομπές, είναι μια επιβολή της «κεντρικής εξουσίας» που καθορίζει κριτήρια και διαμορφώνει αισθητική, από τη μία μεριά τους ίδιους τους ανθρώπους του ραδιοφώνου, δηλαδή παραγωγούς, εκφωνητές κλπ, όπως αυτό παρατηρείται στο πέρασμα των ετών και από την άλλη τους ίδιους τους ακροατές που είναι και οι αποδέκτες της επικοινωνίας του μέσου. Έτσι βλέπουμε ότι πρόκειται για έναν όρο «απενοχοποίησης», που χρησιμοποιείται με κάθε δυνατό τρόπο για να δηλώσει τη νόμιμη ύπαρξη του σταθμού. Τέλος ο όρος «ελαφρό» διαμόρφωσε τις προτιμήσεις του κοινού ενώ ταυτόχρονα έχει ταυτιστεί με τους όρους «παλιό και καλό».

Μια δεύτερη παρατήρηση η οποία προκύπτει από την πρώτη, είναι ότι η παλαιότητα των τραγουδιών έχουν ταυτιστεί με ποιοτικό περιεχόμενο. Ακούμε στις εκπομπές την εκφωνήτρια να μιλά για τραγούδια του παρελθόντος με σεβασμό, δίνοντάς τους αξία. Ακόμη και στην επικοινωνία του σταθμού με καλλιτέχνες γνωστούς στο ευρύ κοινό, όταν αυτοί αναφέρονται σε «παλιές εποχές» και μιλούν επίσης για περιεχόμενο και ουσία στα τραγούδια, η ίδια φαίνεται να επιδοκιμάζει κάτι τέτοιο. Επομένως ο σταθμός μέσα από το επίσημο πρόγραμμά του και μέσω του λόγου του έμψυχου δυναμικού του έχει ταυτίσει το «παλιό τραγούδι» με το «καλό τραγούδι» και το «ποιοτικό» περιεχόμενο.

Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις κεντρικές οδηγίες του E.I.P καθώς και την έρευνά μας σχετικά με τα είδη μουσικής που υπάρχουν στα προγράμματα αλλά και στις εκπομπές του σταθμού, βλέπουμε ότι απουσιάζει πλήρως ο όρος «ρεμπέτικο». Φαίνεται ο σταθμός να ήταν άλλο ένα μέσο που αποσιώπησε το ρεμπέτικο τουλάχιστον ως όρο. Ενδεχομένως, ο σταθμός να έπαιζε έστω και σε περιορισμένο αριθμό, αν συμπεριλάβουμε το ρεμπέτικο σε αυτό που ο κύριος Μπεράτης έχει δηλώσει σχετικά με το λαϊκό τραγούδι και την περίοδο που αυτό απαγορευόταν, ότι δηλαδή έβαζε έστω και σε περιορισμένο αριθμό λαϊκά τραγούδια. Σίγουρα παρατηρούμε ότι στις αρχές της δεκαετίας του '90, ο σταθμός είναι επιφυλακτικός και συντηρητικός και με τον όρο «λαϊκό» σε μια εποχή που το ρεμπέτικο έχει απενοχοποιηθεί από το '49 με την ιστορική διάλεξη του Μάνου Χατζιδάκι. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η μία και μοναδική περίπτωση επικοινωνίας με βάση το δείγμα του υλικού μας, με μια πρωταγωνίστρια του ρεμπέτικου είδους. Σ' αυτήν, η Ιωάννα Γεωργακοπούλου περιγράφει τις αντικειμενικές δυσκολίες των εκπροσώπων του είδους στη σχέση τους με τη μουσική βιομηχανία.

Ακόμη ένα συμπέρασμα που προκύπτει από τους τίτλους των εκπομπών όπως αυτοί αναγράφονται στο πρόγραμμα, είναι ότι υπάρχει μια στρατηγική με βάση την οποία έχουν δοθεί αυτοί στο πρόγραμμα. Έντονη είναι η παρουσία των λέξεων «ελαφρό», «παλιό», «καλό», «ελληνικό», «ποικίλο», «δημοτικό», «ύπαιθρος». Για τις πρώτες τρεις λέξεις έγινε αναφορά παραπάνω. Για τις υπόλοιπες, παρατηρείται η αυξημένη παρουσία τους στα προγράμματα σε σημείο να λειτουργούν ως απόδειξη της ανάγκης να χρησιμοποιούνται ουδέτεροι όροι. Δεν αναφέρεται για παράδειγμα η λέξη «παραδοσιακή» μουσική ενώ γράφεται συνέχεια η λέξη «δημοτική» ή «της υπαίθρου». Σημάδια εντοπιότητας παρατηρούνται αυξημένα, συνοδεύοντας οποιοδήποτε περιεχόμενο. Πέρα από την ύπαρξη των λέξεων αυτών στα προγράμματα, τα εντοπίσαμε και σε μεμονωμένα στιγμιότυπα ηχητικού υλικού σε μια από τις καταγραφές μας. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για ένα περιεχόμενο πιο ασαφές και γενικό ενώ δείχνει ουδετερότητα και διπλωματική χρήση των λέξεων.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, τα δεδομένα της έρευνά μας αποτελούν ένα μικρό δείγμα, ικανό όμως να δώσει μια εικόνα σχετικά με την αισθητική του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος. Τόσο μέσα από τις εκπομπές που εξετάστηκαν όσο και μέσα από το περιεχόμενο των προγραμμάτων και των στοιχείων που αντλήθηκαν από αυτό, διαπιστώνουμε τα εξής: Πρόκειται για έναν σταθμό άρρηκτα συνδεδεμένο με το «ελαφρό τραγούδι» και την αισθητική αυτού, γεγονός που προκύπτει τόσο από την επικοινωνία του σταθμού με καλλιτέχνες που έχουν υπηρετήσει το ελαφρό τραγούδι ακόμη και αρκετά χρόνια πριν, όσο και από τη γενικότερη αίσθηση που δίνεται από την ίδια την εκφωνήτρια, σχετικά με τη διάθεση της νοσταλγίας και του ρομαντισμού που προσεγγίζει τα πράγματα. Μια ακόμη επιβεβαίωση αυτής της προσέγγισης, συναντάται σε πολλά σημεία κατά τη ροή των εκπομπών της ίδιας, όταν δανείζεται στίχους από τραγούδια που πρόκειται να ακολουθήσουν προκειμένου να εισάγει μια τέτοια ατμόσφαιρα ή σκηνοθετεί μικρές ιστορίες ως πρόλογο των τραγουδιών, γεγονός που ταυτόχρονα αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του ραδιοφώνου που είναι ο συγκερασμός λόγου και μουσικής.

Ακόμη, όπως προκύπτει, πρόκειται για ένα σταθμό που εστιάζει στην επικοινωνία, κάτι που αποτελεί πρωταρχικό στόχο των μέσων, τις περισσότερες φορές όμως χάνεται στο χρόνο. Με το πέρασμα των ετών ο συγκεκριμένος σταθμός διατηρεί αναλλοίωτο το κομμάτι της επικοινωνίας με τους ακροατές. Διατηρεί εκπομπές με μουσικό περιεχόμενο

το οποίο προκύπτει έπειτα από επιθυμία των ακροατών. Ξεκίνησε ως σταθμός που δεχόταν γράμματα με τις επιθυμίες των ακροατών προς μετάδοση καθώς και αφιερώσεις σε δικά τους πρόσωπα και στους ξενιτεμένους. Ο αντίκτυπος ήταν πολύ μεγάλος. Ο σταθμός έγινε γνωστός μέσα από τέτοιου είδους εκπομπές και αγαπήθηκε πολύ, ταυτόχρονα με τη μεγάλη εμβέλεια που είχε από τα πρώτα κιόλας χρόνια λειτουργίας του. Τέλος, κάτι που επίσης φανερώνει ότι ο σταθμός είναι δίπλα στο κοινό από την αρχή, είναι ότι δεχόταν δωρεές δίσκων ενώ παράλληλα απόδειξη αποτελούν οι ηχογραφήσεις που γίνονταν στο στούντιο με ντόπιους μουσικούς ερασιτέχνες και η μετάδοση των τραγουδιών τους σε όλους τους ακροατές.

Συνεχίζοντας, συμπεραίνουμε ότι βασικός πυλώνας του περιεχομένου του σταθμού είναι η μουσική. Αποτελεί βασικό μέλημα του σταθμού απ' ό,τι φαίνεται, να κυριαρχεί η μουσική στο πρόγραμμά του, χωρίς βέβαια να ξεφεύγει από το γενικότερο χαρακτήρα των υπόλοιπων μέσων επικοινωνίας όπως αυτός διαμορφώνεται στο πέρασμα των χρόνων και είναι αυτός της ενημέρωσης. Εδώ αυξάνεται ο ενημερωτικός χαρακτήρας του σταθμού παρ' όλα αυτά βρίσκεται στα ίδια επίπεδα με τη μουσική. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, όπου τα ποσοστά μουσικής κι ενημέρωσης είναι ίδια, φαίνεται η μουσική να υπερτερεί τόσο ως προς τη συχνότητα των εκπομπών όσο και ως προς τα είδη που αυτή καλύπτει.

Επιπλέον, σε αντίθεση με την πλειοψηφία των μέσων επικοινωνίας, ο σταθμός φαίνεται ότι δε στοχεύει στο κέρδος, το οποίο αποτελεί βασικό στόχο της πολιτιστικής βιομηχανίας. Παραμένει συγκεντρωμένος στις αξίες και τα ιδανικά με τα οποία ξεκίνησε. Κάτι τέτοιο φανερώνεται και από τα ποσοστά των διαφημίσεων όπως αυτά διαμορφώνονται με το πέρασμα των ετών, χωρίς να σημαίνει βέβαια ότι απουσιάζουν. Ακόμα και στο πρόγραμμα του '91 οι διαφημίσεις με βάση το πρόγραμμα εντοπίζονται μια στιγμή κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Βασισμένοι στην έννοια της αποπροσωποποίησης του περιεχομένου των μέσων, όταν αυτά ακολουθούν τους κανόνες της πολιτιστικής βιομηχανίας, διαπιστώνουμε ότι ο συγκεκριμένος σταθμός ξέφυγε αυτής της πορείας. Διατήρησε τα βασικά στοιχεία ταυτότητας με τα οποία ξεκίνησε. Παρά τους συμβιβασμούς τους οποίους κλήθηκε να κάνει, προκειμένου να σταθεί μέσα σε ένα πλαίσιο λειτουργίας κρατικώς προσδιορισμένο, το προσωπικό όραμα του δημιουργού και τα ιδανικά του ραδιοερασιτεχνισμού είναι τα στοιχεία που διαμόρφωσαν την ταυτότητά του ως τις αρχές της δεκαετίας του '90.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ανδριοπούλου, Ε., (2006). *Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα: Ερευνητικά κείμενα και συμβολές*. Αθήνα: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων.
- Βλησίδης, Κ. (Επιμ.). (2006). *Σπάνια κείμενα για το ρεμπέτικο (1929-1959)*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
- Γεωργίου, Χ. & Γιανναράς, Γ. & Κούτσικος, Η. & Τσίμας, Σ. (2005). *Βιομηχανική Παραγωγή και Ενέργεια: Ή Τάξη Ενιαίου Λυκείου: Τεχνολογική Κατεύθυνση*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμος Εταιρεία (Ε.Ρ.Τ Α.Ε.) (2008). *Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Ραδιοφωνία*. Αθήνα.
- Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης.
- Κάρτερ, Γ.Ν. (1955). *Το ραδιόφωνο και η αισθητική του*. Αθήνα: Μαυρίδης.
- Κάρτερ, Γ.Ν.(1981). *Κείμενα επικοινωνίας: τηλεόραση και ραδιόφωνο*. Αθήνα: Δίφρος.
- Κάρτερ, Γ.Ν. (1966). *Ραδιόφωνο και τηλεόραση: (Δοκίμια)*. Αθήνα: Γκόννη.
- Κουρή, Μ. (2007). Επιχειρώντας στον πολιτισμό: η επιστημονική διοίκηση και διαχείριση του πολιτισμού. Στο «Πολιτισμός»: *Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2*, (σ.σ. 41-52). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής.
- Μανιάτης, Δ.Δ. (2006). *Η εκ περάτων δισκογραφία γραμμοφώνου: Έργα Λαϊκών μας καλλιτεχνών*. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού.
- Μαυραγάνης, Π. & Θέμελης, Αν. Π. (1998, 26 Απριλίου). Ταγκό και μεσοπόλεμος: Από το Μπουένος Άιρες στην Αθήνα του Αττίκ και της επιθεώρησης. *Η Καθημερινή*, σ. 10/11.
- Νοταράς, Γ. (2008). *Από τις 78 στροφές στο cd: 80 χρόνια ελληνικής δισκογραφίας*. Αθήνα: Καστανιώτη.

Ορδουλίδης, Ν. (2014). *Η δισκογραφική καριέρα του Βασίλη Τσιτσάνη (1936-1983): ανάλυση της μουσικής του και τα προβλήματα της έρευνας στην ελληνική λαϊκή μουσική*. Θεσσαλονίκη: Ιανός.

Παναγόπουλος, Κ. (2000). *Από την αναμονή προς την αναγνώριση: Η πορεία του ραδιοερασιτεχνισμού: Με αναφορά στην ιστορία του ασυρμάτου, του ραδιοφώνου, των ηλεκτρικών και του ραδιοερασιτεχνισμού: Συνεντεύξεις, μαρτυρίες και ντοκουμέντα*. Αθήνα: Ραδιοτηλεπικοινωνίες.

Παπαδάκη, Ε. (2006). Ο Καθρέφτης, το Παράθυρο και ο Εξόριστος Ποιητής: Εικόνες του εαυτού και του άλλου στα Ευρωπαϊκά ΜΜΕ. Στο Καϊτατζή-Whitlock, Σ. & Μπαλτζής, Α. (Επιμ.). *Καινοτομίες και προκλήσεις στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress.

Παπαδάκη, Ε. (2007). Τα Μουσεία ως Διαχειριστής Πολιτισμού: Το παράδειγμα των Μουσείων Σύγχρονης Τέχνης. Στο «Πολιτισμός»: Θεσμοί & Διαχειρίσεις, τετράδιο Νο 2, (σ.σ.11-24). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου.

Παπαδάκης, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Τα δημοτικά του φωνόγραφο: Προϊόντα ανώνυμης λαϊκής δημιουργίας ήταν τα πρώτα δημοτικά τραγούδια. *Η Καθημερινή*, σ. 26/28.

Παπανικολάου, Δ. (2012). *Το Τρίτο Πρόγραμμα της ελληνικής ραδιοφωνίας στα χρόνια του Μάνου Χατζιδάκι: κοινωνικές και πολιτιστικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Fagottobooks.

Παπασπήλιος, Κ. (2005). *Το Πανόραμα της Ελληνικής Μουσικής*. Αθήνα: Εμπειρία εκδοτική.

Παπαστεφάνου, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Το «χρυσό» Νέο Κύμα: Τα όνειρα, το κέφι και το μεράκι μιας ομάδας νέων που εκφράστηκαν μέσα από το τραγούδι. *Η Καθημερινή*, σ.16/18.

Πετρίδου, Κ.Κ. (2014). *Σοφία Βέμπο: Τραγουδάγε την Ελλάδα και όλη η Ελλάδα τραγουδούσε μαζί της*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων και Περιοδικών – UniversityStudioPress.

Πλέχοβα, Ο.Β. (2002). *Το πρώτο ελληνικό ραδιόφωνο: ...και το πρώτο των Βαλκανίων*. Θεσσαλονίκη: Μπαρμπουνάκης.

- Σαρρής, Δ. (2006). Ο ήχος ως τόπος, ο τόπος ως ήχος: ακροαματική κουλτούρα, εγγράμματες πρακτικές και οι χώροι της καθημερινότητάς μας. Στο «*Μουσική Ήχος & Τόπος*», τετράδιο Νο1, (σ.σ. 35-58). Άρτα: εκδόσεις Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής.
- Στρατηγοπούλου, Δ. (1954). *Τραγουδώντας: σκόρπιες νότες στο πεντάγραμμο της ζωής μου*. Αθήνα: Αετός.
- Τραϊφόρος, Μ. (1988). *Βέμπο-Τραϊφόρος: Μια ζωή*. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης.
- Τσάμπρας, Γ. (2005). *Μιχάλης Σουγιούλ: Ας ερχόσουν για λίγο: 50 χρόνια ζωής τραγούδια αιώνια*. Αθήνα: Άγκυρα.
- Χαιρετάκης, Μ. (2014). *Η ραδιοφωνία στην Ελλάδα 1930-1950*. 1^η έκδοση, Αθήνα: LeftMedia Ανώνυμος Ραδιοφωνική-Τηλεοπτική
- Χατζηδάκης, Γ. (1998, 26 Απριλίου). Το Τραγούδι στο ραδιόφωνο: Το νέο μέσο συντέλεσε όχι μόνο στην εξέλιξη αλλά και στη χειραγώγησή του. *Η Καθημερινή*, σ. 12/13.
- Baudrillard, J. (1994). Η κουλτούρα των μαζικών μέσων: Mediumismmessage. Στο Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Η κουλτούρα των μέσων*»: *Μαζική κοινωνία και πολιτιστική βιομηχανία*. (σ.σ. 284-289). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Carrier, J.P (2004). *Θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση των ΜΜΕ*. Μτφρ. Σ. Ασλανίδου. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ
- Crissel, A. (1991). *Η γλώσσα του ραδιοφώνου*. Μτφρ. Ι. Μπαμπασάκης. Αθήνα: Αιγόκερος. 2009.
- Eco, U. (1987). *Κήνσορες και θεράποντες: Θεωρία και ιδεολογία των μέσων μαζικής ενημέρωσης*. Μτφρ. Ε. Καλλιφατίδη. Αθήνα: Εκδόσεις «Γνώση».
- McLuhan, M. (1991). Το μέσο είναι το μήνυμα. Στο Τ. Φραγκούλης, & Κ. Λιβιεράτος (Επιμ.), «*Το μήνυμα του μέσου*»: *η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας* (σ.σ 234-252). Αλεξάνδρεια. 1991.
- McQuail, D. *Η Θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21^ο αιώνα*. Μτφρ. Κ. Μεταξά. Αθήνα: Καστανιώτη. 2003.

Pradalié, R. (1960). *Η ραδιοφωνική τέχνη*. Μτφρ. Γ. Αστεριάδης. Αθήνα: ΕΙΡ.

Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Μτφρ. Β. Νταλάκου & Κ. Βασιλικού. Αθήνα: Guterberg

Thompson, J.B. (1995). *Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας*. Μτφρ. Γ. Καραμπίνη. & Ν. Σώκου. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. 1998.

Fiske, J. (1992). *Εισαγωγή στην επικοινωνία*. Μτφρ. Β. Μεσσίνη & Ε. Λούτζη. Αθήνα: Αιγόκερως. 2009.

Πηγες από το διαδίκτυο:

Wikipedia: Ελίζα Μαρέλι

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%AF%CE%B6%CE%B1_%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%AD%CE%BB%CE%BB%CE%B9

(14 Φεβρουαρίου 2020, 19:15).

Μια Ιστορία Ένα Τραγούδι: Άπονη ζωή, 2017. <https://www.kanali6.com.cy/blog-posts/23407-mia-istoria-ena-tragoydi-aponi-zoi?page=2> (14 Φεβρουαρίου 2020, 19:47).

Η Αιμιλία Μονάχου στην ΕΡΑ Πύργου, 2016. <https://erapirgou.gr/i-emilia-monachou-stin-era-pirgou/> (16 Φεβρουαρίου 2020, 16:08)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ 1958-1963-1991

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1958

Με την ένταξη του σταθμού στο Ε.Ι.Ρ, ο σταθμός ήταν υποχρεωμένος να εκτελεί το πρόγραμμα που είχε ορίσει το ίδιο το Ε.Ι.Ρ.²⁹² Ο σταθμός ήταν ακόμη υποχρεωμένος, όπως λέει επιστολή του Ε.Ι.Ρ, να στέλνει «αναλυτική αναφορά εκτελέσεως προγράμματος» και οποιαδήποτε αλλαγή ή διακοπή της μετάδοσης έπρεπε να «αποστέλλεται» επίσης «αναλυτικώς» σε αυτό.²⁹³

ΚΥΡΙΑΚΗ

07.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ

13.30 ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ :ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ
ΒΑΣΕΩΣ ΑΡΑΞΟΥ

14.00 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ

14.30 ΛΗΞΙΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

-

16.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

²⁹² Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 76

²⁹³ Καρνάρος, Λ.Κ. (2005). «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθμός Αμαλιάδος... Στα όρια του μύθου». Πάτρα: Πέτρος Κούλης, σελ. 77

19.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

19.30 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ

20.30 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

21.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ

22.00 ΛΗΞΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΥΠΟΛΟΙΠΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΠΡΩΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ

07.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

10.00 ΛΗΞΙΣ ΠΡΩΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ

12.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ

12.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

13.15 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

14.00 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

15.30 ΛΗΞΙΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ

17.00 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ

19.15 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ

20.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

20.15 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ:ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ
ΑΚΡΟΑΤΩΝ

21.30 ΛΗΞΙΣ ΕΣΠΕΡΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 14 ΕΩΣ 20 ΙΟΥΛΙΟΥ 1963

ΚΥΡΙΑΚΗ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ- ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

08.30 ΠΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΙΚΡΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΟΥ Ε.Ι.Ρ (ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ Ο
ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΝΤΗΣ)

09.00 Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

10.45 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

11.00 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

11.30 Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥ

11.50 ΕΛΑΦΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

14.00-15.00 ΕΜΕΙΣ ΚΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ

16.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

17.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

19.00 ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

19.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ

20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

20.45 ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ: «ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΣΙΜΟΝ ΜΑΣΣΑΡ» ΤΩΝ
ΜΠΕΡΑΤΟΛΑΝΤ ΜΠΡΕΧΤ ΚΑΙ ΛΕΟΝ ΦΟΥΧΤΒΑΝΓΚΕΡ

21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

21.45 ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (ΜΕΡΟΣ Β)

22.45-23.30 ΕΛΑΦΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ
10.15-10.30 Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ
11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
12.30 ΚΑΘΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΑΛΛΟ
13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ
13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ
14.00 Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ
14.15 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ
14.45-15.00 ΞΕΝΕΣ ΕΛΑΦΡΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ
16.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
17.00 ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ
18.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
19.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ
19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ
19.45 ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
21.00 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ
22.00 ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ

23.00-23.30 ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΡΙΤΗ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

10.15-10.30 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

12.30 ΞΕΝΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

13.15 ΕΝΑΣ ΔΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

14.00 ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ

14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

16.30 ΕΛΑΦΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

17.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

18.00 Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ (ΣΕΙΡΑ Β ΜΑΘΗΜΑ 15^{ov})

18.15 ΛΑΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

19.00 ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

19.05 ΞΕΝΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ

19.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

20.45 ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

21.15 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

22.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ

22.30 ΠΑΛΗΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

23.00-23.30 ΑΠΑΛΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

10.15-10.30 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

11.30 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ

13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ

14.00 ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΜΟΧΘΟΥ

14.15 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

14.45-15.00 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

16.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

17.00 ΜΕΛΩΔΙΕΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΙ

18.00 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

19.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ

19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

19.45 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

20.00 ΚΑΝΤΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΠΕΡΕΤΕΣ

21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

22.00 ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ «Η ΝΕΚΡΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ» ΤΟΥ ΑΝΡΥ ΝΤΕ ΜΟΝΤΕΡΛΑΝ

23.00-23.30 ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

ΠΕΜΠΤΗ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

10.15-10.30 Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

11.30 ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

12.30 ΞΕΝΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ

13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ

14.00 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΕΛΑΦΡΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

16.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

17.00 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

18.00 Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ (ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ)

18.15 ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

18.30 ΜΟΥΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

19.00 ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

19.05 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

19.45 ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

21.00 ΞΑΝΑΓΥΡΝΑΜΕ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ

21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

22.00-23.30 ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΗΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

10.15-10.30 ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

11.00 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ

13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

13.15 ΕΝΑΣ ΔΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

14.00 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

14.45-15.00 ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ

16.30 ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

17.00 ΠΟΙΚΙΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

18.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

18.45 ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

19.00 ΕΛΑΦΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

19.45 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

20.45 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

22.00 ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ: -ΒΕΡΝΤΙ: ΤΡΑΒΙΑΤΑ (΄Β ΠΡΑΞΙΣ)

22.42 ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

23.00-23.30 Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ

07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ

07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

10.00-10.30 ΕΛΑΦΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

11.30 ΦΩΝΗΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ

13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ

13.45 ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΜΟΧΘΟΥ

14.00 Η ΠΟΛΥΝΤΟΡ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ...

14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

16.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

17.00 ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ

18.00 Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ(΄Β ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ)

18.15 ΛΑΪΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

19.00 ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

19.05 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ

22.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

23.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΟΥ ΔΙΑΛΕΞΑΜΕ ΓΙΑ ΕΣΑΣ

23.30 ΚΑΝΤΑΔΕΣ

24.00 ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

00.30-01.00 ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1991- ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ

(Συνημμένο στο υπ' αριθμόν πρωτ. 392/ 7-10-91)

Το παρόν πρόγραμμα, βρέθηκε έπειτα από αναζήτηση στο αρχείο του σταθμού. Καταγράφεται όπως αυτό βρέθηκε και δόθηκε από συνεργάτες του σταθμού.

ΔΕΥΤΕΡΑ

06.30 ΕΝΑΡΞΗ - ΠΡΟΣΕΥΧΗ

06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ (3' γυμναστική, οργανική δημ. μουσική, δημ. τραγούδι, ελαφρ/κο τραγούδι, ελαφρό Ελλην. τραγούδι ποιότητας, Ελλην. & ξένη οργαν. μουσική)

07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

07.30 ΚΑΛΗ ΒΔΟΜΑΔΑ (για τις υπόλοιπες μέρες «ΚΑΛΗΜΕΡΑ»), (10 καλά ελλην. τραγούδια διαφόρων ειδών κι εποχών. Ενδιάμεσα ευχάριστα ανέκδοτα και μικρές αστείες ιστορίες)

08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ (Αρχή με συνταγή φαγητού και γλυκού από νοικοκυρά που θα παίρνεται κείνη τη στιγμή, ύστερα από προ-συνεννόηση. Οι διαφημίσεις διατρέχουν το πρόγραμμα της μέρας ανά δύο-τρεις, εκτός των ειδήσεων ΕΡΤ ως τις 08.30 το βράδυ).

09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (η συνέχεια όπως προηγούμενα)

09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ (Τοπικά ζωντανά στιγμιότυπα γεν. χαρακτήρα πόλης, περιχώρων, χωριών- και συνδέσεις με άλλες περιοχές Πελοποννήσου- νησιών)

10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στη συνέχεια η ραδ. εφημερίδα)

10.30 Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΑΣ (μέσα στη ραδ. εφημερίδα)

10.45 15 ΠΡΩΙΝΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αμέσως μετά γέφυρα από ελαφ. ορχήστρα)

11.10 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ (Αισθητική, μόδα, υγιεινή κλπ. Κάθε μέρα ένα θέμα)

12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ (με σεβασμό προς το κοινό που ακούει το σταθμό)

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2

15.00 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ (με λαογραφικά στοιχεία κλπ) 16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αν χρειαστεί γέφυρα με ελαφ. ορχ.)

16.10 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ (αντί του ανακατωμένου ερχόμενου)

17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αν χρειαστεί γέφυρα όπως προηγούμενα)

17.10 ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥΣ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (γέφυρα όπως προηγούμενα)

18.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.30 ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ

20.00 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

20.16 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ (Αθλ. νέα Πελοποννήσου-νησιών, περασμένης Κυριακής)

20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ (Επτανησιακή μουσική και τραγούδι)

21.00 ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ (Ποίηση – πεζογραφία)

21.30 ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ (Μουσική και σχόλια γύρω από αυτήν)

22.30 ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΓΡΑΜΜΟΥ

23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΤΡΙΤΗ

06.00 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ

06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ (ίδιο με της Δευτέρας)

07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ (ίδιο με της Δευτέρας)

08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ (ίδιο με της Δευτέρας)

09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (η συνέχεια όπως προηγούμενα)

09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια με Ραδ. εφημερίδα)

10.30 ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧ. ΗΛΙΔΑ (αντί του «γιατρού μας». Μέσα στη ραδ. εφημ.)

10.45 ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Δημοτικά, ελαφρ/κά , Λαϊκά- όχι βαριά- Ελληνικά και ξένα.

11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια τοπικού)

12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Συνέχεια τοπικού προγράμματος)

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2

15.00 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

15.15 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ (ήρεμες μελωδίες & τραγούδια και μια ευχάριστη ιστορ.)

16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

16.10 ΗΛΕΙΑΚΗ ΥΠΑΙΘΡΟΣ (Κοινοτικά και άλλα)

17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Συνέχεια με ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Συνέχεια τοπ. προγράμματος)

18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

19.10 ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια τοπ. προγράμματος)

20.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ (Σεβασμός στο κοινό και Σταθμό)

21.00 «ΣΥΝ ΑΘΗΝΑ» (παιχνίδι για όλους)

22.00 ΜΕΛΩΔΙΕΣ & ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΙΟΥΝΤΑΙ

23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ

06.30 ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

6.40 «Όπως της Δευτέρας»

07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ (όπως της Δευτέρας)

08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ(όπως Δευτέρ)

09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (η συνέχεια όπως Δευτέρας)

09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια με Ραδ. Εφημ.)

10.30 ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

10.45 15 ΠΡΩΙΝΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (γέφυρα με ελαφρά ορχήστρα)

11.10 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ (με διαφορετικό θέμα από αυτό της Δευτέρας)

12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ

13.00 τραγούδια δεκαετίας '60

13.30 ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ (διαφημίσεις – τραγούδια)

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2

15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ (όπως της Τρίτης)

16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

16.10 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ

17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Συνέχεια με ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

(συνέχεια τοπ. προγράμματος)

18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

19.10 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

20.00 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ (ιστορίες για μικρά παιδιά, παραμύθια, τραγουδάκια)

20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ

21.00 Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΜΑΣ

23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΠΕΜΠΤΗ

06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ

06.40 Όπως της Δευτέρας

07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ (όπως Δευτέρας)

08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ (όπως Δευτέρας)

09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (η συνέχεια όπως προηγούμενα)

09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (η συνέχεια με Ραδ. εφημ.)

10.30 ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ (μέσα στην Ραδ. εφημ.)

10.45 ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (όπως της Τρίτης)

11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

(συνέχεια τοπικού προγράμματος)

12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

12.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

13.15 ΕΛΑΦΡΟΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ & ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗΜΕ ΕΡΑ-2

15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ (όπως Τρίτης)

16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

16.10 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ

17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

19.10 ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

20.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ (με προσοχή)

21.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

21.45 ΘΕΛΕΤΕ Ν' ΑΚΟΥΣΕΤΕ ΚΑΤΙ ΠΟΥ... Ν' ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ; ΤΗΛΕΦΩΝΙΣΤΕ ΜΑΣ
ΤΩΡΑ

23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ

06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ (όπως Δευτέρας)

07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ (όπως Δευτέρας)

08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ (όπως Δευτέρας)

09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

10.30 ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΖΟΥΣ

10.45 15 πρωινά λεπτά με ελληνικά τραγούδια

11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

11.10 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ (θέμα διαφορετικό από προηγούμενα)

11.30 ΜΟΥΣΙΚΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ (όχι λαϊκά)

12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ

13.00 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ (λαογραφικά κλπ)

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2

15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ (ενδιάμεσα δεκάλεπτα περίπου, με θέματα: “Ναρκοτικά, η μάστιγα της εποχής”, “ο Δικηγόρος σας”, “Για το αυτοκίνητο”, “Για τη ζωοφιλία- φιλοζωία”)

16.00 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ

17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Συνέχεια με τα ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια τοπ. προγράμματος)

18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

19.10 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

20.00 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ

20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ

21.00 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ (Ανοικτή συζήτηση για την εκπαίδευση κλπ)

22.00 ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

22.20 ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ (πλακιώτικα κλπ)

23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ

06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ

06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ (όπως Δευτέρας)

07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ (όπως Δευτέρας)

09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στη συνέχεια Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΜΟΥΣ ΑΘΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στη συνέχεια ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΑΣ (αντί Ραδ. εφημ.)

12.00 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ

13.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

13.10 ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ (Λαϊκά τραγούδια)

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συνέχεια με ελλην. επο)

15.15 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ (συνδικαλιστικά κλπ)

15.30 Ο,ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ (μουσ. – διαφημ.)

16.00 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ ΜΑΣ (γεωπονικά και άλλα)

16.20 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ

17.20 ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΜΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

18.10 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.00 ΑΥΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ (εκκλησιαστικά και άλλα σχετικά. Πριν και μετά λίγη κατάλλ. μουσ.)

19.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

20.10 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ(όπως Τετάρτης)

20.40 ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΣΚΟΘΗΚΗ

21.30 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ (παλιά ελαφρά)

22.00 Η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ (Απολογισμός)

22.30 ΜΕΙΝΕΤΕ ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ ΩΣΠΟΥ ΝΑ ΚΟΥΡΑΣΤΗΤΕ

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ

06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ

06.40 ΤΟ ΚΥΡΙΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ιερά Μητρόπολη Ηλείας)

07.50 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ

08.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (θεία λειτουργία από Μητρόπολη Αθήνας)

10.30 ΩΔΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ (Συνεργασία Ωδίων Χώρας , συμμετοχές εκτελεστών κλπ)

11.00 Η ΠΟΛΥΓΚΡΑΜ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

11.30 ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ (Τραγούδια – διαφημίσεις)

12.00 ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΠΟΛΥΓΚΡΑΜ

12.30 (Συνέχεια του ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ)

14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2

14.15 (συνέχεια του ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ)

15.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

15.15 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ

16.00 ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

17.05 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια Μουσικών αντιθέσεων)

18.20 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ

19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (συνέχεια ακροατών ή μουσ. & διαφημ.)

20.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ

21.00 ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΠΟΝΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ

22.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σημείωση: Με την έναρξη του προγράμματος, ο χειριστής ή ο υπεύθυνος της Ραδιοφωνικής εφημερίδας, να παίρνουν τηλεφωνικά από την τοπική αστυνομία τα νυκτερινά συμβάντα για να μεταδίδονται από τη Ραδ. εφημ. της μέρας.

Επίσης: Το παραπάνω προτεινόμενο πρόγραμμα εκπομπών, καλύπτει τη χειμερινή περίοδο.

Αμαλιάδα, 6 Νοεμβρίου 1991

Ο Διευθυντής Προγράμματος

Χρήστος Μποζίκης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΑΘΜΟΥ

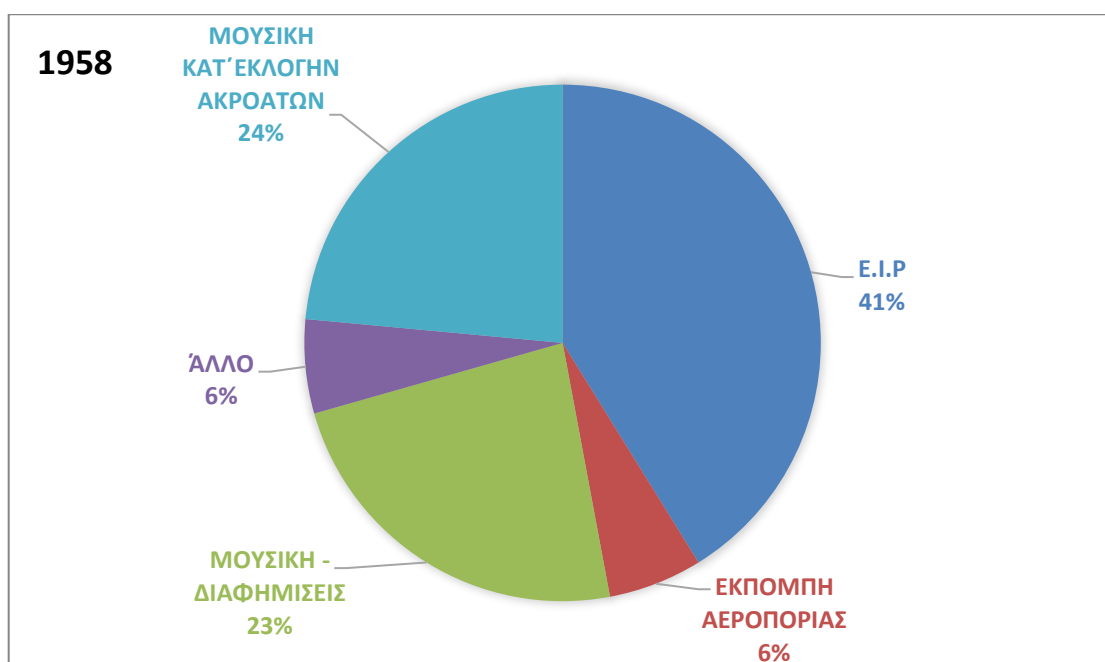
ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 1958

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ	07.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ
	13.30 ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ :ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΒΑΣΕΩΣ ΑΡΑΞΟΥ	ΕΚΠΟΜΠΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ
	14.00 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ
	14.30 ΛΗΞΙΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ	
	-	
	16.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ
	19.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	19.30 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
	20.30 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

	21.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
	22.00 ΛΗΞΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
ΥΠΟΛΟΠΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΕΒΔΟΜΑΛΔΟΣ	ΠΡΩΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ	
	07.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ
	10.00 ΛΗΞΙΣ ΠΡΩΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ	
	ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ	
	12.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
	12.30 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	14.00 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ
	15.30 ΛΗΞΙΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ	
	ΕΣΠΕΡΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ	
	17.00 ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΡ ΕΚ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Ε.Ι.Ρ

	19.15 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ	Άλλο
	20.00 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	20.15 ΤΟΠΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ: ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
	21.30 ΛΗΞΙΣ ΕΣΠΕΡΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ	

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	1958
Ε.Ι.Ρ	41%
ΕΚΠΟΜΠΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ	6%
ΜΟΥΣΙΚΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	24%
Άλλο	6%
ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ	24%
Grand Total	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1963

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	07.05 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	07.30 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΠΑΛΗΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΙΚΡΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΟΥ Ε.Ι.Ρ (ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ Ο ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΝΤΗΣ)	ΜΟΥΣΙΚΗ
	09.00 Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	10.45 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	11.50 ΕΛΑΦΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.00-15.00 ΕΜΕΙΣ ΚΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	16.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ

	19.00 ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.45 ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ: «ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΣΙΜΟΝ ΜΑΣΣΑΡ» ΤΩΝ ΜΠΕΡΛΤΟΛΑΝΤ ΜΠΡΕΧΤ ΚΑΙ ΛΕΟΝ ΦΟΥΧΤΒΑΝΓΚΕΡ	ΘΕΑΤΡΟ
	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	21.45 ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (ΜΕΡΟΣ Β)	ΘΕΑΤΡΟ
	22.45-23.30 ΕΛΑΦΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ- ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	10.15-10.30 Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 ΚΑΘΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΑΛΛΟ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	14.00 Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	14.15 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.45-15.00 ΞΕΝΕΣ ΕΛΑΦΡΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.45 ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ

ΤΡΙΤΗ	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	22.00 ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	23.00-23.30 ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	10.15-10.30 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 ΞΕΝΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΕΝΑΣ ΔΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
16.30 ΕΛΑΦΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	
17.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	

	18.00 Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ (ΣΕΙΡΑ Β ΜΑΘΗΜΑ 15 ^ο)	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	18.15 ΛΑΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.05 ΞΕΝΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.45 ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	21.15 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	22.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.30 ΠΑΛΗΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00-23.30 ΑΠΑΛΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	ΤΕΤΑΡΤΗ	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ-ΠΡΟΣΕΥΧΗ
07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ		ΜΟΥΣΙΚΗ
07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ		Ε.Ι.Ρ
07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		ΜΟΥΣΙΚΗ
09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ		ΜΟΥΣΙΚΗ
10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

	10.15-10.30 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	14.00 ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΜΟΧΘΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	14.15 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.45-15.00 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΜΕΛΩΔΙΕΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.45 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΚΑΝΤΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΠΕΡΕΤΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ

	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	22.00 ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ «Η ΝΕΚΡΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ» ΤΟΥ ΑΝΡΥ ΝΤΕ ΜΟΝΤΕΡΛΑΝ	ΘΕΑΤΡΟ
	23.00-23.30 ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
ΠΕΜΠΤΗ	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	10.15-10.30 Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 ΞΕΝΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	14.00 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΕΛΛΑΦΡΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ

	16.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ (ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ)	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	18.15 ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.30 ΜΟΥΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.05 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.45 ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 ΞΑΝΑΓΥΡΝΑΜΕ ΣΤΑ ΠΑΛΛΗΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	22.00-23.30 ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΗΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ- ΠΡΟΣΕΥΧΗ
07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ		ΜΟΥΣΙΚΗ
07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ		Ε.Ι.Ρ
07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		ΜΟΥΣΙΚΗ

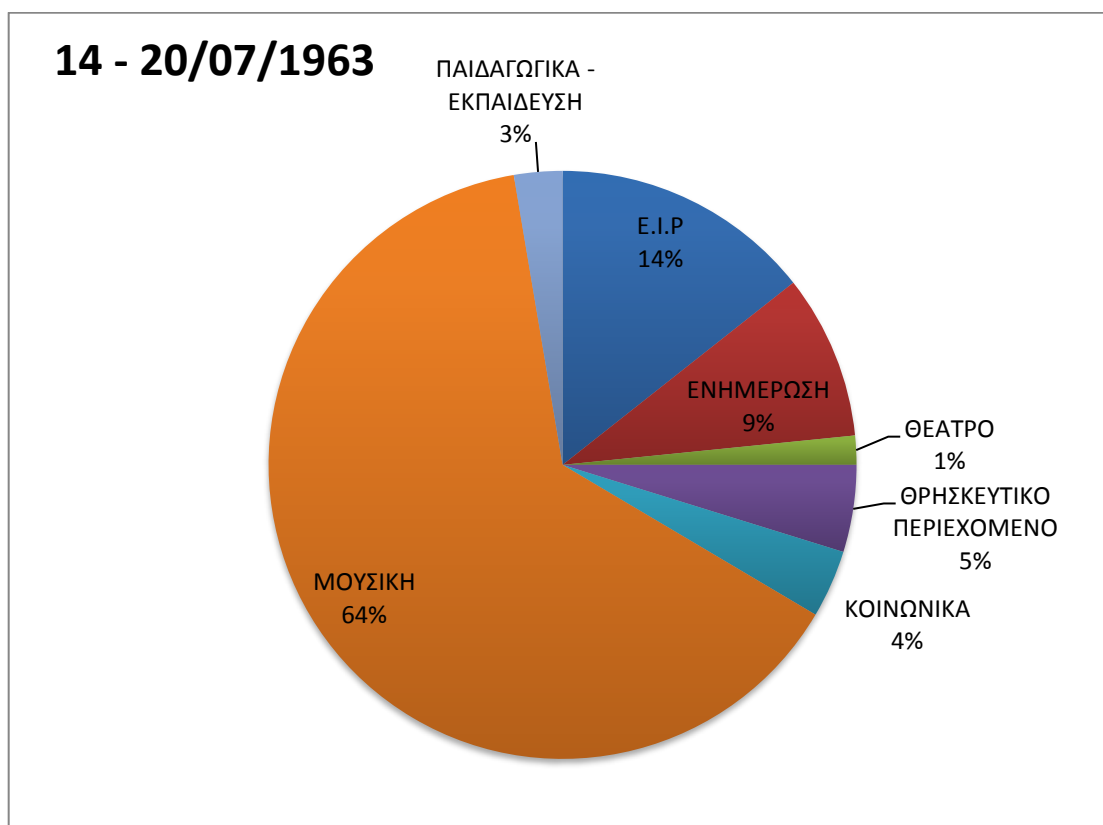
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	10.00 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	10.15-10.30 ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΕΝΑΣ ΔΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.45-15.00 ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΠΟΙΚΙΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.45 ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.00 ΕΛΑΦΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

	19.45 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.45 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	22.00 ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ: - ΒΕΡΝΤΙ: ΤΡΑΒΙΑΤΑ (΄Β ΠΡΑΞΙΣ)	ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.42 ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00-23.30 Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ
ΣΑΒΒΑΤΟΝ	07.00 ΕΝΑΡΞΙΣ- ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.15 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	10.00-10.30 ΕΛΑΦΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΦΩΝΗΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ

	13.00 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	13.15 ΑΚΟΥΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	13.45 ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΜΟΧΘΟΥ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	14.00 Η ΠΟΛΥΝΤΟΡ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ...	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ(΄Β ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ)	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	18.15 ΛΑΪΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.05 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.30 ΒΛΕΠΕ ΕΘΝΙΚΟΝ	Ε.Ι.Ρ
	22.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΟΥ ΔΙΑΛΕΞΑΜΕ ΓΙΑ ΕΣΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.30 ΚΑΝΤΑΔΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ

	24.00 ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	00.30-01.00 ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	14 - 20/07/1963
Ε.Ι.Ρ	14%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	9%
ΘΕΑΤΡΟ	2%
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	5%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	4%
ΜΟΥΣΙΚΗ	64%
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3%
Γενικό άθροισμα	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ 1963

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
	07.30 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΠΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΙΚΡΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΟΥ Ε.Ι.Ρ (ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ Ο ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΝΤΗΣ)	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	10.45 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	11.00 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.50 ΕΛΑΦΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	17.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	19.00 ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	19.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	22.45-23.30 ΕΛΑΦΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 ΚΑΘΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΆΛΛΟ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ

	14.15 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	14.45-15.00 ΞΕΝΕΣ ΕΛΑΦΡΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	18.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	19.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.45 ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	21.00 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00-23.30 ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	10.15-10.30 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	12.30 ΞΕΝΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΞΕΝΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	13.15 ΕΝΑΣ ΔΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	14.00 ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΞΕΝΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	16.30 ΕΛΑΦΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	18.15 ΛΑΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

	19.05 ΞΕΝΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΞΕΝΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	19.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	21.15 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	22.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.30 ΠΑΛΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	23.00-23.30 ΑΠΑΛΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	10.15-10.30 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.15 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	14.45-15.00 ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	16.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΜΕΛΩΔΙΕΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	18.00 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.45 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΚΑΝΤΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΠΕΡΕΤΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ

	23.00-23.30 ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	12.30 ΞΕΝΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΞΕΝΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	14.00 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΕΛΑΦΡΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.15 ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.30 ΜΟΥΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	19.05 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	19.45 ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	21.00 ΞΑΝΑΓΥΡΝΑΜΕ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	22.00-23.30 ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΗΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	10.15-10.30 ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

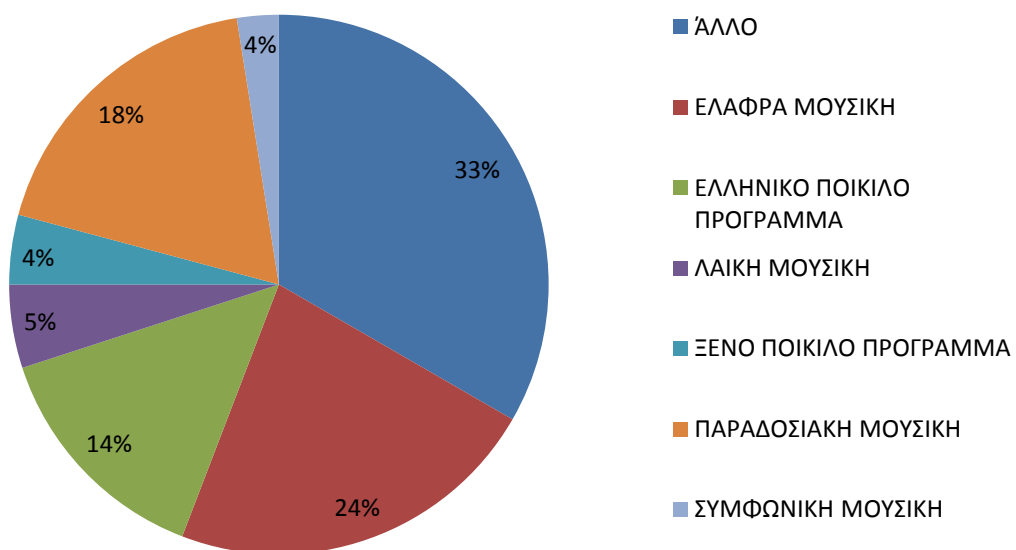
	11.00 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΠΟΙΚΙΛΟ ΕΛΑΦΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.15 ΕΝΑΣ ΔΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	14.00 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	14.45-15.00 ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.30 ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΠΟΙΚΙΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	18.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	19.00 ΕΛΑΦΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.45 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	20.45 ΕΛΑΦΡΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.00 ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ: -ΒΕΡΝΤΙ: ΤΡΑΒΙΑΤΑ (΄Β ΠΡΑΞΙΣ)	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.42 ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00-23.30 Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	07.05 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	09.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	10.00-10.30 ΕΛΑΦΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ

	11.00 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΦΩΝΗΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	12.30 Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 Η ΠΟΛΥΝΤΟΡ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ...	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	14.45-15.00 ΞΕΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΞΕΝΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	16.30 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
	17.00 ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	18.15 ΛΑΪΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.05 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	22.00 ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	23.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΟΥ ΔΙΑΛΕΞΑΜΕ ΓΙΑ ΕΣΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΆΛΛΟ
	23.30 ΚΑΝΤΑΔΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	24.00 ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
	00.30-01.00 ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ετικέτες γραμμής	Πλήθος από ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
ΆΛΛΟ	33%
ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ	23%
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	14%
ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	5%
ΞΕΝΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	4%
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	18%
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	3%
Γενικό άθροισμα	100%

ΜΟΥΣΙΚΗ 1963

Σύνολο

ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1991

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Α	06.30 ΕΝΑΡΞΗ - ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	07.30 ΚΑΛΗ ΒΔΟΜΑΔΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.30 Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΑΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.45 15 ΠΡΩΙΝΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	11.10 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2	ΕΡΑ - 2
	15.00 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.10 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ	ΆΛΛΟ
	17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	17.10 ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	18.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.30 ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ	ΆΛΛΟ
	20.00 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.16 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ	ΠΟΙΗΣΗ - ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
21.30 ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	
22.30 ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΓΡΑΜΜΟΥ	ΜΟΥΣΙΚΗ	
23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ		
Τ Ρ Ι Τ Η	06.00 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

	09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.30 ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧ. ΗΛΙΔΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.45 ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2	ΕΡΑ - 2
	15.00 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	15.15 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	16.10 ΗΛΕΙΑΚΗ ΥΠΑΙΘΡΟΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Συνέχεια με ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.10 ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	20.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 «ΣΥΝ ΑΘΗΝΑ»	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	22.00 ΜΕΛΩΔΙΕΣ & ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΙΟΥΝΤΑΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
Τ Ε Τ Α Ρ Τ Η	06.30 ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	6.40 «Όπως της Δευτέρα»	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.30 ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.45 15 ΠΡΩΙΝΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	11.10 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 τραγούδια δεκαετίας '60	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.30 ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2	ΕΡΑ - 2

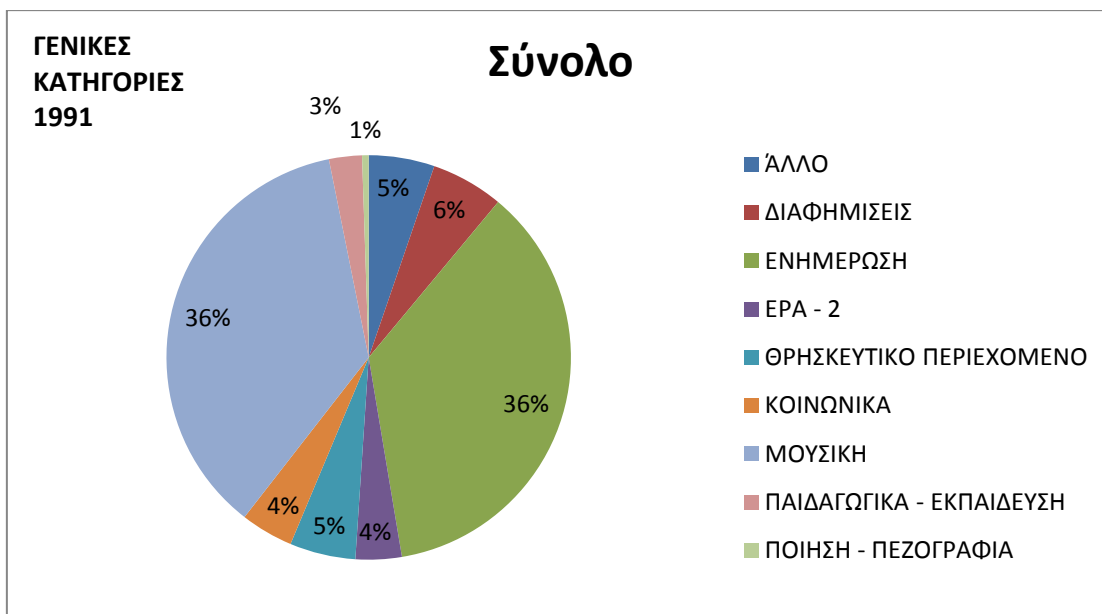
	15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	16.10 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ	ΆΛΛΟ
	17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Συνέχεια με ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	(συνέχεια τοπ. προγράμματος)	
	18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.10 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΜΑΣ	ΆΛΛΟ
	23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
Π Ε Μ Π Τ Η	06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	06.40 Όπως της Δευτέρας	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.30 ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.45 ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	(συνέχεια τοπικού προγράμματος)	
	12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	12.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.15 ΕΛΑΦΡΟΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ & ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗΜΕ ΕΡΑ-2	ΕΡΑ - 2
	15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	16.10 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ	ΆΛΛΟ
	17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.10 ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ

	20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	20.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.45 ΘΕΛΕΤΕ Ν' ΑΚΟΥΣΕΤΕ ΚΑΤΙ ΠΟΥ... Ν' ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ; ΤΗΛΕΦΩΝΙΣΤΕ ΜΑΣ ΤΩΡΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
Π Α Ρ Α Σ Κ Ε Υ Η	06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	09.20 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.30 ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΖΟΥΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.45 15 πρωινά λεπτά με ελληνικά τραγούδια	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	11.10 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	11.30 ΜΟΥΣΙΚΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2	ΕΡΑ - 2
	15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	16.00 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ	ΆΛΛΟ
	17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Συνέχεια με τα ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	19.10 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 Ο,ΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	22.00 ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	22.20 ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	23.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
	Σ Α Β Β Α Τ Ο	06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ
06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΝΗΜΑ		ΜΟΥΣΙΚΗ
07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ		ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

	08.30 ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	09.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Στη συνέχεια Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΘΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	10.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	Στη συνέχεια ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΑΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	12.00 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	13.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	13.10 ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΡΑ - 2
	15.15 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	15.30 Ο,ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	16.00 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ ΜΑΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	16.20 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ	ΆΛΛΟ
	17.20 ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΜΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	18.10 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΑΥΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	19.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	20.10 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
	20.40 ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΣΚΟΘΗΚΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.30 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.00 Η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ	ΆΛΛΟ
	22.30 ΜΕΙΝΕΤΕ ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ ΩΣΠΟΥ ΝΑ ΚΟΥΡΑΣΤΗΤΕ	ΆΛΛΟ
	ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η	06.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΠΡΟΣΕΥΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	06.40 ΤΟ ΚΥΡΙΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	07.50 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
	08.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
	10.30 ΩΔΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.00 Η ΠΟΛΥΓΚΡΑΜ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	11.30 ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	12.00 ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΠΟΛΥΓΚΡΑΜ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	12.30 (Συνέχεια του ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ)	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	14.00 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΑ-2	ΕΡΑ - 2

	14.15 (συνέχεια του ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ)	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
	15.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	15.15 ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ	ΆΛΛΟ
	16.00 ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	17.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	17.05 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	18.20 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
	20.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	21.00 ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΠΟΝΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ	ΜΟΥΣΙΚΗ
	22.00 ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	

Ετικέτες γραμμής	Πλήθος από ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΆΛΛΟ	5%
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	6%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	36%
ΕΡΑ - 2	4%
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	5%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	4%
ΜΟΥΣΙΚΗ	36%
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3%
ΠΟΙΗΣΗ - ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	1%
Γενικό άθροισμα	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ 1991

ΜΟΥΣΙΚΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΙΝΗΜΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
06.40 Όπως της Δευτέρας	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
06.40 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΥΠΙΝΗΜΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
07.30 ΚΑΛΗ ΒΔΟΜΑΔΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
07.30 ΚΑΛΗΜΕΡΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
10.30 ΩΔΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	Άλλο
10.45 15 ΠΡΩΙΝΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
10.45 15 ΠΡΩΙΝΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

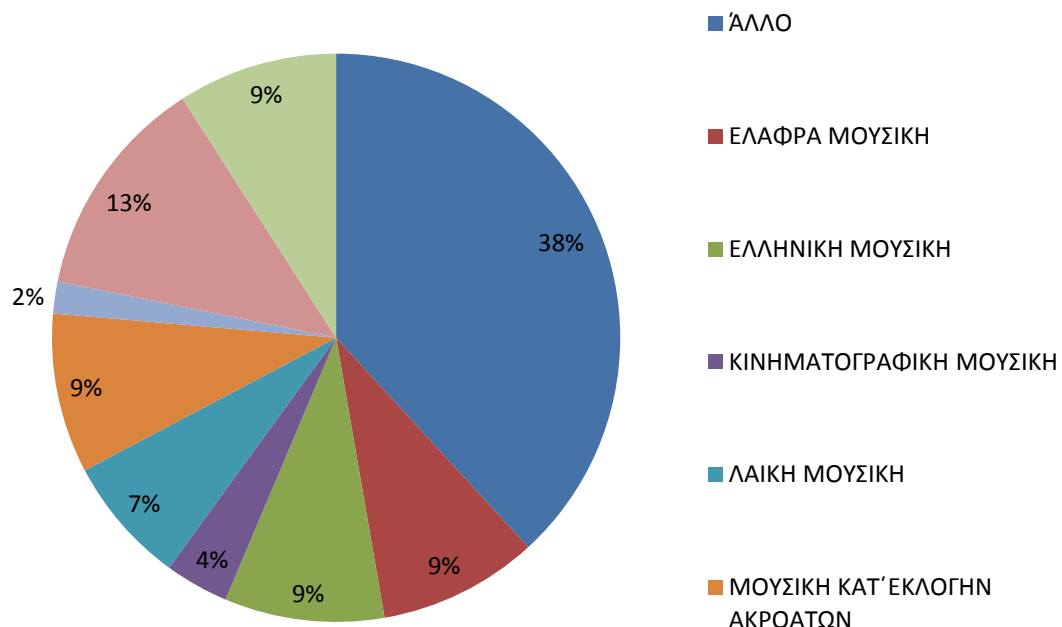
10.45 15 πρωινά λεπτά με ελληνικά τραγούδια	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
10.45 ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
11.00 Η ΠΟΛΥΓΚΡΑΜ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ	ΆΛΛΟ
11.30 ΜΟΥΣΙΚΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΆΛΛΟ
12.00 ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΠΟΛΥΓΚΡΑΜ	ΆΛΛΟ
12.00 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
12.30 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
13.00 τραγούδια δεκαετίας '60	ΆΛΛΟ
13.00 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
13.10 ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
13.15 ΕΛΑΦΡΟΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ & ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
15.00 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ	ΆΛΛΟ
15.00 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
15.15 ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΑΦΕ ΣΑΣ	ΆΛΛΟ
16.00 ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ	ΆΛΛΟ
17.05 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	ΆΛΛΟ
17.10 ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥΣ	ΆΛΛΟ
18.10 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
18.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
18.15 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
18.20 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΜΑΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ'ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ
19.10 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
19.10 ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ	ΆΛΛΟ
19.10 ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ	ΆΛΛΟ
19.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
20.00 ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ	ΆΛΛΟ

20.00 ΕΛΑΦΡΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
20.30 ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
20.30 ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
20.40 ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΣΚΟΘΗΚΗ	ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
21.00 ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΠΟΝΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ	ΆΛΛΟ
21.15 ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
21.30 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
21.30 ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ	ΆΛΛΟ
21.45 ΘΕΛΕΤΕ Ν' ΑΚΟΥΣΕΤΕ ΚΑΤΙ ΠΟΥ ... Ν' ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ; ΤΗΛΕΦΩΝΙΣΤΕ ΜΑΣ ΤΩΡΑ	ΆΛΛΟ
22.00 ΜΕΛΩΔΙΕΣ & ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΙΟΥΝΤΑΙ	ΆΛΛΟ
22.20 ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΣΙΓΑΛΙΑ	ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ
22.30 ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΓΡΑΜΜΟΥ	ΆΛΛΟ
6.40 «Όπως της Δευτέρας»	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
Στη συνέχεια ΛΑΙΚΟΙ ΚΑΗΜΟΙ	ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
Συνέχεια με ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΆΛΛΟ
Συνέχεια με ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΆΛΛΟ
ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	ΆΛΛΟ

Ετικέτες γραμμής	Πλήθος από ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΆΛΛΟ	38%
ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ	9%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	9%
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	4%
ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	7%
ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΚΡΟΑΤΩΝ	9%
ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	2%
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	13%
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΑΦΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	9%
Γενικό άθροισμα	100%

**ΜΟΥΣΙΚΗ
1991**

Σύνολο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΠΥΡΟΥ ΜΠΕΡΑΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΜΠΗ «ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΡΕΥΜΑ» ΣΤΟ «ΚΟΣΜΟΣ TV» ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2007 ΜΕ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟ ΝΙΚΟΛΑΟ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Έχω την τιμή και χαρά να καλησπερίσω ξανά στα στούντιο της τηλεόρασης ΚΟΣΜΟΣ και στο «ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΡΕΥΜΑ» τον ιδρυτή του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας, πρώην δήμαρχο της πόλης κύριο Σπύρο Μπεράτη.

-ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Μπεράτη καλησπέρα, ευχαριστώ θερμά για την αποδοχή της πρόσκλησης.

-ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Καλησπέρα κύριε Διαμαντόπλε, πρώτα πρώτα να ευχαριστήσω εσάς , δεύτερον το κανάλι που με φιλοξενεί και τους φίλους μου τον Τάσο τον Τσώτα και τον Κώστα το Γεράνιο..ε και φυσικά να ευχαριστήσω εκ των προτέρων όλους τους τηλεθεατές οι οποίοι θα καθίσουν να μας ακούσουνε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Νομίζω μια συζήτηση είναι ενδιαφέρουσα μαζί σας κύριε Μπεράτη, θα μιλήσουμε για τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδας, ένα σύμβολο της πόλης όπως το έχουν χαρακτηρίσει πολλοί... να δούμε κύριε Μπεράτη πώς ξεκινά το όλο εγχείρημα με τη δημιουργία του ραδιοφωνικού σταθμού της πόλης.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι ε...κύριε Διαμαντόπλε η ιστορία ξεκινάει από... πολύ παλιά από μικρό παιδί. Ε, ήμουν στη Χαλκίδα τότε γιατί ο πατέρας μου ήτο διευθυντής στην Εθνική τράπεζα εκεί και...εξ' ανάγκης ήμουνα εκεί στη Χαλκίδα. Ε, είχα μια έλξη και μια αγάπη στα ηλεκτρονικά ε... και γύρω από το ραδιόφωνο συγκεκριμένα την εποχή εκείνη και ησχολούμαι με αυτό...και είχα την ιδέα να πώ;... εε ... να φτιάξω ένα ραδιοφωνικό σταθμό τον οποίο να τον λειτουργήσω εις την πόλιν τη γενέτειρά μου την Αμαλιάδα. Όμως αυτή η προσπάθεια ήτο και πολυδάπανη την εποχή εκείνη για μένα, ένα μαθητή, και

ήτο και δύσκολη διότι τότε δεν υπήρχαν ούτε συγγράμματα να διαβάσει κανένας ούτε βιβλία, ούτε υλικά καν δηλαδή... αλλά εφτιάναμε ένα πομπό παραδείγματος χάριν ή μια βαθμίδα ενός πομπού βάση όχι αυτών που έπρεπε να είχαμε για να τον φτιάξουμε αλλά βάση αυτών που βρίσκαμε από παλιά συμμαχικά υλικά ή από άλλα διαλυμένα ξέρω 'γω μηχανήματα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Εκ των πραγμάτων οι εποχές ήσαντε δύσκολες.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ήταν πάρα πολύ δύσκολα εκείνη την εποχή... γι' αυτό λοιπόν από μικρό παιδί άρχισα να μαζεύω εξαρτήματα και να διαβάζω ό,τι βιβλία υπήρχανε την εποχή εκείνη, ό,τι περιοδικά, πάρα πολύ λίγα όμως γύρω από το ραδιόφωνο και από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς... γύρω από τα ηλεκτρονικά με λίγα λόγια. Ε... ύστερα από πολύ κόπους, πολλούς κόπους και πολύχρονη προσπάθεια, διότι μπορεί να λειτούργησα το 1952 αλλά όμως το '52 εβγήκα στον αέρα, για να γίνει όλο αυτό ήθελε ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα... να μην πώ χρόνον, τουλάχιστον χρόνο. Εε η Χαλκίδα με αγάπησε και περιέβαλε το σταθμό με αγάπη, δεν υπήρχε καμία αντίρρηση γι' αυτό... αλλά πρέπει να ομολογήσω ότι εμένανε ο καημός μου και η επιθυμία μου και η σκέψη μου ήτο να φέρω το σταθμό να τον λειτουργήσω στην Αμαλιάδα. Ούτω και εγένετο. Αφού στη Χαλκίδα δεν ευόδωσε αυτό από απόψεως αδείας, (χαμηλώνει την ένταση της φωνής) πράγμα που μεταξύ μας δεν μπόρηγε να ευοδώσει... ε μια μέρα αποφασίζω το μπαίρνω το σταθμό ή μάλλον να το πω διαφορετικά στις διακοπές των σχολείων, τον παίρνω τον πομπό τονεβάνω... τον συσκευάζω σε κάτι κουτιά χαρτόκουτα και τους δίσκους... αλλά έλα όμως που στα τρένα, που ήταν το μόνο μέσο συγκοινωνίας τότε, για να επιβιβαστείς του τρένου έπρεπε να γίνει έλεγχος στις αποσκευές. (με χαμηλωμένη την ένταση της φωνής) Τώρα τί να κάνω γω; με πάνε στις αποσκευές θυμάμαι πολύ καλά στην Αθήνα, στο σταθμό της Πελοποννήσου σε ένα μεγάλο πάγκο που είχαν εκεί, ανοίχτε λέει όλοι τις από και ανοίγαμε όλοι τις αποσκευές... μου λέει τί είναι αυτό μου λέει ο... ένας χωροφύλαξ ήτανε; κάτι τε κάτι τέτοιο πράμα ήτανε... του λέω είμαι, είχα την ταυτότητά μου (δείχνει με το χέρι)... σπουδαστής της ραδιοηλεκτρολογίας κι έχω τα μαθήματά μου φέρει τα μηχανήματα από τα μαθήματα που κάναμε του λέω και τα παίρνω κάτω τώρα στις διακοπές να διαβάσω να μελετήσω του λέω. Ά έτσι είναι μου λέει; Έτσι είναι του λέ, τα παίρνω και φεύγω. Έλα όμως που έπρεπε να επιβιβαστώ της αμαξοστοιχίας και ό,τι επιβιβάζετο στην αμαξοστοιχία τότε απάνω από δέκα οκάδες εξυγίζετο. Ετώρα είχα μια τεράστια βαλίτσα, ξύλινη φτιαγμένη θυμάμαι ειδικά γι' αυτό το σκοπό για να μεταφέρω

τους δίσκους, οι οποίοι δίσκοι ήταν ασήκωτοι, ασήκωτοι, ... εξυγίζανε αν δεν κάνω λάθος από 75 κιλά, πού να σηκώσει ο πιτσιρικάς τώρα 75 κιλά; Κάνω μια προσπάθεια, την ανεβάζω τη βαλίτσα (δείχνει με το χέρι σαν να την κρατάει) με μια μεγάλη προσπάθεια στο τρένο, οπότε ήρθα στην Αμαλιάδα κι έκανα την πρώτη εκπομπή μόλις έφτασε η οτομοτρίς τότε στην Αμαλιάδα μεσημέρι θυμάμαι γύρω στη μιάμιση η ώρα με δύο (κάνει κίνηση με το χέρι να δείξει περίπου την ώρα). Τρέχω να εγκαταστήσω τον πομπό με μια πρόχειρη κεραία από το παράθυρο που άπλωσα από το σπίτι μου ως τη μαντορινιά, μια πρόχειρη κεραία και άρχισα να βάνω πρόγραμμα, γιατί έβανα μάλιστα γρήγορα γιατί το ρεύμα εδιακόπτετο στις δύο η ώρα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Δηλαδή δεν χάσατε χρόνο, κατευθείαν με το που βρεθήκατε στην Αμαλιάδα κύριε Μπεράτη προσπαθήσατε να ξεκινήσετε την εκπομπή του σταθμού.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι, την εκπομπή ναι, την εκπομπή. Εεε το έπιασε ένας φίλος μου εε... συγκεκριμένα ο Αλέκος ο Γεωργακόπουλος στο σπίτι του, το οποίο είναι στη λεωφόρο...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Υπάρχει αυτό το περιστατικό κύριε Μπεράτη που διηγείστε κι έχει... πολύ μεγάλο ενδιαφέρον πιστεύω, μιλάμε για την έναρξη έτσι, την πρώτη μέρα που λειτούργησε στην Αμαλιάδα ο σταθμός.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Αα να πούμε το περιστατικό; (χαμόγελο) ναι να πούμε και το περιστατικό, είναι λίγο ωραίο, δηλαδή αυτό το περιστατικό που δείχνει πώς υπεδέχθησαν τότε οι Αμαλιαδαίοι πώς υπεδέχθησαν το ραδιοφωνικό σταθμό. Φεύγει από κει και πάει απέναντι που ήτανε ένα καφενείο... τότε το καφενείο που πήγαινε όλη η νεολαία του «Τσίλια» του Ζαφειρόπουλου το καφενείο αυτό..και μόλις..

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είχατε πει εσείς βέβαια του φίλους σας ότι θα λειτουργήσει έτσι;

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Είχα πει ότι θα λειτουργήσει ο σταθμός.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Απλά να το ξέρει ο κόσμος...

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Να ξέρει ο κόσμος... και πάει λοιπόν μες το καφενείο και μόλις είχε πάρει ένα ραδιόφωνο, θυμάμαι, ένα Philips ραδιόφωνο (κάνει ότι το δείχνει με τα χέρια του) ο Ζαφειρόπουλος ο «Τσίλιας» ο λεγόμενος και... έπιασε το σταθμό. (Μεταφορά διαλόγου Γεωργακόπουλου και Ζαφειρόπουλου, ιδιοκτήτη του καφενείου, διηγείται με σοβαρό ύφος). Του λέει τι είναι αυτό; του λέει κάτσε να ακούσεις του λέει. Έ καλά τί να ακούσω

τραγούδια; Έ περιμένε του λέει. Μόλις τελειώνει το τραγούδι (μιλάει αργά και σταθερά) «Εδώ ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος»... του λέει. Σε παρακαλώ Αλέκο άσε τις σαχλαμάρες, βγάλε ό,τι έχεις βάλει μέσα από το ραδιόφωνο, το ραδιόφωνο είναι καινούργιο μη μου το χαλάσεις! Δεν έχω βάλει. Σε παρακαλώ του λέει βγάλτα, τί θέλεις δηλαδή να τσακωθούμε τώρα; του λέει. Ήρθες εδωχάμου στο ραδιόφωνο να παίζεις; του λέει. Αυτή ήταν η πρώτη υποδοχή που έγινε τότε στο ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος. (χαμόγελο κυρίου Μπεράτη)

Δημοσιογραφος: Κύριε Μπεράτη, πώς εισέπραξε γενικότερα η κοινωνία της Αμαλιάδας το όλο εγχείρημα με το ραδιοφωνικό σταθμό; κι αν συνέβαλε στη γιγάντωση;

Μπερατης: Κύριε Διαμαντόπλε, το αγκάλιασε κυριολεκτικά. Το αγκάλιασε ο πρώτος μέχρι ο τελευταίος Αμαλιαδίτης. Το αγκάλιασαν όλοι οι σύλλογοι και απόδειξη είναι όπως οι σύλλογοι σε ένα έγγραφο που στείλαμε τότε στο Υπουργείο των Συγκοινωνιών ζητούσαν να χορηγηθεί άδεια, έχουν υπογράψει όλοι οι σύλλογοι, κάπου σαράντα σύλλογοι στην Αμαλιάδα, στο έγγραφο αυτό, το οποίο είναι και ιστορικό αυτό το έγγραφο, είναι το πρώτο έγγραφο το οποίο απεστάλη την εποχή εκείνη. Όλοι οι Αμαλιαδαίοι το αγκάλιασαν, επιστήμονες, δικηγόροι, δε θα πω ονόματα, κανένα όνομα δεν θα πω (δείχνει με τα χέρια του ότι σε καμιά περίπτωση δεν θα αναφέρει όνομα) γιατί φοβάμαι μην ξεχάσω, που θα ξεχάσω οπωσδήποτε κάποιον που έχει παίξει σημαντικό ρόλο και δεν θέλω οπωσδήποτε, δε θα αναφερθώ σε κανένα όνομα αλλά όμως είμαι υποχρεωμένος να ευχαριστήσω όλους τους Αμαλιαδαίους και όχι μόνο τους Αμαλιαδαίους, αλλά όλους γενικά τους κατοίκους του νομού Ηλείας και όχι μόνο τους κατοίκους του νομού Ηλείας και πέραν του νομού Ηλείας, οι οποίοι αγάπησαν, εστήριξαν με τον τρόπο τους, όπως μπορούσε ο καθένας την προσπάθεια αυτή της ιδρύσεως του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Μπεράτη να πούμε δυο λόγια για τις εκπομπές, τα προγράμματα, τις δραστηριότητες κι εκδηλώσεις αν θέλετε για το ραδιοφωνικό.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Κύριε Διαμαντόπλε, πρέπει να πω γιατί αξίζει να το πω αυτό, δεν αναφέρω όνομα, ότι τότε επειδή το ρεύμα ήτο πανάκριβο, είχε θυμάμαι έντεκα δραχμές το κιλοβάτ, όταν το κρέας η οκά είχε τέσσερις δραχμές, σκεφτείτε έντεκα δραχμές το ρεύμα, δε μπορούσε να λειτουργήσει ραδιοφωνικός σταθμός και θα αναφέρω μονάχα το όνομα του αείμνηστου του Κοσμόπλου ο οποίος δεν επλήρωνα ρεύμα στην ηλεκτρική εταιρεία

Αμαλιάδος. Μου εχάριζε το ρεύμα. Αυτό ήτανε μια μεγάλη για μένανε προσφορά. (κουνάει το κεφάλι ως επιβεβαίωση)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα. Να έρθουμε κύριε Μπεράτη λίγο στα προγράμματα, στις εκπομπές του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας και γενικότερα αν θέλετε στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες που ανέπτυξε τότε το ιστορικό ραδιόφωνο της Αμαλιάδας.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Κύριε Διαμαντόπλε είναι πάρα πολλές, φοβάμαι ότι θα ξεχάσω μερικές αλλά κι εσείς θα με βοηθήσετε, τα 'χουμε κουβεντιάσει και κατ' ιδίαν , νομίζω όλα να τα θυμηθώ και να τα απαριθμήσω.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είναι και προγράμματα κι εκπομπές κύριε Μπεράτη που άφησαν εποχή θα έλεγα.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι πιστεύετε ότι κάθε μέρα το ταχυδρομείο πρώτα πρώτα κύριε Διαμαντόπλε έφερνε τα γράμματα πάκο, δηλαδή ήτανε ολόκληρο πάκο τα γράμματα, τα οποία ήρχοντο της Αμαλιάδος τότε, τα οποία προορίζοντο στο ραδιοφωνικό σταθμό για να..για δίσκους κατ' εκλογή των ακροατών, που λέγαμε τότε και μάλιστα δε είχαμε ένα μεγάλο ποσοστό το ενενήντα με ογδόντα τις εκατό των γραμμάτων από τη Ζάκυνθο που είχε πληγεί τότε προσφάτως από τους σεισμούς.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εεε πρέπει να σας πω το εξής: ότι ο σταθμός της Αμαλιάδος ηκούετο όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και πέραν της Ελλάδος. Μια φορά... θα σας πω ένα περιστατικό... το οποίον με γενικά έτσι με..συνεκίνησε και τότε σκέφτηκα κι εγώ τί έχω προσφέρει. Βρισκόμουν σε ένα τραπέζι στη Βαρβάσαινα εδώ, σε ένα μεγάλο τραπέζι... ήταν περίπου πενήντα εξήντα άτομα και ευσυστήνετο εκεί ο καθένας ποιός είναι και τα λοιπά και ο κύριος Μπεράτης λέει πρώην πρώην δήμαρχος Αμαλιάδος. Σηκώνεται ένας σεβάσμιος κύριος από το βάθος του τραπέζιού, ένας λεβεντάνθρωπος και λέει κύριε Μπεράτη δήμαρχος Αμαλιάδος μου λέει; Ναι. Ξέρεις εγώ είμαι μου λέει, σε υπήκοος όλων έ, απόστρατος στρατηγός εν αποστρατεία, απόστρατος στρατηγός και ήμουν στο κρησφύγετο του Διγενή στη Κύπρο και εκεί ακούγαμε Αμαλιάδα μου λέει, και ακούγαμε Αμαλιάδα γιατί δεν μπορήγαμε να ακούσουμε Αθήνα γιατί οι Εγγλέζοι ρίχνανε παράσιτα. Στην Αμαλιάδα δεν ξέρω ακούγαμε, ρίχνανε παράσιτα εμείς ακούγαμε Αμαλιάδα και

ήθελα πάρα πολύ μου λέει να έρθω στην Αμαλιάδα να δω την Αμαλιάδα γι' αυτό το σκοπό και χαίρομαι πάρα πολύ που γνωρίζω εσάς που είσαστε ο ιδρυτής του ραδιοφωνικού σταθμού. Αλλά δεν είναι μονάχα αυτό κύριε Διαμαντόπλε, καμιά φορά παίρνω και διαβάζω, γιατί έχω φυλάξει όλα τα γράμματα αυτά... παίρνω τα διαβάζω και βλέπω όλα την αγάπη και τη...τη..πως να σας πώ; τη ζεστασιά που 'χουν αυτά τα γράμματα... το πώς ο κόσμος υπεδέχθη την εποχή εκείνη το ραδιοφωνικό σταθμό και με τί ωραία λόγια απευθύνονται στο... στους... στο ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος για να ζητήσουν ένα τραγούδι. Γιατί τότε δεν υπήρχε τίποτα άλλο κύριε Διαμαντόπλε, υπήρχε...ένα σινεμά υπήρχε, ένα σινεμά κι ένα ραδιόφωνο να ακούσουμε ένα τραγούδι, δεν υπήρχανε, δεν υπήρχε τίποτα άλλο. Τότε δε μάλιστα, ο σταθμός της Αμαλιάδος έδωσε ένα έναυσμα στο καλλιτεχνικό κοινόν της Αμαλιάδος...ε...και να ασχοληθεί με το ραδιόφωνο, δηλαδή να 'ρθούνε συγκροτήματα να παίζουνε, Αμαλιαδαίοι ερασιτέχνες καλλιτέχνες, πάρα πολύ ωραίοι... να 'ρθούνε λογοτέχνες να... ε να έχουμε μια λογοτεχνική... βραδιά, που είχαμε τακτικά μια ραδιοφωνική εκπομπή στο ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος, θρησκευτικές ομιλίες, ήταν δηλαδή ο κόσμος όλος συνεισέφερε όπως μπορούσε για την ανάπτυξη του ραδιοφωνικού σταθμού. Εε...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Μπεράτη θα μου επιτρέψετε να πω επειδή αναφερθήκατε σε ένα περιστατικό πριν, που έχει να κάνει με την αποδοχή που είχε εκείνες τις εποχές ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδας σε όλη την ελληνική επικράτεια και όχι μόνο, κι εγώ ως φοιτητής και άλλοι φοιτητές της Αμαλιάδος και γενικότερα Αμαλιαδίτες που βρίσκονται σε άλλες περιοχές της χώρας κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα ακόμα και σήμερα, τουλάχιστον οι άνθρωποι κάποιας ηλικίας κύριε Μπεράτη αναφέρονται με νοσταλγία θα έλεγα στον ιστορικό σταθμό της πόλης.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εδώ θα μου επιτρέψτε να...να, ν' αναφερθώ σε τρεις μόνο περιπτώσεις, τέσσερις περιπτώσεις προσφάτως.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Παρακαλώ.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εσείς ήρθατε προσωπικά από την Καστοριά και ψάχνατε να με βρείτε και μάλιστα χωρίς να γνωρίζομαστε και καθόλου ούτε καλημέρα να 'χουμε πει, edιάβασα ένα ωραίο μια ωραία επιστολή που 'χατε γράψει στις εφημερίδες και στην «Πατρίδα» και στην «Ενημέρωση» της Αμαλιάδος σχετικά με την υποδοχή που σας κάνανε ως Αμαλιαδαίο εκεί στη Καστοριά που...γνώριζαν την Αμαλιάδα από το ραδιοφωνικό σταθμό.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ένωσα πολύ παράξενα κύριε Μπεράτη αν μου επιτρέπετε και ήθελα αυτό να το εκφράσω προς την τοπική κοινωνία.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Αυτό ακριβώς (δείχνει με το δάχτυλο). Είναι κάτι σήμερα κύριε Διαμαντόπλε που ειλικρινά το...ξέρετε κάτι; ε..στενοχωριέμαι, γιατί ενώ η Αμαλιάδα έχει ένα μεγάλο πολιτιστικό προϊόν, εξαγωγίμο προϊόν πολιτιστικό, δεν το έχει αξιοποιήσει καταλλήλως (ένταση της φωνής), για όνομα του Θεού! Είναι μεγάλο λάθος αυτό. (δείχνει να χάνει την ψυχραιμία του) Δηλαδή μιλάμε για τίποτα δεν είναι αξιοποιημένο. Αυτό δηλαδή δε μπαίνει στα λο...στο νού της λογικής κανενός σώφρων ανθρώπου!(ένταση της φωνής) Ειλικρινά το λέω αυτό το πράμα. Αλλά εμπάση περιπτώσει θέλω να πω τις περιπτώσεις που σας είπα.(επανέρχεται με χαμηλότερη ένταση της φωνής) Με βρίσκει ο δήμαρχος προ καιρού (διηγείται χαμογελαστός) μου λέει Σπύρο ήμουνα στη Λευκάδα μου λέει και ξέρεις μου λέει στη Λευκάδα (γελάει) με βρήκε ο δήμαρχος της Λευκάδος και μου λέει δήμαρχε τί κάνει ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος; (γέλια) Δε του πες καλά είναι; (γέλια) Ναι μου λέει του πα ότι καλά είναι, ναι καλά είναι εμπάση περιπτώσει (δείχνει με το χέρι σαν να λέει θα τα πούμε άλλη φορά) εντός παρενθέσεως το καλά είναι (δείχνει με το χέρι την παρένθεση) λοιπόν... Έρχεται ο Μπούρας ο αντιδήμαρχος, είχε πάει το παιδί του να το γράψει στα Γιάννενα, ε φοιτή ε το κοριτσάκι του. Έρχεται κάτω που λέει Σπύρο ξέρεις εμπήκα σε ένα ταξί μου λέει μια μέρα στα Γιάννενα και είπα ότι είμαι από την Αμαλιάδα και μου λέει τί κάνει ο ραδιοφωνικός σταθμός; και σταματάω εδώ. Ο αντιδήμαρχος ο Παπανικολάου επήγε στη Κομοτηνή το παιδί του. Πήγε εκείπέρα σε...κάποιο κουρείο μπήκε αν δε κάνω λάθος μου είπε σε ταξί-κουρείο δεν ξέρω τί μπήκε, απ' την Αμαλιάδα... τί κάνει ο ραδιοφωνικός σταθμός; Δε ξέρω αυτό αν το καταλαβαίνετε (με σοβαρό ύφος και χαμηλή τη φωνή, δείχνοντας με το δάχτυλο σαν υπόδειξη) η Αμαλιάδα σήμερα είναι γνωστή από το ραδιοφωνικό σταθμό. Δεν είναι γνωστή από τίποτα άλλο...και αυτό ειλικρινά σας λέγω, εμένα τουλάχιστον με ικανοποιεί. (Παύση μεγάλη, δείχνοντας ανακούφιση)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Πολλά είναι τα περιστατικά κύριε Μπεράτη αν μου επιτρέπετε και από ναυτικούς που ταξίδευαν τότε και είναι πολύ σημαντικό το να ακούς Αμαλιάδα.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι... έπαθα μάλιστα επροχθές, επροχθές έπαθα και...ένα σόκ δηλαδή μ' αυτή την περίπτωση...και να σας πώ το γιατί. Εγύρναγα απέξω, συγκεκριμένα από την...είχα βγεί στην αγορά και βόλτα εκεί σπίτι μου και... όπως κατέβαινα απ' τ' αυτοκίνητό μου για να πάω στη πόρτα μέσα, με σταματάει ένας, μου λέει... έλα δω μου

λέει, με ζο με ζο με φωνή δηλαδή έτσι απειλητική (διηγείται αυστηρά) έλα δω μου λέει... τί σου φταίω 'γω μου λέει που... με έχεις κάνει κι έχω χύσει του κόσμου τα δάκρυα; με χεις κάνει. Χριστιανέ μου του λέω με ξέρεις εμένανε; Ναι μου λέει σε ξέρω ο Μπεράτης δεν είσαι; Ο Μπεράτης του λέω. Εγώ του λέω; Εσύ μου λέει! Ωρέ είσαι καλά του λέω; Τί μου λες τώρα δωγάμου πρωί πρωί; Μου λέει... εγώ μου λέει ήμουνα ναυτικός κι ερχόμουνα από τη Κίνα και ήμουνα στον Ινδικό Ωκεανό και έβλεπα συνέχεια επί μια εβδομάδα ουρανό και θάλασσα, δεν έβλεπα τίποτε άλλο...κι εκεί μου λέει άκουσα Αμαλιάδα. Το τί κλάμα μου λέει έχυσα δε περιγράφεται Σπύρο, όσο και να στο πω δε μπορώ να στο περιγράψω. Και το ωραίο είναι το εξής μου λέει, εβλέπανε πόκλαιγα εγώ έκλαιγε και το πλήρωμα, έκλαιγε ο καπετάνιος, έγινε χαμός μέσα και του λέω, μου λέει ο καπετάνιος γιατί, του λέω αυτό που ακούς τώρα του λέει είναι του λέει έξω από τη πόρτα του σπιτιού μου. (Παύση) Κύριε Διαμαντόπλε, (δείχνει με το δάχτυλο) αυτή τη στιγμή, εγώ, πραγματικά σας λέγω νιώθω ρίγη συγκινήσεως. Και πιστεύω να νιώθει κάθε Αμαλιαδίτης όταν ακούσει τη πόλη του κάπου αλλού. Και την Ελλάδα ακόμα. Προχθές ήμουνα στην Ιεράπετρα, εβρέθηκα στην Ιεράπετρα για τη κόρη μου που ήτανε κει και άκουγα Αμαλιάδα. Ξέρετε κάτι κύριε Διαμαντόπλε; ένιωσα μία αγαλλίαση, ένιωσα μία ευχαρίστηση. Αυτό πιστεύω πρέπει να νιώθουνε και όλοι οι Αμαλιαδίτες και είναι κάτι κύριε Διαμαντόπλε που δε πληρώνεται με τίποτα, (δυνατά) όταν λέω με τίποτα εννοώ με τίποτα και το εννοώ! Και θέλω να το εννοήσουνε όλοι ότι δε πληρώνεται με τίποτα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είναι γεγονός αυτό που λέτε κύριε Μπεράτη πόσο μάλλον εσείς που το έχετε ζήσει και τα νιώθετε όλα αυτά σήμερα. Ε επιστρέφοντας στην πορεία του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας, ε να πούμε δυο λόγια για την δημιουργία του ομίλου φίλων ραδιοφωνικού σταθμού.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι. Κύριε Διαμαντόπλε αφού αυτόνε το ραδιοφωνικό σταθμό τον εκράτησα εγώ ένα χρονικό διάστημα μεγάλο, από το '52 μέχρι το '55 είδα ότι πλέον δε πήγαινε άλλο δε μπόρηγα εγώ ως Σπύρος Μπεράτης να κάνω αυτή τη δουλειά. Επιπλέον δε, είχα κουράσει και ορισμένους φίλους μου οι οποίοι ήρθαν εκεί να με βοηθήσουνε στη προσπάθειαν αυτή. Και εσκέφτηκα τότε ότι..να...να συστήσω έναν σύλλογο για να κρατήσει πλέον και να λειτουργήσει το ραδιοφωνικό σταθμόν Αμαλιάδος και να 'χει και μίαν νομική υπόσταση. Γι' αυτό το λόγο λοιπόν, έφτιαξα τον «Όμιλο φίλων ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος» και από κει και πέρα τα πράγματα όλα άρχισαν να παίρνουνε μίαν τροπήν καλήν και φτάσαμε σήμερα σ' αυτό το σημείο να η Αμαλιάδα πραγματικά να έχει

το καμάρι της το ραδιοφωνικό σταθμό. Εε... πρέπει να πώ ότι ο «Όμιλος φίλων ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος» εκράτησε όλο αυτό το διάστημα το ραδιοφωνικό σταθμό και μάλιστα τον ενέταξε το 1959 εις το Εθνικό Ίδρυμα ραδιοφωνίας και λειτουργεί για μένα μέχρι και σήμερα ως σταθμός του Εθνικού Ίδρυματος Ραδιοφωνίας ε...και...οφείλω πολλά στον όμιλο φίλων, πάρα πολλά σε όλους όσους έχουν περάσει από κει, σε όλους τους προέδρους, σε όλους τα μέλη του συλλόγου, δεν αναφέρω ονόματα, σε όλους. Σε... όλοι για μένανε, όλοι για μένανε είναι μες τη καρδιά μου χαραγμένοι, τους κρατώ πάντα στη μνήμη μου και τους αγαπώ κι αυτοί με αγαπούν και το ξέρω και το ξέρουνε κι αυτοί.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Μπεράτη έχετε ένα μεγάλο αρχείο που αφορά και τα ζητήματα του ραδιοφώνου, μάλιστα θα πω πως έχετε δωρίσει στο ραδιοφωνικό μουσείο της πόλης της Αμαλιάδας πολλά ραδιόφωνα, έχετε και φωτογραφικό υλικό.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Κύριε Διαμαντόπλε πάρα πολύ ωραία μου δίνετε ένα ερέθισμα αυτή τη στιγμή που..πραγματικά πρέπει να το θίξω από την εκπομπή τη δική σας. Εγώ έχω δωρίσει ε...εις την πόλιν της Αμαλιάδος ε... όλα μου τα..... την περιουσία γιατί αυτή για μένανε ήτανε η περιουσία μου εγώ δεν έκανα καμία άλλη περιουσία η περιουσία μου για μένανε ήτανε το ραδιόφωνο, ε... εδώρισα όλη τη περιουσία μου στην Αμαλιάδα και στο μουσείο πόγινε ένα μουσείο, ραδιοφωνικό μουσείο Αμαλιάδος. Το μουσείο αυτό δεν έχει απόλυτα αξιοποιηθεί και όταν λέω απόλυτα δεν έχει αξιοποιηθεί τί εννοώ. Εννοώ το εξής; Ότι όπως είναι μπλεγμένο με το λαογραφικό μουσείο, έχει στριμωχτεί σε μία αίθουσα, έχουμε πάρα πολύ λίγα ραδιόφωνα εκθέσει και γραμμόφωνα παλιά και άλλα τόσα και πολύ περισσότερα, πολύ περισσότερα είναι είτε σε μένανε φυλάγονται στα πατάρια του σπιτιού μου είτε στις αποθήκες του ραδιοφωνικού σταθμού και τα τρώνε και τα καταστρέφουν τα ποντίκια και επιπλέον δεν έχει ληφθεί μία μέριμνα να μπούνε δύο τζάμια στις προθήκες διότι πάνε τα σχολεία εκεί και τα παιδιά με τα χέρια τους (κάνει κίνηση και δείχνει) τρυπάνε τα πανιά των... των ραδιοφώνων, σπάν τις βελόνες ...τα γραμμόφωνα έχουνε σπάσει όλα τα κουρδιστήρια... τι να κάνουμε; Πρέπει όμως αυτά να προστατευτούνε γιατί είναι η ιστορία του ραδιοφώνου η ιστορία του γραμμοφώνου που μεγάλωσαν τόσοι άνθ, τόσες γενιές πιο μπροστά από μας, μ' αυτά ζήσανε, δεν υπήρχανε κύριε Διαμαντόπλε τίποτε άλλο, δεν υπήρχε τότε ούτε το ντιβιντί δεν υπήρχε η τηλόντ δεν υπήρχε τίποτα. Ένα ραδιοφονάκι, ένας δίσκος να ακούσουμε ένα τραγούδι και να πα να κοιμηθούμε. Έτσι ήταν τα πράματα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ένα καλό και ισχυρό μουσείο ραδιοφώνου.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Και μάλιστα πρέπει να πω το εξής: ότι έχει βρεθεί σήμερα ένας φίλος μου από τη Μυτιλήνη ο οποίος προτίθεται να δωρίσει εκατόν εξήντα ραδιόφωνα, παλιά!(το λέει δυνατά, το τονίζει) Παλιά! Του '30, του '25, του '20, του '40 εδώ εις την Αμαλιάδα. Αλλά ο άνθρωπος τί να τον φέρω να δει; Να τα φέρει δωπέρα να κατασταφούνε; Πρέπει λοιπόν κάποιος να αναλάβει αυτό το πράμα, για όνομα του Θεού! Ξέρετε κάτι; η Αμαλιάδα τι έχει να επιδείξει; Δεν έχει να επιδείξει τίποτε άλλο κύριε Διαμαντόπλε. Ψέματα λέμε ή αλήθεια λέω; Για να 'ρθει δωπέρα..μούπανε οι καθηγηταί των Τει της Πάτρας, τί λες κύριε Μπεράτη υπάρχει μουσείο; Να φέρουμε τους μαθητάς να το δούνε. Να 'ρθει ο κόσμος να το δει. Αλλά πώς να το δει; Όπως είναι τώρα; Όχι! Εδώ έγινε λάθος. (Παύση) Πρέπει να φτιαχτεί. Δίνεται μια μεγάλη ευκαιρία στην Αμαλιάδα να ανδρώσει το ραδιοφωνικό της μουσείο και να είναι υπόδειγμα όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά και σ' ολόκληρη την Ευρώπη. Διότι δεν υπάρχει άλλο ραδιοφωνικό μουσείο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Να γίνει το επίκεντρο της ραδιοφωνίας.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ακριβώς έτσι είναι, η Αμαλιάδα ούτως ή άλλως πρέπει να γίνει και είναι ραδιοφωνική πόλη κύριε Διαμαντόπλε, ω , πώς να το κάνουμε; Έτσι, αυτή άνοιξε πρώτα το ραδιόφωνο στην Ελλάδα. Γιατί αυτό να μην το εκμεταλλευτούμε; Είναι άσχημο να το εκμεταλλευτούμε; Εγώ δε δέχομαι σήμερα, με συγχωρείτε πάρα πολύ, δεν το δέχομαι χθεσινοί, τους συγχαίρω όμως, τους συγχαίρω να έχουνε βάλει την Αμαλιάδα (παύση) το σταθιμό, χάντρα στο κομπολόι τους. Το λέω ξεκάθαρα. Μας έχουνε βάλει χάντρα στο κομπολόι τους. Τώρα γίνεται μια προσπάθεια, τώρα γίνεται μια προσπάθεια... γίνεται μια αναβάθμιση σπουδαία, έχουνε ανέβει τα πάντα, ακροαματικότητα έχει ανέβει, το πρόγραμμα έχει ανέβει και όλα και πιστεύω να έχουμε ένα καλό αποτέλεσμα (παύση) που πιστεύω θα το χουμε γιατί ο δήμαρχός μας έχει δώσει μεγάλη βαρύτητα σ' αυτό και ολόκληρο το συμβούλιο της αναπτυξιακής, ο διευθυντής όλοι έχουν δώσει βαρύτητα και νομίζω αυτή η βαρύτητα θα αποδώσει και το έργο θα ευοδωθεί. Το πιστεύω αυτό το πράμα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα. Είπατε πως είναι ένα ισχυρό πολιτιστικό προϊόν.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Δεν υπάρχει μεγαλύτερο κύριε Διαμαντόπλε. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο. Δεν υπάρχει. Τι έχουμε να επιδείξουμε; Πες τε μου, υπάρχει τίποτε στην Αμαλιάδα να επιδείξουμε; Και τη Κουρούτα πόχουμε το ραδιόφωνο θα την ανά ...θα την αναδείξει .

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Αλληλένδετα όλα τα στοιχεία.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Αλληλένδετα όλα κύριε Διαμαντόπλε . Τα πάντα όλα το ραδιόφωνο θα την αναδείξει. Ποιός θα την αναδείξει; Μόνος του ο άλλος δεν θα 'ρθει δωπέρα. Το ραδιόφωνο θα ακούσει και θα 'ρθει εδώ στη Κουρούτα. Κι αν ο σταθιμός της Αμαλιάδος γίνει πανελλαδικός, μπει σε δορυφόρο, που είναι εύκολο να μπει σε δορυφόρο για όνομα της Παναγίας, για εξακόσα ευρώ το μήνα δε μπορεί να μπει σε δορυφόρο; Αυτό είναι ανέκδοτο κύριε Διαμαντόπλε. Αυτό πάει σε ανέκδοτο. Μα τί να πω αυτή τη στιγμή; Μπορώ να πω τίποτα; Για εξακόσα ευρώ να μην είναι στο δορυφόρο; (μιλάει με θυμό, απεγνωσμένο ύφος και δυνατά) και να είναι σταθιμοί άλλοι; Άλλοι δηλαδή μιλάμε κάτι πράματα τα οποία τί να πω τούτη στιγμή; Καλύτερα να μη πω τίποτα. Έχω... είναι αυτά σε λογική; Έχουνε πες τε μου λογική ανταπόκριση αυτά τα πράματα; Κύριε Διαμαντόπλε, σ' αυτή την ηλικία που είμαι κάνω προσπάθεια για το ραδιοφωνικό σταθιμό, όχι να μείνει, ω εδώ είναι το λάθος, να μείνει για τη πόλη μου να μείνει για την Αμαλιάδα γι' αυτό και κάθε μέρα, κάθε μέρα με βλέπετε και είμαι κάτω ή στα μεσαία είτε στο Φραγκαπήδημα είτε στο Κάστρο. Σήμερα πρωί πρωί, πρωί πρωί να το πω πεντέμιση ώρα ήμουνα στο Κάστρο. Τί να κάνω; Αν δε πήγαινα (παύση) τί να πω; (με απορία κουνάει το κεφάλι) Δε λέου τίποτα. (κατεβάζει τον τόνο της φωνής, μιλάει σχεδόν από μέσα του και φαίνεται η στεναχώρια στον τόνο της φωνής του)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μιλάτε για την πορεία κύριε Μπεράτη, για την ιστορία του ραδιοφωνικού σταθιμού της Αμαλιάδας, μια πορεία που προσπάθησε και ο συγγραφέας ο Λεωνίδας Καρνάρος να αποτυπώσει στο βιβλίο του με τίτλο «Εδώ Ραδιοφωνικός Σταθιμός Αμαλιάδας- Στα Όρια Του Μύθου».

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Είναι αξιέπαινος, παρότι ο άνθρωπος αυτός δεν είναι απόλυτα Αμαλιάδιτης (κουνάει το κεφάλι σαν επιβεβαίωση των όσων λέει) εντούτις όμως...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είναι νομίζω κύριε Μπεράτη..

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ε από γυναίκα...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Γιατί νιώθει κύριε Μπεράτη.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι νιώθει, αυτό ακριβώς, είπα απόλυτα, είπα απόλυτα. (χαμογελάει) Είναι όμως Αμαλιάδιτης πιο πολύ από κάθε Αμαλιαδίτη. Εε...έκανε μία πολύ ωραία δουλειά,

ε... συγκέντρωσε όλο το αρχείο, φωτογραφίες, κείμενα και ό,τι άλλο στοιχείο υπήρχε και έκανε μία πάρα πολύ ωραία έκδοση την Ιστορία του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος και μάλιστα το τίτλο τον πήρε από εσάς (δείχνει τον δημοσιογράφο και συνομιλητή του) «Στα Όρια Του Μύθου». Αυτός ο τίτλος είναι δικός σας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ενός κειμένου έτσι; Για να καταλαβαίνουν και οι τηλεθεατές.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Τον πήρε τον πήρε τον πήρε από την εφημερίδα που είχατε... γράφει τότε ένα ωραίο κείμενο για τον ραδιοφωνικό σταθμό Αμαλιάδος, που τον ακούγανε στη Βόρειο Ελλάδα και όλοι οι Βοριοελλαδίτες σας ρωτούσαν τί κάνει ο σταθμός. (χαμόγελο)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Να 'στε καλά. Κύριε Μπεράτη δεν ξέρω αν θέλετε να πείτε δυο λόγια και σχετικά με την παρουσία της τηλεόρασης στην Αμαλιάδα.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ναι, ε...πρέπει να πώ το εξής κύριε Διαμαντόπολε, ότι η...η τηλεόραση πρώτον έκανε εμφάνιση στο νομό Ηλείας να μην πω παραπέρα, έκανε στην Αμαλιάδα. Το θυμόνται όλοι, το 1962 οι Αμαλιαδίτες, που εκάναμε την πρώτη λήψη από το Ράι, αλλά μόνον δεν έγινε η πρώτη λήψη από το RAI, το 1962 έγινε και η πρώτη εκπομπή της α... τηλεόρασης από την Αμαλιάδα από το εστιατόριο του Καλύβα και μάλιστα ε... εδείξαμε μία συνεντεύξη του Ρόταρυ της Αμαλιάδος. Είμαστε και εδώ πρωτοπόροι. Υπάρχουν φωτογραφίες, υπάρχουν κείμενα σε εφημερίδες που ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι είμαστε πρωτοπόροι και εις το τομέα της τηλεόρασης. (Παύση)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα. Ε...κύριε Μπεράτη, δεν ξέρω αν έχετε κάτι άλλο να προσθέσετε για την όλη πορεία, θα έλεγα την ιστορική διαδρομή..

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Θέλω να πω και το εξής, ότι ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος έχει μία μεγάλη ανεκτίμητη δισκοθήκη από δίσκους 78 στροφών, 45, οι οποίοι δίσκοι αυτοί έχουν τροφοδοτήσει όλη μπορώ να πω την Ελλάδα. Ο φίλος ο κύριος Παπαστεφάνου, ο Γιώργος ο Παπαστεφάνου ο “Έντισον” ε... έχει πάρει πάρα πολλά κομμάτια από εμάς κι έχει πλουτίσει τα προγράμματά του και αυτό πάλι είναι ένα..ένας θησαυρός για τη πόλη της Αμαλιάδος, πρέπει κι αυτός να φυλαχτεί γιατί είναι ανεκτίμητος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: ε...τώρα βοηθήστε με κι εσείς αν έχω ξεχάσει κάτι..

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Όχι κύριε Μπεράτη, νομίζω είναι αρκετά, αρκετά υπό την έννοια ότι δε μπορούμε σε μισή ώρα σε μία..

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Χμ...δε ξέρω μπορεί κάτι να ξέχασα... μπορεί κάτι να ξέχασα αλλά δε θα ξεχάσω και πάλι να ευχαριστήσω κι εσάς, τους τηλεθεατάς που μας είδαν και το φίλο μου τον Τσώτα και τον Γεράνιο και όλους εδώ που σήμερα εκάναμε την προσπάθεια αυτή για να βγει αυτή εδώ η εκπομπή στον αέρα. Κι εγώ προσωπικά να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερος γι' άλλη μία φορά, γι' άλλη μια φορά.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Να 'στε καλά και νομίζω ότι η τοπική κοινωνία οφείλει πολλά ευχαριστώ στο Σπύρο Μπεράτη για αυτό που δημιουργήθηκε πριν από πολλές δεκαετίες και γιγαντώθηκε στην πορεία του χρόνου. Ε... κύριε Μπεράτη νομίζω ότι ούτε μισή ώρα, ούτε μία εκπομπή ούτε και μια σειρά εκπομπών θα έφτανε για να αποτυπώσουμε τα όσα έχετε ζήσει κι εσείς και οι Αμαλιαδίτες και πολλοί πολίτες σε όλη τη χώρα και όχι μόνο, όσον αφορά αυτή τη διαδρομή, το περιεχόμενο ευρύτερα του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εγώ κύριε Διαμαντόπλε ελπίζω ότι η νέα προσπάθεια η οποία γίνεται από το δήμαρχο το Λυμπέρη, που γίνεται από το αναπτυξ, από το συμβούλιο το αναπτυξιακό, ε..απ' την αναπτυξιακή επιχείρηση του δήμου Αμαλιάδος στον οποίο ανήκει τώρα ο ραδιοφωνικός σταθμός, πιστεύω η προσπάθεια αυτή θα ευοδώσει και ο ραδιοφωνικός σταθμός Αμαλιάδος θα βρει πάλι το δρόμο που του αξίζει και του πρέπει.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ξαναζώντας μεγάλες στιγμές.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εγώ δ, εγώ δε, κρυφά και φανερά (χαμογελάει) θα βοηθώ όσο μπορώ (παύση), θα είμαι πανταχού παρών, σε κάθε πρόσκληση, σε κάθε προσπάθεια αναπτύξεως του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Εγώ όμως πιστεύω κύριε Μπεράτη ότι θα είστε εκεί και χωρίς πρόσκληση.

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Και ...για να δείτε κάτι, θα κάνω κάτι δωπέρα το οποίον πρέπει να το πώ. Επερίπου ένα μήνα τώρα, αγωνίζομαι για να φέρω το πομπό των μεσαίων κυμάτων στη πρέπουσα θέση, αξίζει να τον ακούσετε (παύση με χαμόγελο) λειτουργεί σα πομπό εφέ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα, κύριε Μπεράτη, κλείνοντας και πριν σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας, κουβεντιάσαμε για το ραδιοφωνικό σταθμό αλλά θέλω να σας πιάσω λίγο απροετοίμαστο, είπαμε ότι είστε ο ιδρυτής, η ψυχή του ραδιοφωνικού σταθμού της πόλης της Αμαλιάδας, έχετε θητεύσει ως πρώτος μεταπολιτευτικός δήμαρχος στην Αμαλιάδα, χρόνια δημοτικός σύμβουλος, χρόνια ενασχόληση με τα κοινά κύριε Μπεράτη. Αν κάποια στιγμή θελήσετε να γράψετε την αυτοβιογραφία σας, ποιός θα είναι ο τίτλος της;

Παύση μεγάλη

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: (με γέλια) Εδώ Αμαλιάς!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Εδώ Αμαλιάς;

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εδώ Αμαλιάς. (συνεχίζει με χαμόγελο και καταφατικό νεύμα κουνώντας το κεφάλι)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ήμουν σίγουρος κύριε Μπεράτη...

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Εδώ Αμαλιάς. Να πω όμως κάτι κύριε Διαμαντόπλε (γέλια) το οποίο ξέχασα, πρέπει να το συμπληρώσω και γι' αυτό δε θα αμφιβάλει κανένας. Εγώ δεν είμαι μόνο ιδρυτής του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδος, εδώ είναι το λάθος το μεγάλο. Είμαι ιδρυτής και του ραδιοφωνικού σταθμού του Πύργου και του Μεσολογγίου και των άλλων του Αγρινίου και τα λοιπά όλων αυτών, να σας πω το γιατί. Διότι αν δε γινότανε η Αμαλιάδα, ο Πύργος δεν θα ενοιάζετο, δεν θα 'χε καν σκέψη να φτιάξει ραδιοφωνικό σταθμό αλλά ακούγοντας κάθε μέρα εδώ εδώ Αμαλιάδα το '59 είπε και ο Πύργος «εδώ Πύργος». Και πολύ καλά έκανε. Και χαίρομαι γι' αυτό που με – ο σταθμός του Πύργου τον οποίο υπερέτησα ένα μεγάλο διάστημα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Και ως διευθυντής στην ΕΡΑ Πύργου έτσι;

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ήμωνα διευθυντής στην ΕΡΑ Πύργου, την υπερέτησα και χαίρομαι γι' αυτό γιατί βρήκα ανταπόκριση ωραία, εργάστηκα με ωραίους ανθρώπους, ε γνώρισα ανθρώπους, ωραία κοινωνία, δεν έχω κανένα πρόβλημα εγώ ούτε έχω τίποτα με το Πύργο, τους αγαπώ όλους το ίδιο όλους γιατί κι εκείνοι με αγάπησαν το ίδιο όπως με αγαπάει σήμερα και ο σταθμός του Μεσολογγίου και με καλεί σε κάθε πρόβλημα που έχει και πάω εκεί, προχθές ήμωνα εκεί για να λύσω κάτι προβλήματα στο Μεσολόγγι, με αγαπάνε οι

άνθρωποι δεν έχω τίποτα κανένα πρόβλημα εγώ. Αυτά ήθελα να πω κύριε Διαμαντόπλε και κουράσαμε νομίζω λίγο τους ακροατάς. (χαμογελάει)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Μπεράτη θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την τιμή που μου κάνατε να είστε και σήμερα μαζί μου στο «Αντίθετο Ρεύμα».

ΜΠΕΡΑΤΗΣ: Ευχαριστώ κι εγώ, ευχαριστώ κι εγώ, ευχαριστώ πάρα πολύ κι εγώ, σε ευχαριστώ πάρα πολύ κι εγώ. (χαμηλόφωνα με μια ένδειξη σεβασμού)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κυρίες, Κύριοι, ήταν ο ιδρυτής του ραδιοφωνικού σταθμού Αμαλιάδας και πρώην δήμαρχος της Αμαλιάδας κύριος Σπύρος Μπεράτης στο «Αντίθετο Ρεύμα».

Τέλος συνέντευξης. Ακολουθεί βίντεο αφιέρωμα στο ραδιοφωνικό σταθμό με ηχητικά ντοκουμέντα και φωτογραφίες του σταθμού. Κλείσιμο εκπομπής.

